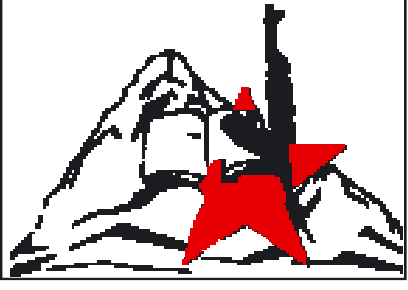


SERXWEBÛN

JI SERXWEBÛN Û AZADIYÊ BI RÛMETTIR TIŞTEK NÎNE

Yıl: 22 / Sayı: 261 / Eylül 2003

APOCU RUHUN FEDAİ KOMUTANLARI

İMRALI'DAKİ İŞKENCENİN ÇÖZÜMÜ KÜRT SORUNUNUN ÇÖZÜMÜDÜR

● Türkiye yönetimi, bugüne kadar ateşkese cevap vermemiştir. Bütün ısrar, çaba ve fedakarlığa rağmen, Türkiye yönetimi asgari ölçüde de olsa, barış ve demokratik çözümün önünü açmamıştır. Tersine bunu bir zaafiyet olarak değerlendirmiş, zayıflık olarak göstermek istemiş, hatta bundan yararlanarak geçen süreçte kendini daha yoğun hazırlayıp gerillayı ve hareketimizi tümden tasfiye etme ham hayallerini yeniden yeşertmeye çalışmıştır. Öyle görülüyor ki, AKP hükümeti, devlet yönetiminin en son halkası olarak bu ham hayalleri canlandırmakla görevlendirilmiş. Biz böyle bir gerçekle karşı karşıya kaldık. Ateşkesi biz sona erdirmedik. Beş yıl boyunca büyük sabır ve fedakarlıkla sürdürdüğümüz tek yanlı ateşkes, artık yürütülemez hale geldi.

Devamı 4'te



Engin Sincer (Erdal)

TASFİYE PAZARLIKLARI AKTİF MÜDAHALE İLE AŞILIR

● AKP savaşı daha fazla tahrik ediyor ve Özgürlük hareketimizin tasfiyesini ordunun sırtına yüklemeye çalışıyor. O da şunu görüyor; Türkiye'de ordu değişik güçlerle çatışmaya girerse ancak o zaman kendisine ihtiyaç duyulur ve iktidarını sürdürür. Bu çerçevede gerilla ve orduyu, KADEK ile ABD'yi, Türk ordusu ile ABD'yi karşı karşıya getirmeye çalışıyor. Çatışma ve çelişkiler olur, Türkiye'de ordu zorlanırsa daha geniş bir siyasi desteğe ihtiyacı olur, milli cephe kurmak durumunda kalır, bu da AKP hükümetinin ömrünün uzatılmasını sağlar, hesabı bu. Çözüm üreterek, demokrasiyi geliştirerek ve sorunları çözerek değil, çatışmaları derinleştirerek, ona dayanarak iktidarda kalmayı politika sayıyor.

Devamı 2'de



Şerif YALÇIN (Mahir)

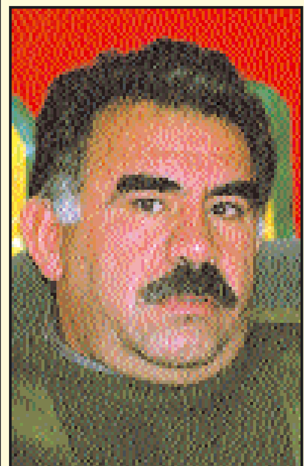
ERDAL, MAHİR VE MUNZUR ARKADAŞLAR tasfiye dayatmasını boşa çıkaracak tarzın şehitleridir

Her şehidimiz bir dönemi kurtarmanın hamlesinin şehitleri oldu. Erdal, Mahir ve Munzur arkadaşları da bu dönemi kurtarmanın, bu dönemde hamle yapmanın, bu dönemin imkanlarını doğru kullanıp mutlaka başarılı olmanın ve düşman politikalarını da boşa çıkarmanın yaklaşımı, kişiliği haline getirmemiz gerekir. Bu şehitlere bağlılık, hepimize böyle bir görev yüklüyor. Böyle bir görev yüklenmek ise, Erdal, Mahir ve Munzur gibi arkadaşların özlemlerine karşı bir gereklilik. Erdal, Mahir, Munzur ve tüm şehit yoldaşlarımız her şeye layıktır. Eğer, bırakalım devrimciliği biz insansak, bazı ölçülerimiz ve değerlerimiz varsa; bir moral güç olmamız için, kişilik olmamız için, kendimize karşı saygımızı ve sevgimizi yitirmememiz için, bu yoldaşlar şehit düştüyse, bizim de onlara layık olup gereklerini yerine getirmemiz gerekir.

Devamı 9'da



Hüseyin Gül (Munzur)



EN BÜYÜK SAVAŞ DEVRİMİN KADROLARINI YARATMA SAVAŞIDIR

ABDULLAH ÖCALAN

İnsanoğlu hakkında şu yargıyı oluşturabilmek doğru olabilir mi; insanların büyük bir kısmı kölelik için yaratılmıştır, sömürülmek için vardır ve yücelemez. Hayır! Bu egemen sınıfların görüşüdür. Yıllardan beri egemen sınıflar bunu kanıtlamaya çalışıyorlar. Biz bunu aşmak için ilk adımları attık, şimdiye kadar yaptıklarımız aslında bunun boşa çıkarılması içindi. Siz ise davranışlarınızla bunu doğrulamak istiyorsunuz. Ben dürüstlüğünüzden, kaba anlamda hamalvari çalışmanızdan dem vurmuyorum. Onlarda yamansınız, benden daha iyisiniz. Ama yalnız bununla zafere ulaşılmıyor, kazanılmıyor. Neden şimdiye kadar bizi anlamadınız? Neden anlamaya yanaşmıyorsunuz? Anlamaya ihtiyacınız yoksa söyleyin.

16'da

İçindekiler

TASFİYE PAZARLIKLARI AKTİF MÜDAHALE İLE AŞILIR

Irak'taki gelişmelerin ulaştığı düzeyi tartışıyoruz. Özellikle ABD ve Türkiye arasındaki pazarlık bizi ilgilendiriyor. Bu güçler arasında birkaç aydır bütünüyle Kürt sorunu merkezli çok yoğun bir pazarlık sürüyor. Bu ne anlama geliyor? Olası gelişmeler ne olabilir bunu dikkatle izlemek gerekiyor. Önderlik bu konuya dikkat çekti. Gelişmelerin dikkatle irdelenmesi ve bu konuya saf yaklaşılmaması gerektiğini ifade etti. Çeşitli güçler arasında yapılan pazarlığın merkezinde olduğumuz için, duyarlılıkla izlememiz gereken bir husus. Her an kartların değişebileceği bir süreçten geçiyoruz. Araplar neye razı olacak? Anlaşmazlıkların yaşandığı konularda ne kadar taviz verebileceklerini yeniden değerlendirerek başka bir biçimde anlaşmaya çalışıyorlar. Bu nedenle herhangi bir gelişmeye bakıp da her zaman öyle olacağını sanmak yanlış olur. Her davranışı değerlendirmeye tabi tutmak gerekiyor. Bugün anlaşamayabilirler, ama yarın yeni tavizler temelinde anlaşmaya varabilirler. Asker gönderme kapsamında yapılan tartışmalar da aslında bir görüşme değil düpedüz bir pazarlıktır; merkezinde Kürt sorununun olduğu bir pazarlık. Onun da ortasında biz varız.

IMF'nin Türkiye'ye sekiz buçuk milyarlık kredi vermesi ise tali bir konudur. Bu krediyle asker satın alındığı söyleniyor, fakat durum tam böyle tanımlanamaz. Çünkü krediyi, ABD'nin Irak politikasına ters düşülmemesi şartı ile veriyorlar. Fakat asker gönderme görüşmeleri tümüyle para pazarlığına bağlı değil. Amerika krediyi daha çok Türkiye'nin iç siyaseti açısından ele alıyor, tabii Irak siyasetine de ters düşülmemesini istiyor. Irak siyasetine ters düşmediği koşullarda Türkiye'nin iç siyasetine müdahale etmek için para vermeyi gerekli görüyor. Aslında bu para önceden de verilecekti, fakat Irak Savaşı iki ülke arasında gerginliğe yol açmıştı. Gerginlik kısmen hafifleyince para konusu yeniden gündeme getirildi. Türkiye'yi ekonomik olarak kendilerine daha fazla bağlamak ve buna dayalı olarak Türkiye'nin siyasi yapısına daha fazla müdahale etmek amacıyla kredi veriliyor. Türkiye uzun süredir bu krediyi alabilmek için çalışıyordu, çünkü ekonomik açıdan gidişi iyi değil. Bu parayla belli bir süre götürebilmeyi umut ediyorlar. Dolayısıyla pazarlığın esası Irak'a asker gönderme değil, Kürt sorunu veya gerillanın tasfiye edilmesidir. Türkiye hükümeti bunu açıkça söylüyor; "Tasfiye edeceğiz, kökünü kazıyacağız" diyor. Pişmanlık yasası da bu çerçevede çıkarıldı. Basın açıkça yazıyor, "Ver gerillayı al askeri" diyorlar. Gerillayı tasfiye etme işini Amerika'ya ihale etmeye çalışıyorlar. Amerika Irak'ta zorlandıkça askere muhtaç kalıyor, askere muhtaç kalınca da Türkiye devreye giriyor. Gerillaya karşı ortak mücadeleyi kabul ederseniz, biz de asker göndeririz diyorlar. Pazarlık bu temeldedir. Sadece gerilla da değil, aslında Türkiye Kürdistan'daki gelişmeleri bütünüyle buna dayanarak denetlemek istiyor. Gerillayı buna dayalı olarak tasfiye etmeyi hesaplıyor. Gerillayı tasfiye etmek için bu ortamdan da yararlanarak sonuç alamazsak, bu imkan bir daha elimize geçmez kaygısını yaşıyorlar. Çok kaygılı ve endişeli oldukları bir gerçek. Tabii sorun yalnızca gerilla değil, Türkiye'nin inkar sistemi kırılamadı. Önderlik bu konuyu yeniden değerlendirdi ve inkar sistemini kırmak için daha aktif bir mücadelenin gerektiği belirledi. 1 Eylül süreci böyle aktif bir mücadele süreci anlamına geliyor.

Türkiye Güney Kürdistan'ı istikrarsızlaştırmaya çalışıyor

Türkiye bizi tasfiye etmeyi hedeflerken, Güney'deki gelişmeleri de kontrol altına almaya çalışıyor. Bu amaç doğrultusunda KDP ve YNK'nin kontrol dışına çıkmaması için uğraşıyor. Güney'de inkar sistemini Kürtler adına kıracak gelişmelerin yaşanmasını engellemeye çalışıyor. Bu temelde yoğun bir pazarlık sürdürüyor. ABD Irak'ta zor duruma düştükçe kendilerini devreye koyuyorlar. Belki de ABD'yi Irak'ta zor duruma düşürmeye Türkiye de bunu pazarlık konusu yapıyor. Pazarlık konusu da Kürtler oluyor. Türkiye, Kürdistan'daki tüm gelişmeleri denetimine alması karşılığında asker verebileceğini söylüyor. Bu konuda görüşmeler hala sürüyor. ABD yönetimi zorda kaldıkça Türkiye'den daha fazla talepte bulunuyor. Fakat şimdiye kadar çok fazla bir sonuç alındığı söylenemez. Bazı konularda görüş yakınlığı oluşturmuş olabilirler, ama bir anlaşmaya ulaşamadılar. Amerika Dışişleri Bakanı Halepçe'ye bu nedenle gitti. Amerikan yönetimi Irak'ta kimyasal silah bulamamayı bu biçimde telafi etmeye çalıştı. Savaş gerekçelerinin başında, Irak'ın elinde kimyasal silah olduğu iddiası lerse herkesten önce Türkmenlerin eline hiçbir şey geçmez. Dolayısıyla böyle bir istemleri yok, fakat Türkiye bunu dayatıyor. KDP ve YNK de bunu görüyor tabii. Türkiye'nin politikalarının kendilerini dıştalama ve mevcut durumdan geriye itmeyi ifade ettiğini gördüler ve kendi çıkarları ile çeliştiği için karşı çıkıyorlar. Mesut Barzani hemen, "Türk askeri istemiyoruz" şeklinde bir açıklama yaptı. Yine Irak'ın yeni Dışişleri Bakanı, Türk ordusunun Irak'ta istenmemesinin sadece KDP veya Kürtlerin görüşü olmadığını, yeni Irak yönetiminin de bu görüşü paylaştığını söyledi. Böylece güçler arası bir mücadelenin varolduğu ortaya çıktı veya ABD-Türkiye uzlaşması tam



> "ABD, Filistin-İsrail çatışmasını durdurmak istedi, fakat onda da başarılı olamadı. Bu bakımdan Irak'ta da çözüm arayışı olmadı; bir belirsizlik, kararsızlık ve inisiyatifsizlik ortaya çıktı. ABD'nin inisiyatifsizliği ve etkisizliği de kendine karşı olan güçler için elverişli bir zemin yarattı. İşte bu ortamda mücadele gelişti. Şimdi bir çok güç karşı direnişi örgütlüyor. Geçen beş aylık süre içinde giderek sistemli hale gelen ve örgütlü yapı kazanan bir silahlı direniş ortaya çıktı."

çalışıyorlar. Aslında işin bir yanı da bu. Irak'taki gelişmelerde Türkiye'nin somut olarak da parmağı var. ABD Başkanı Bush Irak'ın kuzeyinin istikrar bölgesi olduğunu söyledi, iki gün sonra Hewler'de bombalar patladı. Bush'un bu açıklamasına en büyük tepkiyi Türkiye hükümeti göstermişti. Ardından da istikrarın olmadığını gösterme amaçlı olaylar gelişti. Bu olayların Türkiye kaynaklı olduğu kesin gibidir. Irak'taki olayları tahrik ediyorlar veya bizzat içine giriyorlar, dolayısıyla Amerika'yı zor duruma düşürerek kendilerine muhtaç kılmaya çalışıyorlar. Zaten böyle bir duruma gelindi. Amerika şimdi Irak'ta içine düştüğü durum gereği başka ordulara ihtiyaç duyuyor. Tabi Irak bir İslam ülkesi ve Müslüman ordulara ihtiyaç duyuyor. Arap milliyetçiliği ABD ile çatışma halinde olduğu için Arap devletleri asker vermez. ABD Farslarla çatışma halinde olduğundan, İran ordusu da olmaz. Geriye, ABD'nin ihtiyacını karşılayacak ordu olarak Türk ordusu kalıyor. Yeniden böyle bir durum gündeme gelince vardı, fakat Saddam rejimi çözüldükten sonra herhangi bir silah ortaya çıkarılamadı. ABD'nin üzerinde bu yönlü bir baskı vardı ve onu biraz hafifletmek için, Saddam'ın kimyasal silah kullandığı yer olarak Halepçe'yi ziyaret etti ve herkese kimyasal silahların olduğunu göstermeye çalıştı.

Bir diğer boyut ise, ABD yönetimi bu ziyaretle Türkiye ile yürüttüğü pazarlık konusunda Talabani ve Barzani'yi ikna etmeye çalıştı. ABD Dışişleri Bakanı Kürdistan'dan ayrıldıktan sonra, *"Kürt liderler Türk askeri konusunda görüşlerini netleştirsinler"* şeklinde bir açıklama yaptı. Öyle anlaşılıyor ki Amerika, KDP ve YNK'yi ikna edemedi. Çünkü Amerika hangi tezi savunursa savunsun, Türkiye Kürtlerin hiçbir şey elde edemeyeceklerini açıkça söylüyor. Kürt kimliği bile olmayacak diyor. Bir Türkmen konferansı yaptırdılar ve Türkmenlerin Irak'ta üniter bir yapı istediği şeklinde açıklamalar yaptılar. Halbuki Türkmen Cephesi'nin öyle bir açıklaması yok, olamaz da. Çünkü Irak'ta üniter devlet isterse herkesten önce Türkmenlerin eline hiçbir şey geçmez... sağlanamadı. ABD Güney'deki Kürtlerle Türkiye yönetimini uzlaştıramadı. Bu da Türkiye'nin asker gönderme işini daha fazla safsaklamasına yol açtı. Daha önceki planlamaları, eylül ortasında meclisi toplayarak karar almaktı, eylül sonu geldi henüz ortada bir şey yok. Erdoğan, *"Gerek görürsek yeni bir izin tezkeresi meclise götüreceğiz"* diyor, o kadar. Biraz dalga geçiyorlar. Ya da umduklarını bulamayınca zamana yaydılar ve pazarlık kozu olarak kullanmaya çalışıyorlar. ABD de geçen günlerde tutumunu netleştirmesi yönünde Türkiye'yi uyardı. "Asker göndereceksen karar çıkar, yoksa gündeminden çıkar" şeklinde. Yani Amerika artık daha fazla beklenti içinde kalmak istemiyor. Türkiye savaş öncesi de benzer bir tutum içerisine girmiş, son anda savaşa katılmama kararı almıştı. ABD bunu da dikkate alıyor. Kısacası aralarında fazla güven yok.

Bütün bunlar neden yeniden gündeme geldi? Aslında Irak Savaşı Türkiyesiz yapıldı, Türkiye'ye rağmen yapıldı. ABD ve Türkiye çelişkileri de savaş ortamında gelişti fakat yeniden böyle bir durum neden gündeme geldi? Bu, Irak'taki gelişmelerle bağlantılı bir durum. Irak'ta netleşen bir durum söz konusu değil. Bölge açısından henüz bir belirginlik yok. Daha önce yaptığımız değerlendirmelerde, bölgede mücadelenin uzayacağını, çözümün öyle kolay olmayacağını belirtmiştik. ABD de, Saddam Hüseyin rejimini yıkmış olmasına rağmen ne Irak ne de Ortadoğu'da kolay bir çözüm yaratamayacağı değerlendirmesini yapmıştı.

ABD Irak'ta bir sistem kuramadı

ABD müdahale eden bir güç olarak belli bir sonuç aldı. Rejimi çözdü ve Irak'ı askeri işgal altına aldı, ama ondan öteye gidemedi. O noktada duruyor, aslında inisiyatifini kaybetmiş durumda. Ya da yeni inisiyatif geliştiremiyor. 11 Eylül ardından Afganistan ve Irak'a müdahale etmekte çok kararlı ve inisiyatifli davranmıştı. Üçüncü dünya savaşı adı altında yeni mücadele doktrinleri oluşturmuş, çeşitli güçlerle ittifaklar da yapmıştı. Ve bu ittifaklara dayalı saldırılar geliştirmişti. Irak'a karşı hazırlık sürecinde yeni bir koalisyon yaratmıştı. BM'deki engellemeleri yalnız başına göğüslemişti. Öncelikle Türkiye ve İngiltere ile birlikte müdahale etmek istiyordu. Bu ülkelere dayandığı için de Fransa, Almanya, Rusya ve Çin'in muhalefetini dikkate almamıştı. Ardından Türkiye bu ittifaktan çekildiğini açıklamıştı. ABD bu koşullarda sadece İngiltere ile baş başa kalmış olmasına rağmen, müdahaleden yine de geri durmamıştı. Yani bu kadar kararlı ve inisiyatifliydi. Savaşı kuzey ve güneyden iki cepheli yürütme planı boşa çıkınca, sadece güneyden tek cepheli olarak saldırı yapmaktan geri durmamıştı. ABD Başkanı Bush 1 Mayıs'ta savaşın bittiğini ilan etti, fakat ondan sonra ABD'nin aynı düzeyde inisiyatifli olmadığı görüldü. Aradan beş ay gibi bir süre geçti. Aslında beş aylık bir duraksamadan bahsedilebilir. ABD'nin ne yapmak istediği net değil. Ne kendisi açıklıyor ne de kimse biliyor. Saddam Hüseyin iktidardayken Irak'la ilgili bir çok tartışma yürütülüyordu. Saddam rejimi çözüldükten sonra adeta herkes sustu. Kim neyi nasıl gerçekleştirmek istiyor belli değil. ABD Irak'ı askeri denetim altına aldı. Onunla ne yapmak istediği de belli değil. Savaşı, Irak'taki askeri etkinliğine dayanarak bölgeye yayamadı. Ortadoğu'nun 20. yüzyılda oluşmuş statükosuyla daha yoğun bir savaş içerisine giremedi. İran'ı uyardı, siyasi ve ekonomik baskı altına aldı, ama beş aylık bir süre geçmesine rağmen askeri çatışmaya yönelemedi. Türkiye ile tartışma yürüttü, eleştirdi, hatta askeri operasyonlar yaptı, ama daha ileri bir çatışmaya giremedi. Bu ABD açısından bir yerde durmak anlamına geliyor. Yani mücadeleyi hızla bölgeye yayıp ilerleten bir çizgi izleyemedi. Diğer yandan Irak'ta da bir sistem geliştiremedi. Irak'ta da ne yapmak istediği henüz bilinmiyor. Bir şey yapabilecek projesi de yok. İç çatışmaların zorlaması sonucu bazı siyasi adımlar attı. Yoksa bu adımlar herhangi bir proje veya programa bağlı gelişmedi. Çeşitli güçlerin şiddet kullanarak zorlaması sonucu bir hükümet oluşturmaya çalıştı. Şimdi geçici konseyin anayasa oluşturması için fırsat tanıyacağız diyorlar. Yani alınan bir karar yok. Ortada bir Irak sistemi yok yani.

ABD, Filistin-İsrail çatışmasını durdurmak istedi, fakat onda da başarılı olamadı. Bu bakımdan Irak'ta da çözüm arayışı olmadı; bir belirsizlik, kararsızlık ve inisiyatifsizlik ortaya çıktı. ABD'nin inisiyatifsizliği ve etki-



AKP hükümeti 12 Eylül 1980 darbesinden bu yana iş başına gelen özel savaş hükümetlerinden bir tanesidir. Yeni bir savaş planlaması yapıyor ve bunu uygulamaya koymayı planlıyor. Bunun dışında bir yaklaşımı söz konusu değil. AKP'nin böyle bir parti olduğu zaten çok fazla tartışma götüren bir husus değildi. AKP, 12 Eylül sürecinde Kürdistan'da yaşanan savaşın rantına dayanarak palazlanan ekonomik ve siyasi rant elde eden bir güçtür

sizliği de kendine karşı olan güçler için elverişli bir zemin yarattı. İşte bu ortamda mücadele gelişti. Şimdi bir çok güç karşı direnişi örgütlüyor. Geçen beş aylık süre içinde giderek sistemli hale gelen ve örgütlü yapı kazanan bir silahlı direniş ortaya çıktı. Irak'taki çatışmaları böyle değerlendirmek gerekiyor. Yoksa bazı Arap aydınlarının ifade ettiği gibi bunlar fevri, örgütsüz kitlelerin tepkisine dayanan olaylar değil, örgütlüdürler. Düşük yoğunluklu, hafif silahlarla uygulanan şiddet çok profesyonel, eğitimli bir iş. Demek ki arkasında, kendisini eğitmiş bir örgüt yapısı var. Bombalama olayları da benzer şekildedir. BM'ye yönelik oldu, Şii lider öldürüldü; Hewler'de, Musul'da, Bağdat'ta bombalamalar oldu. Bunlar birbirine benziyor ve profesyonel bir iştir. Yoksa bazı kişi ya da grupların Amerika'ya tepki duyması sonucu yaptığı işler değildir. Çünkü öyle kolay değil. Örgütlü bir direnişin bu biçimde gelişmesine bu ortam zemin sundu. Siyasi direnişler de gelişti. ABD'yi protesto eden tepkiler ve hoşnutsuzluk ortaya çıktı. Irak'ta çoğunluk ABD'ye bir kurtarıcı gibi bakıyordu, şimdi o etki de azaldı. Ne yapacağı konusunda yaşanan belirsizlik, çeşitli çevrelerde kuşku yaratıyor. ABD'nin Irak toplumu üzerindeki etkisi de azaldı. Tabii ABD üzerinde de diplomatik baskı yoğunlaşıyor. AB ve BM'nin yoğun baskısı var. BM Genel Sekreteri Annan, ABD'yi şiddetle eleştirdi. ABD'yi, BM kararları dışında tek başına hareket etmekle suçladı. Neredeyse Irak'tan çekilmesini ya da en azından BM ile işbirliği yapmasını istedi. Diğer bir çok ülke benzer bir tutum ortaya koydu. Böyle bir karşıtlık var. ABD zorlandı ve Amerika Başkanı Bush en sonunda yaptıklarını savunmak zorunda kaldı.

Tüm bunların arkasında kimin olduğunu tam bilemiyoruz, ama bu duruma ABD'nin inisiyatifsizliğinin yol açtığı kesin. Kararlılığını sürdürse, savaşı bölgeye yaysa ya da Irak'ta bir sistem arayışına girseydi kendisini bu kadar zorlayan bir karşıtlık ortaya çıkmazdı. Fakat hükümet çözüldükten beş ay sonra mevcut durum adeta bir kaos durumudur, çıkmaz ve çözümsüzlüktür. ABD sadece askeri denetimle Irak'ı elde tutmaya çalışıyor. Tabii böyle yönetim olmaz ve her yerden de saldırılar gelişiyor. Geçen beş ayda verdiği kayıplar savaş sürecindeki kayıplarını aştı. Amerika böyle bir zorlanmayı da yaşıyor. Ordusu psikolojik olarak zor durumda. Irak'tan Amerika'ya dönen askerler, kurtulduk diye toprağa kapanıp öpüyorlar. Kısaca o kadar ağır bir baskı altındalar. Tabi tüm bunların ardında örgütlü güçler var. Irak rejiminden kalan örgütlü güçler olabilir. Saddam Hüseyin henüz yakalanamadı. Ne kadar örgütlü, bu olayların arkasında ne kadar var bilemiyoruz. Belli bir örgütlülüğünün olması muhtemeldir. Rejim çözüldükten sonra bazı çevreler de kendilerini örgütlemiş olabilirler. Irak zaten buna açık bir zemindi. Tabii bu müdahalelerin arkasında dış etkenler de var. Mesela İran istihbaratının rolü var. Çatışmaları geliştirmek için her türlü çabayı harcıyorlar. Yine Suriye ve Türkiye'nin de var. MİT bu sahada uzun bir süredir örgütleniyor. Kontrgerilla ve MİT, özellikle bize karşı mücadele kapsamında KDP, YNK ve Saddam Hüseyin ile geliştirdikleri ilişkilere dayanarak bu alanda yoğun bir örgütlülük yarattılar. Şimdi Türkiye de buna dayanarak istikrarsızlığın yaratılmasında rol oynayan güçlerden birisi. Amerika bu durumu gördüğü için Süleymaniye operasyonunu geliştirdi. Türkiye için o bir uyarıydı. Türkiye Amerika karşıtlığını tahrik edince, Amerika da böyle bir operasyonla uyardı.

Türkiye ABD'yi Kürtlerle çatışmalı hale getirmeye çalışıyor

Amerika mevcut durumu BM'ye ihale ederek kendini kurtarmak istedi, fakat ona da izin verilmedi. Fransa, ABD'nin Irak'taki zorlanmasını BM ile paylaşmasına karşı çıktı. *"Bu Amerikan işgalini onaylamaktır. Biz katılmıyoruz"* dedi ve BM'nin karar almasını engelledi. Amerika'nın yönetimi Iraklılara devretmesini ve BM'nin Iraklı yönetimle birlikte sorunları çözmesini alternatif olarak ortaya koydu. Tabii ABD'nin Irak'ın yönetimi bu biçimde Iraklılara devretmesi ve Irak'ı bırakıp gitmesi, başarısız olması anlamına gelir. O zaman Amerika'nın dünya liderliği kalmaz. Irak'a dünya imparatorluğu kurma istemiyle giren Amerika kısa bir süre içinde yenilerek çıkarsa bu, Amerikan imparatorluğunun başlamadan bitmesi anlamına gelir. Bırakalım bir dünya imparatorluğu kurmayı, 20. yüzyılın ikinci yarısında elde ettiği Batı liderliğini de kaybeder. Tabii bunu da Amerika kabul etmez. Fakat diğer yandan mevcut direniş karşısında askeri denetimi de sürdüremiyor. İşte bu noktada ABD, ikili ilişkilerine dayanarak çeşitli devletlerden askeri destek almayı, başka askeri güçleri Irak'ın çatışmalı bölgelerine getirmeyi, kendisi karşısındaki direnişi bu biçimde etkisizleştirmeyi amaçlıyor. Diğer askeri güçleri Irak'a getirirse hem kendi ordusunun hedef olmasını hem de Irak'taki tepkileri azaltacak. ABD çözüm olarak bunu görünce, Türkiye yeniden gündeme geldi. Irak'ta en fazla etkili olabilecek ordular içerisinde Türk ordusunun öncelik taşıdığını düşünüyorlar. Bu konuda Türkiye, Pakistan ve Hindistan ordularının ilişki içerisinde Irak'a getirilmesiyle denetim sağlamayı hesapladılar ve bu konuda Türkiye'ye öncülük vermek istediler. Arap ve Fars ordularının tahriklerini engellemenin bu biçimde daha fazla mümkün olacağını düşündüler. İşte bu durum Türkiye'yi Amerika için Irak'ta yeniden önemli bir hale getirdi. Böyle bir pozisyon Türkiye'yi yeniden Irak'ta rol sahibi kıldı ve ABD yeniden Türkiye'den destek istemek zorunda kaldı. Türk-Amerikan pazarlıkları bu biçimde ortaya çıktı. Türkiye'nin hem çatışmaları yürütebileceğini hem de İslam ülkesi olması nedeniyle tepkiyi önleyebileceğini düşünüyorlar. Türkiye bir çok yönüyle ABD için avantajlı. Bu noktada Türkiye Amerika'nın Irak'ta zorlandığını ve kendisine muhtaç olduğunu gördü ve Kürtlerin kontrolünün kendisine verilmesini istiyor. Amerika asker gönder diyor, Türkiye de "Tamam yaparım, ama Kürtlerin kontrolünü bana vereceksin" diyor. Bunu da Amerika kabul edemiyor. Çünkü Irak'ta en istikrarlı bölge yine Kürdistan'dır. ABD'nin Ortadoğu'da en az çatışmalı olduğu toplum şu an Kürtlerdir. ABD mevcut durumda Türkiye, Araplar ve İran ile çatışmalı. Kürtler ile de çatışmalı hale gelirse Ortadoğu'da duramaz hale gelir. Herkesle çatışma halindeyken Irak'ta kalamaz, dolayısıyla yenilir. Dolayısıyla Türkiye'nin bu istemi de Amerika'nın çıkarlarına uygun değil.

Aslında Türkiye çok taviz veriyor, çok istekli. Şartları kabul edilse, Irak'a asker gönderir. Kürtlerin kontrolü kendisine bırakılırsa, ordusunun hepsini Irak'a sokar. O konuda çok gözü kara. Bu da ABD çıkarına uygun olmadığı için hali hazırda bir uzlaşma olmadı. Bazı tavizler verilmiş olsa da tam bir uzlaşma olmadı. Türkiye Amerika'yı eleştiriyor ve teröre destek verdiğini söylüyor. KADEK karşısındaki tutumunun net olmadığını söylüyor. Amerika da her fırsatta KADEK'in terör örgütü olduğunu ilan ediyor, fakat Türkiye bu tutumu yeterli görmüyor. Türkiye Amerika'ya, "Irak yönetimi sensin, madem PKK-KADEK terör örgütü, bunun altına imza attın o zaman görevini yerine getir, yok et" diyor. Bu bir dayatmadır. Amerika'ya listeler vermişler, şunlar senin yönetimin altında bize teslim et diyorlar. Kısacası Amerika'yı, gerillaya saldırması için zorluyorlar. En azından Güney'de askeri operasyon yapmak için ABD'den izin çıkarmaya, siyasi destek sağlamaya çalışıyorlar. ABD ise –basına yansıdığı kadarıyla– pişmanlık yasasının sonuçlarının beklenmesini daha doğru buluyor. Zaten Türkiye Amerika'ya, pişmanlık yasasının sonuç alacağı tezini götürmüştü. "Şöyle etkili bir kanun çıkardım, tasfiye edecek" şeklinde propaganda yapmıştı. Amerika da şimdi diyor, "madem sonuç alacak bir yasaydı, o zaman sonucunu bekleyelim." Eğer yeni tavizler verilerek Türkiye-Amerika anlaşması sağlanmazsa, durum böyledir. Fakat Türkiye bunu sağlamak için baskılarını sürdürüyor. Bunu devam ettirecek gibi de görülüyor. Bu konuda da henüz bir netlik yok. Irak'taki gelişmelerin ABD'yi etkileme biçimi bu durumu da belirleyecek. Çünkü Irak'taki gelişmelerin veya bölgedeki mücadelenin nasıl olacağı belli değil. Fakat mücadelenin devam edeceği ve derinleşeceği konusunda artık tereddüt kalmadı. Irak'ta sonuç almak, istikrar sağlamak; Ortadoğu'da belli sonuçlar ortaya çıkarmak kolay bir iş değil. Bir defa bu ortaya çıktı. Fakat gidişatın hangi yönde olacağı konusunda çeşitli görüşler var.

Mevcut zorlanmalar Amerika'yı savaşı yaymaya itebilir. Amerika'nın seçimler nedeniyle savaşı yaymadığı söyleniyor. 2004, ABD'de seçim yılı. Bush yönetimi seçimi kazanmak istiyor, bu nedenle daha fazla savaş yükü altına girmek istemiyor. Seçime kadar bu düzeyde tutmak istiyor, bu bir görüş. Amerika Savunma Bakanı Wolfovitz Bağdat'ta geldiğinde, *"ödediğimiz bedeller kolay zaferin bedelidir"* dedi. Yani bu durumu, Saddam Hüseyin rejiminin kısa sürede ve kolaylıkla çözülmesine bağladı. O halde Pentagon, Saddam Hüseyin rejiminin bu biçimde yenileceğini beklemiyor muydu sorusu akla geliyor. Acaba böyle başarı kazanacaklarına inanmıyorlar mıydı? Bu nedenle mi Saddam sonrası için herhangi bir projeleri yok? Wolfovitz'in sözlerinden böyle bir sonuç çıkıyor. Dolayısıyla ne yapacağını bilemez halde, inisiyatifsiz kalıyor.

Bu durum aşılır mı? Amerika mevcut direniş karşısında zorlanıyor. Örgütlü direnişin devam edeceği anlaşılıyor. Bu da kısa sürede ABD'yi yeni kararlar almaya zorlayabilir. Türkiye ile anlaşarak İslam ordularını da koyamazsa –eğer koyarsa biraz rahatlayabilir– zorlanacak ve o zaman yeni kararlara yönelmek zorunda kalacak. Bu kararlar ne olabilir? Savaşı yayma bir ihtimaldir. Nasıl ki bir çok güç Irak'ta mücadeleyi dayatarak Amerika'yı zor duruma düşürdüyse, Amerika da savaşı dışarıya yayarak onları zor duruma sokabilir. Savunmasını dışarıda yapmak ve bölge statükosuyla daha fazla çatışmak isteyebilir. Amerikan yönetimini buna zorlayıcı gelişmeler yaşanabilir. Aslında yeni 11 Eylül olayları için açık bir ortam. Benzer olaylarla bölgede savaş tırmandırılabilir. Böyle olursa bölge daha yoğun bir savaş içine çekilir. Amerika başka yollara da başvurabilir. Örneğin bazı devletlerin ordularını Irak'a götürüp belli bir süre çatışmaları azaltmaya çalışarak varlık gösterebilir. Mevcut ABD yönetiminin politikası bu, ama onun da ciddi zorlukları var. Belki seçime kadar bunu işletebilirler. Böyle olmazsa Amerika Irak'ı bırakır mı? Mevcut yönetime bunu dayatanlar var ama zayıf bir ihtimal. Çünkü bu, Amerika'nın yenilgisi anlamına gelir. Ne biçimde olursa olsun mücadelenin bölge çapında hem yayılacağı hem de derinleşeceği netleşmiş bulunuyor. Bu yayılmanın ne zaman olacağı konusunda bir şey söylenemez, ama bölgede mücadele olacak. Mücadele bölgeye yayılana kadar da Irak'ta çatışmalar daha fazla derinleşecek. Önlenemez yani. Öyle anlaşılıyor ki, Irak merkezli mücadele bölgeyi etkilemeye ve yönlendirmeye devam edecek. Bütün bölgeyi olduğu gibi Kürdistan'ı veya Kürt sorununu da etkileyecek. Şimdiden Türkiye ile pazarlık tamamen Kürt sorunu üzerinden yürütülüyor. Yarın değişik biçimlerde yine etkileyecek.

AKP son savaş hükümetidir

Yapılan son pazarlıklar ve AKP hükümetinin yaklaşımları bize şunu daha net gösterdi, bu hükümet en sonuncu savaş hükümetidir. 12 Eylül 1980 darbesinden bu yana iş başına gelen özel savaş hükümetlerinden bir tanesi. Yeni bir savaş planlaması yapıyor ve bunu uygulamaya koymayı planlıyor. Bunun dışında bir yaklaşımı söz konusu değil. AKP'nin böyle bir parti olduğu zaten çok fazla tartışma götüren bir husus değildi. AKP, 12 Eylül sürecinde Kürdistan'da yaşanan savaşın rantına dayanarak palazlanan ekonomik ve siyasi rant elde eden bir güçtür. Tümüyle rantçıdır, herkes savaşırken onlar savaş rantından beslendiler. Şimdi öyle anlaşılıyor ki devlet bunların kulağından tuttu ve "biz bu kadar savaştık, siz de bu kadar yiyip içtiniz, gelin biraz da bu yükü siz üstlenin" diye, Kürdistan'da savaşma işini sonunda bunlara verdi. AKP'nin bu konumuna karşın Önderlik, demokratikleşme için bir şans tanımayı doğru buldu. Yenilikçi adı altında, geniş bir destekle gelmişlerdi. Türkiye'nin demokratikleşmesinde rol oynayabilirlerdi. Eğer bunu yapacaklarsa destek vereceğiz dedi herkes. Bu, çok umutlu olunmasa da seçim ardından gösterilmesi gereken bir tutumdu. Fakat AKP'nin ne bir demokratikleşme programı var ne de demokrasi güçleriyle ittifak yaptı; tümüyle kendi bildiğini uygulamaya koydu. Giderek bir özel savaş hükümeti olduğunu gösterdi. Tabii bunu en fazla da Önderliğe yönelimde gösterdi. Abdullah Gül başbakan olur olmaz Önderlik üzerindeki tecrit kat kat arttı. Geçen kış boyu aylar süren bir tecrit uygulaması yaşandı. AKP'nin gerçek yüzü görülünce Önderlik yeni bir değerlendirme yaptı. Madem demokrasi güçleriyle ittifak yapmıyor o zaman bu hükümet aşılmalı kararına vardı. Ve Kürt sorununun çözümü konusunda tüm ilgili tarafların tutumlarını netleştirmesi çağrısında bulundu. Bu doğrultuda bir takvim oluşturdu ve 1 Eylül'e kadar süre verdi. Kendi cephesinden de demokratik çözümün hangi ilkeler temelinde geliştirilebileceğini netleştirdi. Buna yol haritası dedi. Bu bir çözüm yaklaşımıydı. AKP'nin gerçek yüzünü açığa çıkarma, aldatıcılığını önleme, antidemokratik tutumları sürdürmesine fırsat vermeme yaklaşımıydı. Buna karşı AKP'nin de bir özel savaş konsepti planladığını biliyoruz. Kürt sorununu baskı ve şiddetle ezerek ve özgürlük hareketini tasfiye ederek bitirmeyi hedefleyen bir saldırı konsepti hazırladı. Bu bir özel savaş konseptiydi ve buna göre de pratik adımlar attı. Pişmanlık yasası bu çerçevede hazırlandı, bir tasfiye yasasıydı. Halk üzerindeki baskı da bu dönemde gelişti. Başta barış ve demokratik değişim isteyen kadınlar olmak üzere, bütün demokratik güçler üzerinde ağır polis işkencesi gündeme geldi. Bunun ucu DEHAP ve Özgür Parti başkanlarını göz altına almaya kadar vardırıldı. Halk üzerinde sürdürülen yoğun bir baskı var, küçümsenmemeli; diplomatik alanda da hakeza öyle. Kürt özgürlük hareketini tecrit etmek için bütün ülkeleri gezdiler.

Devamı sayfa 30'da

Serxwebûn' dan

İMRALI'DAKİ İŞKENCENİN ÇÖZÜMÜ KÜRT SORUNUNUN ÇÖZÜMÜDÜR

Serxwebûn: *1 Eylül tarihinden itibaren tek taraflı ateşkese son verildi. Mücadeleniz açısından süreç bundan sonra nasıl işleyecek?*

Duran Kalkan: Hem Genel Başkanımızın hem de Yönetim Kurulumuzun kararı çerçevesinde sürdürdüğümüz tek yanlı ateşkes, 1 Eylül 2003 tarihi itibariyle sona ermiş bulunuyor. Bilindiği gibi bu ateşkes, 1 Eylül 1998 yılında tek yanlı olarak ilan edilmiş, 1 Eylül 1999'da ise, yine tek yanlı olarak süresiz uzatılmıştı. Tek yanlı ateşkes, dördüncü yılını doldurduğu bir süreçte artık tümüyle işlemez hale geldi. Fakat biz artık ateşkesin aşıldığını belirtirken, Türkiye yönetiminin iddia ettiği gibi yeniden savaş ilanında bulunmadık. Bu tür iddialar birer çarpıtmadır. Beş yıldır uyguladığımız tek yanlı ateşkes, AKP yönetiminin hem gerillaya hem halka hem de Genel Başkanımıza karşı sürdürdüğü topyekün saldırı karşısında artık işlemez hale gelerek, anlamsızlaştı ve aşıldı. Yani büyük fedakarlıklarla yürüttüğümüz tek yanlı ateşkesi, artık AKP saldırıları karşısında yürütemez hale geldik. Gerillaya yönelik saldırılar o denli arttı ki, yine Genel Başkanımız ve halkımız üzerindeki baskılar o kadar fazlalaştı ki, hem gerillayla hem de halkla fiili bir çatışma durumu gündeme geldi. Bu da ateşkesin anlamsızlaştığı, işlemediği, ateşkesin tek yanlı biçimiyle hükmünü doldurduğu anlamına geliyor. Tek yanlı sürdürdüğümüz ateşkesin bu biçimiyle sürdürülemez hale gelmesini sağlayan, AKP yönetiminin Özgürlük hareketimizi tasfiye etme ve ezme amacıyla sürdürdüğü baskı ve saldırılar oldu. Gerçek bu iken ve hiçbir zaman resmen ilan ettiğimiz ve sürdürdüğümüz ateşkesi muhatap almamışken, ateşkesin aşıldığını ilan ettikten sonra, başta AKP yöneticileri olmak üzere çeşitli devlet yetkilileri, savaşı yeniden başlattığımız yönünde sağda solda propaganda yapmaya başladılar. Buna dayanarak hareketimizin yeniden şiddet eylemlerine başladığı, ateşkesi kaldırdığı, dolayısıyla terör örgütü olduğu yaygarasını kopardılar. Peki o zaman sormazlar mı adama siz hiç ateşkes ilan etmediğinize ve hiçbir zaman uygulamadığınıza göre, bu durumda siz hep savaş halinde olmuyor musunuz? Madem KADEK beş yıldır sürdürdüğü tek yanlı ateşkesin artık aşıldığını, bu biçimde tek yanlı süremeyeceğini ilan ettiği zaman, bu bir savaş ilanı anlamına geliyorsa, o zaman ateşkesi hiçbir zaman kabul etmeyen, ateşkese ve barışa yanaşmayan, barış mesajı verenleri, barış yürüyüşü yapanları, barış isteyenleri coplayan, tutuklayan, zindana koyan Türkiye Cumhuriyeti devleti ve onun günümüzdeki yönetimi, bir şiddet, savaş, dolayısıyla terör yönetimi olmuyor mu? Başkalarını suçlamak için kullanılan mantık, aslında kendi gerçeğini ele veriyor. Bu en fazla da Türkiye yönetiminin gerçeğinde ifadesini buluyor. Dolayısıyla gerçeklerin doğru anlaşılması elbette önemli.

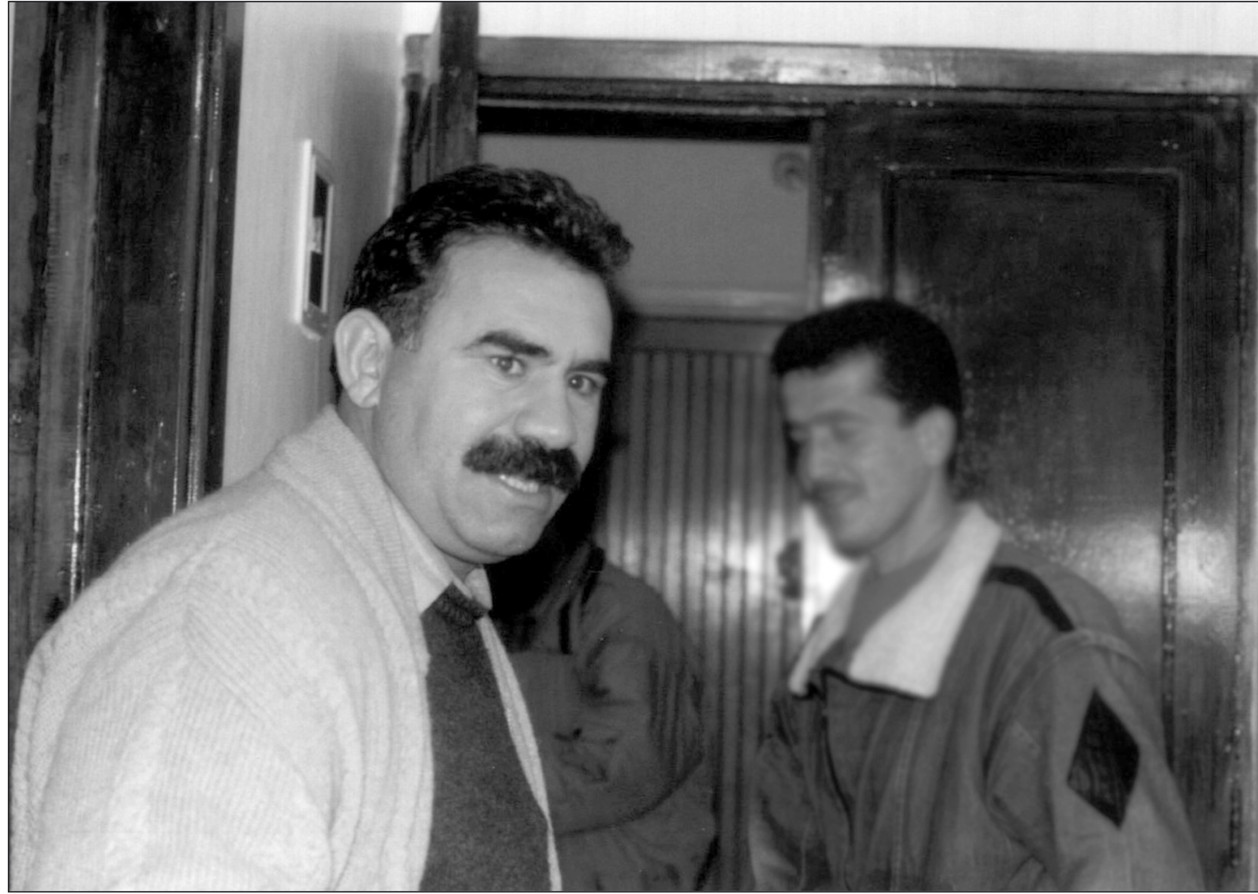
1998 yılının 1 Eylülü'nden itibaren, Genel Başkanımızın ilan ettiği ateşkesle birlikte, hareket olarak yeni bir sürece girdik. Ateşkese Kürt sorununa demokratik, siyasal yöntemlerle çözüm bulmak inancıyla gittik. Uluslararası Komplonun azgın saldırılarına rağmen, yine 15 Şubat'ın hareketimize ağır darbe vuran ve zarar veren gerçeğine rağmen, ateşkes sürecini dört yıl uzattık ve sabırla koruduk. Hatta daha da derinleştirdik. Ateşkesten barışa gidebilmek, dolayısıyla barışın teminatı olan demokratik çözümü yaratabilmek için, tek yanlı olarak elimizden gelen her çabayı gösterdik. Bu gerçek gözler önündedir ve iç dış tüm kamuoyu tarafından, halklar tarafından, demokratik güçler tarafından biliniyor ve taktir ediliyor. Hiç kimse hareketimizin beş yıl boyunca ateşkesi tek yanlı sürdürebilmiş olmasını basite almıyor. Alması da mümkün değil. Büyük bir çoğunluk bunun hem örgütümüzün barış ve demokratik çözümde ne kadar kararlı ve ısrarlı olduğunu gösterdiğini ifade ediyor hem de halkımızın ve örgütümüzün ne kadar birlik içinde hareket ettiğinin göstergesi olduğunu belirtiyor. Yine örgütümüzün ve halkımızın Genel Başkanımıza ne kadar bağlı, Onunla ne kadar bütünlük halinde olduğunun çok somut kanıtı olduğunu değerlendiriyor. Bunlar açık gerçeklerdir. Şimdi bu kadar istekli, ısrarlı ve kararlı yürüttüğümüz ateşkes artık ilerlemiyor diyorsak, bu barıştan ve demokratik çözümden vazgeçtiğimiz anlamına gelmiyor. Bu, tek yanlı ateşkesin barış ve demokratik çözümü geliştiremediği ve süreci derinleştiremediği için aşıldığı anlamına geliyor. Eğer tek yanlı ateşkes, barış ve demokratik çözüm arayışını geliştirerek derinleştirseydi, hareketimiz tek yanlı da olsa, ilan etmiş olduğu ateşkeste ısrarlı ve sebatlı olurdu. Ne pahasına olursa olsun, onu sürdürmeye çalışırdı. Ama tek yanlı ateşkes barış sürecini geliştirmediği gibi, demokratik çözüm için adımların atılmasına da yol açmıyor.

Türkiye yönetimi Kürtlere karşı yeni bir saldırı konsepti başlattı

Türkiye yönetimi, bugüne kadar ateşkese cevap vermemiştir. Bütün ısrar, çaba ve fedakarlığa rağmen, Türkiye yönetimi asgari ölçüde de olsa, barış ve demokratik çözümün önünü açmamıştır. Tersine bunu bir zafiyet olarak değerlendirmiş, zayıflık olarak göstermek istemiş, hatta bundan yararlanarak geçen süreçte kendini daha yoğun hazırlayıp gerillayı ve hareketimizi tümden tasfiye etme ham hayallerini yeniden yeşertmeye çalışmıştır. Öyle görülüyor ki, AKP hükümeti, devlet yönetiminin en son halkası olarak bu ham hayalleri canlandırmakla görevlendirilmiş. Biz böyle bir gerçekle karşı karşıya kaldık. Ateşkesi biz sona erdirmedik. Beş yıl boyunca büyük sabır ve fedakarlıkla sürdürdüğümüz tek yanlı ateşkes, artık yürütülemez hale geldi. Ne resmen ne de fiilen yeterli bir karşılık görmedi. Zaten Türkiye yönetimi, resmen bir ateşkes konumuna girmedi. Fakat bazı dönemler, fiilen savaşı tırmandırmayan tutumlar içerisinde oldu. Yalnız Kuzey Kürdistan'da operasyonlar hiç kesilmedi, ama dozajı azaldı. Türk ordusunun savaşta içine düştüğü yorgunluk ve zayıflık bunda bir etkendi elbette, ama biz yine de bunu ateşkes için bir karşılık olarak değerlendirmeye çalıştık. Belki bununla giderek bir ateşkese ulaşılabilir dedik, fakat sonuçta gördük ki süreç o yönlü işlemiyor. Özellikle de AKP hükümeti, süreci tersinden işletmeyi esas alıyor. Tek yanlı ateşkesi muhatap kabul ederek, çift yanlı kılacağına ve bununla demokratik süreci derinleştireceğine, bunu bir zafiyet saydı. Yine kitlelerden aldığı oya güvenerek, ABD ile olan ilişkilerine umut bağlayarak, hareketimizi tümden ezip tasfiye edeceği umuduna kapıldı. Hatta sadece KADEK'i değil, geçen süreçte Kürtlerin sağladığı bütün kazanımları ortadan kaldırma düşüncesine kapıldılar.

AKP 3 Kasım seçimleri ardından yönetime iyice oturduktan sonra, yeni bir saldırı konseptini uygulamaya koydu. Halka ve gerillaya yönelik saldırılar yoğunlaştı. En önemlisi, Genel Başkanımız üzerindeki baskı ve zulüm arttı. Genel Başkanımız da bunu çeşitli açıklamalarında izah etti. Şimdi İmralı'nın her saniyesi zülüm ve işkence demektir. Orada cezaevi falan da yok. Beş yıldır, sanki yeni tutuklanmış bir kişiye gösterilen muamele gösteriliyor. Önderliğimizin 24 saati denetim altında, herhangi bir şeyi okuması, düşünmesi ve dinlenmesine imkan verilmiyor. Düpedüz rahatsız ediliyor. Müthiş bir psikolojik baskı ve işkence sürdürülüyor. Zaten fiziki olarak da İmralı koşulları, Genel Başkanımızın sağlığı üzerinde yoğun bir baskıyı ve işkenceyi ifade ediyor. Vücut yapısı buna uygun değil. O kadar nemli bir ortamda yaşayabilmesi mümkün değil. Önceden de ağır sinüzit hastalığı vardı. Tedavisi belli bir düzey tutturmuş olsa da, denizin ortasında bu kadar uzun bir süre alıkonulmak, ağır bir fiziki yıpranmaya neden olduğu gibi, bu hastalıkların depreşmesini de ortaya çıkardı. Fiziki yıpranma, her saniyesi psikolojik işkenceyi ifade eden bir manevi baskıyla birleşiyor. Tüm bunlar Başkan Apo'nun sağlık durumunu ne kadar olumsuz etkilediğini gösteriyor. Dolayısıyla AKP'nin hareketimize yönelik saldırısı kompledir, herkesi hedefliyor. Genel Başkanlığı, örgütü, gerillayı, halkı tümünü içine alıyor ve bütün dünyayı arkasına alarak bu işi bitirmeyi hedefliyor.

Tayip Erdoğan, yeni Kürt isyanını bastıran komutan olma sevdasına kapılmış görünüyor. Herhalde 20. yüzyılda İnönü'nün elde ettiği bu unvana, 21. yüzyılda da Tayip Erdoğan sahip olmak istiyor. Böyle bir edayla, Kasım Paşalılığın kabadayılığına da dayanarak, iç ve dış dayanakların kendisine verdiği görevi yapmaya çalışıyor. Bu koşullarda uluslararası komployu yeniden örgütleyip diriltme çabasında. Komployu içinde bulunduğumuz süreçte başarıya götürmek istiyor. İşte bu yaklaşım, büyük bir sabır ve fedakarlıkla yürüttüğümüz tek yanlı ateşkesin artık yürütülemez hale gelmesine yol açtı. Zaten bu kadar azgın bir saldırı karşısında, ateşkes yürütülemez. Biz ateşkesi sona erdirmedik, kaldırmadık, herhangi bir savaş ilanında da bulunmadık. Şunu ilan ettik: Mevcut koşullarda barış ve demokratik çözüm sürecinin derinleştirilmediği, tam tersine AKP hükümetinin uluslararası komployu yeni bir konsept temelinde örgütleyip var gücüyle hareketimizi tasfiye etmek için saldırıya geçtiği bu ortamda, tek yanlı ateşkesin sürdürülemez hale geldiğini ve aşıldığını belirttik. Bu gayet açık ve anlaşılır bir durumdur. Nitekim bu süre içerisinde ne halkımızın ne de örgütümüzün savaş ilanını ifade eden herhangi bir davranışı söz konusu olmadı. Ama gergin bir durumun olduğu da bir gerçek. Saldırı tehditlerine karşı hareketimizin ve halkımızın kendi savunma pozisyonunu geliştirmeye zorlandığı da gayet açık bir durum.



"Tayip Erdoğan, yeni Kürt isyanını bastıran komutan olma sevdasına kapılmış görünüyor. Herhalde 20. yüzyılda İnönü'nün elde ettiği bu ünvana, 21. yüzyılda da Tayip Erdoğan sahip olmak istiyor. Böyle bir edayla, Kasım Paşalılığın kabadayılığına da dayanarak, iç ve dış dayanakların kendisine verdiği görevi yapmaya çalışıyor. Bu koşullarda uluslararası komployu yeniden örgütleyip diriltme çabasında."

Barış, demokratikleşme ve Kürt sorununun çözümü için çift yanlı ateşkes gereklidir

Diğer bir husus; biz tek yanlı ateşkesin aşıldığını ifade ederken, onunla birlikte çift yanlı ateşkese hazır olduğumuzu da belirttik. Bu, ateşkesten yana olduğumuz anlamına geliyor. Aynı zamanda da karşı tarafı resmen ve fiilen ateşkes yapmaya çağırıyor. Madem ateşkes aşıldı dendi, demek ki ortada bir savaş durumu var. O zaman gelin bu savaşa bir son verelim ve ateşkes anlaşması yapalım. Savaşan bütün tarafların tarih boyunca yaptıkları gibi, biz de uygar insanlığa yakışanı yapalım. Ardından da ateşkesi barışa dönüştürecek adımlar atalım. Savaşı doğuran nedenleri ortadan kaldıralım. Savaşa yol açan sorunları demokratik siyasal yöntemlerle, Türkiye'yi 21. yüzyılda Ortadoğu'nun en güçlü ülkesi yapma hedefine bağlı olarak, çözüme kavuşturalım. Bu bakımdan hareketimiz tek yanlı ateşkesin 1 Eylül itibariyle aşıldığını ifade ederken, bunun yerine demokratik çözüm sürecini ilerletebilmek için ateşkesin çift yanlı hale getirilmesi gerektiğini belirtmiş, ilan etmiş ve bu temelde çağrı yapmıştır. Bu, hareketimizin 1 Eylül'le başlayan süreci nasıl ele aldığını gösteren bir tutum oluyor. Tabii bu sadece bir çağrı, belirsiz bir yaklaşım değil.

Çift yanlı ateşkes anlayışı ve çağrısı Demokratik Çözüm İçin Yol Haritası biçiminde kapsamlı bir projeye de kavuşturulmuş bulunuyor. Yani 1 Eylül'le birlikte tek yanlı ateşkesin aşıldığı ve sürecin nasıl geliştirilmesi gerektiğini hareketimiz çok ayrıntılı olarak planlamış durumda. İlkin Genel Başkanımız, bu sürecin nasıl ele alınması gerektiğini çözümledi. Buna göre süreci halklar yararına, demokratik çözümü geliştirecek doğrultuda ilerletmeyi içeren bir çözüm projesi yayınladı. İsmine; ***"Demokratik Çözüm İçin Yol Haritası"*** dedi. Oldukça somut, anlaşılır, makul ve uygulanabilir çözüm önerileri ortaya koydu. Hareketimiz bunu değerlendirerek, daha somut ve ayrıntılı bir çözüm planı haline getirdi. 1 Eylül 2003 tarihi itibariyle gelecek bir yıl içerisinde Türkiye'de barışa giden yolu açacak, Kürt sorununa demokratik çözüm sürecini geliştirecek, dolayısıyla Türkiyenin demokratikleşmesi için ciddi adımlar atılmasını sağlayacak temel görevlerin neler olduğunu ve tarafların ne tür aşamalar kaydetmesi gerektiğini, bu Yol Haritası'nda somut olarak ortaya koydu. Yol Haritası'nı başta Türkiye yönetimi olmak üzere, ilgili tüm çevrelere ve kamuoyuna sundu. Demek ki hareketimiz, tek yanlı ateşkesin aşıldığını ilan ettiği 1 Eylül 2003 sürecini, önceden

"Başkan Apo'ya yönelik saldırının arkasında herkes var. Özellikle de 20. yüzyıl dünya sistemi var. 20. yüzyıl dünya ve bölge sistemini ifade eden güçler var. Bu güçler Başkan Apo'ya saldırdılar. Eski uluslararası ve bölgesel statüko Başkan Apo'ya saldırdı. Çünkü Başkan Apo Kürt sorununun demokratik çözüm sürecini geliştirerek, Ortadoğu'daki statükoyu değişime zorluyordu. Ortadoğu'daki statükonun değişimi, uluslararası sistemin değişimi olduğu açık bir gerçek."

çok ayrıntılı ve kapsamlı bir planlamaya kavuşturmuş bulunuyor. Bu bakımdan sürecin bizim açımızdan nasıl işleyeceği oldukça nettir. Bu Yol Haritası'nın ilk üç aylık bölümü var ki, bunun temel çerçevesi artık aşılmış olan tek yanlı ateşkesin yerine çift taraflı ateşkesin konulmasıdır. Bu oldukça açık ve anlaşılır bir durumdur. Türkiye'de barışı kazanmak, ona bağlı olarak demokratikleşmek, Kürt sorununu demokratik yollarla çözmek, öncellikle çift yanlı ateşkesin sağlanmasıyla mümkündür. Hareketimiz böyle bir ateşkes konumunun kazanılması için tarafların neler yapması gerektiğini somut maddeler halinde ortaya koymuş durumda. Ancak bunların uygulanmasıyla çift yanlı ateşkes gerçekleşebilir.

Diğer yandan ise hareketimiz bunun kendiliğinden olamayacağını da görmüş durumda. Türkiye yönetiminin, özellikle de AKP yönetiminin bir savaş yürüttüğünü, pişmanlık kanunu etrafında bir tasfiye saldırısı içinde olduğunu görüyor. Bu nedenle, çift taraflı ateşkese geçmenin bir çağrı veya ilanla olamayacağını, tersine büyük bir mücadele içerdiğini görüyor ve kabul ediyor. Buna göre, aşılmış olan tek yanlı ateşkesin yerine çift taraflı ateşkese geçme sürecini kapsamlı bir demokratik siyasal mücadele süreci olarak tanımlıyor. Nitekim Genel Başkanımız da sağlık durumunu ortaya koydu ve tüm halkımız kendi sağlığının aslında Kürt sorununun demokratik çözümündeki sağlıklı gelişmelere bağlı olduğunu, yine Türkiyenin demokratikleşmesine bağlı olduğunu ortaya koyarak, bu alanda adımlar atılmayınca sağlığının bozulduğunu, adımları arttırtacak bir mücadelenin demokratik yöntemlerle geliştirilmesi gerektiğini ilan etti. Kendisi de tam bir mücadeleci konuma geçti. Halka demokrasi sözü verip de, yönetime gelince bunu yapmayan AKP hükümetini şiddetle eleştirdi. Görevlerine sahip çıkmaya, Türkiyenin sorunlarına sahip çıkmaya, onları demokratik yöntemlerle çözmeye çağırdı. Yoksa bu yönetime güven duyulamayacağı, yer verilemeyeceği gerçeğini ortaya koydu.

Diğer yandan Yönetim Kurulumuzun hazırladığı Yol Haritası, bu süreçte geliştirilmesi gereken siyasal serhildanın çerçevesini belirledi. Önce Önderliğin sağlık durumunu dikkate alan, Önderlik gerçeğini sahiplenen; ***"Sağlığın Sağlığımızdır"*** kampanyasını geliştirdi. 20 Eylül tarihinden itibaren de; ***"Barış İçin Çözüm"*** kampanyasını geliştirdi. Bu, kapsamlı bir serhildan kampanyasıdır. Hem yöntem hem de katılım, yoğunluk bakımından kesinlikle eskiyi aşmayı hedefleyen bir serhildan kampanyası oluyor. Ancak öyle olduğu zaman başarılı olur, sonuç verir. Hareketimiz bu anlamda süreci demokratik siyasal mücadeleyi geliştirme süreci olarak tanımladı. Çift yanlı ateşkesin böyle sağlanacağını düşünüyor. Merkezinde demokratik serhildan var. Onu geliştirecek şekilde propagandaajitasyonun yoğunlaştırılmasını, diplomatik çalışmaların geliştirilmesini, hatta sanatedebiyatla bu sürecin desteklenmesini öngörüyor. Hareketimiz, 1 Eylül'le başlayan süreci öncelikle böyle bir demokratik siyasal mücadele süreci olarak tanımladı. Tabii buna bağlı olarak imha saldırıları karşısında, her iki halkı savunmak üzere meşru savunma konumunu güçlendirmeyi hedefledi. Bu bakımdan geçen dört yılın çok yönlü pasif savunma konumunu aşarak, meşru savunma çizgisinde saldırılar karşısında aktif savunma uygulayacak bir pozisyon tutturmayı öngördü. Bunlar, çift yanlı ateşkesi sağlamak için hareketimizin öngördüğü çalışma ve mücadelelerdir. Biz bu süreçte bunları sürdürüyoruz. Çok yönlü, kapsamlı ve derinlikli bir biçimde siyasal demokratik mücadeleyi sürdüreceğiz. Bunda etkili olunursa, çift taraflı ateşkesin sağlanılabileceğini düşünüyoruz. Bu gerçekleşirse, bunu Yol Haritamızın çizdiği yeni aşamalar takip edecek. Demokratik çözüm yolunda yeni adımlar atacağız. Fakat mücadelemiz demokratik yöntemlerle sorunun çözümünün önünü tümden açabilecek mi? Çift taraflı ateşkesi sağlayabilecek mi? Mücadelemiz kuşkusuz bunu zorlayacak, ama yalnız başına bunu sağlaması elbette mümkün değil. Çünkü adı üstünde; "Çift Taraflı Ateşkes." Çift taraflı karar ve irade beyanını gerektiriyor. Tarafların böyle bir yaklaşım göstermesi gerekiyor. Dolayısıyla hareketimiz bunu istemekle, bunun için mücadele etmekle birlikte, kalıcı ateşkese ulaşmak için Türkiye yönetiminin de ateşkes yaklaşımını benimsemesi gerekiyor. Demek ki top Türkiye yönetiminin elinde. Sürecin nasıl gelişeceğini, hangi mücadele biçimlerinin sürece hakim olacağını, mevcut Türkiye yönetiminin tutumu belirleyecek. İş artık bu noktaya gelmiş bulunuyor.

Hareketimiz çift taraflı ateşkeste bu kadar ısrarlı ve kararlı olmasına rağmen, eğer Türkiye yönetimi bunu hiçe sayar, görmezden gelir, zafiyet olarak değerlendirir ve bu değerlendirmeler çerçevesinde tasfiye ve ezme konseptini hayata geçirmek için saldırılarını sürdürürse, bu çatışmaların tırmanması, savaşın yeniden gelişmesi anlamına gelecektir. Mevcut meşru savunma konumumuzla, biz bu saldırılara cevap verecek durumdayız. Topyekün direniş ile saldırıları kırarak, geç de olsa, yine de ateşkese ve demokratik çözüm sürecinin gelişmesine ulaşmayı hedefleyeceğiz. Bu bakımdan hareketimiz çözümlüdür. Her ihtimale karşı ne yapması gerektiğini belirlemiş durumdadır. Eğer Türkiye yönetimi ateşkese razı olur, demokratik siyasal yöntemlerle sorunların çözümünü kabul ederse, o zaman barış ve demokratik çözüm süreci güçlü adımlarla Yol Haritamız çerçevesinde gelişecektir. Yok eğer buna razı olmaz, imha ve tasfiye saldırılarını yoğunlaştırırsa, buna karşı hem siyasi, hem askeri yollarla direnilecektir. Böyle bir direnişle AKP'nin yürüteceği saldırılar bütünüyle kırılacak. Yine Türkiye yönetiminin hareketimizi ezip imha etme umutları tümden kırılarak, ateşkese ve demokratik çözüme zorlanacak. Belki geç olacak, şiddetli olacak, ama hareketimiz meşru savunma çizgisinde demokratik direniş hakkını güçlü bir biçimde kullanarak, demokratik çözüm sürecini, Kürt sorununun demokratik çözümünü geliştirecek. Bu da hareketimizin ne kadar çözümlü olduğunu gösteriyor. Her halükarda çözüm sürecini geliştirmekte ne kadar tutarlı ve kararlı olduğunu ifade ediyor. Biz demokratik siyasal mücadeleyi geliştireceğiz. Bunun çözüp çözmeyeceği Türkiyenin yaklaşımlarıyla belli olacak. Önümüzdeki sürecin demokratik siyasal mücadele yöntemleriyle mi işleyeceği, yoksa şiddetin ve çatışmaların mı yeniden devreye gireceği, tamamen Türkiye yönetiminin takınacağı tutuma bağlı olacaktır.

"İmralı koşulları doğru anlaşılmalı"

– Kürt özgürlük mücadelesine yönelik tasfiye planlarının yoğunlaşmasına paralel olarak KADEK Genel Başkanı Abdullah Öcalan'a yönelik olumsuz yaklaşımlar da yoğunlaşıyor. İmralı koşulları ile Kürt sorununa bölgesel ve uluslararası yaklaşım arasında nasıl bir bağ kurulabilir?

– Her şeyden önce bazı gerçekleri yeniden ifade etmekte ve göstermekte yarar var. Birincisi; İmralı koşullarının, İmralı gerçeğinin uluslararası bir kompoloyla ortaya çıkartıldığını bilmek ve kabul etmek lazım. İkincisi, İmralı'nın yaratılmasında, 15 Şubat komplosunun gerçekleşmesinde, Türkiyenin fiili olarak hiçbir payının ve katkısının olmadığını bilmek gerekiyor. Bunu değişik yönetici çevreler de ifade ettiler. Başkan Apo da, bu gerçeğin altını birkaç kez kalın çizgilerle çizdi. Genel Başkanımızın başka güçlerce alınıp Türkiye'ye verildiği bilinen bir gerçek. Demek ki; İmralı'yı Türkiye devleti ve yönetimi yaratmadı. Bilakis, o koşullar ona yarattırıldı. En son: *"İmralı koşulları doğru anlaşılmalı"* diyen Başkan Apo, bu konuda bir yığın açıklama yaptı. İmralı sistemi nasıl bir sistem? Bu sistem nasıl işliyor? İmralı sisteminin bileşenleri kimlerdir? Birbirlerini nasıl etkiliyorlar? Yönlendiren kim? Bunları hepsini ortaya koydu. Başkan Apo, ABD'nin etkisinden söz ediyor. Hatta İmralı'ya geldiğinde, kendisini ilk tedavi eden doktorun Amerikalı olabileceği ihtimalini ortaya koyuyor. Yine kendisini Kenya'dan alıp Türkiye'ye getiren polislerin kesinlikle Türk olmadığını, Kenyalı da olmadığını, ancak Amerikalı olabileceğini belirtiyor. Bu nedenle Amerika'nın İmralı sistemi içerisindeki somut yerini görmek lazım. Elbette AB'nin de rolü var. Unutmayalım ki; 15 Şubat komplosu, Başkan Apo Roma'dan çıkartılarak gerçekleştirildi. Roma, AB'de etkili bir yer. Dolayısıyla AB'den çıkartılarak, komplo gerçekleştirildi. Halbuki Almanya'da da Genel Başkanımıza yönelik tutuklama kararı vardı. Yargılanması gerekiyorsa, Almanya'nın yargılaması gerekirdi. Genel Başkanımız Avrupa dışındayken tutuklama kararı veren Alman mahkemeleri, Genel Başkanımızın Roma'da, yani AB sınırları içerisinde olduğu bir süreçte, tutuklama kararını kaldırdı. Bu, uluslararası komplonun önünü açma girişimiydi. Komploya onay verdiği için kaldırdı, yoksa başka herhangi bir nedenden ötürü böyle bir kaldırma söz konusu olmazdı.

Yine AB'den heyetler geliyor. İşkenceyi Önleme Komitesi var ki, tamamen AB'ye bağlı bir örgüt. AB'nin bir kurumu durumunda. Bu güç de Avrupa adına İmralı sisteminin işlemesine katılıyor, katkıda bulunuyor. Nitekim Türkiye yöneticileri ikide bir Avrupa'nın Başkan Apo'ya dair görüş istediği veya Başkan Apo'nun durumu üzerine eğildikleri konusunda suçlamalar getiriyorlar. Kendilerince Avrupa'yı eleştirmeye çalışıyorlar. Demek ki, Avrupa süreç üzerinde etkili bir role sahip. Bir de üçüncü olarak Türkiye'de de işler yürütülüyor. Başbakanlığa bağlı bir kriz masası var. Ve bizzat Tayip Erdoğan yönetiyor. Başkan Apo: *"Bana yönelik gelişebilecek herhangi bir olaydan, bizzat Tayip Erdoğan sorumludur"* dedi. Bunun halk, örgüt ve kamuoyu tarafından bilinmesini istedi. İmralı gerçeği, en genel ifadeyle böyle oluşturulmuş bir gerçeklik. Tabii daha da ayrıntıları var. Amerika'nın müttefikleri olan İngiltere ve İsrail'in rolünü de görmek lazım. Son Irak Savaşı'nda da açığa çıktığı gibi, aralarında böyle bir stratejik ittifak var.

Diğer yandan Avrupa'nın müttefiklerini de görmemiz gerekiyor. Sadece AB ülkeleri değil, Rusya da ona müttefik. Ortadoğu'nun 20. yüzyılda oluşmuş eski statükosu da AB'nin müttefiki durumunda. Belki üyesi değil, ama müttefiki. Çünkü bu, Avrupa tarafından oluşturulmuş bir statüko. AB politikaları tamamen bu statükoya bağlı olarak gelişiyor. Nitekim bu statükoyu aşmış bir politikaya sahip değil. Dolayısıyla AB mevcut siyasi sistemle çok yakından ilişkili ve işbirliği halinde. Türkiye yönetimi ile ilişkileri var. Zaten Türkiye bir Avrupa Konseyi üyesi ve AB'ye girmeye çalışıyor. İran'la da ilişkileri o çerçevede. İran İslam Devrimi Amerika'yla çok şiddetli savaştığı '80'li yılların başında bile, Alman-İran ilişkilerinin çok iyi olduğunu biliyoruz. Almanlar buna; *Eleştirel Diyalog Politikası* dediler ve bu konuda ABD'yi dinlemediler. Bu ilişkiler giderek gelişti, büyüdü. Demek ki İran da, Suriye de müttefikleri. Zaten Suriye ve Lübnan eski Fransız mandası olduklarından dolayı, Fransa'yla ilişkililer. Almanya da bu ilişkilerde belli ölçüde etkili olmaya çalışıyor. Bunlar Kürt sorununun inkar edildiği, Kürdistan'ın parçalandığı, Kürtlerin yok sayıldığı statükonun kuvvetleridir. Avrupa, böyle bir sistemden faydalanıyor. Demek ki; İran, Suriye, Türkiye gibi güçler de işin içindeydiler. Genel Başkanımız Suriye'den çıkartıldı. Herhalde Suriye yönetimini, bu durumları kavrayamaz bir pozisyonda değerlendiremeyiz. İran da Genel Başkanımızın durumuyla çok yakından ilgilendi. İran yönetiminin, Önderliğimizin İran'a gelme talebini reddettiğini biliyoruz. Başkan Apo Roma'dayken, İran Dışişleri Bakanı Harazi birkaç kez Roma'ya gitti ve Önderliğin durumuyla yakından ilgilendi. Hem Önderliğimizin İran'a gelme istemini reddettiler hem de komplonun gelişim sürecini yakından izlediler.

Yine Kürt işbirlikçiliği de bunun arkasında oldu. İçte işbirlikçi çete çizgisi, dışta ise KDP-YNK işbirlikçiliği, İmralı gerçeğinin yaratılmasının yerel ayakları oldular. Unutmayalım ki; uluslararası komplo 17 Eylül 1998 Washington Antlaşması'yla start aldı. Düğmeye Barzani ve Talabani bastılar. Eğer onlar kabul etmeseler, istemeseler ve onay vermeselerdi, Amerika Başkan Apo'ya pervasızca saldıramazdı. Yine böyle bir komploya girişemezdi. Her kim isterse istesin, yapamazlardı. KDP ve YNK istediği için, onlardan onay ve karar çıkarttığı için Amerika böyle korsanca, pervasızca, uluslararası hukuku çiğneyen, Kürt halkının onurunu rencide eden bir oyuna, saldırıya girişebildi. Demek ki uluslararası komplo kapsamlı bir olaydı. Tabii komplonun baş aktörleri var. Aynı zaman da kullanılanlar var. Bir de tarafsızlaştırılanlar, etkisizleştirilenler ve sessizleştirilenler var. Komplonun başarılması için herkes şu veya bu biçimde bir payı altına alınmıştı. İşte İmralı sistemi böyle oluştu. Bu sistemin ortaya çıkmasında herkesin payı var. Dolayısıyla, Başkan Apo'ya yönelik saldırının arkasında da herkes var. Şöyle diyeceğiz: 20. yüzyıl dünya sistemi var. 20. yüzyıl dünya ve bölge sistemini ifade eden güçler var. Bu güçler Başkan Apo'ya saldırdılar. Eski uluslararası ve bölgesel statüko Başkan Apo'ya saldırdı. Çünkü Başkan Apo Kürt sorununun demokratik çözüm sürecini geliştirerek, Ortadoğu'daki statükoyu değişime zorluyordu. Ortadoğu'daki statükonun değişimi, uluslararası sistemin değişimi olduğu açık bir gerçek. Bugün bunu herkes görüyor. Dolayısıyla Kürdistan üzerindeki inkar sistemini kıran mücadelenin, Ortadoğu'daki statükoyu parçalama mücadelesi olduğu, bununda 20. yüzyıl uluslararası sistemi parçalama mücadelesi olduğu çok somut bir gerçek oluyor. Bu, kesinlikle bir abartı değildir. Güncel ve çok yönlü olan bir mücadele içinde yaşadığımız olgular, gerçeklerdir. İmralı koşulları bir uluslararası kompoloyla oluşturuldu. Bunun uluslararası ve bölgesel düzeyde aktörleri var. ABD bizzat uygulayan, yürüten; Avrupa çanak tutan, destekleyen; Ortadoğu ve Kürt işbirlikçiliği de şu veya bu biçimde destekleyen konumda idi. Bazıları çok aktif ve fiili destek vermeseler de, sessiz kalarak onayladılar. İmralı koşulları böyle oluştu ve bunda bütün güçlerin rolü veya payı var idi. Bu güçler bir sistemi, 20. yüzyıl uluslararası ve bölgesel statükoyu ifade ediyorlar. Bu oldukça önemlidir. Demek ki Başkan Apo'nun geliştirdiği Kürt özgürlük mücadelesi, 20. yüzyılın Ortadoğu ve uluslararası sistemini parçalamayı hedefleyen bir mücadeledir. 20. yüzyıl bölgesel ve uluslararası sistem ise, kendisini değişime zorlayan, parçalayan bu gerçekliğe karşı, uluslararası komplo biçiminde, hukuk dışı bir korsanlık saldırısıyla karşılık verdi ve İmralı koşullarını ortaya çıkardı.

"Türkiyenin eline bir ateş topu olarak verildim"

Başkan Apo'nun İmralı'ya konulması, İmralı'daki tecrit, izolasyon, her saniyesi işkence olan bu baskı durumu, aslında 20. yüzyıl bölge ve dünya sisteminin Kürtleri inkar eden, yok sayan ve katliamlarla yok etmek isteyen sisteminin aynısı oluyor. Bu kadar birbiriyle bağlantılı. Uluslararası komplo tamamen bu statükonun ürünü olarak ortaya çıktı. Demek ki, Kürtleri yok sayan, inkar eden, imha etmeyi hedefleyerek Kürt sorununu ortaya çıkartan güçler, aynı zamanda İmralı gerçeğini de ortaya çıkardılar. İmralı gerçeği, Kürt gerçeğiyle bu denli iç içe. Et ve tırnak gibi, içiçe geçmiş iki gerçeklik. Başkan Apo şahsında gelişen Ulusal Önderlik ile Kürt ulusallığının durumu bu kadar iç içe. Önderliğin tecridi, izolasyonu, yok edilmek istenmesi aslında Kürtlüğün tecridi, izolasyonu ve yok edilmek istenmesidir. Başkan Apo'yu yok sayma, dışlama, Kürt sorununu bastırma, ezme, Kürtleri imha etme yaklaşımıdır. Bazıları Kürt sorunun bu temelde çözüleceğini belirtiyorlar. Önderlik yok edilerek, hiç sorun çözülür mü? Bastırılır, ezilir. Bir geçmiş isyanlara bakalım; isyanların liderleri katledildikten sonra, halk üzerinde her türlü kıyım ve katliam gelişti. Dersim'de, Amed'de, Zilan'da, Güney Kürdistan'da, Kürdistan'ın dört bir yanında Kürt halkı 20. yüzyıl boyunca bunları çok somut ve acı deneyimler olarak yaşadı. Bunlar bilinmeyen gerçekler değil. Bu bakımdan İmralı koşulları, bölge ve uluslararası sistem içerisinde, Kürt sorununun varlığı temelinde yaratılmış bir gerçeklik. Kürt sorunu olmasaydı, bugün İmralı gerçeği olmazdı. İmralı'da işkencenin çözümü, Kürt sorununun çözümü demektir. Dolayısıyla İmralı'ya yaklaşım, Kürt sorununa yaklaşım oluyor. Kimin Kürt sorununa yaklaşımı nedir diye sorulduğunda, onun İmralı'ya yaklaşımına bakacağız. Çünkü onun dışındaki yaklaşımlarda sahtelik ve ikiyüzlülük yaşanabiliyor. Herkes gerçek yüzünü İmralı'ya yaklaşımda ele veriyor. ABD'nin Kürt politikasını mı öğrenmek istiyorsun, o zaman İmralı yaklaşımına bak. AB'nin Kürt politikasını mı anlamak istiyorsun, yine İmralı yaklaşımına bak. İran'ın, Suriye'nin, Türkiyenin, Irak muhalefetinin Kürt sorununa yaklaşımını anlamak istediğinde de, İmralı yaklaşımlarına bak. Yani Başkan Apo karşısındaki duruşuna bakarsan, doğru politikayı o zaman kavrayabilirsin. Biz bunu çok somut olarak yaşıyor ve görüyoruz. Dikkat edilirse, gerillaya ve halka yönelik saldırılar, İmralı sisteminin sıkıştırılması, işkencenin arttırılması, tecrit ve izolasyonun geliştirilmesi, Başkan Apo üzerindeki baskı-

"İmralı koşulları, bölge ve uluslararası sistem içerisinde, Kürt sorununun varlığı temelinde yaratılmış bir gerçeklik. Kürt sorunu olmasaydı, bugün İmralı gerçeği olmazdı. İmralı'da işkencenin çözümü, Kürt sorununun çözümü demektir. Dolayısıyla İmralı'ya yaklaşım, Kürt sorununa yaklaşım oluyor. Kimin Kürt sorununa yaklaşımı nedir diye sorulduğunda, onun İmralı'ya yaklaşımına bakacağız. Herkes gerçek yüzünü İmralı'ya yaklaşımda ele veriyor."

nın arttırılmasıyla birlikte yürütülüyor. Bu bakımdan doğru anlamak önemlidir.

İmralı gerçeğini bazılarının ifade ettiği gibi, terörle izah etmek mümkün değil. Nitekim Genel Başkanımız savaşı durdurdu ve demokratik çözüm projesi yayınladı. Roma'da sekiz maddelik bir çözüm deklarasyonu yayınlamıştı ki, bu oldukça demokratik bir çözüm çerçevesini ifade ediyordu. Bu çerçevede demokratik çözüm umudunu geliştirdi. Fakat İmralı koşulları, bütün bu yaklaşımlara ve çabalara karşı gelişmiştir. Dolayısıyla Kürtler üzerindeki inkar ve imha sisteminin 20. yüzyılın son yılında, Başkan Apo'ya karşı bir komplo saldırısı olarak ortaya çıkma durumu var. İmralı gerçeği böyle bir gerçek. Kürt sorununun 20. yüzyılın sonunda aldığı biçim oluyor. Daha doğru bir ifadeyle; Kürt sorununu yaratan uluslararası ve bölgesel güçlerin Kürt sorununu çözmek isteyen Önderliğe yaklaşımını ifade ediyor. Aslında sistemin hangi politikada ısrarlı ve kararlı olduğunu da gösteriyor. Bizim uluslararası komployu böyle anlamamız gerekiyor. İmralı koşulları ve gerçeği de böyle ortaya çıktı.

Başkan Apo İmralı'da inkar ve imha altına alındı. İmralı gerçeğini böyle anlamak ve değerlendirmek lazım. Bunu uluslararası güçler yaptılar. Uluslararası sistemin başı olarak ABD bunu gerçekleştirdi. İsrail'den ve İngiltere'den destek aldı. '93 yılından itibaren İngiliz istihbaratının Başkan Apo'yu izlediğini biliyoruz. '96 yılından itibaren ise, İsrail'in her türlü askeri ve istihbarat desteğini Türkiye'ye verdiğini biliyoruz. Yine MOSSAD'la CIA'in iç içe çalıştığını da çok iyi biliyoruz. Dolayısıyla uluslararası komplo bu güçler eliyle tezgahlandı. İmralı gerçeği böyle ortaya çıkartıldı. Yoksa kendiliğinden veya dar bir güçle olmadı. Hele hele Türkiyenin marifeti hiç değildir. Başkan Apo: *"Türkiyenin eline bir ateş topu olarak verildim"* diyor. Genel Başkanımız Uluslararası Komployu böyle değerlendiriyor. 15 Şubat komplosu, önü alınamaz bir Kürt-Türk çatışması yaratılmak için gerçekleştirildi. Çünkü böyle bir çatışma ortamında politika yapmak, çıkar sağlamak ve rant elde etmek isteyenler vardı. Nitekim geçen dört yıl boyunca da bundan yararlanmaya çalışanlar oldu. Şimdi de aynı biçimde yararlanmak istiyorlar. Rant elde etmeye çalışıyorlar. Bunlar anlaşılır ve görülür hususlardır. Demek ki, İmralı gerçeği 20. yüzyılın Kürtleri inkar eden ve imha etmeyi hedefleyen sisteminin en son çıkış biçimi oluyor.

Kürt sorununun çözümsüzlüğü Türkiye için tükeniştir

– AKP hükümeti, KADEK'i tasfiye merkezli yürüttüğü Irak politikası çerçevesinde ABD ve diğer ülkelerle yoğun bir diplomatik ilişki içerisinde. Sizce AKP Türkiye'yi nereye götürüyor.

– AKP tek kelimeyle Türkiye'yi tükenişe götürüyor. Nasıl mı? Kürt'ü vurarak. Türkiyenin Kürt'ü vurması kendi ayağını kesmesi demektir. Ayaksız yürünemeyeceğine göre, o zaman Türkiye bir yatalak haline gelecek, kocakarılaşacaktır. Yatalak olan, kocakarı durumuna düşen de yük olur. Başkaları tarafından taşınmaya muhtaç hale gelir. Başkaları da elbette bedava taşımazlar. Varını, yoğunu yağmalayarak taşırlar. Yükü de kaldırır bir kenara atarlar. Nitekim, Türkiye, AKP'nin mevcut izlediği politika çerçevesinde, her şeyi yağmalanan, sömürülen, sonunda bir tarafa atılacak bir posa haline getirilen bir serüvene itiliyor. Bundan kim kazanacak? Uluslararası sermaye ve AKP'nin rantçıları kazanacak. Bu politika, bazı rantçı çete güçlerinin ceplerini böyle bir serüven içerisinde şişirebilmeleri için izleniyor. Dikkat edilirse; AKP'nin politikası şu konuda netleşti: ABD ile ilişkilerinin özünün Kürt sorunu olduğu, Irak Savaşı'ndan önce de, savaştan sonra da bütün pazarlıkların Kürtler ve Kürt sorunu üzerinde yapıldığı açık bir gerçek. Şimdi bu husus şöyle ifade ediliyor: "Ver PKK'yi, al Türkiye'yi." AKP gerilla karşılığında, Türkiyenin varını, yoğunu, geleceğini pazara sunmuş durumda. Bu kadar çılgınca bir yaklaşım söz konusu. Çeşitli gazeteler Amerika'nın; "Asker gönder, PKK'yi vuralım" demeye getirdiğini yazıyor. Esasta AKP, ABD ile politik ilişkilerinde bunu talep ediyor. "Sen gerillayı vur, tasfiye et, ben de sana asker göndereyim" diyor. Tabii bununla da yetinmiyor, Güney Kürdistan'daki bütün gelişmelerin yok edilmesini istiyor. Kürtlük adına hiçbir şey kalmamasını hedefliyor.

En son Kerkük provokasyonları yaşandı. Bununla Kürt-Türkmen çatışması yaratılmaya çalışıldı. Bu bir provokasyondu ve arkasında kesinlikle Türkiye var. Yine Hewler'de olaylar yaratıldı, bombalar patlatıldı, bunun arkasında da yine Türkiye var. Güney Kürdistan'ın istikrarsız olduğunu göstermek isteyen Türkiye idi. ABD Başkanı'nın Güney Kürdistan'ın istikrarlı olduğu açıklamasından üç gün sonra bu olaylar yaşandı. ABD Başkanı'nın bu açıklamasına, dünyada tepki gösteren tek güç Türkiye idi. Kim tepki gösterdiyse, demek ki Hewler olaylarını onlar yarattılar. En son o kadar baskı yaptılar ki, Kerkük'te bayrak indirdiler. Şimdi de Kürtlerle Amerikalıları, yine Kürtlerle Amerika'nın örgütlediği Irak polisini karşı karşıya getirdiler. Bir yandan Hewler'de çatışmalı bir pozisyon yaratmaya çalışırken, diğer yandan da Kerkük'te Kürt-Amerikan çatışması yaratmaya çalışıyor. Türkiye böyle bir politik durumu hedefliyor. O nedenle bütün bu provokasyonları tezgahlayan Türkiye'dir.



Saldırıları sadece gerillaya yönelik değil, bu dünyada Kürtlük adına ne varsa, hepsi yok edilmek isteniyor. Türkiye hala Kürt'ün adının olmaması çizgisinde hareket ediyor ve bunu Amerika'ya kabul ettirerek, yeni bölge sistemini yine bu temel üzerinde, yani Kürt'ün inkarı ve yok edilmesi üzerinde kurdurtmaya çalışıyor. Amerika'ya açıktan şunu söylüyor: "Kürtleri yok sayman ve tasfiye etmen karşılığında sana her şeyimi veririm." Bu kadar çılgın bir durum yaşanıyor. Şimdi bunlara sormak lazım, Kürtler size ne yaptılar? Sen nasıl bu kadar açık Kürt düşmanlığı yaparsın? Bu, ne adına yapılıyor? İslamiyet adına mı, demokrasi adına mı, özgürlük adına mı, solculuk adına mı, sağcılık adına mı? Bu bir vahşettir. Sen bir halkı yok ediyor, yok sayıyorsun. Bir halkın aleyhine gidiyor, her türlü saldırı, imha planları ve antlaşmaları yapmaya çalışıyorsun, ondan sonra da kalkıyor, o halka terörist damgasını vuruyorsun. Bu kadar köylü kurnazlığı olur mu? Dünyada gözü açık olan sadece sen misin? Senin bir halkın adını, kimliğini yok saymaya çalışman, kimliğini söyleyenin kafasına vurup ezmen teröristlik olmuyor da, bu halk kendi adını kullanınca mı terörist oluyor. Kendi adını kullanmak, çocuğuna Kürtçe ad takmak, Kürt kimliğini yaşamak için direnince mi terörist oluyor? Bu noktada Türkiye zihniyeti çılgın bir zihniyettir. Bu zihniyet nerede oluştu bilinmez, ama '25'ten itibaren oluşup gelişen bir zihniyet olduğu açık. Öncesi kesinlikle böyle değildi. Eğer öncesinden böyle olsaydı, bu sorun böyle kalmaz, bir biçimde hal olurdu. Dolayısıyla bu zihniyetin nasıl oluştuğu, oluşumunda kimin etkili olduğu araştırmaya değer konulardır. Çünkü tam bir psikolojik vaka gibi. Siyasal, sosyal, askeri bir olay olmaktan öte, psikolojik bir hastalığa benziyor. Bunun için tedavi edilmesi gerekiyor. Şimdi AKP politikası bu noktada seyrediyor. Kürt'ü vurarak, Türk'ü güçlendirmeyi hedefliyor. Bu mümkün mü? Kürt yok olursa, Türklük nasıl gelişebilir? Tarihe bakalım; Türkler Ortadoğu'ya Kürt desteğiyle gelmediler mi? Ortadoğu'da Kürt desteğiyle imparator olmadılar mı? Alparslan Anadolu'ya nasıl girdi? Yavuz Selim nasıl Ortadoğu imparatoru oldu? Mustafa Kemal bölünüp parçalanan, yok edilmek istenen Osmanlı'dan Türkiye Cumhuriyeti devletini nasıl çıkardı? İşgale karşı direnişi nerede örgütledi? Kürdistan'a sığınmadı mı? Bunlar açık gerçekler. Demek ki Türk'ü geliştiren, güç sahibi kılan, ilerleten Kürt ayağıdır. Kürt'e vuran esasında Türkiye'yi vuruyor demektir. Nitekim öyle de olmuştur. AKP'nin mevcut Kürt karşıtlığı politikasıyla Türkiye, Irak'ta yok olmuştur. Hiçbir etkisi yoktur. Ortadoğu'da da yok olmuş durumda. Meydanı doldurmuş Suriye ve İran yönetimlerine sarılıyor. Ortadoğu'nun geleceği onlarla mı yaratılacak? Asla! Şiddete, teröre, provokasyona sarılıyor, Hewler'de, Kerkük'te olduğu gibi. Böyle mi demokratik Türkiye oluşacak? Hayır! Bu politikayla ne Türkiye demokratikleşebilir, Anadolu halklarının özgürce yaşadığı bir toprak parçası haline gelebilir ne de Türkiye Ortadoğu devleti haline gelebilir. Bırakalım dünya devleti haline gelmeyi, bir bölge devleti haline gelmesi için bile Kürt desteğini alması gerekiyor. Kürt desteğini alması da, Kürt sorununu çözmesine bağlı.

Şimdi Tayip Erdoğan ile Abdullah Gül efendiler kalkmışlar Barzani ve Talabani'yi tehdit ediyorlar. Çıkarlarının Türkiye ile anlaşmaktan geçtiğini belirtiyorlar. Peki Türkiyenin çıkarları nereden geçiyor? Türkiyenin demokratikleşmesi, bölge gücü haline gelmesi, ABD ile ilişkisine sarılmasından, "ABD ile ilişki kuracağım" diye her şeyini vermesinden mi geçiyor, yoksa demokratik yöntemlerle Kürt sorununu çözüp Kürtlerin desteğini almasından mı? Belli ki, ikincisinden geçiyor. İkincisine yönelmediği, birincisini esas aldığı için, yani tam bir Kürt karşıtlığı pozisyonunda, "Ver PKK'yi, al Türkiye'yi" temelinde Türkiyenin her şeyini ABD'ye pazarladığı için, Türkiye dar, sınırlandırılmış ve tıkatılmış bir halde. Hatta Ortadoğu'dan kovulmuş bir konumda. Bu, oldukça açık bir durum. Bu politika sürdükçe, Türkiye nereye gidebilir? Bunlar serinkanlılıkla tartışılmalı ve değerlendirilmelidir. Bu politika sürer, her şeyini Kürt'ün gelişmesini engellemeye verir, Kürt düşmanlığına hasreder, Kürt gerçeğini kendisi için bu kadar yumuşak karın haline getirirse, herhalde herkes bunun üzerinden güçlü çıkar politikaları yürütür. Biraz Kürtleri tahrik ederler ve Türkiyenin her şeyini elde ederler. Türkiyede, bundan hiçbir şey elde edemez. Sonunda sadece şunu söyleyebilir: Kürt'ü engelledim ya. Gülerler insana, Kürt'ü engelledin, ama senin bir şeyin kaldı mı? Bütün Anadolu'yu bitirdin, bu zengin toprakların varını, yoğununu başkalarına peşkeş çektin, tarihin en zengin kültür birikimini, Anadolu ve Mezopotamya gibi dünyanın en verimli toprak parçalarını pazarladın, peşkeş çektin, sömürttün, insanlarını aç bıraktın, ama Kürt'ü engelledim ya diyorsun. İşte bu tehlikeli bir politika. Kürt sorununun çözümsüzlüğü Türkiye için kesinlikle bir bitiş, tükeniştir. Şu formül gerçektir: Kürt geliştikçe Türk gelişecektir. Bunun tersi de doğru. Türk geliştikçe Kürt gelişecektir. Bunun karşıtı da geçerli; Kürt gelişmezse, Türk de gelişmez. Kürt yok olursa, Türk de yok olur. Bunlar etle tırnak gibi, iç içe geçmiş olgulardır. Böyle bir stratejik bütünlük var. Bu nedenle Türkiye yönetiminin Kürt sorununu çözmeden, politika yapması Türkiye'yi pazarlaması anlamına gelir.

Nitekim Irak Savaşı'nda ABD karşısında tam bir fiyaskoyu yaşadı, şimdi de yaşıyor. Bazı tahriklerle, provokasyonlarla, yine ABD'nin zor duruma düşmesiyle kendine muhtaç olacağını sanıyor, ama bu imkansızdır. ABD'nin Irak'a müdahalesiyle Ortadoğu'da şöyle bir olgu ortaya çıktı: ABD ya Saddam Hüseyin rejimini yıktığı gibi İran'ın, Suriye'nin ve Türkiyenin mevcut rejimlerini de yıkarak, kendini geliştirecek ya da ilerleyemez, Irak'ta başarısız kalırsa, ABD ortadan kalkacak. Dolayısıyla da AKP'nin çok umut bağladığı Amerika ilişkileri olmayacak, Türkiye'yi yaşatmayacak. O zaman Türkiye rahatlıkla içten vurulup yıkılacak bir devlet haline gelecek. Bu konuda yanılmamak lazım. Doğru hesap yapmak gerekiyor. ABD de, Avrupa da politika yapıyor. Bu çok açık bir durum. Şimdi dikkat edelim; 3 Kasım seçimleri ardından Tayip Erdoğan'la, Abdullah Gül Ortadoğu'yu ve dünyanın dört bir yanını, fersah fersah dolaştılar. Yaptıkları tek iş, her yerde Kürtlerin gelişimini engelleyecek antlaşmalar yapmaktı. Herkesi KADEK karşıtı yapmaya çalışıyorlar. Öyle yaptılar ki, herkes KADEK'in ne kadar güçlü olduğu itibarını edindi. Herkes Türkiye cumhuriyeti hükümetinin neden KADEK'ten bu kadar korktuğunu anlamaya çalışıyor. Bu kadar korkuyorsa, o zaman bu nedir diye anlamaya çalışıyorlar. Bundan zararlı çıkan yine kendisidir. Nitekim öyle de yaptılar. Örneğin AB KADEK'i terör listesine koymadı. AKP hükümeti, AB'nin KADEK'i terör listesine koyması için, Türkiyenin neyi varsa hepsini peşkeş çekti, ama buna rağmen koymadılar. Koysalar da uygulamazlar. Adım adım sömürürler, ama Türkiyenin istediğini de yapmazlar. Avrupa geçmişten beri şöyle bir politika izliyor: Ne Kürt'ü öldürüyor ne de Türk'ü kabul ediyor. Bu bir oyundur. İşte Kürt kapanı böyle bir kapandır. Aslında Türkiye için bir kapandır. Bu anlamda komployu Türkiye için düzenlenmiş bir tuzak olarak görmek gerekiyor. Nitekim AKP hükümeti de, böyle bir tuzağın hükümeti konumunda.

AKP hükümeti bir ezme ve tasfiye etme hükümetidir

Çeşitli çevreler, 3 Kasım seçiminden sonra, AKP'ye bir şans tanımak istediler. Başkan Apo da: *"Bir şans verelim"* dedi. Ama daha bir ay geçmeden, en son özel savaş hükümeti olmayı kabullendiği görüldü. Bu nerede görüldü? Başkan Apo'ya yaklaşımında görüldü. Tecridi aylarca süren, dört aya kadar varan görüşme engelini, AKP hükümeti başlattı. Buradan anlaşıldı ki; AKP hükümeti bir demokratikleşme ve çözüm hükümeti değil, tam tersine bir ezme ve tasfiye etme hükümetidir. Dolayısıyla inkar ve imha sisteminin sonuncu hükümetidir. Şimdi yeni bir komplo ve saldırı konsepti hazırlıyor. Yeni bir uluslararası komplo hamlesini demokrasi ve özgürlük hareketimize karşı geliştirmeyi hedefliyor. İlişkilerini buna göre kuruyor. ABD ile pazarlığı kesinlikle bu temeldedir. Zaten hem Tayip Erdoğan hem de Abdullah Gül demeçlerinde bunu açıkça ifade ediyorlar. Artık mızrak çuvala sığmıyor. Tüm bunlar basına çarşaf çarşaf yansıyor. Bütün sorunun Kürtler olduğu, KADEK olduğu, gerilla olduğu artık gizlenmiyor. Sadece ABD'yle mi, İran'la ilişkilerini de basına yansıtıyorlar. "İran sözünü tutmadı" diyorlar. Türkiye, kendi yapamadığını İran'ın yapmasını istiyor. Niye gerillayı ezmiyormuş, o kadar kolaysa sen ezseydin. İran nasıl ezecek, var mı o kadar gücü? ABD'ye: "Neden gerillayı ezmiyorsun" diyor. Sanki ABD dünyanın tanrısı. Daha beş aydır Saddam Hüseyin'i vuramadı. İki senedir Molla Ömer'i, Bin Ladin'i vuramadı. O kadar kolay mıdır? Madem o kadar kolaydı, sen yirmi yıldır şanlı ordunla PKK'ye, gerillaya karşı savaşıyorsun, o zaman niye ezmedin? İran'ı, güya bunu yapmadığı için destek veriyor diye sıkıştırıyor. Demiyor ki; yapamıyorlar. Zaten bunu görmüyor. Suriye ile ilişkileri de hakeza böyle. KDP-YNK üzerinde günlük baskı uyguluyor. AB ile ilişkileri de bu biçimde.

Türkiye yönetiminin AB'ye giriş istemi ve çabası yok. Bu hükümetin Avrupa ölçülerinden, çağdaş demokrasiden yana olma durumu da yok. AB'yi KADEK'e karşı tavır aldırtabilmek için oyalıyor, aldatmaya çalışıyor. Geçmişte Tansu Çiller bunu yaptı. Şimdi de Tayip Erdoğan bunu yapmaya çalışıyor. Yasalar çıkartıyorlar, ama hepsi şantaj dolu. "Bu yasaları KADEK'e, Kürtlere karşı çıkarsanız uygularız, çıkmazsanız uygulamayız" diyorlar. Zaten hiçbirini uygulamıyorlar. Avrupa Türkiyenin bu durumunu görüyor ve bunun üzerinde müthiş bir politika yapıyor. Sömürüyor ha sömürüyor. 12 Eylül'den sonra geçen yirmi üç yılın bir bilançosu çıkartılsa, Avrupa devletlerinin Türkiye üzerinde ne kadar sömürü yaptıkları görülecektir. Kimse burayı araştırmıyor. Halbuki Türkiye soyuldu, soğana çevrildi. Neden? Kürt sorununu çözmemekten ve Kürt ulusal demokratik hareketini ezme çabasından. Bir dernek veya gazete kapattırabilmek için ülkelere gidiyor ve vermediği taviz kalmıyor. Türk diplomasisi tümüyle Kürtleri ve KADEK'i etkisizleştirme üzerine kurulmuş bir diplomasi. İlişkiler bu çerçevede yürütülüyor. Bundan şu sonuç çıkıyor: AKP sonuncu özel savaş hükümetidir. Uluslararası komplonun yeni dönem uygulamasını yürütüyor. Uluslararası komployu başarıya götürmeye çalışıyor. Uluslararası komployu başarıya götürecek yeni bir saldırı konsepti hazırlamış ve bunu hareketimize karşı yürütüyor. Bu, ezme ve tasfiye etme konseptidir. Bunun diplomatik, ekonomik, siyasal, askeri, sosyal ve psikolojik boyutları var.

"AKP politikalarını yakından izlemek gerekiyor. Çünkü oldukça tehlikeli politikalar. Bütün varlığını farklı güçlerin çelişki ve çatışmasına oturtmuş, ona dayanarak yaşamayı, rant almayı umut ediyor. KADEK'le Amerika'yı çatıştıracak, KADEK gerillasıyla Türk ordusunu çatıştıracak, Türkiye'deki orduyla Amerikalıları çatıştıracak, çelişik hale getirecek, bütün bunlardan da AKP rant elde edecek."

Bu, çok yönlü bir saldırı konsepti ve herkes buna katılıyor. MGK eski sekreteri görevi bırakırken, bunu açıkça ifade etti. Hükümet her gün bunun propagandasını yapıyor. Bu açık ve anlaşılır bir durumdur. Demek ki, AKP yeni bir savaş gücü. Pişmanlık kanunu adıyla çıkartılan kanun, aslında bir savaş kanunuydu. Pişmanlık kanununu hayata geçirebilmek için, gerillaya karşı savaş yapmak istiyor. ABD'ye, İran'a, KDP'ye, YNK'ye yönelik baskısı bu temeldedir. "Gerillaya saldıracaksınız" diyor. Onları suçluyor ve töhmet altında bırakıyor. "Gerilla sizin alanınızdadır, eğer gerillaya saldırmaz, ezmezseniz, sizi teröre destek veren ülkeler olarak teşhir edeceğim" şeklinde tehditler savuruyor. ABD'ye karşı bile böyle bir saldırı yürütüyor, şantaj yapıyor. Bu güçlerle KADEK karşıtı ittifak yaparak, gerillaya karşı ortak bir saldırı yürütmek istiyor. Yani savaşla sonuç almak istiyor. Pişmanlık kanununa dayanarak, bu savaş planlarının çığırtkanlığını yapıyor.

En son ABD'den yönetimimizi istemiş. Başkanlık Konseyi ile Yönetim Kurulu'nun isimlerini vermiş, bunlar nerede görülürlerse yakalanacaklarmış. Bu bir savaş ilanıdır. Zaten gerillaya karşı bir saldırı halinde. Yine diplomatik ve propaganda düzeyiyle de bir saldırı halinde. AKP hükümetinin gerçek yüzü giderek ortaya çıktı. AKP neden böyle bir hükümet oldu da, farklı olamadı? Neden sonuncu özel savaş hükümeti oldu da, asgari düzeyde de olsa, bazı demokratik değişiklikler yapan hükümet olamadı? Çünkü mayasında yok. Demokratik değil, baskıcıdır, antidemokratiktir. Özgürlükçü ve emeğe dayalı değildir, rantçıdır. Bir defa gerçeklere saygılı değil.

AKP Türkiye'ye ihanet partisidir

AKP bir komployla iş başına geldi. Önceden böyle bir parti yoktu. Bunlar Refah ve Fazilet içerisinde bir güçtüler. Peki nasıl ortaya çıktı? AKP'nin ortaya çıkış gerçeğine bakmamız gerekiyor. Unutmayalım ki, AKP, Falizetin kapatılması üzerinde doğdu. Demek ki, Fazilet şaibeli, anlaşmalı kapatıldı. İslamcı hareketin lideri, Necmettin Erbakan yasaklıyken, bunlar hareketi böldüler. Bir defa kendi içinde bir ihanet söz konusu. İhanet ederek geldiler. Yani bu kadar gözü kara rantçıdırlar. Bunu unutmamak lazım. AKP'yi destekleyen, Türkiyenin ve ABD'nin çıkar çevreleriydi. Çünkü onun bu karakterini gördüler. Çeşitli yerlerden kadrolarını topladılar, kendilerine bir parti adı verdirttiler ve hemen seçime gittiler. Daha bir senelik bir parti olan AKP, mecliste salt çoğunluğu sağlayan bir hükümet haline geldi. Bu, nasıl böyle oldu. Bu kadar kadroyu nerede hazırladı? Mali gücü nereden aldı? Demek ki arkasında çok güçlü çıkar odakları var. Bunu unutmamamız gerekiyor. Bu kadar çıkarcı olan, rantçı olan, çıkar çevrelerinin ihtiyacını karşılamak üzere bir araya gelen bir güç, elbetteki savaş yapar. Gözü demokrasi de olmaz. Kürt sorununun demokratik çözümüne kesinlikle yaklaşmaz. Nitekim AKP'nin bir zihniyeti ve çizgisi yok. Tayip Erdoğan'ın da bir çizgisi ve eğilimi yok. AKP hala ortaya bir program çıkaramadı. Derme çatma bir programları var. Ne üzerinde kurulmuş, neyi yürütüyor, belli değil. İslami güçlerin içinden çıktı, ama şimdi İslami değerlere de saygılı değil. Yine demokrasi değerlerine de saygılı değil. Solcu da değil, liberal de değil. Peki o zaman necidir? Rantçıdır, çetecidir, çıkarcıdır. Dolayısıyla en tehlikeli güçtür.

Bu dönemde bilinçli olarak işbaşına getirilmiş bir güç. Çizgisi olan bir güç bu politikaları izlemez. Çizgisi ne olursa olsun, bu kadar Kürt karşıtlığı yapmaz. Kendi ayağına baltayı vurmaz. Ama bunlar vuruyor. Ne için? Çıkar için. Çünkü çıkarcı, rantçı bir güç. Rant gelsin de, ne olursa olsun. Rant için her şeyi yapmaya açık bir güç. Bu anlamda herkesi idare ediyor. Dikkat edelim; Tayip Erdoğan Washington'a gitti, Bush'la elini masaya koydu ve yemin etti. ABD, başta ordu olmak üzere Türkiye'de herkesi eleştirirken, sadece AKP'nin yöneticilerini eleştirmedi. Irak Savaşı'ndaki politikalarından ve tezkereyi geçirememelerinden dolayı ne Tayip Erdoğan'ı ne de Abdullah Gül'ü eleştirdiler. Bilakis başkalarını eleştirdiler. Halbuki sorunlu olan, suçlu olan hükümetin kendisiydi. Orduyu suçlarken, Abdullah Gül'ü de Washington'da ağırladılar. Bu kadar Amerika'nın işbirlikçiliğine oynuyorlar.

Diğer yandan da AKP bir İslami harekettir. Hizbullah'la ilişkileri var. '90'dan itibaren Kürdistan'da ve Türkiye'de gelişen Hizbullah'la en çok iç içe olan şimdiki AKP kadrolarıdır. El-Kaide ile de ilişkiliydiler. İran'daki İslami akımlarla, yine Irak'takilerle de ilişkiliydiler. Yani İslamın en radikal, tutucu ve rantçı kesimleriyle ilişkili olanlar bunlardı. Abdullah Gül'ün kendisi, on sene Suudi Arabistan'da çalışmış. Kariyerini orada yapmış, formasyonunu orada tutmuş, politikayı orada öğrenmiş. Orada hangi çıkar ilişkilerine girmişse açıklasın. Niye açıklamıyor? Niye bir kişi kalkıp da bu kişiye, sen nasıl bir yandan Suudi'de kaldın, bu kadar İslami söylemle ilgilendin, ama diğer yandan da bu kadar Amerika'nın adamı oldun? Sözde İslamla Amerika birbiriyle çatışıyor. Fakat AKP her ikisini de idare ediyor. AKP, bu nedenle çok tehlikeli bir pozisyonda. Taraflar belki çatıştığı için AKP'nin bu durumuna göz yumuyorlar. Ama yarın bu durum aşılır, bir taraf ezilir veya bir başka biçimde hakim hale gelirse, o zaman en çok hesap AKP'den sorulacaktır. Dolayısıyla AKP'nin yaptıkları Türkiyenin üzerine kalır. Türkiye'den sorarlar tabii. Amerika cezalandırdı da. Süleymaniye'de AKP'nin izlediği politikadan dolayı, Türk askerlerinin başına çuvalı geçirdi. Aslında o çuvallar, Tayip Erdoğan'ın başına geçirilmesi gereken çuvallardı. Öyle olması gerekirdi, ama bugün itibariyle idare ediyorlar. AKP politikalarını yakından izlemek gerekiyor. Çünkü oldukça tehlikeli politikalar. Bütün varlığını farklı güçlerin çelişki ve çatışmasına oturtmuş, ona dayanarak yaşamayı, rant almayı umut ediyor. KADEK'le Amerika'yı çatıştıracak, KADEK gerillasıyla Türk ordusunu çatıştıracak, Türkiye'deki orduyla Amerikalıları çatıştıracak, çelişik hale getirecek, bütün bunlardan da AKP rant elde edecek. Bütün taraflar birbiriyle çatışacak, herkes AKP'ye muhtaç olacak, AKP ile işbirliği yapacak ya da AKP'yi yönetimde tutacak. AKP tarafları birbiriyle çatıştırmayı, çelişkileri ve çatışmaları derinleştirmeyi öngörüyor. Yoksa Kürtler üzerinde bu kadar baskı ve saldırı uygulaması boşuna değil. Bu bir savaş yaklaşımıdır. Irak politikasındaki yaklaşımları da savaş içeriyor. Özel timler provokasyonlar yaptıkları için, yaşadıkları uygulamalarla yüz yüze geldiler. Şimdi de bir yığın provokasyon ve şiddetin arkasında AKP hükümeti var. Türkiye ordusuyla Amerika'yı da neredeyse karşı karşıya getirdi. Türk Genelkurmayı tarihte en ağır eleştiriyi Pentagon'dan aldı. Bu eleştirileri AKP hükümeti altındayken aldı. Hükümet: "Siyasi sorumlu benim, ordunun bununla bir ilişkisi yok" demedi. Bilakis memnun oldu. Besbelli ki Amerikalıları, Türk Genelkurmayı'na yönelik eleştiri yapmaları için teşvik etti. Bu açıdan AKP hükümeti çok tehlikeli bir politik yaklaşım içerisinde. Kendi rantı için her şeyi satabilecek konumda. AKP yönetimi Abdullah Gül şahsında, Kayseri tüccarının eşeği boyayarak sahibine satması misali bir politika izliyor. Politikayı böyle anladığı anlaşılıyor. Ama bu politika, dünya siyasetine işlemez. Türkiye'ye müthiş puan kaybettirdiği gibi, tehlikeli konumda da tutuyor. Türkiye'yi sömürttürüyor, yağmalattırıyor, dışlattırıyor ve daraltıyor. Türkiye bu politika altında nereye gider? Kendi ayaklarına vuran, imkanlarını da başkasına peşkeş çeken bir yolda ilerler, kaynaklar bitince de, güm diye çöker. Nitekim öyle de olacak. Türk oligarşisi ya iç isyanla ya da dıştan Amerika'nın vuruşuyla yıkılıp gidecek. Türk oligarşisi giderek bu noktaya doğru ilerliyor. Sıfırı tükettiği yerde, böyle bir sonla karşılaşacak. AKP'nin Türkiye'yi götüreceği yer burasıdır ve adım adım buna doğru gidiliyor. Neredeyse bu noktaya gelinmiştir. Görünen köy kılavuz istemez derler. AKP yönetimi altındaki Türkiyenin sonu da görünür gibi.

AKP'nin de kendini fazla yönetme imkanı yok. Onun için de son görünüyor. AKP hükümetinin ömrü çok uzun sürmeyecek. Ama öyle görünüyor ki; bu sefer yıkılan sadece hükümet olmayacak, oligarşik rejimin kendisi de yıkılacak. AKP hükümetiyle birlikte, Türk oligarşisi de yenilip ezilecek. Rejim aşılacak ve AKP buna vesile olacaksa, o zaman hayırlı bir iştir denilebilir. Ama burada Türkiyenin kaynaklarının tüketilmesi var. Acı, gözyaşı, terör, şiddet ve kan var. Bu ağır bir sorumluluk ortaya çıkartır. Dolayısıyla beklenen ve istenen bu değil. Elbette en doğru yaklaşım yağmalama, kan, işkence ve baskıyı ortadan kaldıracak bir demokratikleşmeyi yaratmaktır. Ama AKP hükümeti Türkiyenin en çok demokratikleşmeye ihtiyacı olduğu bir dönemde önünü tıkıyor, ters istikamete götürüyor ve uçurumlara doğru ilerletiyor. Aklı başında olan herkesin bu gerçeği görerek, dur demesi gerekiyor. AKP'yi durdurabilmek, Türkiye'yi uçuruma yuvarlanmadan kurtarabilmek için de Türkiye'yi seven herkesin, özgürlükçü, demokrat olan herkesin elbirliği etmesi, birlik yaratması, AKP'nin karşısına dikilmesi gerekiyor.

ABD Irak'ta giderek İnsiyatifini kaybediyor

– ABD'nin Irak'a müdahalesi ile bölgede başlayan sürecin bugün geldiği aşamayı, ABD ve bölge ülkeleri, yine ABD-AB ilişkileri açısından nasıl değerlendiriyorsunuz?

ABD'nin Irak müdahalesi ve ardından Irak'ta yaşanan gelişmeler önemli bir aşamaya gelmiş bulunuyor. Bu aşama oldukça kritik ve kanlı bir aşama olarak ifade edilebilir. Irak Savaşı'nın üçüncü taktik aşaması olarak da görülebilir. Birincisi; hazırlık ve propaganda aşamasıydı. ABD, Irak'a müdahale etmenin koşullarını yaratmaya çalıştı. Bunun için kimyasal silahlardan tutalım nükleer silah tehdidine kadar birçok şeyi vesile yaptı. Saddam'ın baskıcı uygulamalarını ve katliamlarını öne çıkarttı. Saddam Hüseyin de, ABD'nin kendilerine müdahale etme haklarının olmadığını söyleyerek, yoğun bir propaganda savaşı yürüttü. Karşılıklı propaganda savaşı, 2003 baharında yerini askeri çatışmaya bıraktı. İkinci aşama; 20 Mart'ta başlayan ve ABD-İngiltere'nin yoğun askeri güç kullanımını ifade eden aşamaydı. Bunun nasıl gelişeceği ve ne kadar süreceği başlangıçta fazlasıyla merak konusu olurken, bu konuda yoğun tartışmalar da yürütüldü. Görüşler muhtelifti. Pentagon altı günlük bir savaş planından söz ederken, bazı çevreler de savaşın yıllarca uzayabileceğini söylüyorlardı. Fakat yirmi günlük yoğun bir teknik güç kullanımı ardından, Saddam Hüseyin yönetimi çözüldü. Ne Pentagon'un belirttiği kadar erken ne de yıllarca sürecek diyen çeşitli çevrelerin tahmini kadar uzun süreli oldu. Ancak savaş yine de erken bir zaman diliminde çözüldü. Direnseydi, elbette kendini daha uzun ömürlü kılabilirdi. Fakat Saddam Hüseyin yönetimi böyle bir direnci göstereme di. Bunun nedeni bilinmiyor. Bazı eski yönetim üyeleri bunun ancak ileride bilinebileceğini ima ettiler. Bazıları; "oyun bitti", bazıları da ihanetlerden söz ettiler. Toplum içerisinde çeşitli ihanetlerin yaşandığına dair söylentiler var. Nedenlerini fazla bilmemekle birlikte, sonucu biliyoruz. Sonuç; Saddam Hüseyin rejimi yirmi gün içerisinde çözüldü. ABD-İngiltere ittifakı, askeri bakımdan Irak'ta bir ele geçirme olayını gerçekleştirdi. Üçüncü aşama ondan sonra başladı ve hala devam ediyor. Aslında bu aşamanın nasıl gelişeceği, kimin ne yapmak istediği çok net değil. Esas itibariyle önceki iki aşamada aktif ve inisiyatifli olan ABD iken, üçüncü aşamada ABD'nin ne yapmak istediği çok fazla bilinemiyor. ABD önceki aşamalarda olduğu kadar inisiyatif kullanamıyor veya plan ve projeleri çok net değil. Çünkü birincisinde müdahalenin koşullarını yaratmak istiyordu. Buna göre veriler sunuyor, propaganda yapıyor, hatta gerçek olmayan bilgiler yayıyordu. İkinci aşamada da, en son model silah tekniğini kullanarak, Irak'a müdahaleyi fiilen yaptı. Peki ABD üçüncü aşamada ne yapmak istiyor? Madem müdahale eden ve inisiyatifli olan ABD, Irak'taki askeri işgalini hangi noktaya götürecek? ABD'den işgal ardından ne tür adımların atılacağı konusunda bir inisiyatif gelişmedi. Ne çatışmayı etkili bir biçimde bölgeye yaydı, ne Irak'ta bir siyasi sistem kurmaya yöneldi. Her ikisini de ciddi bir biçimde yapmadı. Kimi zaman İran'ı ve Suriye'yi uyardı. Bazı zamanlar bu güçlerle siyasi gerginlikler yaşandı, ama bunların hepsi geçici oldu. Yani gerginlikten öteye geçmedi. Yine Türkiye'yi eleştirdi, çeşitli uyarılar yaptı, ama ondan öteye gitmedi.

Eğer ABD 11 Eylül'le birlikte Ortadoğu statükosunun kendisine saldırdığını tespit ettiyse, o zaman bu statükoyu yıkmak için bedeli ne olursa olsun bir saldırı yürütmesi gerekirdi. Oysa Irak'ı biraz kolay işgal edince, daha öteye adım atmaktan çekindi. Bölgenin statükosuyla henüz doğrudan bir çatışmaya girmedi. Bazı çelişkileri var, ama onları çatışmayla yıkma kararlılığını ve inisiyatifini göstermiş değil. Bu bir duraksama anlamına geliyor. İlkin şöyle düşünüldü: Irak'ı sağlamlaştıracak, ona dayalı bir biçimde de Ortadoğu'nun eski statükosuyla savaşacak. Çelişki ve çatışmaları bölgeye aktif bir biçimde yaymayınca, doğal olarak bu düşünce gündeme geldi. Fakat ABD, Irak içinde de böyle bir politika izlemedi. Herhangi bir siyasi sistem kurma yönünde fazla adım atmadı. Bir konsey oluşturuldu, en son bir hükümet de kuruldu, ama yine de her şey çok belirsiz. Nasıl bir Irak'ın şekilleneceği hala belli değil. Her kafadan bir ses çıkıyor. Otuz kişilik bir başkanlık konseyi ile bir devlet yürütülemez herhalde. Seçimle de gelmiş değiller. Yine siyasi sistem örgütleme bakımından da, çok fazla adımlar atılamıyor. Çatışmalar geliştikçe, ordu ve polis örgütleme yönünde bazı girişimler var, fakat ondan öte bir şey görülmüyor. ABD, bu noktada da duraksadı. Bu durumda ilk iki aşamanın müdahaleci gücü olan ABD, üçüncü aşamada müdahaleci ve inisiyatifli olamıyor. ABD kararsız gibi görünüyor. Irak'a giriş kararlılığını hem Irak içinde hem de bölgede aynı düzeyde sürdüremedi ve sürdüremiyor. Sürdürebilmesi için iki ihtimalden birini mutlaka gerçekleştirmesi gerekiyordu. Ya siyasi sistem oluşturmayı öne almayacak, ama diğer statükocu güçleri yıkmak için savaşı bölgeye yayacak, dolayısıyla da kendine yönelecek çatışmaları, saldırıları önleyecekti ya da Irak'ta siyasi sistemi geliştirme yönünde köklü ve hızlı adımlar atacaktı. Irak'ı yeniden yapılandırarak, yükü onun üzerine yükleyip kendi işgalini biraz geri plana çekecekti. Ancak ABD ikisini de yapamadı. Neden yapamadı? Bilinmez elbette, ama inisiyatifli olan güç, inisiyatifi bu aşamada kullanamıyor görünüyor. İşte burada yeni bir inisiyatif oluştu.

İkinci aşamada inisiyatifli olamayan Amerikan karşıtı güçler, üçüncü aşamada daha inisiyatifli ve etkili konuma geldiler. ABD'nin duraksamalarından da yararlanarak şiddeti içte tırmandırdılar. Tabii bunu yapanlar değişik güçler. Herhalde tek bir güçten kaynaklandığı düşünülemez. Saddam yanlısı güçler var, yine İran, Türkiye ve Suriye işin içerisinde. Değişik İslami örgütler, yine Arap milliyetçiliği de işin arkasında. Şiddet boyutu yüksek tabii. Bir yandan ABD askeri varlığına yönelik düşük yoğunluklu, fakat kesintisiz bir şiddet uygulanırken, bir yandan da BM'den Bekir El-Hakim'e yöneltilen saldırıda olduğu gibi, şok ve dehşet yaratıcı saldırılar yürütülüyor. Düşük yoğunluklu da olsa, Amerikan askerlerine karşı saldırıların sürekliliği, bu işi yapanların oldukça örgütlü olduğunu gösteriyor. Üçüncü aşamada çözümsüzlük giderek derinleşti. Irak giderek bir iç çatışma içerisine çekildi. Şimdi herkes daha fazla işin içerisine girmiş bulunuyor. Irak, ne olacağı çok belli olmayan bir noktaya geldi. ABD zorlanıyor ve hiç kimse böyle olmadığını söyleyemez. Zorlandıkça, bir yandan BM'ye, bir yandan da Türkiye ve benzer güçlere yönelik politikalarını yumuşatıyor. Onlardan destek arayan, onlarla yeniden ilişkilenmeye yönelen bir tutum içerisinde. Nitekim ABD yöneticileri Fransa ve Almanya ile bu yönlü görüşmeler yaptılar. Sonunda Irak'ın durumunu BM'ye götürdü ve Güvenlik Konseyi'nden karar çıkartmasını istedi. Güvenlik Konseyi henüz öyle bir karar çıkartmasa da, ABD'nin böyle bir noktaya gelmesi önemlidir.

ABD, Türkiye ile pazarlığı sürdürüyor. Oysa Irak Savaşı'nda ABD'yi en çok boşa çıkartan güç Türkiye'ydi. Türkiye ile erkenden böyle bir düzeyde ilişkilenmesi, ABD için bir zayıflıktır. Nitekim Türkiye yönetimi de bunu kullanıyor. Ama öyle görülüyor ki, Amerika ona da mecbur kaldı. Muhtaç olma durumu gelişti. Bu noktada sonuç nereye gider bilinmez. Çünkü oldukça karmaşık bir durum yaşanıyor. Üçüncü aşama; iç çatışmayı geliştirdi. Bir otoritesizlik ve hakimiyetsizlik mevcut. Belirsizlik var ve kaos gelişiyor. Şiddet ortamının nereye gideceği, nasıl sonuçlanacağı çok bilinmiyor. Bu durumla ilgili ABD ile AB ilişkilerinde de bir mücadeleci durum var. ABD Irak'ı ele geçirerek ve bunu yalnız başına yaparak, önemli bir gelişme sağladı, kendini ileriye götürdü. Avrupa'nın ABD karşısında çok inisiyatifli olamadığı ortaya çıktı. AB, Saddam Hüseyin rejiminin çözülüşü ardından, ABD'nin Irak'taki egemenliğini kabul etmişe benziyordu. Bu yönlü destek verici açıklamalar da gelişti. ABD karşısında çok fazla bir inisiyatifinin olamadığı ortaya çıktı. Fakat Amerika Irak'ta zorlandıkça, tabii sadece Irak'ta değil, Filistin, Kürdistan, bir bütün Ortadoğu'da zorlandıkça, başta Almanya ve Fransa olmak üzere, AB ülkelerinin çoğunun bundan yararlan-

Devamı sayfa 30'da

"AKP'nin de kendini fazla yönetme imkanı yok. Onun için de sonu görünüyor. AKP hükümetinin ömrü çok uzun sürmeyecek. Ama öyle görünüyor ki; bu sefer yıkılan sadece hükümet olmayacak, oligarşik rejimin kendisi de yıkılacak. AKP hükümetiyle birlikte, Türk oligarşisi de yenilip ezilecek. Rejim aşılacak ve AKP buna vesile olacaksa, o zaman hayırlı bir iştir denilebilir. Ama burada Türkiye'nin kaynaklarının tüketilmesi var. Acı, gözyaşı, terör, şiddet ve kan var."

DEMOKRATİK EKOLOJİK DEVRİMİN ÖNCÜ GÜCÜ KADINDIR

Tarım ve hayvancılığın temel geçim kaynağı olup, yerleşik köy düzeninin esas olduğu neolitik köy devrimi sürecinde, anaerkil bir akraba kabileler topluluğu halinde yaşanmaktadır. Kabile özgürlüğü çok güçlü bir duygudur. Ana tanrıça ağırlıklı dini tapımlar gelişmektedir. Bu dönemin tüm yerleşim alanlarında bol miktarda ana tanrıçalar da diyebileceğimiz küçük heykelcikler mevcuttur. Kadının yıldız ve ay ile temsiline ağırlık verilmekte, ama daha çok yerel doğal güçlerin doğal anası olarak büyük bir ağırlığa sahip olmaktadır.

Tarımı ve evcilleştirmeyi yaratan kadın emeğidir; çocukların da doğuran anası olarak, kadın tarihte en büyük kutsanmaya uğramaktadır. O bir anlamda yaşamın yaratıcı gücüdür. Doğa, toprak anadır. Doğa, bitki ve ağaçların ürün keşfeden gücü olarak kadının tanrıça temsili, doğal karakterli olarak anlam derinliğine yol açmaktadır. Olağanüstü artan kadın ana önemi, erkek karşısında bariz bir üstünlüğe yol açmaktadır.

Kadın tarihi demek; buğdaygillerin, küçük boylu sığırların, meyve ağaçlarının, köy hanelerinin, dokumanın, kazmanın, küçük el değirmeninin tarihi demektir; saygının temelinin emek, üretim olduğu düzen demektir; emekle yaratılan ürünlerin ve büyütülen çocukların, kurulan ev düzenlerinin tarihi demektir. Yine ilkel işaretlerden zengin bir dile, anlamlı üretim araçlarına dayalı kavramlara, dolayısıyla insanlığın zihniyet oluşumuna geçiş tarihi demektir.

MÖ 4 binlerde tarlada saban döneminin ve çobanlığın önem kazanmasıyla birlikte, kadının üretim sürecindeki yeri daralır. Kadın giderek eve kapatılır ve bu derinleşerek günümüze kadar gelir. Bu anlamda tarihin kavramlaştırma ve yazımının kadını hakkettiği yerin çok gerisinde bıraktığı tartışmasız ve kesindir. Erkek egemenliğinin uygarlık süreciyle birlikte yetkinleşmesi, kadının sınıflı toplumun alt ve üstyapı kurumlarından giderek dışlanması, 'kadınsız tarih' kitapları yazmanın da temelidir. Çoğu zaman bu büyük çarpıtmayı, cinsler arası eşitsizliğin bir sonucu olarak tarih diye sunanlar olmuştur.

Neolitik dönemde insanla canlı ve cansız doğal çevre arasındaki ilişki, canlıların birbirine bağımlılığını ve doğal istikrarını sürdürmede tamamlayıcı bir karaktere sahipti. Dolayısıyla üzerinde yaşanılan doğal çevre ile insan arasında tahripkar bir ilişki yoktu. Erkek egemenlikli sistemle birlikte insanla çevre arasındaki bu ilişki, doğal karakterini yitirerek, bir sömürü ilişkisine dönüştü. Doğal uyum, iktidarın en kirli mekanizmalarını ele geçiren taraf olan insan eliyle bozuldu. Doğayla çelişki temelinde gelişen sınıflı uygarlıkla birlikte, insanlık her alanda olduğu gibi, doğayla ilişkilerinde de ciddi bir gerilemeyi yaşadı.

Sınıflı toplum uygarlığı boyunca doğaya, topluma, kendi cinsine ve karşı cinse yabancılaşan birey, günümüzde "her şeyin insan için" kullanılması mantığıyla doğayı sömüren sistemin bunalımı içinde kaybolmakla yüz yüze getirilmiştir. Sınıflı uygarlığa geçişle birlikte, doğa üzerindeki sömürü, kadın üzerinde geliştirilen sömürüyle başlamıştır. Bu yüzden doğanın özgürleştirilmesi mücadelesi, kadın özgürlük mücadelesinden kopuk ele alınamaz. Doğayla uyumlu yaşamı yakalamak başta cinsler arası uyumu yakalamakla mümkündür. İnsanın kendi doğası ile buluşması, toplumun doğasıyla buluşması, beraberinde doğanın özüyle buluşmasını getirecektir. Bu da birey, toplum ve doğa arasındaki optimal dengenin kurulmasını sağlayacaktır. Toplumsal dünyayla doğal dünya arasında yeni bir denge yaratmak için gereken değişimler toplumun ekolojik doğrulara göre temelden, aslında devrimci bir biçimde yeniden kurulmasını gerektirir. Yine insanın kendisiyle barışık olması, insan ve toplumla da barışık olmasını belirleyeceği gibi, doğayla da barış içinde yaşamasını belirleyecektir. Bunun için yeni bir ahlak ve barış kültürü geliştirmek gerekiyor.



Doğada mutlak bağımlılık veya mutlak bağımsızlık yoktur

Sınıflı toplumun gelişimi ile devletin kurumlaşması doğadan uzaklaşmayı doğal gelişim haline getirirken, insanın kendine yabancılaşmasına da yol açtı. Kendine yabancılık insanın kendisiyle arasına mesafe koyduğu gibi, toplumun diğer kurumlarıyla da mesafeli olmuştur. Kadın, üzerindeki baskının kurumlaşmasını ifade eden devletin hem dışında olmuş hem de mücadele araçlarından yoksun bırakılmıştır. Giderek artan şiddet kadının bu durumunu derinleştirmiştir. Çünkü kadın doğası şiddeti reddeder. 21. yüzyıl demokratik uygarlık çağı, binyıllardır sindirilen, ancak asıl mücadele gücü olarak kadına 3. alanla katılım, öncülük imkanı sunmaktadır.

Yeni uygarlık projesi olarak da adlandırabileceğimiz ekolojik devrimimizi, üç temel ayak üzerine oturtuyoruz. Bunlar, demokratik, ekolojik ve cinsiyet devrimleridir. Devrim diyoruz, çünkü her alanın bir devrim esprisiyle ele alınması gerekiyor. Bunlardan özellikle cinsiyet ve ekolojinin sonuçları aynıdır. Çünkü erkek egemenlikli zihniyetin en çok tahakkümüne maruz kalan iki alandır.

Özgür kadın hareketi demokratik uygarlık çağını ekolojik topluma dayandırırken, günümüzün çevrebilim anlayışı kapsamında beş temel sorun olarak ele alınan nüfus artışı, gıda kaynaklarının yetersizliği ve dengesiz dağılımı, endüstrileşme, doğal kaynakların tükenişi ve kirlenme sorunları karşısında alternatif çözümler sunmayı esas almaktadır. Nükleer ve biyolojik silahlanma için ayrılan bütçelerin kaldırılarak, ekosistemin korunması için hazırlanan projelere destek sunarak, dünyamızda gittikçe yok olmaya yüz tutan türlerin korunmaya alınması mücadelesini temel görmektedir. Bütün bunları yaparken doğa ile toplum arasındaki farklılıkları ve bağlılıkları gözeten ekolojik bilinci esas almaktadır. Doğaya ve insana şuursuz varlıklar gibi yaklaşmak yerine, doğanın ve toplumun aklını doğru çözümleyebilmek ve tükenmek bilmeyen bir çözüm gücüne ulaşmayı yeni dönemin en temel sorunu olarak görmektedir.

Doğaya anlam verme ve hak ettiği değeri göstermede, çevresel bozulma karşısındaki savaşı kazanma, doğayla barışma yolunda emin adımlar atma esas olmalıdır. Şüphesiz; "çevrecilik" olarak bilinen mücadele, yalnız başına toplumun sorunlarıyla başa çıkma çabasında bizi yanılgılara götürebilir. Bu anlayışla doğa, sadece pasif bir yerleşim alanı olarak, kullanım tarzlarının ne olacağına bakılmaksızın, insan kullanımı için daha faydalı hale getirilmesi gereken bir yığın olarak görülür. Çevrecilik, mevcut toplumun temelinde yatan insanın doğaya hükmetmesi gerektiği anlayışını sorgulamaz. Aksine tahakkümün önünü açar. Oysaki doğada yaşayan her olgunun bir özgünlüğü ve vazgeçilmez bir yeri vardır. Eko sistemdeki sonsuz uyum da bunun ifadesidir. Canlı bir organizma gibi olan doğanın ormanı, denizi, dağı, taşı, bitkisi, hayvanları ve tüm canlıları, onun yaşamasını sağlayan organları gibidir. Bu ahenk ve uyumun bozulması, doğanın bünyesinde ciddi dengesizlik ve bozulmalara yol açmaktadır. Bu anlamda, doğal çeşitlilik içinde birlik önemlidir. Doğada mutlak bağımlılık veya mutlak bağımsızlık yoktur. Her şey birbiriyle bağ içerisindedir. Bu yasa, siyasal ve toplumsal alana da uygulanabilir. Ekolojik dengenin yadsınması temelinde oturtulan ve erkek egemenlikli sistemin kurumlaşma biçimleri olan ırkçılık, cins ayrımcılığı şeklinde yansıyan ideolojilere karşı; doğanın, çeşitliliklerin zenginliğine dayanan, doğal uyumu temelinde gelişen Kadın kurtuluş ideolojisi temelinde mücadele yürütmek esas alınmalıdır. Toplum ve doğa yasalarının birbirine uyumlu hale getirilmesi, hiyerarşik yapının aşılmasının temel ilkesidir.

Kadında meşru savunma bilincini geliştirmek gereklidir

Ortadoğu'daki aydınlanma devrimine ya da Rönesans'a öncülük edecek güç olarak kadının çok güçlü bir ekolojik bilince, demokrasi bilincine sahip olması gerekir. Bu nedenle güçlü bir eğitim planlamasına gitmek, görevlerimiz arasındadır. Bireyin ve toplumun özgür gelişimine hizmet etmeyen eğitim sistemlerinin aşılması, bilimsel yöntemi esas alan, bireyin yeteneklerini açığa çıkartan, düşünsel, ruhsal ve fiziksel gelişimi sağlayan eğitim alanlarının örgütlenmesi bunun bir gereğidir.

Özellikle son otuz yıldır ülkemizde yaşanan savaş ve genelde savaşlar, kimyasal gaz ve ateşli silahların kullanımı nedeniyle insan yaşamı üzerinde ve eko sistemde çok derin tahribatlar yaratmıştır. Günümüz koşullarında yaşanan bilimsel seviye ve teknik ilerlemeler, toplumsal dönüşümlerin zorla gerçekleşmeyeceğini kanıtlamıştır. Evrensel hukukta da yer verilen meşru savunma olgusu; temel hak ve hürriyetlerin kısıtlanmasını önleme dışındaki tüm zor kullanımlarını reddetmektedir. Bu durumda toplumsal sorunları siyasal yöntemlerle ve demokratik kriterlerle yaklaşarak çözmek, temel yöntem olmaktadır. Bu doğrultuda kadında meşru savunma bilincini geliştirmek gereklidir. Şüphesiz meşru savunma yaşamın her alanında geliştirilmelidir. Kadının iradesine, fiziğine, düşüncesine yönelik saldırı veya sınırlamalar cevabını bu anlayış temelinde bulmalıdır. Bu, ülkemizde yürütülen savaşın yarattığı acıların tekrarını önlemek açısından da önemlidir. Kadın anlamlı yaşamdan yana olma tavrını sonuna dek derinleştirirken, anlamsız ölümlerin önüne geçmek için de barışçıl özünü açığa çıkarmalı ve mücadelesinin temeline bunu oturtmalıdır. Ayrıca savaşların insan yaşamında fizyolojik ve psikolojik olarak yarattığı derin izleri ortadan kaldırmak için de her zeminde mücadele yürütülmelidir. Bunları gidermek için çok özgün projeler geliştirmeye ihtiyaç vardır. Her yıl, yüzlerce insanın ve özellikle de çocukların yaşamını yitirmesine, sakatlanmasına yol açan mayınlı alanların temizlenmesi, çok acil bir görev olmaktadır. Bu konularda mücadele veren platformlarda daha aktif yer almak ve ilişkiler geliştirmek de önemlidir.

Demokratik ekolojik toplumun en önemli bir görevi de kültürel değerlerin zenginliğine dayalı bir gelişimi esas almaktır. Öz kültürün özümsenmesi temelinde, tüm dünya kültürlerine değer vermek, bir "dünya vatandaşlığı" esprisiyle yaklaşmak, olmazsa olmaz kabilindendir. Bu gerçeklik Ortadoğu için daha başattır. Ortadoğu toplumunda iç içe geçmiş kültürel değerler, farklılıklar, bir kaosu değil, zenginliği içermektedir ve tarihsel kökenleri çok güçlüdür. Ancak halkların kültürlerine dayatılan kültürel hegemonya, özgür kimlik ve kültürel gelişime tahammül göstermemekte, çok yönlü bir dejenerasyonu dayatmaktadır. Hele hele Kürt kültürü ve dilinin gelişimi önünde hala ciddi engeller bulunmaktadır. Tarihsel inkar politikasında ısrar edilmektedir. Bu zihniyete karşı kadının kültürleri sahiplenmede, yaymada, koruma ve geliştirmede toprağa bağlılık özelliğinin bir gereği olarak aktif bir katılımı bu alanda da sergilemesi gerekmektedir.

Diğer bir husus da kır kent çelişkisidir. Bu, en çok da kadın ve kadın sorununa yansımaktadır. Kırdaki kadın, her türlü örgütlenme olanaklarından yoksun kalmaktadır. Bu farkı ortadan kaldırmak, kır ve kenttekilerin tüm olanaklardan yararlanmaları için bir fırsat eşitliği yaratmak önemlidir.

Öte yandan sosyal anlamda da geriliklerin, geleneksel ölçülerin, geri değer yargılarının kadına yansımaları daha ağır olmakta ve çözümsüzlük nedeniyle bu çelişki birçok bunalımın kaynağı olmaktadır. Köylere kadar inen bir örgütlenme bu anlamda hayatidir. Kadının yerel yönetimlere katılımını sağlamak da bu sorunun aşılması açısından önemlidir. Sivil toplumun gelişimi, kadınla olacağı gibi büyük kadın potansiyelini de kapsayacaktır. Yerel yönetimler devletten uzak, toplumun ihtiyaçlarını esas alan, bireyin katılımını, inisiyatifini öne çıkararak adil, eşit düzene yol alan yönetimdir. 3. alan mücadelesinde kadının rengini vermesi hem mümkündür hem de zorunluluktur. Ekolojik demokratik toplumun gelişiminde siyasetin sivilleşmesi de ancak bu perspektif üzerinden sağlanacaktır.

Bu nedenle diyoruz ki çağımızın temel çelişkisi olan insan ve doğa çelişkisinin çözümü, kadın öncülüğünde gelişecek olan Demokratik ekolojik devrimle olacaktır. Kadının kendini en özgür ve eşit koşullarda ifade edebileceği toplum modeli, ekolojik toplumdur.

"Demokratik ekolojik toplumun en önemli bir görevi de kültürel değerlerin zenginliğine dayalı bir gelişimi esas almaktır. Öz kültürün özümsenmesi temelinde, tüm dünya kültürlerine değer vermek, bir "dünya vatandaşlığı" esprisiyle yaklaşmak, olmazsa olmaz kabilindendir. Bu gerçeklik Ortadoğu için daha başattır. Ortadoğu toplumunda iç içe geçmiş kültürel değerler, farklılıklar, bir kaosu değil, zenginliği içermektedir ve tarihsel kökenleri çok güçlüdür."

ERDAL, MAHİR VE MUNZUR ARKADAŞLAR
tasfiye dayatmasını boşa çıkaracak tarzın şehitleridir

Erdal ve Mahir arkadaşların şehadeti, içinden geçtiğimiz kritik dönem açısından önemli kayıplarımız oldu. Bu kayıpların ne anlama geldiğini ve değerini anlamak için, içinden geçtiğimiz süreçle bağlantılı olarak değerlendirmek gerekiyor.

Onların kişilikleri, bizim için önemli derslerle dolu olduğu gibi, bu süreçte yol gösterecek, Kürdistan özürlük devriminin kazanmasına yol açacak çok önemli özellikler taşımaktadır. Her iki arkadaşın kişiliği, hem genel özgürlük mücadelesi hem de bu dönemde yaşadığımız imkanlar ve zorluklar açısından ışık tutucu niteliktedir.

Milliyetçilik Kürtler için yok edici bir özellik taşımaktadır

21. yüzyılın başında, bölge ve dünyadaki gelişmeler, Kürtler ve Ortadoğu halkları açısından çok önemli fırsatları ortaya çıkardığı kadar, birçok zorluğu da beraberinde getirmiştir. Bu durum en çok da Kürtler için geçerlidir. En çok Kürt halkına imkanlar sunan bir dönemden geçiyoruz. Şu çok açık ki, Kürdistan coğrafyası ve tarihi, Kürtler için hep zorluklarla dolu olmuştur. Tarih içinde ilk işgal ve istilaya uğrayan halklara beşiklik etmiştir.

Köleci uygarlık ilk başta Mezopotamya'da gerçekleşmiştir. Daha sonra da imparatorlukların fethedeceği, egemenliklerini yayarak daha büyük imparatorlukların kurulacağı hakimiyet mücadelesi, bu coğrafya üzerinde tarihin ilk dönemlerinden itibaren varolagelmiştir. Aynı zamanda egemen güçlere ve imparatorluklara karşı tarihin ilk özgürlük mücadelelerinin verildiği coğrafya olma özelliğini de taşımaktadır. Bu, tarihsel olarak kanıtlanmış bir gerçektir. 20. yüzyılda gelişen kazılar ve arkeolojik bulgularla, sınıflı toplum uygarlığı öncesi ilk insanın yerleşim alanları olduğu, neolitik devrim dediğimiz devrimin de Kürdistan coğrafyasında gerçekleştiği ortaya çıkmıştır. Bunlar bizzat bilim adamları tarafından tespit edilmiş gerçeklerdir.

Bu gerçekler Kürtler açısından birçok olumluluğu ve olumsuzluğu beraberinde getirmiştir. Bu coğrafyada yaşamak hiçbir zaman kolay olmamıştır. Başkan Apo, Demokratik Uygarlık Manifestosu'nda tarihsel süreci, Kürtlerin yaşadığı coğrafyayı, bu coğrafya üzerinde kurulan uygarlık çerçevesinde gelişen durumu, imparatorlukların buradaki müdahalelerini ve Kürtlerin durumunu "Kürt Kapanı" olarak değerlendirmiştir.

Gerçekten de Kürtlerin yaşadıkları tam bir kapandır. Doğu'da ve Batı'da gelişen uygarlıklar ve İslam imparatorlukları bu coğrafyada büyük bir mücadeleye girişmişlerdir. Kürtler tarihlerinde, yalnızca Medler döneminde biraz güçlenip ittifaklar kurarak büyük bir imparatorluğa, Asur'a karşı mücadele etmiş ve etkili bir topluluk, bölgenin başat halkı haline gelmiştir.

Bu coğrafyada güç olmak için büyük bir mücadele ve savaş içinde olmak, en önemlisi de ittifaklar gerçekleştirmek gerekmektedir. Bu coğrafyada küçük güçler değil, her zaman büyük bir imparatorluklar iktidar savaşı içinde olmuşlardır. Dünyanın başka yerlerinde de egemenler ve egemenlik savaşları, sömürgeler ve sömürgecilik olmuştur. Ama büyük devletlerin hepsinin sürekli mücadele ettiği alan Ortadoğu olmuştur. Bu ilkçağda da, ortaçağda da böyledir.

20. yüzyılda, yani kapitalist çağda da durum böyle olmuş ve Kürtler açısından çok ağır sonuçlar ortaya çıkarmıştır. Kapitalizm ile birlikte milliyetçilik ve bundan kaynaklı olarak şovenizm eklenince, Türkler, Araplar ve Farsların ellerine geçirdikleri ulus devletler, Kürt halkı açısından belki de tarihinin hiç bir döneminde olmadığı kadar tehlikeli bir durum ortaya çıkmıştır.

Batı'dan gelen milliyetçiliğin Kürtler açısından yok edici bir eğilim taşıması söz konusudur. Her ne kadar köleci ve feodal dönemde imparatorluklar olsa da, köleci ve feodal egemenliğin ihtiyaçlarıyla kapitalist egemenliğin ihtiyaçları ya da yönetme biçimleri arasında niteliksel bir fark söz konusudur. Köleci veya feodal imparatorluklar bir yere egemen olduğunda kasabalara, köylere kadar ya da ailenin içine, bireye kadar nüfuz etme ihtiyacını duymamışlardır. Köleci ve feodal sömürgeciliklerin böyle bir karakteri yoktur.

Feodaller gittikleri yerde egemen sınıf ve işbirlikçilerle ilişki kurup, onlar eliyle orada egemen olmaya çalışmışlardır. Çünkü feodal sömürgecilik hücrelere kadar nüfuz etme ihtiyacında değildir. Bu durum, köleci ve feodal sömürge altında da olsa halkların nefes almalarına, en azından topluluk olarak varlıklarını korumalarına imkan sağlamıştır. Yok edicilik, inkarcılık eğilimi yoktur.

Son üç yüzyılda durum değişmiştir. Kapitalist sömürgecilik çok farklı bir sömürgeciliktir. Bütün şehirlere, köylere, evlere kadar nüfuz ederek, egemenliğini yayma eğilimi taşır. Sömürü ve egemenlik ihtiyacı bunu gerektirmektedir.

Kapitalist çağın bir diğer özelliği de, burjuvazi iktidarı ele geçirdiği zaman, hakimiyetini tam sağlamak için, diğer halklar ve topluluklar üzerinde çok ezici bir egemenlik kuruyor olmasıdır. Klasik dönem milliyetçiliği, feodal ve köleci dönemdeki gibi ötekinin özerkliğini, varlığını kabul etme değil de, ötekini reddetme, yok sayma eğilimini taşımaktadır.

Sadece Kürdistan'da değil, kapitalist sömürgeciliğin gittiği birçok yerde kendine benzeştirme, kendi parçası haline getirme durumu görülüyor. Fransa'nın Cezayir'i kendi ulusal parçası yapmak istemesi; İngiltere'nin Hindistan'ı giderek kendi toprağı yapmak istemesi, kapitalizmin bu özelliğinden ileri gelmektedir.

Böyle bir milliyetçilik anlayışı son iki yüzyılda Ortadoğu'ya da sokuldu. Hem de milliyetçiliğin gericileştiği feodalizme karşı mücadele özelliğini kaybettiği bir dönemde Ortadoğu'ya girdi. Demokratik devrimini yapmayan, demokratik değerleri olmayan bir coğrafyaya milliyetçilik girince ve bunu da biraz daha etkili olan kavimler ele geçirince, diğer halklar için –başta da Kürt halkı– çok büyük tehlikeler ortaya çıkardı.

Türk egemenlerinin varlık nedeni, gittiği yerde diğerlerini tasfiye edip ezme, kendini hakim kılma anlayışı, zor ve şiddetle başka topraklara girerek diğerlerini ortadan kaldırma, Türk yapma, Türkleştirme anlayışıdır. Türk egemenlerinin bu geleneği milliyetçilikle birleşince halklar için daha da vahim sonuçlar ortaya çıkaran bir hal almıştır.

Araplar da milliyetçi özellikleri olan bir toplumdur. İslam devrimi biraz da İslam milliyetçiliğinin devrimidir. Her ne kadar Muhammet diğer toplulukların varlığını kabul eden bir yaklaşım sahibi olsa da, İslamiyetin çıkışında Arap kavmiyetçiliği vardır. Farslar zaten devlet geleneği olan güçlü bir topluluktur.

Böyle bir coğrafyada dış güçler de burada büyük bir mücadele içerisine giriyorlar. Rusya, Fransa, Almanya ve İngiltere Ortadoğu'ya hakim olabilmek için işbirlikçiler arıyorlar. Bir taraftan da Osmanlı İmparatorluğu'nu dağıtmak istiyorlar. Onun için İngiltere ve Fransa Arap milliyetçiliğini geliştiriyor. Diğer taraftan Almanya, Osmanlı İmparatorluğu'na dayanarak Ortadoğu'da egemenlik kurmaya çalışıyor. Yine İran ile İngiltere arasında bağımlılık kuruluyor.

Ortadoğu'da Türklerle Farslar önemli güçlerdir. Araplar da Ortadoğu'nun belirli yönleriyle kendini güçlendirmiş bir ulusal topluluktur. Böyle olunca, emperyalistler bölgede egemenlik kurmak için, Kürtler gibi binlerce yıl egemenlik altında kalmış, ezilmiş, güç olmamış bir topluluğu tercih etme yerine Türk'ü, Arap'ı, Fars'ı tercih ediyorlar.

20. yüzyılın başında, Irak'ta Osmanlı İmparatorluğu dağıldıktan sonra, Mahmut Berzenci ayaklanmasının İngilizler tarafından bastırılması, Kürtler yerine Arapların tercih edilmesi bununla ilgilidir.

Osmanlı İmparatorluğu'nun dağılışı sürecinde, Birinci Dünya Savaşı sonrasında, Kürtler etkili bir güç olamadıklarından, bilindiği gibi Lozan Antlaşması'yla Kürdistan dört parçaya bölünüyor. Lozan'la, Türkiye'de, Suriye'de, İran'da ve Irak'ta Kürtlerin varlığını kabul etmeyen bir sistem kurulmuştur. Son yüzyıl boyunca bunun acısını yalnız Kürtler değil, tüm bölge halkları çekti, hala da çekmektedir.

Kapitalist sistem ile sosyalist sistem arasında soğuk savaş sürdüğü müddetçe işbirlikçilere daha fazla ihtiyaç duyulmuştur. Herkes kendisine bağladığı güçlerle ilişki içinde bölgeye bir hançer gibi girmişlerdir. Bu da ulusal devletlerin şoven milliyetçi güçlerinin arkasının sağlamlaşmasına, halklar üzerinde daha baskıcı bir biçimde egemenlik sürdürmelerine yol açmıştır. Kürtler bu durumdan en büyük zararı gören halk olmuştur.

Kürt halkı Başkan Apo önderliğinde modern bir örgütlülüğe kavuştu

Kürt özgürlük hareketi böyle bir süreçte ortaya çıktığından, tarihsel önemde sonuçlar yaratmıştır.

Özgürlük hareketi başlamadan önce Kürt egemen sınıflarının, dış güçlerin desteğiyle geliştirdiği bir Kürtçülük vardır. KDP'nin Irak'taki hareketi bu niteliktedir. Çağdaş ulusal kurtuluş hareketlerinde görüldüğü gibi, esas niteliği halk hareketi değildir. Büyük devletler ve bölge güçlerinin, diğer güçleri zorlamak için değerlendirdikleri olgu olmaktadır. Kürtlerin bölge halklarıyla çelişkisinden yararlanmak isteyen güçler bu hareketlerle ilgili olmuşlardır. İran, İsrail, ABD'nin '60'lar ve '70'lerin başında bu hareketle ilgilendikleri biliniyor. Ancak, bu hareket Ortadoğu'daki siyasal dengeleri çok fazla etkilemediği gibi, Kürt halkında demokratik değişim ortaya çıkaramıyor. Kürt halkını güç ve irade sahibi haline getiremiyor. Ortadoğu toplumlarının sosyal, siyasal, ekonomik olarak değişmesinde ya da egemenleri zorlamada herhangi güçlü bir etkisi olmuyor. Kısmen Kürt varlığını, ismini ayakta tutma açısından bir değeri olsa bile, o da yanıltıcıdır. Neden? Çağ, ulusal kurtuluş savaşları çağıdır. Herkes ayağa kalkıyor. Büyük halk devrimleri ortaya çıkıyor. Toplumlar irade kazanmak istiyor. Böyle bir dönemde dış güçlerin desteğini alan KDP ve feodal güçler dışında, çağdaş bir hareketin ortaya çıkma imkanı doğmuyor. Bu durum, avantajdan çok dezavantaja dönüşüyor. Kürt'ün güç olması gerekiyor. Güç, demokratik devrimdir, halkın ayağa kalkmasıdır. Bütün dünyada uluslar böyle güç sahibi oluyorlar. Feodalizme dayanan KDP Kürtlük adına çıkan ilk güçlerden olduğu için Kürt ulusal hareketinde, Kürt'ü güç yapacak demokratik devrimi ortaya çıkarmada bir hadikab oluyor. Karihsel ve bilimsel olarak değerlendirildiğinde, çağa göre ele alınıp kıyaslama yapıldığında ağırlık basan yönü, çağdaş hareketlerin gelişmesi önünde engel olma konumu oluyor.

Bu handikabı ciddi biçimde ilk aşan güç, Başkan Apo önderliğindeki Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesi oldu. Bizim hareketimizin çıkışı şundan önemlidir: Soğuk savaşın çok şiddetli sürdüğü, her gücün Türkiye'yi, İran'ı, Irak'ı, Suriye'yi destеklediği, onlara dayanarak bölgede varlığını sürdürmek istediği, onların da büyük bir işbirlikçilik, uşaklık yaptığı; bu temelde statükonun katılaştığı bir dönemde mücadeleyi geliştirerek önemli bir güç haline gelmesindendir. '70 ve '80'lerin başı çok katıdır. Hiç kimsenin beş altı yıl sonra bir dağılmayı düşünmediği dönemde, yine ulusal kurtuluş savaşlarının eski düzeyini kaybettiği bir süreçte bu hareket ortaya çıktı. 1984-85'lerden sonra Sovyetler Birliği'nin dağıldığı, ulusal kurtuluş savaşlarının genel sistem içinde gelişme imkanının olmadığı bir dönemde, biz çıkışımızı daha da geliştirdik ve önemli bir güç ortaya çıkardık.

Bunları şunun için vurguluyoruz: 21. yüzyılın başında ABD'nin Irak'a müdahalesi oldu. ABD böyle bir müdahaleye ekonomik ve siyasal ihtiyaçları nedeniyle gerek gördü. Sistem içi çelişkilerin çözülmesi gerekiyordu. Çünkü, uluslararası sistem ağırlıklı olarak soğuk savaş döneminden kalma dengelere dayanıyordu. Sovyetler Birliği dağılmıştı, ama soğuk savaşa dayalı dünya dengelerinin etkileri devam ediyordu. ABD, Sovyetlerin dağıldığı, bunun getirdiği siyasal çalkantıların kendi sistemini zorladığı, sermayenin serbest ve güvenli dolaşımı ve bunun yeni bir siyasal dünyayı zorunlu kıldığı bir dönemde böyle bir müdahalede bulundu. Çünkü küreselleşen kapitalizm ya da sermayenin serbest ve güvenli dolaşımının dayattığı bir gerçeklik söz konusudur. Bunun halklar için getirdiği olumsuz etkiler ayrı bir değerlendirme konusudur. Ama nasıl ki kapitalizm 17. ve 18. yüzyılda feodal çitleri kendisinin gelişmesi önünde engel gördüyse, günümüzde de ulusal devletler, uluslararasılaşan ve büyük bilimsel tekniğe dayanan kapitalizmin önünde engel oluyor. Ulusal devletlerin de kendi ayrıcalıkları var. Bunun sonucunda karşı karşıya geliyorlar.

Siyasal nedenler de var. Sistem içi sorunların çözümsüzlüğü sonucunda ortaya çıkan tıkanma, kendisini Ortadoğu'da açığa vurdu. Filistin-İsrail sorununda bu görülmektedir. Sistem içi çözümsüzlük kendisini en fazla da bölgede etkisini hissettiren İslamcı akımlar olarak dışa vurdu. Sonunda 11 Eylül olayı patlak verdi. 11 Eylül olayı, sistem içi sosyal, siyasal sorunlara bir çö-





züm kanalının bulunamaması, sorunların bir yerde sıkışması –yeraltında, kömür ocaklarında gaz sıkışmasından meydana gelen grizu patlaması gibi– sonucunda patlaması biçiminde ortaya çıkmıştır.

ABD müdahalesinin, bizim açımızdan birçok anlamı var. Bu müdahale, Birinci Dünya Savaşı'ndan sonra İngiltere'nin öncülüğünde kurulan 20. yüzyıl sistemini dağıttı. 20. yüzyıl Ortadoğu sisteminin dağılması –kim dağıtırsa dağıtsın–, bundan hiç bir fayda görmeyen Kürt halkı açısından yeni fırsatların ortaya çıkmasıdır. Kürtler bundan hak elde eder mi, etmez mi, bunu değerlendirir mi, değerlendirmez mi? Bu ayrı bir konudur. Ama eski statükonun dağılması, yeni fırsatların ortaya çıkması anlamına gelir. Bölge yeniden düzenlenecektir. Eğer iyi değerlendirirlerse, en fazla zarar gören Kürtler açısından çok olumlu sonuçların elde edilmesi imkanı vardır.

Kürtler ilk defa kazanma imkanına kavuşmuştur

Burada bizim mücadelemizin önemi ortaya çıkıyor. Bu koşullarda, statükonun dağıldığı böyle bir dönemde Kürtler çok büyük mücadeleler vererek önemli bir halk gücü, örgüt gücü ve askeri güç ortaya çıkardılar. Yani bu dönemi zayıf bir konumda karşılamıyorlar. Çağın en ileri ve en gelişmiş ideolojisiyle karşılıyorlar. Ayrıca özgürlüğünü ve demokrasiyi isteyen, hevesli ve coşkulu bir halk gücü yaratılmıştır. Bununla birlikte dünyanın her yanında, Kürdistan'ın dört parçasında örgütlenmiş, yenilmeyen bir askeri güç yaratılmıştır. Bu durum PKK'nin tarihsel önemini, değerini ortaya koymaktadır. Zorlukların ve büyük imkansızlıkların olduğu, statükoların çok katı olduğu bir dönemde kıran kırana, dişe diş fedaice bir savaşla bu imkanları ortaya çıkarması, tarihsel ve kutsal bir değerdedir. Kürtler 20. yüzyıl sisteminin dağılmasını böyle bir imkan, güç ve konumda karşılıyorlar. Bunun bizim için anlamı çok büyüktür. Ama bu coğrafyada hala demokratikleşmeyen Türkiye, İran ve Arap devletleri gerçeği vardır. Bunların ilişkide olduğu devletler vardır. Dolayısıyla demokratikleşmeye karşı direnen güçleri küçümsememek lazım.

Ayrıca bölgede büyük devletlerin savaşı var. Irak için, Ortadoğu için BM dağıldı. Demek ki burada çok büyük bir mücadele yürütülüyor. Bu statüko dağıldı, ama böyle bir mücadele içinden başarıyla çıkmanın da büyük zorlukları var. Bunun içinden ancak büyük çaba, emek ve duyarlılıkla çıkılabilir.

Burada, bizim açımızdan önemli olan şudur; Kürtler tarihlerinde hep zorlukları yaşadılar. Zorlukların, sıkıntıların Kürtler için çok yeni bir anlamı yoktur. Ya da "zorluklar var, sıkıntılar var, ne yapacağız, ne edeceğiz?" demek çok anlamlı olmasa gerek. Kürtler zaten üç bin yıldır hep eziliyor, hep sıkıntı içerisindeler. Önemli olan, belki de Medlerden sonra ilk defa Kürtlerin kendileri için özgür ve demokratik bir toplum yaratacak koşullara sahip olmasıdır.

Bu durumu Kürtlerin çok duyarlı biçimde ele alması önemlidir. Kürt sorunu uluslararası ve bölgesel birçok gücü ilgilendiren özelliklere sahiptir. O bakımdan, sadece kendi durumumuzla sonuçlara ulaşmak kolay olmuyor. Bazen sizin örgütlü gücünüz var, ama dünya koşulları müsait değildir. Dünya koşuları müsaittir, ama siz örgütlü değilsiniz. Ya da dünya koşulları müsait, ama bölge müsait değil. Ama şimdi gelinen noktada kazanmanın koşulları aynı anda ve bir arada Kürtlerin önüne gelmiş bulunuyor. Bu bizim açımızdan en fazla değerlendirilmesi gereken durumdur.

Bu imkanları nasıl değerlendireceğiz? Bu imkanları değerlendirme duyarlılığını nasıl göstereceğiz? Burada tarihsel olarak hepimizin üzerine büyük sorumluluklar düşüyor. Kürt militanları, siyasetçileri ve halkı olarak ilk defa böyle bir fırsatı elde etmiş bulunuyoruz. Bütün bir tarihin, geçmiş binyılların yükü ile gelecek binyılların yükü gelip bu dönemin militanlığına, sorumlu siyasetçiliğine, yurtseverliğine dayanmış bulunmaktadır. Böyle bir noktadayız. Tarih bize, istesek de istemesek de, gücümüz olsa da, olmasa da böyle bir görevi yüklemiştir. Böyle bir sorumlulukla karşı karşıyayken "gücümüz yetmez, yapamayız" deme şansımız yoktur. Yapılacak tek şey, söylenecek tek söz, "madem bu noktaya gelmişiz, yapmak zorundayız. Bu fırsatları Kürt ve Ortadoğu halkları için demokrasi ve özgürlük çerçevesinde değerlendirmek zorundayız" olmalıdır.

Bizim hareketimizin baştan itibaren özgünlükleri olacaktı, olmak zorundaydı. Özgünlükleri bizim niyetlerimizden kaynaklanmadı. Başkan Apo'nun da niyetlerinden kaynaklanmadı. Başkan Apo'yu büyük yapan, yoğunlaştıran gerçeklik yaşadığımız koşullardı. Nedir bu koşullar? Büyük bir inkarcılık var. İsmin, dilin bile yok sayılmakta. Bu değişmeyen bir gerçek olarak Kürt halkının karşısında varlığını korudu. Bu yüzden Kürdistan gerçekliğine göre bir örgüt ve mücadele geliştirerek, Türkiye inkarcılığını aşacak düzeyde bir tempo ve tarz yaratarak ancak kurtuluşa ulaşabilirdik.

PKK neden her yönüyle çok farklı bir örgüt olarak ortaya çıktı? Bu kesinlikle bizim niyetlerimizden bağımsızdır? Sosyalist ideoloji ve mücadeleler her yerde vardı. Ama bu kadar inkarcılık ve yok saymaya karşı Kürt'ün tek yaşama şansı, ancak PKK gibi bir örgütle olabilirdi. Yani fedailik çizgisinde her şeyini vererek, her şeyini ortaya koyarak dayatılanı aşabilirdik. İnkarcılık bu kadar katmerliyken, başka türlü yaşam şansı bulamazdık. "Neden bu kadar fedakarlık, neden bu kadar farklı biçimde ortaya çıkış?" diye soruyorlar. PKK farklı bir biçimde ortaya çıkmasaydı, zaten PKK olamazdı. Şu anda varolmazdı.

Bu nedenlerle ve kendi gerçekliğini bilince çıkaran böyle bir yaklaşımla Apocu hareket ortaya çıktı. İnkar sistemini biraz kırdı, nefes aldı ve bugünlere getirdi. Bu günlere gelmemizi sağlayan mücadele tarzı, örgüt ve yaşam anlayışını da yaratan Kürdistan koşullarına cevap olan Apocu ruh, yaşam ve mücadele felsefesi oldu. Bu bizim için bir tercih değil, zorunluluktu. Belki bize kalsa tercih etmeyebilirdik. Böyle bir hareketi, böyle bir mücadele ve örgüt çizgisini yaratmayı tercih etmezdik. Bu kadar zorluğu ve sıkıntıyı niye tercih edelim ki? Ama zorunluluklar vardı. Bu zorunluluğu da sadece Apocu hareket kabul ettiği için geliştı. Başka hiç bir güç bu zorunluluğu kabul edemediği –kolay değildi tabii–, bunun gereklerini yerine getiremediği için yaşamadı, yaşayamadı.

Bu açıdan geçmişimizi, bugünümüzü, geleceğimizi ve şehitlerimizi değerlendirirken, bu gerçekliğimizi gözden uzak tutamayız. Biz, biziz. Bizim mücadele gerçekliğimizin ya da Kürdistan Devrimi'nin kanunları vardır. İşte biz buna Apocu yaşam felsefesi, Apocu mücadele felsefesi dedik. Cezaevinde 14 Temmuz Ruhu dedik. 14 Temmuz Ruhu, Kürdistan Devrimi'nin en zor koşullarda mücadele etme ve yaşamasını bilme tarzıydı. Başka türlü Kürdistan'da hiç bir şey olamazdı. Yaprak bile kıpırdamazdı. Bu inkarcılığa, büyük kapana karşı böyle bir mücadele verildi ve büyük bir güç ortaya çıkarıldı.

Şimdi dünyadaki bilimsel teknik devrim, siyasal gelişme ve çatışmalar 20. yüzyıl sistemini dağıttı. Eğer Kürtler için bu imkanları değerlendirme koşullarının varlığından bahsediyorsak, PKK böyle bir güç olduğu için bahsediyoruz. Yoksa ABD sistemi dağıttığı için değil.

Sistemler tarihte her zaman dağılır. Hiç bir sistemin birkaç yüzyıldan fazla ömrü olmamıştır. Sosyal, siyasal, ekonomik gelişmeler durmuyor. Tarih durmuyor. Tarih durmadığı için de bir statüko kurulduktan birkaç yüzyıl sonra anlamsız hale geliyor. Yeni ekonomik, siyasal, kültürel koşullara göre yeni sistem kurmak gerekiyor. Sistemler her zaman değişen koşulların dayatmasıyla karşılaşmıştır. Daha önce de bölge ve dünyada yeni değişikler olmuş, statükolar yıkılmış ve yeniden kurulmuştur, ama Kürtler açısından hiçbir şey değişmemiştir. Şimdi bizim açımızdan büyük bir değişiklik var. O da mücadelemizin geldiği düzeyle ortaya çıkan koşulları lehimize değerlendirme gücümüzdür.

Başkan Apo, *"Ben ne kandırırım, ne de kandırılırım"* diyordu. Ama Kürt gerçeğinde kendini kandırma ve kandırılma yaygındır. Bu nasıl ortaya çıkıyor? Kendi gerçekliğini başka gerçekliklerle karşılaştırıyor. Herhangi bir Arap, Türk, Balkan gerçekliğiyle karşılaştırıyor. Orada bir yanılma ve yanıltma ortaya çıkıyor. Böylece ya kendini ya da başkasını kandırıyor. Neden? O kandırmanın zemini var; çünkü Kürdistan gerçeğine normal bakıyor, genel bakıyor. Kürt kapanını, Kürt gerçeğini, özgürlük ve demokrasi hareketinin gerçeğini, özgünlüklerini göremiyor. Kendisini başkalarıyla karşılaştırıyor. Onunla karşılaştırdığı anda kaybediyor. Başkan Apo bunun mücadelesini çok verdi. Kürt gerçeğini doğru tanımaya ve tanıtmaya çalıştı. Diğer ulusal kurtuluşçu hareketlerle, sosyalizmle, şu toplumla ya da bu toplumla kıyaslayarak kendini hiç kandırmak istemedi. Kürt gerçeğinin özgünlüğünün farkına vardı.

Ortadoğu'yu kurtuluşa götürecek tek doğru çizgi Apocu çizgidir

Biz çok mücadeleler, savaşlar verdik. Büyük fedakarlıklar da yaptık. Ama oldukça da zorlandık. Çünkü kendimizi aldatma ve aldatılma durumumuz vardı. Kendimizi diğer halkların devrimcisi gibi görme yaklaşımız vardı. Onunla kendimizi kandırdık. Kürdistan Devrimi'nin tarzına, ihtiyacına uygun militanlık yapamadık. Fırsatları, imkanları değerlendiremedik. Ama sistemi büyük oranda çözdük. Başkan Apo çözdü. Ama yetmedi. Komple çözemedik.

İmralı'nın ya da uluslararası komplonun bizim için anlamı ve önemi, hem dünya sistemini, hem bölge sistemini, hem de Kürt gerçeğini çözmede yeni veriler ortaya çıkarmasındandır. Bir nevi Kürdistan Devrimi'nin tarzını, yöntemini, ilişkilerini, yaklaşımını tam olarak kavramada bir kilometre taşı oldu. Daha önce bizim için eksik ve kör nokta olarak kalan alanlar netleşti, taşlar yerli yerine oturdu. Başkan Apo İmralı'ya düştükten sonra *"en rafine düşünceye ulaştım"* belirlemesiyle bu gerçeği ifade ediyordu. İmralı'da ulaştığı rafine düşüncesiyle tüm Ortadoğu ve dünya sistemini çözdü. Kürdistan ve Ortadoğu'da özgürlük ve demokrasiye ancak ve ancak Başkan Apo'nun Demokratik Uygarlık Manifestosu'nda geliştirdiği çizgiyle ulaşılabilir.

Kürt gerçeğinde başaracak çizgiyi bulmak çok önemlidir. Bunu bulmak kolay değildir. Bu kadar karışık, dünyanın kördüğümünün olduğu yerde, bu düğümleri çözüp Kürdistan devriminin, Kürt ve Ortadoğu özgürlüğünün nasıl olacağını ortaya koymak çok önemlidir ve başarının garantisidir.

Dünyanın, Ortadoğu'nun ve Kürt sorununun tüm şifreleri çözüldü. Başkan Apo eskiden de büyük oranda doğru çözümlemeye ulaştırmıştı. Ama, şimdi tam çözdü. Çözülmemiş ne bölge devleti, ne bölge sistemi, ne ideolojisi, ne de tarihi bıraktı. Bütün yaşamı çok karmaşık ve çok boyutlu mücadele içinde geçti. Başkan Apo'nun büyüklüğü bu mücadele içine cesaretlice dalmasından ileri geldi. Çocukluğunda da böyle bir mücadele içinde büyüdü. Dünya ve bölge sistemiyle kavga etti. Bu da O'nu en güçlü niteliğe ulaştırdı. Yoksa Başkan Apo Afrika'da, Latin Amerika'da büyüseydi böyle bir önder olmazdı. Bu kadar derinlik ve kapsamda olmazdı. Yine belki kişiliği olurdu, ama böyle olmazdı. Böyle bir ideolojik-politik çizginin ortaya çıkması ve diğer güçlerin de çözümsüz olması sonucunda, bölgede inisiyatif kazanacak hazırlıklı tek çizgi Başkan Apo'nun çizgisi olmaktadır. Sorunlara çözüm bulacak güç, ne ABD, ne AB, ne Suriye, ne Türkiye, ne İran, ne de Irak'tır.

Kürt'ü özgürleştirecek ideolojiyi, politikayı netleştirmiş bulunuyoruz. İnisiyatif kazandıracak esas etken budur. İnisiyatifi kazanmak askeri güçlerle gerçekleşmez. Askeri güçler ne kadar büyük olursa olsun, siyasal, ekonomik, sosyal ve kültürel ihtiyaçlara paralel bir çizgiyle tamamlanmazsa anlamlı bir sonuca ulaşamaz, hatta çöker. Doğru çözüm yaklaşımı olmadan inisiyatifi ele geçirmek, geleceği kazanmak mümkün değildir.

Bu karışık ortamlar çözümleyici, müdahale edebilecek, inisiyatif kazanabilecek ideolojik politik berraklığı gerektirir. Bu yalnızca bizde vardır. Bu da otuz yıllık mücadelemizin birikimi, örgüt gücümüz, askeri ve siyasi gücümüzle, halk gücümüzle birleşince, bizim açımızdan geleceğe umutla bakmanın, geleceği kazanmanın şansını veriyor. VII. ve VIII. Kongrelerimizi yaparak, kendimizi böyle bir mücadeleye hazırlıklı hale getirdik. Birçok bakımdan da önemli gelişmeler sağladık, sağlıyoruz.

Dünyadaki ve bölgedeki eski statüko dağıldı. Bu da bizim açımızdan önemli oldu. Bu sistemi sadece ABD aşmak istemedi. Bizi de zorlayan bir sistemdi. Bu aşılınca önümüz açıldı. Burada şu nokta önemlidir: İmkanlar var, ama tehlikeler de vardır.

Gelinen aşamada Türkiye ya Kürt sorununu çözecek ya da eski politikada ısrar edecektir. Anlaşılıyor ki, tercihi ikinci şıktan yanadır. Görünürde bazı değişiklikler yaparak zamana yayılmış bir tüketmeyi –eskiden çok yoğunlaşmış bir şekilde birden tüketmeyi esas alırken– esas alıyor. İçerde böyle bir politikayı sürdürürken, dışarıda da kendisi gibi demokratikleşmeyip Kürt sorununu çözemeyen İran ve Suriye ile ittifaklar geliştirerek, mücadelemizi tasfiye etmek istiyor.

Bu durum içeride olduğu gibi bölgede de çatışma ve çekişmeyi şiddetlendirecek sonuçlar ortaya çıkarabilecektir. Türkiye'nin oligarşik yönetimi mevcut durumda çözümden yana değildir. Başkan Apo, *"imha ve inkar dayatılırsa isyanlar başlar. Yeni mücadele dönemi başlar. Yeniden inkar ve imhayı dayatırsan savaş başlar. İran, Suriye, dünya da bir araya gelebilir. Hatta ABD ittifak içine girebileceği gibi, bize karşı yönelebilir de"* diyor. Yani böyle tehlikeli bir dönemden geçiyoruz. Böyle bir dönemin sorumlu ve militan devrimciliği; fırsatları değerlendirebilecek, tehlikelere karşı ise, hazırlıklı ve tetikte olacak bir yaklaşımı gerektiriyor. Bu dönemdeki fırsatlar, gevşek yaklaşımlarla çarçur edilemez, kaçırılamaz. Çünkü statüko yıkıldı, bölge yeniden yapılanacak ve sistem kurulacak. Bir kurulur da yerine oturursa, bir daha yerinden kıpırdatmak zor olur.

Erdal arkadaş kendinden vererek kendini yarattı

Şimdi statüko dağılmışken nasıl değerlendirecek, nasıl yaklaşacağız? Bu tabi hepimize önemli görev ve sorumluluklar yüklüyor. Tam da bu noktada ***Erdal*** ve ***Mahir*** yoldaşlarımızın şehadetlerinin anlamı ve kişilikleri, hepimiz açısından çok önemli özellikler taşıyor. Nasıl bir militanlıkla, bir duruşla, devrimcilikle, nasıl bir mücadele çizgisiyle başarılabilir konusunda, bu arkadaşların yaşam ve mücadele çizgisi bizim açımızdan çok önemli, çok değerli birer örnektir.

Erdal arkadaşın şaehadeti şöyle gerçekleşiyor. 15 Ağustos'un yıldönümü münasebetiyle tören düzenleniyor. Ateşkesin kalktığı ve savaşın kapıda olduğu bir dönemde askeri gösteri yanına da ağırlık verilmek isteniyor. Başkan Apo'nun, *"ateşkes biter, savaş başlayabilir"* açıklaması vardı. Bunun da etkisiyle, 15 Ağustos tarihini de temsil eden bir gösteri düzenleniyor. Eğitim mermilerinin kullanıldığı silahlı gösteriler de oluyor. Silahlara başlık takılmış. Mermi sıkıldığında yalnızca ses çıkarıyor, herhangi bir zarar da vermiyor. Sabah epey gösteri yapılmış ve herhangi bir şey olmamış. Akşama da devam ediliyor, o zaman da herhangi bir olumsuzluk olmamış. Bitişe doğru folklor gösterisi yapılıyor. O anda gösterinin pratik sorumlusu olan arkadaşa, folklorda yer alanlar "biz de mermi sıkmak istiyoruz" diyorlar. Sorumlu arkadaşlar daha önce, "bundan sonra mermi sıkılmasın" dedikleri için, pratik sorumlu arkadaş "olmaz" diyor. Ancak arkadaşlar ısrar edince, "hadi birkaç tane sıkın" diyor. O zaman gösteride mermi sıkıyorlar. Bir bayanın şarjöründeki birinci mermi eğitim mermisi değilmiş. Gerçek mermi olunca başlığı paramparça ediyor. Tek mermi olmaktan çıkıp en az altı yedi mermi oluyor. Her bir parçası bir tarafa gidiyor. Bir parça Büyük Güneyli ***Xelat*** ismindeki bayan arkadaşa isabet ediyor. Arkadaşlar hemen onunla uğraşıyorlar. Bayan arkadaş şehit düşüyor. Tüm yönetim kurulu üyeleri de önde oturuyorlar. O sırada Erdal arkadaş yanındaki arkadaşa "ben ayağa kalkamıyorum" diyor. Arkadaş bakıyor ki Erdal arkadaş da yaralanmış. Arkadaşlara "Erdal da vurulmuş" diyor. Erdal arkadaş giderek ağırlaşıyor. Yalnızca bir parça isabet ediyor. Göğsünden girip omuriliğe saplanıyor, hemen felç ediyor. Arkadaşı hemen hastaneye kaldırıyorlar, hastaneye ulaşmadan şehit düşüyor. Olayın gelişimi böyle. Soruşturma yapılıyor. Olay bir kazadır. Ama sahici merminin silaha nasıl yerleştirildiği bilinmiyor. Mermi başlığı parçaladığından ve her parça bir mermi haline geldiğinden başka arkadaşlara da isabet edebilirdi.

Erdal arkadaşın şehadeti duyulunca, hepimizden çok büyük bir parça gitti. Ama dönem açısından böyle bir kişiliği anlamlandırmak, bu şehadetin ne anlama geldiğini kavramak hepimiz için çok önemlidir.

Arkadaş yönetim kurulumuzun en genç üyelerindendi. Otuzunu aşmıştı. VI. ve VII. Kongre'de Merkez Komite Üyeliği'ne, VIII. Kongre'de de Genel Yönetim Kurulu Üyeliği'ne seçilen bir arkadaştı. Avrupa'da okurken gençlik hareketine katılıyor. Daha sonra kitle çalışması ve diplomatik faaliyetler içerisinde aktif bir şekilde yer alıyor. '92'de ülkeye geliyor. Diploması faaliyetlerimizin en iyi çalışanlarından biriyken ülkeye geliyor. '93'te Avrupa'da dış ilişkiler çalışmalarımız çok zayıflamıştı. Erdal arkadaşın dışında dış ilişkiler komitemizde olup da ülkeye gelen sekiz dokuz arkadaş daha vardı. O zaman biz Önderliğe, "dış ilişkiler komitemiz zayıftır, bütün arkadaşlar oraya gelmiş, belli bir eğitim de görmüşler, bunların hepsi gönderilirse, dış ilişkilerde bir hamle yapılabilir" dedik. Zaten ateşkes vardı '93'te. Başkan "tamam" dedi, "hepsini gönderelim." Tabi ülkeye bildirildi. İstediklerimizin hepsi geldi. Erdal arkadaş gelmedi. O zaman ismi Hayri'ydi. Biz yine Önderliğe, "bu arkadaş gelsin" dedik. En sevilen, ilişki kurabilen, pozitif enerji saçan –hem arkadaşlar arasında hem de ilişkilerinde– bir arkadaştı. Başkan yine istemişti, yine gelmedi. "Ben dağdan gitmeyeceğim" demiş. Avrupa'ya gelmedi. Orayı tercih etmedi. Mücadelenin asıl değerlerinin kazanıldığı alanın Kürdistan dağları olduğunu ve burada savaşacağını söyleyen Erdal arkadaş, Özgürlük alanında kaldı.

Kaldı ama nasıl kaldı? Erdal arkadaş, ülkeye geldiği günden şehit düştüğü son ana kadar hiçbir zaman, "parti bana yardım etsin, arkadaşlar bana destek versin" ya da "örgüt bana yer açmıyor, yer vermiyor" de-

> **"ABD müdahalesinin, bizim açımızdan birçok anlamı var. Bu müdahale, Birinci Dünya Savaşı'ndan sonra İngiltere'nin öncülüğünde kurulan 20. yüzyıl sistemini dağıttı. 20. yüzyıl Ortadoğu sisteminin dağılması –kim dağıtırsa dağıtsın–, bundan hiç bir fayda görmeyen Kürt halkı açısından yeni fırsatların ortaya çıkmasıdır. Eğer iyi değerlendirirlerse, en fazla zarar gören Kürtler açısından çok olumlu sonuçların elde edilmesi imkanı vardır."**

memiştir. On yıllık mücadele hayatında tek bir gün bile böyle bir sözü söylememiş bir arkadaştır.

Apocu hareketin mücadele tarihinde inkarcılık bu anlayışla kırıldı, Apocu hareket bu anlayışla gelişti. Erdal arkadaş savaşçılıkla başlamış, sırasıyla manga, takım, bölük komutanı; eyalet yöneticisi ve Merkez Komite Üyesi olmuştur. Tek başına eyalet komutanlığının sorumluluğunu üstlenecek bir niteliğe ulaşmıştır. Bu çok önemlidir. Kürdistan gibi zorlukların bol, değerlerin kolay yaratılmadığı bir ülkede, esas yaratıcı kişilik budur. Yaratmak değer üretmek, kendisini üretmektir.

Başkan Apo *"İğne ucu kadar imkan"* diyordu. Hareket böyle yaratıldı. Erdal da savaşçı mı oldu, onu en iyi biçimde değerlendirirdi. Manga komutanı mı oldu, en iyi biçimde yapardı. Örgütün içerisinde olmak en büyük destektir anlayışındaydı. Dolayısıyla hiç bir zaman "bana destek olunsun" dememiştir. "Hakkım yenildi, şöyle yaklaşıldı" dememiş ender kadrolardan, militanlardan biridir. Bu bir duruştur, ruhtur, kişiliktir.

Belki hepimiz öyle olmayabiliriz. Ama bu Apocu hareketin en temel ve en özgün damarıdır. O ideolojinin, çizginin yarattığı kişiliktir. Zaten onlar, o kişilikler bizi ayakta tutuyor, bizleri yaşatıyor. Bizleri bağlayan, ayakta tutan bu şehitlerimizdir. Onlar sadece bir kişi olmuyor, bir çizgi oluyorlar. Erdal arkadaşın kişiliğini değerlendirirken bir bireyi değil de, bir Apocu duruşu, bir militan duruşu, bir örgüt anlayışı, 'yoldaşlık anlayışı nasıl olur, arkadaşlarla nasıl ilişkilenilir, halkla nasıl ilişkilenilir?' gibi temel özellikleri değerlendirilmelidir. Bunların hepsi Erdal arkadaşta vardı. Kimsenin incindiği bir arkadaş değildi. Kimseyi incitmedi. Erdal arkadaşın incittiği, negatif etki yaptığı bir arkadaş yoktur. Herkesin üzerinde olumlu intiba bırakan, ilişkilerinde, tüm çalışmalarında böyle bir duruşu, üslubu sergileyen bir arkadaştı. Böyle bir özelliği vardı.

Bu arkadaş en zor yerlerde kaldı, Botan'da kaldı. Birkaç sefer yaralandı da. Savaşın en şiddetli yerlerinde kaldı. Öyle kıyısında, köşesinde değil, içinde kaldı. Ve hep verdi. Kendinden vererek kendini yarattı. Biraz da kendini yaratandı. Üreterek, geliştirerek, sürekli mücadelenin içinde, örgütün varlığını kendini yaratma açısından yeterli gördü. Zaten genç yaşta merkez üyesi olması da bu özelliklerinden kaynaklanmaktadır.

Avrupa'ya çağrıldığında, "tam da büyük komutan olacakken, beni alıp Avrupa'ya gönderiyorsunuz" demedi ve gitti. Orada da bütün çalışmaları hepsinde çalıştı ve tüm çalışmaları da olumluydu. Avrupa'da (şehit düştüğü için söylemiyoruz) tüm halkın da, dostların da, herkesin de sevdiği, çalışmalarından memnun olduğu bir arkadaştı. Örgüt çağırdı, geldi bir iki ay kaldı ve tekrar Avrupa'ya gönderildi. Bir buçuk yıl sonra örgüt çağırdı ve tekrar ülkeye döndü.

Bizim hareketin en önemli özelliklerinden biri de şudur: Herkes komple gelişmek durumundadır. Zaman zaman bizde çok spekülasyonlar yapılıp tartışıldı. İşte, "diplomatı asker yapıyorlar, basıncıyı asker yapıyorlar, şunu asker yapıyorlar, bunu asker yapıyorlar. Her şey askerlikle mi olur?" diye. Tabii bunlar geçmişte çok söylendi. Ama Başkan Apo her zaman herkesi mücadelenin bütün boyutları içine soktu. Çünkü tek boyutlu gelişen ne Kürdistan Devrimi'nin tarzını, ne çağı, ne Kürdistan Devrimi'nin özelliklerini kavrayabiliyor, ne de bunun ihtiyaçlarını karşılayabiliyordu. Tek boyutlu geliştiğinde ya kendini ya da halkı ve örgütü kandırıyor veya kandırılıyor. Bu yüzden mücadelemiz herkesi, her alanda yetkinleştirmekle gelişti. Buraya diplomatı da geldi, basıncısı da geldi, herkes geldi ve herkes de savaştı. Başkan Apo hiç kimseyi bulunduğu yerde tutmadı. Bu yanlış değildi, hareketimiz böyle gelişti. Eğer böyle gelişmeseydi, kadrolar tek boyutlu kalsaydı hareketimizin bugünkü siyasal derinliği, olgunluğu, ideolojik politik anlama ve kavrama düzeyi bu kadar yükselemezdi. Başkan Apo bu tercihi, bu tarzı bilinçli uyguladı.

Erdal arkadaş, bu tarzın en zirveleşmiş kişiliklerinden biriydi. Gençti ama nasıl bir genç? Genç olmak var. Ama nitelikli genç olmak veya her şeye hazır olarak genç olmak da şu vasıfları gerektirir; örgüt hafızası, yaşam hafızası, siyasi hafızası, diplomasi hafızası ve askerlik hafızası. Şehit Erdal bütün bunları beyninde barındıran bir arkadaştı. Yani hepsi Onda vardı. Hepsinin hafızasını, birikimini kendinde somutlaştıran bir militandı. Örgütümüzün genç yönetim kurulu üyesiydi. Ama örgütün tüm birikimini ve hafızasını kendisinde somutlaştıran genç bir üye idi. Bir örgütün hem de bütün hafızası olmak, hepsini bir arada bulundurmak, tabii her arkadaşa nasip olmayan bir durumdur. Başkan Apo'nun dediği gibi, *"Kürdistan tarihini geçmişi ve günceliyle kendinde somutlaştıran, çok boyutlu yetişen militanlar ancak Kürdistan Devrimi'nin ihtiyaçlarına cevap verebilir."* Kürdistan gerçekliğini, Kürdistan'da siyaset yapmanın, mücadele yürütmenin kavrayışının böyle olabileceği anlayışını somutunda gerçekleştiren bir arkadaştı. Bu nedenle bizim için çok büyük bir kayıptır.

Erdal arkadaş gerçek bir görev adamıydı

Özgürlük hareketini gençleştireceğiz diyoruz. Bunu nasıl yapacağız? Böyle arkadaşlarla yapacağız. Bu özellikleri bularak yapacağız. Toparlayıcı olanlarla, itici olmayanlarla yapacağız. Ruhu mücadele etme ve kazanma isteğiyle dolu olanlarla yapacağız. Konseyden bir arkadaş, Erdal yoldaşın şehadetinden sonra yaptığı bir değerlendirmede, *"şeker gibi bir arkadaş"* demiştir. Gerçekten de şeker gibi bir arkadaştı. Bir bütün olarak bu birikimi alan ve bu dönemi de en iyi karşılayabilecek bir özelliğe sahipti.

Erdal arkadaş mücadele yorgunu değildi. Gençlerden de yorgun olanlar vardır. Bakmayın, sadece yaşlılar yorgun olmazlar. Bazıları genç yaşta yorulmuşlardır. Erdal arkadaş ne ruhen, ne fiziken, ne de düşünsel olarak yorulmuştu. Yani bir nihilist, olmazcı ve gerekçeci değildi. "Şu olmaz bu olmaz, şu zordur bu zordur" demeyen, bir işe girişti mi, emeğiyle içine girip mutlaka başarmak isteyen bir arkadaştı. En son beraber çalıştık. Geldi, hemen bütün işlere girdi ve yoğun bir tempoyla çalıştı. Hiçbir işini erteleyip aksatmadı. Her işi yaptı, hiç birisine de herhangi bir gerekçe göstermedi.

Behdinan karargahına gidecekti. Konferanstan dolayı Kandil'de kaldı. Behdinan'da Konsey Üyemiz Bahoz arkadaşla birlikte Behdinan eyalet komutanlığı içinde yer alacaktı. KADEK Yönetim Kurulu Toplantısı'ndan sonra Cemal arkadaşla yola çıkıyor. Cemal arkadaş yol üzeri bazı toplantılar yaptığı için Erdal arkadaş önceden karargaha gidiyor. Cemal arkadaş, *"biz Erdal arkadaştan bir gün sonra geldik, karargahtan ayrılacak olan Şahin arkadaştan görevi hemen devralarak işlere girişiyor. Geldiğimizde, bütün tekmili Erdal arkadaş verdi"* demektedir. Yani gelir gelmez hemen yönetimin içinde sorumluluğu üzerine alarak çalışmaya girmiş. Yani "bana görev verecekler, şu olacak bu olacak, geldim bir iki gün misafir kalayım, diğer arkadaşlar da biliyor onlar yapsın" demiyor. Gelir gelmez içine giriyor, bütün çalışmalara katılıyor. Bu tabii bir mücadele anlayışıdır. Bir işe, çalışmaya yaklaşım anlayışıdır. Biz devrimi başka türlü kazanamayız. Başka türlü fırsatları, imkanları değerlendiremeyiz.

Başkan Apo bize hep şunu söylüyordu, *"Ben düşmanın nefesinin sıcaklığını ensemde, tam ensemde hissediyorum. Yakalanmamak için koşuyorum. Tarzım, tempom, bu kadar çalışmam ondandır. Ben bir saniye duramam, durursam ensemden yakalayacaklar."* Yani nereye gitse orayı çalışma alanı yapardı. Başkan Apo her zaman öyleydi. Erdal da bir devrimci gibi çalışıyordu, bir memur gibi değil. 24 saat çalışan biriydi. Bir yönetim kurulu üyesiydi, onun sorumluluğunu taşıyan biriydi. Devrimci, yetkiyi değil, sorumluluğu kullanandır. Yönetim kuruludur, bütün alanlarda sorumluluk ona aittir, genel sorumluluk,



"Erdal arkadaşın kişiliğini değerlendirirken bir bireyi değil de, Apocu militan duruşu, 'örgüt anlayışı, yoldaşlık anlayışı nasıl olur, arkadaşlarla nasıl ilişkilenilir, halkla nasıl ilişkilenilir?' gibi temel özellikleri değerlendirilmelidir. Kimsenin incindiği bir arkadaş değildi. Erdal arkadaşın incittiği, negatif etki yaptığı bir arkadaş yoktur. Herkesin üzerinde olumlu intiba bırakan, ilişkilerinde, tüm çalışmalarında böyle bir duruşu, üslubu sergileyen bir arkadaştı."

hepsinden de sorumluluk duyuyor, hepsinde de çalışıyor. Çalıştı da.

Avrupa'da da tanıyanlar anılarını anlatsınlar. KNK'liler de, halk da anlatsın, bizim söylediklerimize benzer şeyler söyleyeceklerdir ve hiç kimse de inanamayacaktır şehadetine. Böyle bir arkadaşı kaybedince değerini daha iyi anlayacaklardır. Gerçekten biz de şimdi değerini daha iyi anlıyoruz. Geçmişte bu kadar anladık mı? Anlamadık. Niye? Onun öyle bir sorunu yoktu. O, mücadelenin bir nevi sessiz, isimsiz kahramanı gibi çalışan, gösterişe, yetkiye girmeyen bir yoldaştı. Onun için gerçekten yaşadığı zaman, itiraf ediyoruz ki değerini bu kadar anlayamadık. Çünkü hissettirmedi. Mütevazı idi. Herhangi bir kompleksi yoktu. Çalışma isteği ve "örgüt ne verirse ben onu yaparım" yaklaşımı vardı. Örgüt ve yönetimimiz içinde en mütevazı olan arkadaşlardan biriydi. Hiçbirimizde olmayan mütevazılık Onda vardı. Düşüncesini ve eleştirisini açık söylerdi, ama eleştirisini yaparken de o mütevazılığı hissedilirdi. Bir doğruyu söylerken, "işte ben bu doğruyu söylüyorum, ben de bu doğrunun sahibiyim" yaklaşımı içinde olmadı hiçbir zaman. Doğrusunu söylerken bile mütevazıydı.

Bu tutum mücadelemizin yaşaması ve gelişmesi açısından çok önemlidir. "Apoculuk ve bu örgüt niye ayakta kalıyor?" Böyle arkadaşlarımız var, ondan ayakta kalıyor. Böyle bir ruh, bir damar var bu hareket içinde, ondan ayakta kalıyor. Apocu mücadele, şehitlerimiz, geleneklerimiz bize böyle bir kültürü verdi. Bir yerde yanlış olsa da, bir yerde bozan olsa da hiç de önemli değil. Bin bozan olsa bile, bir doğru olduğunda o doğru hakim olur. Bazen biz diyoruz ki, "biz yapıyoruz başkaları bozuyor." Öyle değil. Bin tane bozan olsun, ama bir tane doğru olsun, iyi, doğru olur ve yürürse o yaşatır. Biz de öyle, biz öyle yaşıyoruz. O değerlerimizle yaşıyoruz, içimizdeki militan ruhla, arkadaşlarımızda varolan ruhla yaşıyoruz. Bunu bileceğiz. Apocu hareketin özelliği budur.

Bazen, "biz de zorlanıyoruz, nasıl edeceğiz, nasıl olacak?" diyoruz. Sonunda "bu örgütte bir damar vardır ve nasıl olsa bu doğru hakim olur" diyoruz ve bizi ayakta tutan da o oluyor. Kendimiz zorlandığımızda bile bu ruha güveniyoruz. Bu harekette böyle bir ruh vardır. Bu kadar şehit, bu kadar mücadele böyle bir kişilik yetiştiriyorsa, demek ki bir damar vardır. Onun için bu tür arkadaşlar bizim temel moral değerlerimiz oluyor.

Toplumlar, uluslar, örgütler ve kişilikler moral değerlerle yaşarlar. Moral değerler ölçüdür, yoksa bin kişi, milyon kişi temsil etmiş önemli değil. Bir kişi temsil etmiş ve onun moral değerini almışsan, o seni güçlendirir. O senin için çok önemli bir güç kaynağıdır.

Binlerce şehidimiz var. Bazı şehitlerimizin şehadetlerinin anlamı daha derindir. ***14 Temmuz şehitleri****dir*, ***Agit****'tir*, ***Zilan****'dır* ve ***Erdal*** arkadaştır. Bunlar tabi gerçekten anlamlı şehadetlerdir. Bunlar bir nevi moral değerlerimiz olan şehitlerimizdir. Yani bizim için moral ölçüler olan, bizim mücadelemizde her zaman örnek alacağımız arkadaşlardır.

Onun için büyük imkanların yanında sıkıntıların da olduğu, tarihin Kürtlere "yürü kazanırsın" dediği böyle bir zor dönemde, böyle militanların varlığının ortaya çıkması, bizim açımızdan kazanma kılavuzudur. Kazanabileceğimizin göstergesidir. Kesinlikle Erdal yoldaşın kişiliğini ve şehadetini iyi değerlendirirsek, kazanmamızı sağlayacak kılavuzu ve garantiyi elde etmiş oluruz. Bu dönemi böyle karşılamalı ve böyle yaklaşmalıyız.

İyimserlik bütün zaferlerin bütün başarıların temelidir

Erdal arkadaş şu dönem, bu dönem demedi ve tüm çalışmalara böyle bir ruhla yaklaştı. Şehit düşene kadar da görevliydi. Bu açıdan Erdal arkadaşın şehadetiyle yaşadığımız dönemin anlamını, iç içeliğini bütünlüklü kavramak önemlidir. Böyle kavrarsak şehadetlerini anlamlandırırız. Şehadetlere anlam vermek böyle olur.

Haki yoldaşın şehadetine nasıl anlam verildi? Haki'ye ancak o dönemin koşullarıyla anlam verildiği zaman büyük bir çıkış yapabildik. ***Agit****'e* kendi koşulları içinde anlam verildiği zaman büyük bir çıkış yapılabildi. Erdal'a da bu koşullarda, "kendi koşullarındaki bu militanlığın anlamı nedir, bu militanlığın hepimize gösterdiği yol nedir?" sorularını yanıtlayarak doğru anlamlandırabiliriz. Tabii bunu çok önemli değerlendirmemiz gerekir. O da şöyle olur: İmkanlar da, sıkıntılar da var. İkisi de militanlık ve hedefe kilitlenme gerektiriyor. Erdal ve Mahir arkadaşlar bunu gerçekleştirdikleri için birer fedaiydiler.

Fedailik bizim yaşam tarzımızdır. Fedai olmadan Ortadoğu'da yaşayamayız. O'nun yaşam tarzı da fedaiydi. Kendisini tamamen vermişti. Kendisi için yaşamaya zamanı yoktu. Yani fedailik derken, "işte niye Apocu hareket fedailik yaptı, niye hala yapmak istiyor?" deniyor. "Fedai olmayalım, biraz da kendimizi yaşayalım, fedai olmasak da bu işler yürür, hep fedailik bize mi düştü?" dememek lazım. Bu zorlu görev bize düştü tabi. Bu PKK'ye düşmüş. Kürt halkına ancak böyle yaşama şansı kazandırılır. Böyle bir militanlık ortaya koyamazsak, ister savaş dönemi olsun, ister demokratik mücadele dönemi, bu halka yaşam imkanı tanımazlar.

Türkiye'de yetki adına birbirine ne yapıyorlar, görülmektedir. O kadar şehit var, böyle insanlar var, oradaki ne peşinde? Kendi mevkisini ve yaşamını garantiye almaya çalışıyor. Kendine göre bir örgüt, kendi yaşamına göre bir örgüt, kendi anlayışına göre, temposuna, tarzına göre bir örgüt istiyor. Tabii bu her yerde zorlar. Orada da zorlar, burada da zorlar.

Bu açıdan Erdal arkadaşı değerlendirirken, "imkanlar nasıl değerlendirilir, zorluklar nasıl aşılır?" sorularının yanıtını da görebilmekteyiz. Zorluklar yok diyebilir miyiz? Vardır. Kürt devrimi, hem de Ortadoğu'da olsun da zorluk olmasın? Kendimizi kandırmayalım. Kolay olacağını sanmak aldanmaktır. İşte, "bu işler kolay da olur, kendimize bir dünya kuralım, bir teori kuralım böyle yapalım" diyemeyiz. Biz de isteriz; yani, kendimize göre bir örgüt, kendimize göre bir dünya, kendimize göre bir ideoloji kuralım, çalışalım, kazanalım. Ama açık söyleyelim, kimse bu lüksü, bu şansı Kürtlere vermez. Hangi çalışma olursa olsun; ister kültür, ister basın olsun, ne olursa olsun, her yerde bizim çalışmaya yaklaşımımızın ruhu, özü aynı olmak zorundadır. Tabii her alanın, her koşulun kendine göre farklılıkları vardır. Ama özü, ruhu, tarzının aynı olması gerekir. Bu da kendini verme tarzındadır. Kendini hesapsız vermeyi gerektiriyor. İşte Erdal yaşamını, bütün her şeyini böyle verdi.

Erdal'ı tanıyan herkes anlatsın; Avrupa'da nasıl yaşadı, dağda nasıl yaşadı? Yönetim kurulu üyesidir, tabi ki yetki ve otorite sahibidir. O otoriteye nasıl yaklaştı? Bunları örnek alacağız, şehitlerimizi örnek alacağız. Eğer bu güne kadar geldiysek, onlar bizi bu güne getirdi. Bu şehitlerimiz olmazsa, bu mücadele olmazsa kim bize beş kuruş verir? Avrupa'da para versinler bakayım. Hadi kampanya aç para topla! Bu ölçüler olmasın, bu değerler olmasın kim bize beş kuruş para verir, karnımızı doyurur? Hiç kendimizi kandırmayalım. Biz bunların ölçülerine, bunların yaşamının yarattığı birikime değer vermezsek, hakkını verip layık olmazsak açık söyleyeyim, kimse bize beş kuruş vermez, selam da vermez. Hala selam veriyorsa, hala para veriyorsa PKK'nin böyle bir yaşam ve mücadele gerçekliğinden dolayı veriyor. Halkımız "PKK bu mücadeleyi bırakmaz, yüzyıl da sürse bırakmaz" güvenini bu değerlerimizden aldı.

Başkan Apo, *"binyıl da sürse biz bu mücadeleyi sürdürürüz"* diyordu. Binyıl da

sürebilir, ne yapalım yani? "Niye o kadar uzun sürdü, bu dünyanın bütün çilesini, zahmetini biz mi çekelim" diyemeyiz. Bir militan bunu diyemez. Dememesi gerekir. Halk ayrıdır, dost ayrıdır, başkası ayrıdır. Ama militansak, öncüysek tabii bizim söylemimiz, duruşumuz, her şeyimiz farklı olmak zorundadır. Militansak tabii! Bu sözleri militanlara, her şeyini halka vermek isteyenlere ve Kürt devriminin gerçeğini anlayanlara söylüyoruz. Kürt devriminin tarzının yüklediği sorumlulukları kavrayanlara söylüyoruz. Erdal yoldaş bunu derinden hissetmiş ve kavramış bir arkadaştı. Önderlik gerçeğine, değerlere, maddi ve manevi bütün değerlere bağlıydı.

Hareketimizin çok önemli özelliklerinden biri de yoldaşlık bağlılığı, saygı ve sevgidir. Bu mücadelede yoldaşlık ilişkileri, saygı ve sevgi de önemlidir. Saygı ve sevgi olmadan bu seviyeye gelemezdik, bu mücadele buraya saygı ve sevgiyle geldi. Başkan Apo onun için, "bizim devrimimiz saygı sevgi devrimidir" dedi. Kürtlerde bir birbirlerini çok sevecek ortak değerler Apocu mücadele ile yaratıldı. Eskiden birbirine söz söylemesini ve ortak iş yapmasını bilmezlerdi. Şimdi o saygı sevgi devrimi, bir saygı sevgi kişiliği olan Erdal'ı ortaya çıkardı. Bu açıdan Apocu hareket ideolojik süreçte, büyük bir yoldaşlık ve sevgi saygıyla kazandı. Şimdi de o gereklidir. Bu olmadan olmaz.

Yalnızca teknik ve teorik insanla Kürdistan Devrimi yürütülemez. İnsan moral bir dünyadır, moral bir güçtür. İnsanın yetenekleri ve bildikleriyle sadece olmaz. Üst düzeyde teknik biliyor, tarih, coğrafya, matematik, felsefe biliyor, öyle olmaz. Yani moral değerler, insanın yeteneklerini en üst düzeye çıkarır. Yoldaşlık ilişkileri gücümüzü, yeteneklerimizi beş on kat arttırır. Üç beş kişilik topluluk olsun, çok moralli olursa on bin kişinin görevini görür. Ama on bin kişilik bir topluluk olsun ve sevgi saygı olmasın, yüz kişinin işini göremez. Onun için biz ***Kemal Pir***'i anlattığımız zaman (Kemal Pir bir moral kaynağıydı, sevgi saygı sembolüydü), *"Kemal Pir'in elinde bir tabur olsaydı, herhalde bütün ordumuz kadar savaşırdı"* diyorduk. Bütün ordumuz kadar bir güç olurdu. Niye? Kemal'in yanındaki bir kişi kendisini bir tabur gibi güçlü hissederdi. Her şeye inanırdı ve güvenirdi. Bu yönüyle tabi sevgi saygı önemlidir.

Sevgi saygı da nerden kaynaklanır, biz birbirimize niye sevgi saygı duyarız? Bazı şeyleri ortak kazanacağımıza inanırsak saygılı sevgili oluruz. Yani yaşama iyimser bakacağız. Bu dönemde de, o dönemde de eğer Erdal yoldaşta sevgi saygı olduysa, yaşama iyimser bakmasındandı. İyimser bakmayalım, ortak davayı kazanacağımıza inanmayalım, birbirimize sevgi saygı duyar mıyız? Duymayız. O nedenle, O'nun anısından çıkaracağımız en önemli bir ders de, "hayalci olmayalım, ama iyimser olalım" sonucudur. Bir devrimci, bir militan iyimser olmazsa, yaşama iyimser gözle bakmazsa hiç bir şey yapamaz. İyimserlik bütün zaferlerin, bütün başarıların temelidir. Tedbirli olalım, ama iyimser de olalım, Apocu hareket böyle kazandı. Hiç kimsenin inanmadığı şeye inanarak kazandı. Zaten devrimcilik de odur, başkasının inanmadığına inanmaktır. Yani iyimser olmak. İyimser olursak, "birlikte her şeyi yaparız" dersek, tabii sevgi ve saygıyla, o zaman her şeyi de yapabiliriz. Sevgimiz de olur, saygımız da olur, militan da oluruz.

Bunu da şehitlerin anısına, Erdal yoldaşın anısına söylüyorum. Bakıyoruz bazıları kötümser, "olmaz, bu iş bu kadar" diyerek hep olmazları, yani engelleri, olumsuzlukları gösteriyor, ama imkanları görmüyorlar. İmkanları iyimser olanlar görür, kötümser ise olumsuzluğu görür. Erdal yoldaşa verilecek en iyi karşılıklardan biri de kesinlikle iyimser olmak, imkanları görmektir. Tabii tedbirli olacağız.

Bu dönemde bu ruhla, Erdal arkadaşın kişiliği ve ruhuyla kazanacaksak, tabii kötümser ve mücadele yorgunu eğilimleri de mahkum etmek gerekir. Kötümser, "olmaz, bu kadar olur, şundan şu olmadı bundan bu olmadı" dememek, olacağına mutlaka inanmak lazım. Eğer bir devrimci öyle düşünmüyorsa, devrimci olamaz. Bu düşüncede olanlar hele Kürdistan'da hiçbir şey kazanamazlar.

Bizde de var. Bazı arkadaşlar Türkiye'den geliyorlar. "Şu sorun, bu sorun, şu sıkıntı, bu sıkıntı" deniyor. Açık söyleyelim bazen tepki de duyuyoruz. Eksikler yok mu, sıkıntılar yok mu? Var tabi. Eksiklik de, sıkıntı da, zorluk da, kötü düşünen de, yanlış anlayışta olan da var; var da var. Ama bizim imkanlarımız düşünüldüğünde, imkanların üzerine yürürsek, devrimcilik yaparsak o sıkıntılar, o zorluklar önümüzde kaçar gider, duramaz. Ama bunun tarzını ve anlayışını gösteremiyorsak, militanlığını, örgüt ve moral gücünü gösteremiyorsak, o zaman da sıkıntılar bizim üzerimize hücum eder, biz ona hücum edemeyiz. Niye hücum edemeyiz? Çünkü tarzımızda kazanma, iddialı olma yok. Apocular gibi bir şey yokken bile kazanırız gücünü gösteremediğimizden. Ortada hiçbir imkan görülmezken bile "kazanacağız" dememiz lazım. Neden? Apocular bunu söylediler ve kazandılar da ondan.

Biz de yaşadık. Harekete ilk katıldığımda, Başkan Apo'yu dinlediğim zaman şok oluyordum. "Gerçekten bunlar olacak mı?" diyordum. Ve bunun somut bir örneğini anlaşılması için söylüyorum. '76 da Nizip'teydik. Başkan geldi işçiler ve öğretmenlerle toplantı yaptı. O zaman biraz ilişkilerimiz vardı, bir evde kırk elli kişi toplanmıştık. Toplantıdan sonra dışarı çıktık, yürüyorduk. Karakolun önünde geçiyorduk, geçerken karakolu gösterdi Başkan, *"yakın bir zaman gelecek bu karakolu buradan süpürüp atacağız, silahları da alıp gideceğiz"* deyince, ben o zaman şaşırdım. Bugüne kadar hep lafını söylüyorduk, yapacağız, vuracağız diyorduk, çok iddialı da konuşuyorduk, ama somut söyleyince acaba nasıl olacak diye düşündük. Çünkü o güne kadar isyan olmuş hemen ezilmiş, Denizler çıkmış idam edilmiş. Her halde bunların üzerimizde bıraktığı etkilerle ben o zaman acaba nasıl olacak diye düşünüyordum. Başkan öyle iddialı konuşunca o zaman anladım ki kendimi tam buna hazırlamamışım, o zaman kendimdeki eksikliği hemen gördüm. Hareket o sözle kazanıldı. Daha hiç bir şey yokken, "yakın zamanda Nizip'te o karakolu basacağız ve silahları da alıp götüreceğiz"demekle kazanıldı.

İnsan niçin çok çalışır, bir şeyler elde edeceğine, kazanacağına inandığı için çalışır. Herkes şunu iyi bilmeli ki, az çalışan, kazanacağına fazla inanmadığı için geriye çekilir. Kazanacağına inanan çok çalışır, Başkan Apo gibi çalışır. İnsan kazanacağına ne kadar inanırsa, temposu o kadar yükselir. Kazanacağına inanç zayıfsa o zaman az çalışır tabii.

Erdal arkadaş çok çalışıyordu. Her işe giriyordu, mücadelenin mutlaka kazanacağına inanıyordu. Bu yönüyle, bu arkadaşın şehadetinden bu dersleri çıkarmamız gerekir. Yani O'nun ruhunu kendimizde yaşatmamız gerekir. Demokratik Aydınlanma Birliği'ndeki edebiyatçı arkadaşların bu kişilikleri, bu şehadetleri işlemeleri gerekir. Bunlar bizim en büyük moral değerlerimizdir. Eskiden babalarımız, dedelerimiz, "bu dünya iyilerin yüzü suyu hürmetine yaşıyor" derlerdi. Biz de öyle yaşıyoruz.

Moral değerlerimizi kadrolarımıza ve topluma verirsek ölçüler yükselir, ölçüler yükseldikçe insanlar geri ölçüleri kabul etmezler. Ölçülerini yükseltmediği için insanlarımız geri ölçüleri kabul ediyorlar. Gidiyorlar, bir tabak çorbaya da gidiyor, birkaç söze de gidiyor, bir ev reisliğine de gidiyor; gidiyor da gidiyor. Erdal arkadaşımızın anısının bizim açımızdan ölçülerin yükseltilmesi olarak anlaşılması lazım.

Bir daha tekrarlıyoruz, biz arkadaşa her zaman değer verirdik, ama değerini şimdi daha da iyi anlıyoruz. Bunu rahatlıkla itiraf edebiliriz. Her zaman değer veriyorduk, her türlü görevde de güvendik. Ama şimdi bu arkadaşı iyi değerlendirirsek hepimizin ölçülerinin yükseleceğine inanıyoruz.

Türkiye Cumhuriyeti pişmanlık yasası çıkarmış bulunuyor. Türkiye ABD'yi üzerimize saldırtmak istiyor. İran-Türkiye-Suriye'nin tasfiye amaçlı ittifaklarının geliştirildiği bu dönemde tasfiye çabalarını, böyle bir mücadeleyle kıracağımıza inancımız tamdır.

Mahir arkadaş, fedailik kültürünü hem yaşayan hem de yaşatandı

Mahir arkadaşla birlikte yedi arkadaşın şehadeti de var. Bunlar Amed ve Dersim gruplarına mensup arkadaşlardı. Şehit olanların yarısı Amed, yarısı da Dersim grubundandı. Mahir yoldaş fedailerde komutanlık yapan bir arkadaştı. Daha önce de Dersim'de yıllarca savaşmıştı.

Şehit ***Mehmet Karasungur*** ile ***İbrahim Bilgin*** yoldaşların naaşlarının gömülü olduğu şehitliğe gidip, Erdal ve Mahir yoldaşların anısına saygı duruşunda bulunup değerlendirme yaptık. Daha sonra fedai kampını da ziyaret ettik. Gerek sorumlu, gerekse diğer arkadaşlar, *"Mahir arkadaş bizim, fedailerin belkemiğiydi"* dediler. Yani çok çalışan, emekçi yanı olan, fedai ruhu yaşayan ve yaşatan bir arkadaştı.

Fedai güçlerimiz var, gerçekten de fedaidirler. Eleştireceğimiz bazı yanları vardır. Onlar da öyle olumsuz yanlar değil. Bir aile gibi duygusal olarak birbirine çok bağlılar. Mahir'den çok da etkilenmişlerdi. Yıllarca orada emek vermiş. Şu anda özel kuvvetlerimiz var, gerçekten de tam fedai kuvvetlerdir. Mahir yoldaş o ruhun oluşmasında kendini tam vermiş, özel kuvvetlere tam inanmış; sıradan yaklaşmamıştı. Tabii bu şimdi fedai gücüne dönüştü. Nasıl oluştu bu? İşte bu arkadaşların emekleriyle, çabalarıyla, inanarak oluştu. Yani fedailiğin, özel kuvvetin bu mücadele için, Önderlik çizgisi için gerekli olduğuna inanarak, Apoculuğun özünün fedailik olduğuna inanarak kendini vermiş; sadece kendini fedaileştirmemiş, bütün yapıya da, bütün savaşçılara da kendini yansıtmış Mahir arkadaş. Mahir arkadaş, bizim fedailik kültürümüzü, fedailik çizgimizi hem kendi yaşayan, hem de arkadaşlara yaşatan bir arkadaştı.

En önemlisi de, pişmanlık yasasının dayatıldığı, bizim barış ve demokrasi çizgimizi, dört yıllık demokratik mücadele çizgimiz için "ezdik, bitirdik, yendik, savaşamıyorlar" denildiği bir dönemde; yani karşıtlarımızın kendilerini de buna inandırdıkları, ya da başkalarını inandırmaya çalıştıkları bir dönemde, bu arkadaşlar güçlü bir yanıt oldular. "Gerçek öyle değil, bu hareket fedai bir harekettir, bu hareket her zaman her yerde savaşabilir" iddiasıyla yola çıkan bir arkadaştı Mahir arkadaş. Şehit düşen yoldaşlar, "geliyoruz işte, bu hareketi ezmek, yok etmek, bu hareketin yenildiğini söylemek mümkün değil" iddiasıyla yola çıktılar. Böyle bir şeyin yapılamayacağını, bunun olamayacağını Dersim'e, Amed'e giderek göstermek isteyen arkadaşlardı ve bizim en son giden kuvvetlerimizdi.

Türk devleti çok zorlanmasına rağmen neden çözüme yanaşmıyor? İşte, "Önderlikleri yakalandı bunlar bitti, barışı ve demokrasiyi onun için istiyorlar" diyorlar. Yani barış ve demokratik çözüm anlayışımızı ideolojimizden, politikamızdan kaynaklı olarak değil de, bizim zayıflığımızdan kaynaklanan bir yaklaşım olarak değerlendiriyorlar. İşte onlar da bu yanlış yaklaşıma cevap olarak giden arkadaşlardı. Bizim üzerimizde tasfiye planlarının yapıldığı bir dönemde, yeni bir mücadele hamlesi kişilikleri oluyorlar.

15 Ağustos Hamlesi'ne de böyle kişilikler gitmişti. Üç yüz kişi gitti, hamleyi başlattı, süpürdü attı. Bu arkadaşlar da o ruhla gittiler. Yani mücadeleyi bastırma hareketine, tasfiye ve imha hareketine karşı, örgüt "yürü" dediği zaman her şeye fedai olarak hazır ve yürüyen arkadaşlardı. Örgütün bütün emirlerini anında yerine getirmek üzere harekete geçen arkadaşlardı. Nasıl ki 15 Ağustos'a gidenler fedai ruhuyla gittilerse, bu gidenler de o ruhla gittiler. Başkan Apo, "giderken onlara söylemiştim, hepiniz fedaisiniz, çoğunuz şehit düşeceksiniz, ama halkın kan damarları, yaşam damarları açılacak" diyordu. Öyle gittiler. Şimdi bu arkadaşlar da böyle giden arkadaşlardı. Yeni bir mücadele dönemi ortaya çıktığında, savaş gerekli olduğunda, en güçlü fedaice savaşı verip, eskisinden daha şiddetli –Başkan Apo diyor ya, *"yeni savaş eskisi gibi olmayacak"*– daha etkili bir mücadeleyi pratikleştirmek için giden arkadaşlardı. Bu yönüyle de 14 Temmuz ve 15 Ağustos Apocu militan ruhunun ölmediğini ve diri kaldığını hem dosta düşmana gösteren, hem de bu ruhu kendi varlıklarıyla yaşatan arkadaşlar oluyorlar. Bizim güç kaynağımız onlardır tabii ki.

Mahir yoldaş da bizim önemli komutanlarımızdandı. Bu komutanlar, bu militanlar olduğu müddetçe hepimiz inanacağız ki; dünya da üzerimize gelse, bu militanlık kesinlikle savaşır ve kaybetmez. İsterse ABD gelsin, isterse dört devlet birleşsin, bu ruhla savaşıldığı taktirde, bu topraklardan, halkımızın içinden kimse bizi sökemez. Bu dağlara kök salarak yapışabiliriz. Mahir arkadaşı da böyle anlamak lazım.

Birçok birliklerde arkadaşlar Dersim'e ve Amed'e gidemediği için bunalıma girdiler dersek abartı olarak anlaşılmamalıdır. Bir ara özel kuvvetlerden birisini Erzurum gurubuna vermişlerdi, sonradan fazla olduğu için çıkarmışlardı. Toplantılara gitmiştik. Taburda dediler ki, "eski özel kuvvetlerden bir arkadaş konuşmak istiyor." Gittik, konuştuk. Daha önce özel kuvvetlerdeymiş, Erzurum'a gönderilmediği için bunalıma girmiş. Onu ikna etmek için uğraştık ve ikna ettik. Başka bir arkadaşı daha varmış, o zaman tepedeydi. Onunla konuşamadık. Daha sonra "niye beni Dersim'e göndermediniz?" diye intihar ediyor. Tabii biz intiharı kabul etmiyoruz, intiharı bizim mücadele felsefemize ters, bu mücadele felsefesine ihanet olarak kabul ediyoruz. Yani çözümsüzlüktür o. Kürt insanı artık çözümsüz olamaz, intiharı seçemez. Konuştuğumuz diğer arkadaş, şunu diyordu; "geldik bu dağlara, ülkemizde savaşmak istiyoruz." İntihar eden de bıraktığı notta gerekçesini böyle ortaya koymuştu.

Peki bu ruh nasıl ayakta kalıyor? Mahir arkadaş gibi, şehit düşen arkadaşlar gibi, en zor dönemde karşıtlarımızın tasfiye planlarını yaptığı süreçlerde şehitlerimiz bu tür saldırılara, mücadele ve yaşam anlayışlarıyla tavır koydukları için, bütün yapımızda da militan ruh ayakta kalıyor.

Pişmanlık yasası çıkardılar. Büyük gürültüyle patırtıyla televizyonda ve basında her gün gündemlerinde tuttular. ABD'yi, Suriye'yi devreye soktular. Ne oldu? Fiyasko. Niye fiyasko? İşte şehitlerimizin, fedailik ruhunu taşıyan bu arkadaşlarımızın, düşmanın pişmanlık yasasıyla yürürlüğe koyduğu tasfiye saldırılarına karşı, ona militanlıkla cevap verme anlayışının tabii ki bütün yapımızdaki yansımasıdır. Yani Mahir yoldaşı pişmanlık yasasına, tasfiye planlarına, inkarcılığı devam ettirme anlayışına karşı bir çıkış olarak görmek; 15 Ağustos atılım ruhu gibi görmek gerekir. Yani ruh o. "Beni inkar mı ediyorsun, yok etmek mi istiyorsun?" denilerek ona verilen cevaptır. 12 Eylül'de cunta geldi, "yok ederim, inkar ederim, sen artık bitmişsin, savaşamazsın bir daha, kılıcı vurdum, darbeyi vurdum, sen dışarı gittin artık savaşamazsın" dediler. Şimdi bu süreçte de "Önderliğiniz yakalandı savaşamazsınız" deniliyor. 15 Ağustos 12 Eylül cuntasına verilen bir cevaptı; bu arkadaşlarımızın şehadeti de çözümsüzlükte ısrar eden oligarşiye verilen bir cevaptır.

Kendimizi önümüzdeki mücadele sürecine hazırlarken, hangi alanda olursa olsun, mücadele biçimleri nasıl olursa olsun şehitlerimizin tarzını, ruhunu kaybetmeyelim. Yani militan ve fedai ruhunu kaybetmeyelim. Hepimiz öyle geldik, hepimiz fedailik için geldik, Apoculuğun fedailik olduğunu bildiğimiz için geldik. Biliyordum, Apocu olursam ev de gitti, okul da gitti, aile de gitti, her şey gitti. Yani Apoculuk fedailikti, bunu biliyordum ve hepimiz bunu bilerek geldik. Bu hareket hiç kimseye, hiç bir şey vaat etmedi. Demokratik Uygarlık Manifestosu'nda da vardır. Zorluklardan başka bir şey vaat ettiyse, birisi gelsin, "bu hareket bize zorluklardan başka bir şey vaat etti." desin. Biz de, tamam başka bir şey vaadetmiş diyelim. Etmemiştir. Zorluktur, fedailiktir, halkın için her şeyi vereceksin denmiştir. Hep zorluk vardı, sıkıntı vardı ve bu hareket bunu açıkça söyledi.

Başkan Apo, daha '76'da, *"Kürdistan'da tam insan bulamazsınız. Bu kadar egemenlik altında yaşayan bir toplumda nasıl tam bir insan bulacaksınız? Tam kadro, akıllı insan bulamazsınız. Böyle bir ortamda tam kadro, akıllı bir insan yetişir mi? Yarım insanla, eksik insanlar varsa onunla iş yapacaksınız ve ortaya çıkaracaksınız"* dedi. İnsan malzememiz böyledir. Hiçbir konuda, ne insan malzemesi, ne de gelecek konusunda hiçbir vaatte bulunulmadı. Zorlukları vaat ediyordu. Eskiden peygamberler de sadece zorlukları vaat ediyorlardı, ama sonunda güzellik gelecek zorlukları vaat ediyorlardı. Birçok peygamber felsefesinde öyledir. Ve Apocu hareket de zorlukları vaat etmiştir.

Atatürk, Çanakkale Savaşı'nda, *"size ölmeyi emrediyorum"* demiş. Öyle diyorlar, artık doğruluğu, yanlışlığı ayrı bir konu. Gerçekten bizde öyledir. Bu dönemi de ancak böyle militan bir ruhla karşılayabiliriz. Önemli olan yöntemi değil, ruhudur. Yönteminiz doğru olsa da, ruh olmadığında en basit işi bile yapamazsınız. Ama, ruhunuz olursa en zor işi de yaparsınız. Sorun burada devrimci tarz ve ruhtur. Bunu da bize verenler şehitlerimizdir. O açıdan her dönemin şehitlerini anmak önemli. Mahir ve Erdal yoldaşların şehadetlerinin de bizim için böyle bir anlamı var.

2001'de yüz yoldaşımızı şehit verdik. YNK'ye karşı savaştık, YNK İran'la birlikte bizi teslim almaya çalışıyordu. O yüz şehit, "bizi teslim alamazsınız. İster devlet olun, ister ne olursanız olun, bizi sıkıştırırsınız ama teslim alamazsınız" demenin şehitleridir. Yani İran yolumuzu kapatarak sıkıştırıyordu. YNK yolumuzu kapatıyor, bizi sıkıştırıyordu. Bizlere dar bir alan dışına çıkmamamızı dayatıyorlardı. Gaziler ve hasta arkadaşlar vardı. Bizi böyle zor durumda bırakarak sıkıştırıp teslim almak istiyorlardı. Eğer o teslim almaya karşı isyan olmasaydı, "teslim alamazsınız, biz teslim olmayız" denen ruh olmasaydı, sıkıştırır ve teslim alırlardı. Ama öyle bir şey oldu ki, arkadaşlar fedaice savaştılar. YNK iki hamlede bozguna uğrayıp kaçtı. O fedai ruh olmasaydı, şimdi böyle burada olur muyduk? Tasfiye olurduk, teslim alırlardı bizi.

Her şehidimiz bir dönemi kurtarmanın hamlesinin şehitleri oldu. Erdal, Mahir ve Munzur arkadaşları da bu dönemi kurtarmanın, bu dönemde hamle yapmanın, bu dönemin imkanlarını doğru kullanıp mutlaka başarılı olmanın ve düşman politikalarını da boşa çıkarmanın yaklaşımı, kişiliği haline getirmemiz gerekir. Bu şehitlere bağlılık, hepimize böyle bir görev yüklüyor. Böyle bir görev yüklenmek ise, Erdal, Mahir ve Munzur gibi arkadaşların özlemlerine karşı bir gereklilikltir. Erdal, Mahir, Munzur ve tüm şehit yoldaşlarımız her şeye layıktır. Eğer, bırakalım devrimciliği biz insansak, bazı ölçülerimiz ve değerlerimiz varsa; bir moral güç olmamız için, kişilik olmamız için, kendimize karşı saygımızı ve sevgimizi yitirmememiz için, bu yoldaşlar şehit düştüyse, bizim de onlara layık olup gereklerini yerine getirmemiz gerekir.

Erdal, Mahir ve Munzur yoldaşların şehadeti hepimize çok ağır geldi. Gerçekten tüm yönetim, bütün arkadaşlar zorlandı, hala da kabul edemiyoruz. Nasıl oldu da aramızdan ayrıldı, uçtu gitti? Ama bu bir gerçek. Kazalar da oluyor. Görünmeyen kaza, istenmeyen kaza başımıza geldi. Herkes zorlanıyor. Biliyoruz Avrupa'daki halkımız da zorlanacak. Çok zorlanacak, belki de şok yaşayacak. Yani onlar da uzun süre belki O'nun hayalini unutamayacaklar. Hayali gözlerinin önünden hiç gitmeyecektir. Çünkü Erdal arkadaş her yere girip çıkmıştır. Bunu da mücadelede yoğunlaşarak unutmamamız gerekir. Tabii ailesi de zorlanacak, gerçekten zorlanacak. Öyle bir kişiyle yan yana yaşamak tabii ki zorlar.

Biz bu temelde hem partinin, hem halkın, hem de ailesinin başı sağolsun diyoruz. Bu temelde bütün arkadaşları, Erdal, Mahir ve Munzur yoldaşların anılarına saygının gereği ve Onların her şeye layık olduğu bilinciyle örnek almaya, bu dönemdeki mücadeleyi Onların kimliğiyle, kişiliğiyle kurtarmaya ve başarmaya çağırıyor; bir kez daha bu şehit yoldaşlarımızı saygıyla anıyoruz!

YENİ DÖNEMİN ÖNCÜ KOMUTANI ERDAL YOLDAŞI ANLATMAK

Baştarafı 32'de

En iyi militan kendisine gücü yeten militandır

Apocu hareketin önderliksel zirveleşmesinde bu denli güçlü bir yer tutan, çok yönlüleşen, gelişkin kişilik özellikleriyle çevreyi etkileyen ve çevre için sürükleyici bir rol oynayan Erdal yoldaş gibi bir öncü militanı kelimelerle izah etmek, çok güç bir iştir. Devrimci yaşamı boyunca O'nu en yakından tanımış ve uzun yıllar birlikte yaşamış, mücadelede yer almış bir kişi olarak Erdal yoldaşı kelimelerle izah edemeyeceğimi; O'nun kapsamlılığını, ruhunu, devrimci coşkusunu, kişilik özelliklerini yansıtamayacağımı, yansıtmayı başaramayacağımı peşinen söylemek zorundayım. Çünkü kendisini böyle kapsamlı bir şekilde pratikleştirmiş, çok yönlüleşmiş, her bakımdan örnek bir düzeyi yakalamış bir yoldaşı kelimelerle, cümlelerle ifade etmek gerçekten çok zor bir iştir. Çok yakından tanıyor olmama rağmen ne söylersem söyleyeyim, eksik söylemiş olacağım endişesini taşıyorum.

Önderliksel hareketin yetiştirdiği ve gelişkin insani özellikleri yaşamında somutlaştıran böyle bir kişiliği gerçek anlamda tanımak ve tanıtmak, anlatarak değil ancak birlikte yaşayarak, iyiyi kötüyü birlikte paylaşarak, zorlukları birlikte karşılayarak mümkün olacaktır. Kelimelerle yapılan izahlar yoluyla böylesine yoğunlaşmış kişilikleri tanımlamak ve tanımak oldukça güçtür.

Erdal yoldaş, her şeyden önce etkileyici ve çekici bir kişiliğe sahipti. Hiç kimse için kırıcı olmayan, hemen herkes için çekici olabilen, erken kaynaşabilen, en yabancı olduğu, en tanımadığı ortamlarda bile çok kısa bir sürede kaynaşıp bütünleşebilen, halkçı, mütevazı, seçkin bir kişilikti. Devrimci yaşamda insanların bir araya gelişi, ideolojik politik inanışa dayalı, ortak amaçlar doğrultusunda gerçekleşen bir araya geliştir. Ortak davaya bağlılık, herkesin tereddütsüzce ve hiçbir çekinceye kapılmadan kendisini ortak davaya katmasıyla militanlık ve yoldaşlık bağları güçlenir ve sökülmez bir şekilde sıkı dokunmuş bir bağa dönüşür. Burada kişideki dürüstlük ve samimiyet, en belirleyici öğedir. Kendisini var gücüyle ve dürüst bir şekilde samimi olarak katan bir militanın Apocu harekette büyümemesi, gelişmemesi ve yükselmemesi mümkün değildir. Çünkü bunu yapan kişi, örgüt ve yoldaşlık ortamını katılımıyla güçlendiren, aradaki bağları pekiştiren, kişiler arasındaki yoldaşlık bağlarıyla ülke ve özgürlük arasındaki bağı, inancı ve tutkuyu pekiştiren bir rol oynayarak ortamın her zaman ihtiyaç hissettiği, olmadığında eksikliğini hissettirdiği, herkesin aradığı ve katılımından güç aldığı bir yoldaş durumuna gelmiş olmaktadır. İşte Erdal yoldaşın başarılı bir militan performansını sergilemesinin en önemli yanı, bu özelliklerin kendisinde oldukça gelişkin bir şekilde çıkarması olmuştur. Çok dürüst ve samimi bir katılımla kendisini katarak ortamı güçlendiren, aynı zamanda sarsılmaz bir kararlılıkla tüm yoldaşları harekete daha derin bağlarla bağlayan bir devrimci duruşa ve militan özelliğe sahip bir arkadaşımız olmuştur. Böyle bir yoldaşta her zaman aranan, ihtiyaç duyulan, geldiği yere sevinç ve neşe getiren özelliklerdir. Nitekim Erdal yoldaşın kişiliğinde de bütün bu özellikler mevcuttur. O'nu hareketimizde en çok sevilen arkadaşlardan biri haline getiren temel neden, bu kişilik özellikleri olmuştur. Katılımını bu biçimde gerçekleştiren her militanın gelişim göstermesi ve önemli bir rol oynayarak öncü konumuna gelmesi kesin bir gerçekliktir. Bilindiği gibi devrimci hareketimizde birçok kadrosal sorun söz konusudur. Ve bunlar zaman zaman daha kapsamlı bir biçimde örgütün gündemine gelmektedir. Birçoğumuz yetersiz ve eksik katılımdan kaynaklı değişik sorunları yaşayabilmekteyiz. Hatta bazı kişiler, tam ve yeterli katılımı gerçekleştirememenin sonucunda çizgi dışı çeteci anlayışlara sapabilmektedir. Ve bu temelde örgüt karşıtı bir konuma girmekten kendisini alıkoyamamaktadır. Çünkü kaygılı ve yetersiz bir katılım, her zaman çeşitli çizgi dışı anlayışların döl yatağı olabilmektedir. Ve bunun gibi daha değişik yüzeysel katılım sahibi olan, tüm enerjisiyle kendisini harekete vermeyen, sadece bir yönüyle kendisini katan birçok kişi de *"hakkım yenilmiştir, bana haksızlık yapılmıştır, emeğim görülmüyor, önüm açılmıyor, rol verilmiyor"* gibi yaklaşımlar ortaya çıkabilmekte. Bu kişiler değişik biçimlerde ya kendisini örgüte dayatmakta ya da örgütün bir rol biçmesini, önünü açmasını istemektedir. Bu tür yetersiz katılımlar karşısında Erdal yoldaşın katılımı, örnek bir katılım olarak gözler önündedir. Erdal yoldaş, her şeyde kaygısız, tereddütsüz bir temelde büyük bir dürüstlük, samimiyet ve açık sözlülükle yapabildiği kadar yapan, hiçbir biçimde kendini geride tutmayan bir katılım düzeyini yakalamıştır. Bunun için de gittiği her yerde başaran, sevilen, övülen, desteklenen ve önü açılan bir militan olmuştur. Onun öyle *"önüm açılmalı, rol verilmeli"* gibi bir sorunu hiçbir zaman olmamıştır. O zaten kendi emeği, gücü, becerisi ve doğru katılımıyla kendi kendisinin önünü açmıştır. Belki de partimizin en yoğun ve kapsamlı eğitim imkanlarından en az yararlanabilen bir yoldaşımız olmuş, ama hiçbir zaman bundan şikayetçi olmadığı gibi, bunu gelişiminin önünde engel olmaktan çıkarmıştır. Kendini eğitmeyi başardığı gibi, ilgisi, yaklaşımı ve her şeyden önemlisi de örnek yaşam çizgisiyle tüm çevresi için bir öğretmen rolünü oynamıştır.

Militanlaşma sorunlarımızın yaşanmasında en önemli bir etken, kişinin kendi önüne engel olması, kendi kendisine engel koyması, önünü kapatması noktasıdır. Bütün militanlar olarak bizler, kendi önümüze engel olmaz ve bu konuda Erdal yoldaşı örnek düzeydeki katılımını esas alırsak, müthiş bir gelişme düzeyi kaydetmemiz işten bile değildir. Bu noktada katılım ve yetenek, en önemli hususları teşkil etmektedir. Kendini hareketimize tereddütsüzce katan, bu anlamda ideolojik çizgiyle ruhsal, psikolojik düzeyde bütünleşen herhangi bir militan ya da militan adayı, her koşul altında rahat, moralli, cesaretli, kararlı olacak ve dolayısıyla hareketin militanlık ortamındaki insani yeteneklerini alabildiğine açığa çıkarma, geliştirme olanağını yaratacaktır. Böylelikle oldukça zeki, yetenekli ve becerikli bir kişiliğin şekillenmesi ve gelişmesi olanak dahiline girecektir. Ama böyle değil de, tereddütlü, kaygılı, hesapçı bir temelde bireysel kaygılarla kendisini katan, önyargılı yaklaşımlarla kendisini adeta kuşatan bir kimsenin hiçbir zaman rahatlayamayacağı, örgüt ortamında hep gergin bir duruşa sahip olacağı, dolayısıyla yeteneklerini açığa çıkaramayacağı ve bundan dolayı da daha çok mekanik, dogmatik, yaratıcı olmayan bir tarza sahip olacağı, militanlık mevzilenmesine doğru gidemeyeceği, her zaman eleştirilen, pratiğinde sürekli yanlışlar yaşayan bir militan tiplemesini ortaya çıkaracağı çok açık bir gerçekliktir. Nitekim hareketimizde bir kısım arkadaşımızın özünde dürüst, bir yönüyle de emekçi olmalarına rağmen yeterince gelişme gösterememelerinin temel nedeni, bu biçimde kendi kendilerinin önünde engel olmalarıdır. Bu durum, kişiyi kendi kişisel özellikleriyle kendisini kuşatarak, partinin ve hareketin derin ideolojik felsefik gerçeğinde derinleşememe, Apocu tarz ve yöntemle bütünleşememe, Başkan Apo'nun yaşam ve çalışma tarzında derinleşememe sorununa götürmektedir. İşte bu noktada Erdal yoldaşın katılım düzeyi, gerçekten hem örnek bir katılım düzeyini ifade etmekte ve hem de militanlaşmanın nasıl gelişip şekillendiğinin profilini çizmektedir.

Erdallar Kürdistan'ın batısından doğusuna kurulan köprüdür

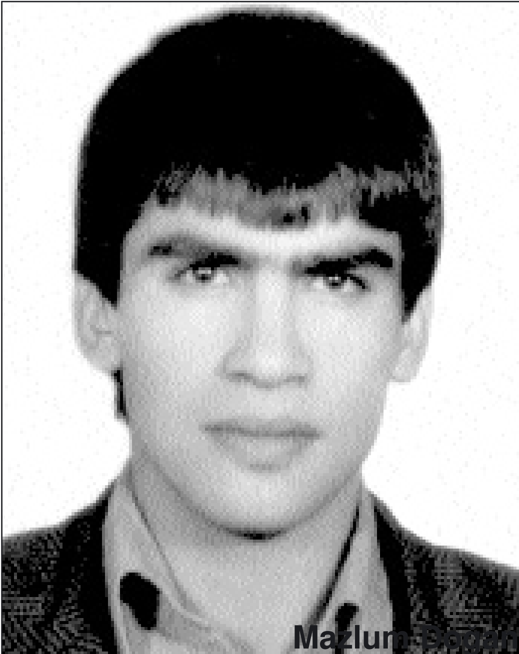
Erdal yoldaş, Kuzey Kürdistan'ın Pazarcık yöresinde dünyaya gelmiş ve yaşamla tanışmıştır. Pazarcık yöresi, daha hareketimizin ideolojik grup döneminde mücadelemize açılan, Haki Karer, Kemal Pir gibi birçok önder devrimcinin emeğiyle yoğunlaşan ve bu emek temelinde Apocu hareket ile erkenden tanışıp katılım gösteren, hareketimizin kitlesel tabana ulaştığı ilk bölgeler arasında yer alan bir yöremizdir. Mücadele tarihimiz boyunca bu zemin üzerinde mücadeleye katılarak önemli bir militan performans ve pratik sergileyen birçok yoldaşımız olmuştur. Bese Anuş'tan Abbaslara kadar birçok devrimci militanın çıktığı ve yüzlerce şehit veren bu topraklarda yetişen, gücünü bu toprakların zengin birikiminden alan ve devrimci militanlaşmada zirveleşen Erdallar da ortaya çıkmıştır.

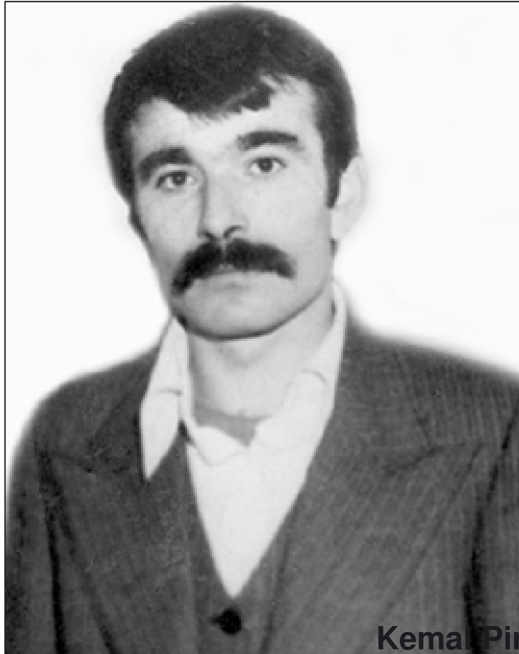
Birinci ***Erdal (Mustafa Yöndem)***, daha hareketin ideolojik aşamadan politik aşamaya geçtiği süreçlerde harekete katılmış ve onun etkin bir militanı olmayı başarmıştır. '80 cunta darbesinden sonra yaşanan geri çekilme sürecinde Filistin-Lübnan sahasında eğitime katılan kadrolar arasında Erdal arkadaş da yerini almıştır. Askeri kişiliği, disiplinli yaşamı, yetkin ve keskin devrimci militan duruşuyla öne çıkan Erdal yoldaş (Mustafa Yöndem), geri dönüş sürecinde ülkeye ilk yönelen gruplar içerisinde yer almıştır. Kürdistan'ın Botan yöresinde yürüttüğü faaliyetlerle iz bırakan ve gerillanın Kürdistan'da kalıcı bir biçimde oturtulmasında önemli bir role sahip olan birinci Erdal'ın şahsında, yaşamında ve eyleminde yaşanan, tek kelimeyle yiğitleşme olmuştur. O yiğit bir asker ve komutan olabilmeyi ilk başaranlardan birisi olmuştur. Agit yoldaşla birlikte şanlı 15 Ağustos Atılımı'nda eylemin planlayıcılarından birisi olmuş ve bu eylemde Agit yoldaş bu eylemin komutanı ve koordinesi iken, Erdal yoldaş da saldırı kol komutanı olarak görev üstlenmiş ve bu görevi, yüksek bir saldırı ruhu, cesaret ve kararlılıkla başarmıştır. Öyle ki, Eruh'taki Merkez Jandarma karakolunu 1,5 dakikada ele geçiren, cesareti, sürati ve temposuyla düşmanı adeta şaşkına çeviren yılmaz bir komutanımızdır. Pazarcık zemininde çıkış yapan ve bu biçimde yiğitleşerek komutanlaşan birinci Erdal'ın en yetkin takipçisi de ikinci Erdal olmuştur. Zaten ikinci Erdal, birinci Erdal'ın takipçisi olmayı çok bilinçli bir biçimde kendisinde temel bir amaç olarak esas almış ve bunu bilinçli bir tarzda pratiğinde yaşamsallaştıran bir gerçeği ortaya çıkarmıştır. İki Erdal'ın da Pazarcık yöresinden çıkarak aynı şekilde Botan alanında komutanlaşmayı, yiğitleşmeyi başarmaları, kendi başına üzerinde ciddiyetle durulması gereken bir olaydır. Her ikisinin de çıktığı yer Pazarcık olurken, komutanlaşma sahaları Agitlerin diyarı Botan olmuştur. Bu çok bilinçli bir tercihtir. Özellikle ikinci Erdal için, birinci Erdal'ın takipçisi olarak bilinçli yapılan ve uygulanan bir tercih olduğu, açık bir gerçekliktir. Agitlerin yoldaşı olabilmiş ve O'nun izinde komutanlaşmayı başarmış ve yiğitleşme örneği olmuş iki Erdal da, aynı zamanda Kuzey Kürdistan'ın batı ucundan doğu ucuna doğru bir köprü olarak ulusal birliğinin ve bütünlüğünün en güçlü örneği olmuşlardır.

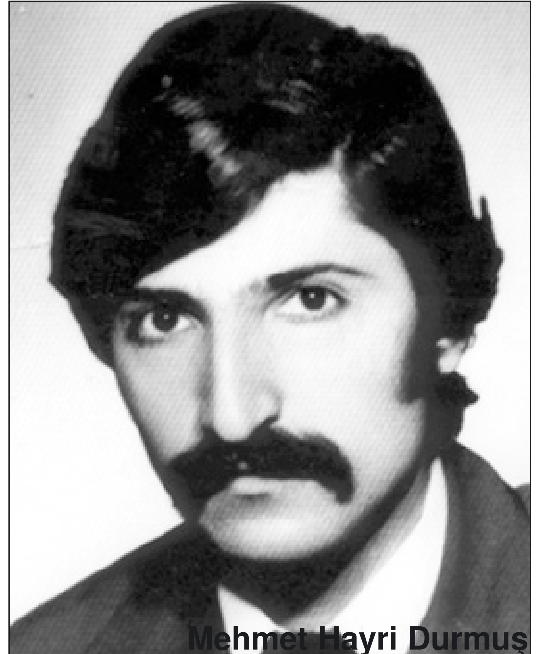
İkinci Erdal (Engin Sincer) yoldaş, daha küçük yaşta ailesinin bulunduğu Avrupa'ya götürülmüş, öğrenimini Avrupa'da sürdürmüştür. Avrupa ortamında da birçok Avrupalı arkadaş edinmiş ve kendisi ülkeye döndükten sonra da bu arkadaşların Erdal yoldaşa bağlılıklarını sürdürdüğünü, yakın çevresinin tanık olduğu sağlam dostluklar kurmuştur. Yörenin, çevrenin ve ailesinin yurtseverlik konumundan etkilenen Erdal yoldaş, her ne kadar liseyi Almanya'da bitirmiş, belli bir kültür düzeyine ulaşmış, Avrupa ve birçok çevrede dostlar edinmişse de, O'nun kalbi, egemenlik altında olan ülkesi için çarpmaktadır. Ülkesine ulaşabilmek için büyük bir heyecanla devrimci sempatizanlık faaliyetlerine tüm gücüyle katılmaktadır. 1988-89 yılından sonra elindeki bütün kişisel yaşam olanaklarına rağmen o ülkesinin bir kadrosu olmak, Apocu hareketin iyi bir militanı olmak için profesyonel devrimciliğe adım atarak, ilk temel eğitimini '90 yılında Avrupa'da görmüş ve profesyonel devrimci yaşam sürecine girmiştir. Kültür birikimini ve yabancı dil bilgisinden ötürü ilk profesyonel devrimci faaliyeti, dış ilişkiler bürosunda diplomasi faaliyeti ile başlamıştır. Çok genç yaşta olmasına rağmen Avrupa'daki bütün dış ilişki büroları tarafından aranan ve kendi bürolarında görev alması için hakkında istek ve önerilerde bulunulan bir arkadaştı. Candanlığı, can yoldaşlığı, samimiyeti, zekiliği, düşüncedeki üretkenliği, girişimciliği, keskinliği ve kararlılığı, daha ilk yılından dikkat çekici özellikleri olarak göze çarpmıştır. Ama O, Avrupa'da yürüttüğü faaliyetlerle tatmin olmamış, ülke sahasına gelmek ve Önderlikle buluşmak için sürekli öneri ve dayatmalarda bulunmuş ve sonunda '92'nin ortalarında Önderlik Sahası olan Mahsum Korkmaz Akademisi'ne gelerek burada kısa süre Önderlik eğitimi almıştır.

Hareketimiz üzerindeki uluslararası komplo, ilk olarak '92 yılında devreye girmiş ve bu komplonun ilk eylemi, Lübnan'da bulunan Mahsum Korkmaz Akademisi'ni kapatmak olmuştur. İşte o süreçte akademinin bir öğrencisi olan Erdal yoldaş, diğer akademi öğrencileriyle birlikte Güney Kürdistan'a doğru yola çıkmıştır. Aynı süreçte uluslararası komplonun devamı olarak Güney Kürdistan'da bulunan üstlenme sahalarımızı hem Güneyli güçler hem de Türk ordusu tarafından Güney'den ve Kuzey'den kapsamlı bir saldırı başlatılmıştır. Mücadele tarihimize Güney savaşı olarak geçen bu savaş sürecinin başladığı dönemde Erdal yoldaş da içinde bulunduğu grupla birlikte Güney Kürdistan'a geçiş yaparak daha savaşın ilk günlerinde Haftanin cephesine ulaşmış ve hemen savaş birliklerinin mevzilenmesinde yerini almıştır. Daha ilk gününde, içinde bulunduğu birliğin mevzilendiği alana ihanetçi güçlerin gerçekleştirdiği bir


Haki Karer


Mazlum


Kemal Pir


Mehmet Hayri Durmuş

saldırıda Avrupa'dan beraber geldiği ve aynı mevzide savaştığı Rizgar yoldaş şehit düşmüş ve kendisi de hafif bir şekilde yaralanmıştır. Avrupa'da büyümüş ve okumuş olmasına karşın, ülkeye ayak bastığı ilk gün böyle bir olayla karşılaşmış olması karşısında hiçbir sarsılmaya uğramadan, yüksek bir moral ve coşkuyla savaş birliklerinde savaşmayı sürdürmüştür. Ülkeye ilk ayak basmasıyla birlikte karşılaştığı bu ihanet saldırısına karşı doğru devrimci ilkesel tutumunu daha da pekiştirerek, her türlü ihanetçi, çizgi dışı yaklaşımlara karşı sağlam bir militanlaşmanın mayasını bu ilk pratiğiyle birlikte daha güçlü bir biçimde atmıştır. Bundan sonra bütün devrimci yaşamı boyunca her türlü ihanetçiliğe, ilkel milliyetçiliğe, çizgi dışı eğilime karşı keskin tavrıyla tanınan öncü kadrolardan biri haline gelmeyi başaran bir kişilik olmuştur.

Erdal yoldaş, farklı bir kültürden ve ortamdan gelmiş olmasına rağmen, devrimci savaş pratiğini yürüttüğü Botan alanında çok kısa bir sürede kendisini kabul ettirmeyi başaran bir pratiğin sahibi olmuştur. İlk görevine manga komutanlığıyla başlamış, daha sonra takım, bölük ve tabur düzeyine kadar tempolu bir gelişmeyi yaşayarak savaş pratiği içerisinde gösterdiği beceri, yetenek, cesaret ve taktisyenliği ile tüm savaşçı yapısı için güven kaynağı ve aranılan bir komutan düzeyine ulaşmıştır.

İlk profesyonel devrimci faaliyetinin başladığı diplomasi alanında göreve başlarken de, askeri faaliyetler içerisinde manga komutanı olarak görevliyken de, değişik sorumlular ve komutanlar tarafından, *"bu yoldaş yanımıza gelmeli. Yanımıza gelirse birçok katkısı olur"* şeklinde istekte bulunulan, aranılan bir kişilik olduğu göstermiş olması, çarpıcı bir özelliği durumdadır. Bu nedenle gittiği her yerde ilgi gören, ilgi gösteren, mütevazı duruşuyla herkesle, her sınıftan gelen arkadaşlarla kaynaşabilen, onları doğru devrimci çizgiye çekmede oldukça başarılı bir komutanlık, yöneticilik performansını gösteren yoldaşlarımızdan birisi olmuştur. Bu gelişkin özelliklerinden ötürü, tabur komutanı olarak görev yaptığı ve Cudi alanının sorumluluğunu yürüttüğü süreçte gerçekleşen PKK'nin VI. Kongresi'nde büyük bir oy çoğunluğuyla Merkez Komite Üyeliği'ne seçilmiştir. Daha sonra '99 yılının zorlu sürecinde, uluslararası komplonun Önderliğimizi esaret altına aldığı bu zorlu dönemde Erdal yoldaş, Gabar ve tüm Mardin'in eyalet sorumluluğunu üstlenerek komploya karşı devrimci duruşun sergilenişinde temel bir köşe taşı olmayı başarmıştır. '99'un sonuna doğru gelindiğinde gerçekleştirilen PKK'nin Olağanüstü VII. Kongresi'nde de yeniden Merkez Komite Üyeliği'ne seçilen Erdal yoldaşın düzenlenmesi, devrimci faaliyetleri oradan devam ettirme göreviyle Avrupa alanına yapılmıştır. Birçok kadronun sallantıda olduğu, hareketimizin içerisinde dalgalanmaların yaşandığı bu kritik süreçte O, temkinli, ama aynı derecede de kararlı duruşuyla çevresine güç veren, doğru çizgiyi dayatan bir duruşun sahibi olmuştur. Erdal yoldaşın bu duruşu, herkes tarafından tam olarak anlaşılmamış olsa da, O, 2000, 2001 ve 2002 yılları boyunca bulunduğu Avrupa alanında gösterdiği çaba ve sarsılmaz kararlılıkla çizgiye ve Önderliğe bağlılığın pratiğini ortaya koyan bir kişilik olmuştur. PKK VIII. Kongresi'nde de KADEK Yönetim Kurulu Üyeliği'ne seçilen arkadaşlardan birisi olan Erdal yoldaşın Avrupa'daki üç yıllık faaliyet süreci boyunca diplomasi, KNK Yürütme Konseyi Üyeliği, Avrupa yürütme üyeliği ve kitle faaliyetleri gibi birçok alanda göstermiş olduğu öncü militan düzey ve yürüttüğü faaliyetlerin izi, yıllarca silinmeyecek düzeyde belirgin bir etki bıraktığı kesindir. Özellikle uluslararası komplonun dağıtıcı, yıkıcı etkisinin yoğun olduğu o süreçte Erdal yoldaş, toparlayıcı, birleştirici bir kişiliğin yanı sıra hiçbir savunmaya uğramadan yürüttüğü başarılı pratiğiyle tüm arkadaş ve çalışan yapısı ile yurtsever halkımız açısından en büyük birleştirici öğe olabilmiştir. Erdal yoldaş, Avrupa çalışmalarında özellikle kritik süreçlerde sergilediği bu duruşla hem mücadele, birikim ve değerlerimizin temsilciliğini yapmış hem de her türlü gelişme ve yeniliğe başarıyla uyum gösterebilen Apocu militan özelliklerini sergileyebilmiştir. Belki mütevazı kişiliği nedeniyle kendisinin ve çalışmalarının tanıtıcısı, hatta deyim yerindeyse reklamcısı olmamış, ama Apoculuğun o sessiz, derinden, kalıcı çalışma yürütme özelliğinin en eşsiz örneklerinden biri olmayı başarmıştır. Nitekim Avrupa çalışmalarımızda yer alan en eski yurtseverlerimizden en yeni kadro adaylarına, Kürdistan'ın dört parçasından ve değişik siyasi geleneklerinden gelen KNK üyelerinden Avrupalı dostlara kadar çok değişik kesimlerin gönüllerinde taht kurması, bunun en açık ifadesidir.

Sürükleyici ve toparlayıcılığıyla Avrupa'daki faaliyetlerimizin toparlanmasında en önemli rolü üstlenen bir yoldaşımız olan Erdal yoldaş, 2003 yılı ortalarından tekrar geldiği ülke sahasında, son gerçekleşen KADEK Yönetim Kurulu Toplantısı'na katılmış ve bu toplantı ile birlikte düzenlemesinin, çok sevdiği gerilla faaliyetlerine olması, O'nu oldukça sevindirmiştir. Bu temelde büyük bir istek, coşku ve moralle dopdolu olarak HPG askeri faaliyetlerine katılmıştır. Yeniden döndüğü HPG faaliyetlerinde çalışma yürüttüğü 15 günlük süre içerisinde göstermiş olduğu performans, tempo, yüksek moral ve coşkusuyla kısa sürede anakarargah sahasında bulunan bütün savaşçı ve komuta yapısı tarafından sevilen, güler yüzlü komutan olmayı başarmıştır. HPG Askeri Konseyi Yürütme ve HPG Genel Komutanlık Yardımcısı olarak görev yürütürken şehadete ulaşmış olması, bütün HPG yapısı ve tüm KADEK militanları için büyük bir üzüntü yaratmakla birlikte tüm yapımız ve herkes için büyük bir mesaj niteliği taşımıştır. Erdal yoldaşın şehadeti, yeni dönemde bütün HPG güçleri için dönem görevleri üzerinde hangi kararlılık ve moralle, hangi cesaretle, hangi tarz ve tempoyla yürünmesi gerektiğine dair bir mesaj olmuştur.

Erdal yoldaşın HPG'de yürüttüğü on beş günlük faaliyetlerin toplamı, yeni dönem çalışmalarının perspektifi ve talimatı durumundadır. O'nun tutturduğu tempo, tarz, keskinlik ve yetkinlik, hepimiz için her zaman rehber olacak düzeydedir. Bu yüzden bu dönemde gerçekleştirdiğimiz HPG II. Konferansı, Şehit Erdal yoldaşın naaşının konferans salonuna getirilmesi ve O'nun önünde saygı duruşuyla başlatılmış, yeni dönem komutanlaşmasının sembolleşen ismi ve kişiliği olarak kabul edilmiş, bütün HPG çalışmalarında mücadeleyi yükselterek anısını yaşatma andı içilmiştir. Bütün birliklerde anıya bağlılık yeminleriyle ölümsüz komutan Erdal yoldaşın mücadelede yaşatılacağının ve dönemin öncü komutanı olarak emir ve talimatlarını doğru bir iş biçiminde pratikleştirileceğinin andı içilmiş ve sözü verilmiştir. Nitekim konferansın devam eden tartışmalarında Erdal yoldaşın meşru savunma çizgisinin öncü komutanı olarak ilan edilmesi kararı alınmış ve aynı dönemde şehit düşen Mahir yoldaş ile birlikte HPG Meclisi'nin onur üyeliğine seçilmişlerdir. Nasıl ki, halk savaşı sürecinin komutanı Agit yoldaş olduysa, meşru savunma savaşının komutanı da Erdal yoldaş olmuştur.

Bununla birlikte Erdal yoldaşın beklenmedik bir anda ve umulmadık bir yerde şehit verilmesinin nedenleri üzerinde durulmuş, gerçekleşen olayın biçimi ne olursa olsun sorgulanması, yargılanması ve zemin olma anlamında görülmesi gereken öncelikli anlayış, klasik, düz, tedbirsiz, denetimsiz komuta anlayışıdır. Bu noktada hepimizin ve orada bulunan tüm komuta yapısının yetersiz yaklaşımı söz konusudur. Erdal yoldaşın şehadetinin verdiği mesajın gereklerini yerine getirmek, ancak burada yaşanan yetersiz yaklaşımı ve bu klasik komuta gerçeğini olmazsa olmaz kabilinden aşma temelinde daha yoğun ve yetkin bir mücadeleyi geliştirmekle mümkün olacaktır. Bir bütün olarak olay ve olay esnasında yaşananlardan çıkarılması gereken önemli dersler ve sonuçlar vardır. Erdal ve Xelad (Xweraman Ali) yoldaşları böylesi bir zeminde kaybetmiş olmamız, bizler için çok ciddi ve acı verici ders olarak belleklerimizde kalmıştır. Erdal ve Xelad yoldaşlar, tedbirli olmanın salt savaş ve eylem pratiğinde değil, yaşamın her alanında her koşul altında zorunluluğunu detaylarda derinleşip her şeyi daha planlı ve denetimli bir şekilde pratikleştirme gerekliliğini bir kez daha en çarpıcı bir şekilde ortaya koymuşlardır. Bütün bunların olmaması halinde her zaman bu tür olasılıklarla karşı karşıya gelebileceğimizi görmek, burada yaşanan hataları doğru tespit etmek ve bu temelde askeri düzen ve sistemde detayda ilgilenen, her şeyi planlı ve incelikli ele alan bir yaklaşımı esas almak gerekmektedir. Örgütün düzenleniş açısından çıkarılması gereken bu derslerle birlikte, olayın mahiyetini bütün derinliğiyle kavrama ve bu temelde Apocu militan çizgiyi komuta gerçekliğine oturtma görevi ile karşı karşıya olmamız da inkar edilemez ve mutlak yerine getirilmesi gereken bir gerçekliktir. Bu noktada Şehit Erdal ve Şehit Xeladların kanları yerde kalmamalıdır ve kalmayacaktır. Bu olay, büyük bir derse dönüşerek her türlü çizgi dışı, çeteci, klasik anlayışa karşı yetkin bir mücadele ile doğru komutanlık performansını yakalama, esas alınmalıdır. Şehit Erdalları ve Xeladları, ancak adlarına layık bir biçimde yükseltebiliriz.

Bunun için de mücadele tarihimiz boyunca Önderliğimizin izinde yürüyen Agitlerin, Zilanların ve Erdalların, Apocu militan çizgisiyle bunun karşıtı olan geri, klasik, çeteci çizginin mücadelesinde Apo çizgisinin hakim kılınmasıyla safların netleştirilmesi ve Apocu militan ruhla donanmış komuta ve ordu gerçeğine ulaşması görevlerini bu olay bir kez daha önümüze koymuştur. Saflarımızın hiçbir muğlaklığa yer vermeyecek bir tarzda netleştirilmesi, Önderliğin ve şehitlerimizin çizgisinde yetkince yürüyen, iç mücadeleyi bu temelde geliştirerek netleşmeyi esas alan, netleşmiş bir yapılanmayla dış mücadeleyi en yetkin bir biçimde geliştiren bir örgütsel yapıya ulaşma görevi, Erdal yoldaşın bizlere verdiği talimatın esasını oluşturmaktadır. Hareketimiz bir bütün olarak çizgi dışı anlayışlara karşı mücadelede önemli bir başarıyı sağlamış olmasına rağmen, Erdal ve Xelad yoldaşların anılarına ancak içimizde kalıntı biçiminde de olsa varolan geri, duyarsız, tedbirlerden uzak yaklaşımlar ile, çizgi dışı çeteci eğilimlere karşı yetkin bir mücadele ile safların berraklaştırılması görevini tam ve yeterli bir biçimde yerine getirerek layıkıyla sahip çıkılabilecektir. Erdal ve Xelad yoldaşların bu biçimde şehadetleri ve tarihin bu önemli döneminde gerçekleşen bu olayın bizlere verdiği mesajı doğru kavrama ve bu temelde iç, dış mücadeleyi yetkinleştirerek şehitlerin çizgisinde yılmaz ve yenilmez bir ordu gerçeğine ulaşma temelinde mesajın pratikleştirilmesinin gereklerini yerine getirmekle karşı karşıya bulunmaktayız.

Erdal yoldaşın katılım ve gelişme çizgisi, tüm yapımız ve Kürdistan gençliği için örnek alınması gereken bir çizgidir. Dürüst ve samimi bir biçimde inanarak ve hiçbir şeyden kaygı taşımadan katılımın gerçekleştiği yerde kişinin kendi özverisine dayanarak kendi kendisini geliştirip büyütebileceği, Erdal yoldaş şahsında kanıtlanmış bir gerçekliktir. Bu noktada Erdal yoldaşın katılım çizgisi ve militan yaşamı, çarpıcı bir örnektir. O, Avrupa'da iyi bir siyasetçi ve diplomat, Kürdistan dağlarında ve Botan'da iyi ve yetkin bir komutan olabilmiş, çok yönlülüğü kişiliğinde yaşamsallaştırarak öncü militan komutan kişiliğini temsil edebilmiş, bu noktada Apocu çizgide mevzilenerek ölümsüzleşen bir düzeye erişmiştir. Erdal yoldaş, Apocu önderliksel hareketin yetiştirdiği militan önder kadronun insani yetenekleri ayaklandırarak iradeleşmeyi ve büyümeyi esas alan kahramanca yürüyüşünün son halkası durumundadır. Erdal yoldaşı özellikle bir komutan olarak tanımlamak, O'na öyle yaklaşmak, daha doğru ve isabetli bir tanımlama olacaktır. Apocu çizgide derinleşen, onun ideolojik politik ve felsefi gerçeğinde yoğunlaşan komutanlaşmış bir kişilik, gerektiğinde bir siyasetçi, gerektiğinde bir halkçı propagandacı, gerektiğinde bir diplomat olabilecek bir düzeye erişmiş demektir. Çünkü bu ideolojik politik derinliğin özümsenmesi, uygarlaşma, iradeleşme, özgürleşme, eşit özgür bakış açısına ulaşma ve bireyselleşmenin toplumsallaşma ile optimal bir dengeyi sağladığı, uyumlu, kolektif bir yaşam tarzına ulaşma anlamına gelmektedir. Ve bu da yaşamın her alanında sanattan spora, kültüre, kültürden çevre sorunlarına kadar her konuyla ilgili, bilinçli, öngörülü, duygu ile dopdolu bir kişinin şekillenmesinde yola gelmek anlamına gelmektedir.

Yoldaş canlısı olan Erdal yoldaş, yoldaşa bağlılık, sevgi, saygı ve ölçülü yaklaşımda kusursuz bir insan tiplemesini kendi şahsında gerçekleştirmiştir. Zorluklar karşısında pes etmeyen, hiçbir zaman kararlılığını yitirmeyen, her koşul altında yüksek bir moral güçle sorunlara yaklaşıp çevreye moral saçan, etrafını moralize eden, esprili yaklaşımlarla yaşamı renklendiren ve güzelleştiren, üslubuyla yoldaşlık ortamını güvenli ve çekici kılan, tarzıyla da partileşme yaşamının en uygun temsilcisi olan bir düzeye ulaşmıştır. Bütün mücadele yaşamı boyunca Erdal yoldaşın tarzından rahatsız olan, kırılan bir kimse ortaya çıkmamıştır. Herkesle diyalog kurması, özellikle mütevazılığı, açık sözlülüğü ve halkçı özelliğiyle gerçek bir halk önderini temsil eden bir performansı yakalamıştır. Zeki ve çalışkan, hiçbir zaman önündeki çalışmayı ertelemeyen, onu başarmak ve bitirmek için canla başla çalışan, bu anlamda yüksek bir tempoyla birçok çalışmayı bir arada yürütebilme becerisine ulaşmış bir düzeyi söz konusudur. Bütün bu kişilik özellikleri bir araya gelince Erdal yoldaşı ancak ***"şeker gibi bir yol-***

Mahsum Korkmaz (Agit)

Mehmet Sevgat (Bedran)

Halil Çavgun

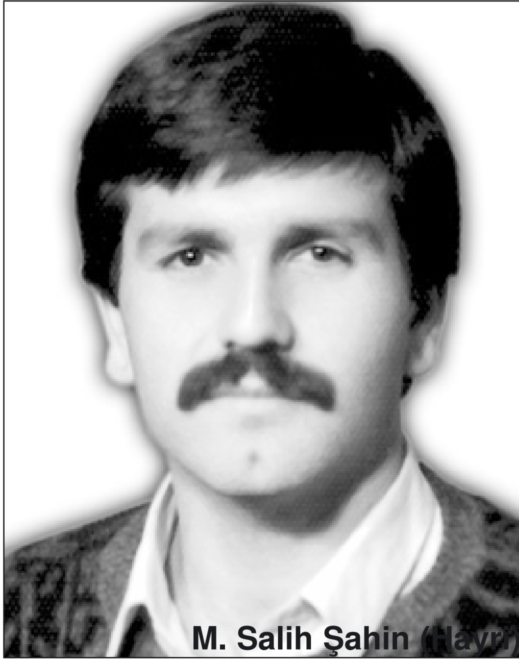
Salih Kandal

Zeynep Kınacı (Zilan)

Gülnaz Karataş (Beritan)


Aydın Adsay (Otomatik Mervan)


Bese Anuş


M. Salih Şahin (Havr)


Filiz Yerlikaya (Gulan)

daş" diye tanımlamak, en uygun olan bir tanımlama olarak ortaya çıkıyor. Bu da acımızı ve ona olan borcumuzu çok daha büyütüyor.

Erdal yoldaş, ülke ve halk sevgisi yüksek olan bir yoldaşımızdı. Temelde kültürünü Avrupa okullarında almış olmasına rağmen, ülke topraklarında yaşamak, yoldaşlar arasında bulunmak ve savaş ortamında yer almak, O'nun için en büyük haz ve mutluluk kaynağı olmuştur. Bu noktada çarpıcı bir örnek verilebilir. '92 yılında Avrupa'daki dış ilişki faaliyetlerini yürüten ve içlerinde Erdal yoldaşın da bulunduğu bir grup arkadaş, ülkeye gelmelerinden sonra, '93 yılından yabancı dil bilen ve diplomasi faaliyetlerinde tecrübeli olan bu arkadaşların tümü, Avrupa örgütümüz tarafından geri istenilmişti. Bu arkadaşların hemen hemen hepsi, diplomasi faaliyeti yürütmek üzere Avrupa'ya gönderilmesine rağmen, böyle bir durumun olduğu Erdal arkadaşa iletildiğinde, *"benim için bir daha oraya dönmek, ülke topraklarından ve gerilla yaşamından kopmak, asla söz konusu bile olamaz"* diyerek konuyu hiç tartışmak dahi istememiştir. Ülkeye ve mücadeleye bu kadar sevdalı ve bağlı, insan, ülke ve yoldaş sevgi ve saygısı yüksek bir kişiliğin Apocu militanlaşma ve komutanlaşma gerçeğinde derinleşip yükselişi yaşayacağı, aslında o zamanda dahi görülebilen açık bir gerçeğidir. Nitekim pratik süreç, Erdal yoldaşın bu doğrultuda seyreden bir gelişim çizgisini izlediğini ortaya koymuştur. Sözünü ettiğimiz bu kişilik özellikleri, Önderliğimizin bir komutanda ve militanda olması gereken nitelikler olarak formüle ettiği kişilik özellikleridir. Bu kişilik özellikleri ile birlikte, net bir askeri bakış açısı, kültürlü ve disiplinli yaşam anlayışı, askerileşmede olması gereken planlı hareket tarzı, sistemli bir bakış açısı ve örgütlülük, Erdal yoldaşta en baştan gelişim gösteren özellikler olmuştur. Bütün bunlarla birlikte herkesin ve sonuç alıcı bir vuruş tarzına, ruhuna, cesaretine ve pratik becerisine sahip bir askeri komuta kişiliğine ulaşmış, böyle bir düzeyi kendi şahsında ortaya çıkarmıştır. Erdal yoldaşın savaşta koparıcılığı ve etkili vuruş tarzı, daha ilk süreçlerde öne çıkan bir özellik olarak göze çarpmıştır. '94 yılında Eruh'a bağlı Serxatê taburuna yönelik eylemde ortaya koyduğu koparıcı ve sonuç alıcı vuruş tarzı, bu komutadaki yetenek ve cesaretini en iyi sergileyen bir örnek olarak değerlendirilebilir.

Erdal yoldaş sadece askeri bakış açısı, disiplin anlayışı, sistemli yaklaşımı, ilgilenen, eğiten tutumuyla bir öncü komuta düzeyini yakalamamış; aynı zamanda savaşta zekasını da kullanarak hep ifade ettiğimiz beyni ve yüreği ile savaşma tarzını temsil etmiş, kendi çapında da ne denli bir taktisyen olduğunu pratiğiyle de ortaya çıkarmıştır. Taktiksel açıdan mücadelemizin en çok zorlandığı '96 ve '97 süreçlerinde nasıl ki Zilan yoldaş, gerçekleştirdiği intihar eylemiyle bir taktiksel çıkışı yaparak, temsil ettiği ruh ve eylemi ile sürecin önünü açmışsa, '97 yılı boyunca Gabar alanında bölük komutanı olarak yer alan Erdal yoldaş da Gabar alanında yaşanan yoğun alt yapı sorunlarına rağmen gücünü her zaman moralize etmiş, en iyi bir biçimde örgütleyerek askeri sistem ve taktik doğrultusunda yoğunlaştırıp taktikte ileri düzeyde açılımlar ortaya çıkarmıştır. '97 yılı boyunca Gabar alanında gerçekleştirdiği onlarca eylemde hiç kayıp vermeden, kesin sonuç alıcılığı esas alan bir pratiği ortaya çıkarmıştır. Savaş taktiğiyle üzerinde yoğunlaşarak taktiksel zenginliği yakalama ve tekniği en iyi bir biçimde kullanıp taktiğin hizmetine sunma noktasında örnek bir komuta kişiliğini sergilemiştir. '97 yılında Gabar'da geliştirdiği taktiksel açılım ve eylemsel çıkışlar ile önemli taktiksel yenilikleri ortaya çıkarmıştır. Bu süreç, gerçekleştirdiği birçok eylemde, gücünü hiçbir biçimde riske sokmadan tekniği etkin bir biçimde kullanıp hedefi imha eden, imha ettikten sonra gidip malzemeyi alan, sonuç alıcı ve kesin vuruş tarzını uygulayabilen bir komuta kişiliği ve taktisyen olarak rol oynama gerçekliğini pratikte en iyi yansıtan eylemsellikler süreci olmuştur. O'nun '97 yılında geliştirdiği bu taktik açılım ve tekniğe dayalı sonuç alıcılığı, bugün eğitsel faaliyetlerimizin ana hedefi durumuna getirmiş bulunmaktayız. Şimdi birçok özel birliklerde, askeri akademide ve yine değişik eğitim birimlerinde '97 yılında Erdal arkadaşın uyguladığı taktik düzeyi yakalamak için yoğun eğitsel faaliyetler yürütülmektedir. Ama O, bu sisteme ve düzeye daha '97 yılında ulaşarak bu konuda taktik öncülüğü yapmış, pratiğiyle bizlere yol göstermiştir. Taktik ustalığı, vuruş gücü ve sonuç alıcılığı olan bir komuta düzeyini temsil edebilmeyi başaran bir komutan ve yoldaşımız olmuştur.

Erdal yoldaş yapısını eğiten, yapısıyla kaynaşan, halkçı kişiliğiyle tüm yapıyı yoğunlaşmaya sevk eden duruşuyla Önderliğimizin talimatlarında dile getirdiği *"bir komutan kendisini şerbet yapmalı ve yapısına içirebilmelidir"* talimatına ve perspektifine tam uygun bir komuta kişiliği olmuştur. Yapısı tarafından çok sevilen, sayılan ve yapısıyla çok sıkı bir biçimde sıkı yoldaşlık bağlarıyla bütünleşen bir komuta düzeyine ulaşmıştır. Bu anlamda genelden detaya kadar bütün sorunlarla ilgilenen, örgütsel siyasal ve askeri konularda netleşmeyi esas alan bir perspektif anlayışına sahip olmuş, dolayısıyla bulunduğu alanda öncülük yapmada sürükleyici bir özelliği temsil etmede, moral ve cesaret kaynağı olmada kusursuz bir temsil düzeyine ulaşmıştır.

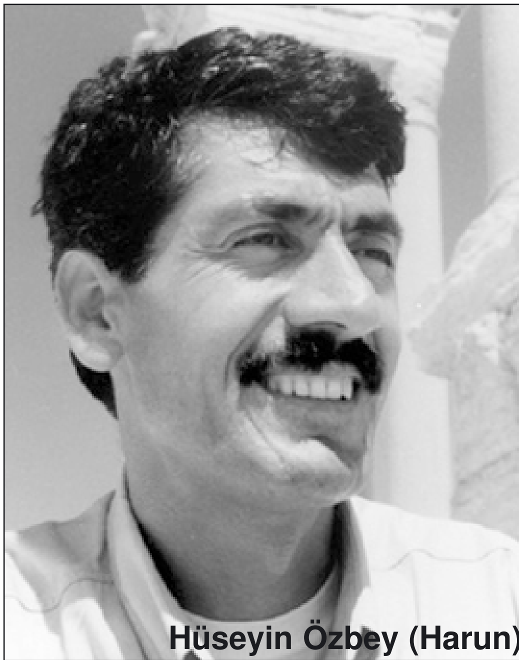
İyi bir asker ve taktisyen olan Erdal yoldaş, açık net üslubu ve halkçı özellikleriyle de gerçek bir halk kahramanı, sürükleyici kişiliği ve çekici üslubuyla etkili bir siyasal çalışma kadrosu olabilmeyi başarmıştır. Erdal yoldaş, yetkisine ve düzeyine hiçbir zaman dayanmamış, çok mütevazı bir yaklaşımla kendi gücüne dayanarak kendisini çevresine yaymış ve bu temelde otoriter bir yönetici olabilen bir tarz ve üsluba ulaşmıştır. Öncelikle karşısındakine saygılı yaklaşımı, O'na karşı saygınlığı geliştirmiş, ahlaki değer yargılarına bağlı, toplumu ve insanı anlayabilen, özgürlükçü ve demokratik kişiliğiyle herkese karşı paylaşımcı tutumuyla gerçek bir öncü olma konumuna ulaşmayı başarmıştır. Kadın özgürlük çizgisine saygılı yaklaşımı, eşitlikçi ve özgürlükçü tavır, tutum ve yaşam tarzıyla çağdaş demokratik uygarlık çizgisinin iyi bir militanı, iyi bir uygulayıcısı olabilmeyi başaran, bunu yaşamı ve pratiğiyle gösteren bir militanlık düzeyini yakalamıştır. Hiçbir biçimde oportünizme düşmeden, doğru bildiğini pratiğe geçirmiş, inandığı şeyi ısrar ve cesaretle uygulamış, bunu her platformda cesaretle ifade edebilme gücünü kendisinde yaratmış ve böylelikle dönemin vazgeçilmez bir militan düzeyini temsil eden bir kişiliğe ulaşmıştır. Karşısındakine güven veren, ikna edici üslubuyla etkili olabilmeyi başaran, politik davranmayı bilen ve her çeşit anlayışla tartışmaya açık olan yaklaşımıyla diplomatik alanda da oldukça gelişkin bir performansı sergileyebilmiştir. Örgütçü özellikleriyle öne çıkmış, yanlışları görebilen, örgütün sistemini her koşul altında esas alan tarzıyla örgütsel faaliyetlerde yetkinliğe ulaşmıştır. Kadroyu harekete geçirebilen üslup ve tarzıyla güçlü bir örgütleyici, yönlendirici ve denetleyici militan olmayı başarmıştır. Bütün bu özellikleriyle Erdal yoldaş, aslında Avrupa'dan dönüşüyle birlikte her alanda yoğunlaşmış, bulunduğu ortamlardan olumsuz anlamda etkilenmeyen, aksine bulunduğu ortamları etkileyen, kişiliğinde herhangi bir esneme ve liberalizme düşmeden mücadele keskinliğini daha da artıran, bu temelde askeri, siyasi, diplomatik alanda ve örgütsel çalışmalarda yetkinlik ve tecrübe kazanan bir düzeye ulaşmıştır. Mücadelemizin en çok ihtiyaç duyduğu ve kendisinin de ulaşmış olduğu düzey ve tecrübe itibariyle en çok hizmet edebileceği bir dönemde şehadete ulaşmış olması, hareketimiz için gerçekten çok büyük bir kayıp olmuştur. Sağladığı birikim, tecrübe ve yoğunlaşmasıyla en randımanlı olabileceği bir dönemde şehadete ulaşması, bizler için tahammülü zor, acı veren bir kayıp olmuştur. Fakat bununla birlikte bu büyük şehadet bizlere önemli görevler yüklemiştir.

Her şeyden önce bütün kadro yapımızın Erdal yoldaşın mücadeleci kişiliğini, rolünü ve kişilik özelliklerini özümseyerek, örnek alarak, daha yetkin, daha keskinleşmiş, kararlılaşmış, sonuç alıcı bir militan düzeye ulaşma temelinde mücadeleyi yükselterek, Erdal yoldaşı yaşatma ve temsil etme görevi vardır. O'nun bize verdiği talimat bu çerçevede anlaşılmalıdır.

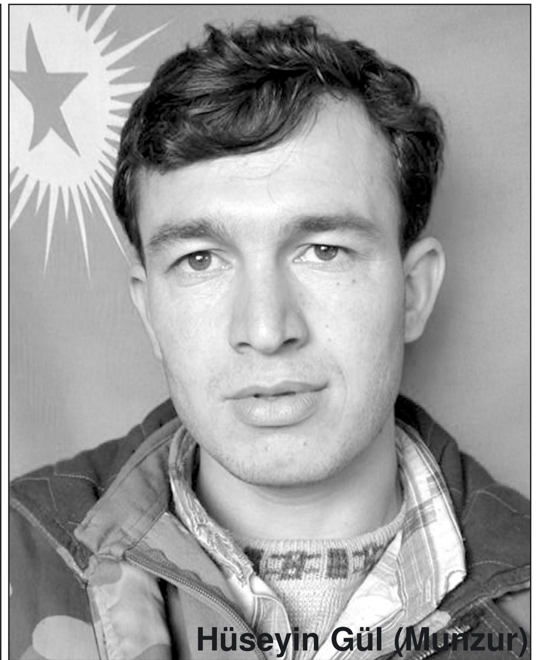
Yine yeni dönemin öncü komutasının kişilik özelliklerini tüm Kürdistan gençliğine ve KADEK'li militan ve sempatizan çevrelerine özümsetme temelinde, yılmaz bir mücadeleci yapının keskin ve iradeli bir duruşun geliştirilmesi, kesin bir görev olarak karşımızda durmaktadır. Bu temelde, tarihin bu önemli döneminde Erdal yoldaştan güç alarak ve O'nun mücadeleci keskin ve ilkeli duruşunu kendimizde rehber kılarak dönemin görevleri üzerine yürümeli ve Erdal yoldaş şahsında bütün şehitlerin anılarını yaşatarak Önderlik çizgisinin iyi bir militanı olmayı hedeflemeliyiz. Erdal yoldaş gibi iyi bir Önderlik takipçisi olmak, değerlere sıkı sıkıya bağlılık temelinde sarsılmaz bir kararlılıkla, bütün zorluklar karşısında engel tanımaz bir devrimci duruşla mücadeleye katılmak, her militan için esas alınması gereken temel bir görevdir. Dönemin temel görevi olan yeni dönem komuta ve kadro tipi, mücadelenin her sahasında temsil edilmeli, halkımızın tarihi özgürlükçü yürüyüşü, *"Demokratik Ortadoğu, Özgür Kürdistan"* şiarı altında yükseltilmeli ve kesin başarı ile zaferden başka hiçbir şeyi tanımamalıdır. Bu temelde her KADEK'li her HPG militanı, halkımızın ve Önderliğimizin özgürleşmesine kilitlenmiş bir militan duruşla demokratik siyasal mücadeleyi ve meşru savunma çizgisinde yetkin bir savunma savaşını başarıyla pratikleştirme, yenilmez bir gerilla duruşu ve aşılmaz bir kitlesel hareketi ortaya çıkarma temelinde, mücadeleyi yeni bir aşamaya taşırarak demokratik kurtuluşu gerçekleştirme göreviyle karşı karşıyadır. Öncü komutan Erdal yoldaşı mücadelede bu temelde yaşatarak mücadelenin zaferinde ölümsüz bir komutan haline getirmeliyiz. Yeni dönemin öncü komutanının talimatı, demokratik kurtuluş yürüyüşünün başarıyla sonuçlandırılmasıdır. Bu temelde hepimiz, kahraman şehitlerimizin son halkası olan Erdallar, Xeladlar, Mahirler ve Munzurların yeni dönem görevlerinin başarılması temelinde demokratik kurtuluşun zaferinde yaşatma göreviyle karşı karşıya bulunmaktayız. Biz yoldaşlığa bağlılığımızı, Erdallara, Mahirlere bağlılığımızı Onların çizgisinde gerçekleştireceğimiz sarsılmaz bir yürüyüşle somutlaştırmalıyız. Ancak bu temelde onlara karşı borcumuzu ödeyerek gerçek özeleştirimizi verme düzeyine ulaşabiliriz. Tek kelimeyle güzel bir yoldaş, her zaman aranacak bir yoldaş olan Erdal'a vereceğimiz söz, izinde sonuna kadar yürüyeceğimiz, Önderlik çizgisinin iyi bir militanı olma yolunda büyük komutan Erdal yoldaşı rehber edineceğimiz ve bu temelde Erdalları ölümsüz kılacak bir pratiğin sahibi olma doğrultusunda ardımızda hiçbir şeyi bırakmaksızın tereddütsüzce ve kaygısızca katılacağımızın sözüdür. Bu doğrultuda şehitlerimizin bayrağını daha da yükselterek ve zafer yürüyüşünde kahraman şehitlerin komutası altında kesin ve kararlı bir yürüyüşü gerçekleştirerek, onlara bağlılığımızı ispatlama ve anılarını mücadelenin zaferinde yaşatma sözünü bir kez daha veriyoruz.

– Erdalları yaşayalım, yaşatalım!
– Meşru savunma çizgisinin öncü komutanı Erdal yoldaş ölümsüzdür!
– Erdalların anısı, Demokratik Ortadoğu Özgür Kürdistan mücadelesinde her zaman yaşayacaktır!


Sema Yüce (Serhildan)


Hüseyin Özbey (Harun)


Şerif Yalçın (Mahir)


Hüseyin Gül (Munzur)

En büyük savaş devrimin kadrolarını yaratma savaşıdır

Devrim çok ciddi bir olaydır; siyaset ve askerlik çok ciddi olaylardır. Bunların kenarından bile geçmiyorsunuz. Tutkunuz yok. Önemli bir aşkınız yok. Bir sigaradan aldığınız keyfi, bir laklaktan aldığınız keyfi, altın değerinde olan askeri bir dersten, bir kişilikten alamıyorsunuz. Sizin çürümüşlüğünüz buradadır. O kadar küçük şeylerle uğraşıyorsunuz ki, kendinizi o kadar basit yaşam alışkanlıklarıyla meşgul ediyorsunuz ki, ben size altın değerinde kahramanca bir yaşam sunsam bile, bu size sıkıntı veriyor.

Neden böylesiniz? Nasıl büyük işleri amaçlayan, kendisine büyük bir iradeyi yakıştıran kişiler haline gelebilirsiniz diye çok düşünüyorum. Yaşamı ve dolayısıyla savaşı kendi içinizde bu kadar kilitlemişsiniz. Büyük tutkular o kadar dumura uğramış, yine kin ve intikam duygularınız, bakış gücünüz o kadar çarpıtılmış ki, size acımamak elde değil. Gerçekten benim işlerim çok zor. Ama bana acımıyorsunuz sanıyorum. Çünkü ben kendimi gerçekten yaşatabiliyorum. Öyle ahım şahım olmasa da, doğru yaşama tarzım ileri. Sorun ben değilim; sorun ben olsaydım, kendimi lime lime edip yeniden yapardım. Zaten bunu çoktan yapıyorum.

Şu anda dünyanın en çok konuşan önderi biçimine gelmişim. Çünkü anlama kabiliyetiniz çok sınırlı. Pratik yapmak isterdim, ama buna imkan yok. Çünkü pratik yapabilmek için öğrenmek gerekiyor. Benim pratik yapma imkanımı adeta durdurmuşsunuz. Her zaman söylediğim gibi, içinizde komutanlıkta iddialı olan herhangi biri var mı? Çoğu zavallı oğlu zavallı. Aslında mesele mevzilerin, imkanların kıtlığı değil. Çok ihtiraslı, davasının gereklerine göre büyük ihtirasları olan biri olsaydı, durum farklı olurdu. Çok imkan var, çokları bunu göremiyor bana göre.

Güney üzerine konuştum. Güney'de ordulaşma, büyük işler planlama üzerinde çok durdum. Bütün bunların imkanları var. Ama en değme arkadaşlarımız bunları yaz boz tahtasına çeviriyorlar. O kabiliyetleri yok. Aylar geçecek, eğer bizim müdahalelerimiz olmazsa, sonunu iyice getirecekler. Öyle sanıyorum ki, gönüllerinde bir fethetme durumları yok, tutkuları yok. Devrime inanıp inanmadıkları da aslında belli değil. Belki de devrim başlarına bela olmuş. Halbuki bu doğru değil.

Kişiliklerinize bakıyorum, gerçekten yırtıcı bir devrimci yok içinizde. Bize şu anda gerekli olan sayının çokluğu, kaba anlamda hamalvari çabalar değil. Bize gerekli olan; işini bilen, işlerinin üzerine amansızca yürüyen, işleri çok iyi yürüten, hem sonuç alan ve hem de düşmanın ödünü kopartan yürüyüşçüler ve yürüyüşün komutanlarıdır. Bu yok! Ben sorunu artık objektif şartlar, sübjektif şartlar bağlamında görmüyorum. Devrim şu anda çok hazır olsa da, kişilikleriniz onu sonuca götürmeye yetmez. Çünkü çok aşırı hata yapılıyor, aşırı yetersizlik gösteriyorlar. Sanki hepsi benim babamın çiftliği için çalışıyor. Böyle başa bela olmuş bir devrimcilik tarzı!

Halbuki devrimcilik yaşamımızın biçimidir, kabul edeceğimiz tek yaşam tarzıdır. Hatta serbest bıraksak, çoğunun çok az şeyle yetinerek, "bu beladan kurtulalım" diyecekleri açık. Kafalarında sonuna kadar gitme fikri yok. Niçin sonuna kadar gidilmiyor? Çünkü aslında onu keskinleştirememişsiniz. Devrimcilik yaptığınızı veya devrimcilikten fazla anladığınızı da sanmıyorum. Çoğu kendi yanlışlıklarının, çoğu adeta düşmanın deyişiyle oyuna gelmişliğin kurbanı! Bu kişilikler büyüyemez, çok büyük ve kararlı bir yürüyüşün sahibi olamaz.

Yine de yaşamak istiyorsunuz. Benim de her zaman size verdiğim bir söz var: Ben dünyanın neresine gidersem gideyim, hangi ortama gidersem gideyim, kendi işlerim için yaşayabilirim. Şundan eminsiniz ki, nereye, hangi ortama gidersem gideyim, devrim için yaşarım. Ama siz aynı sözü bize veremiyorsunuz. En elverişli devrimci alanlara gidiyorsunuz, orada bile işlerin suyunu çıkarıyorsunuz, işlerin sonunu getiriyorsunuz ve kendinizi bitiriyorsunuz. Bahane de çok, "şu engel çıktı, şu benimle oynadı" diyorsunuz. Bunlar yanlış! Ben küçük bir grubumuzun bile devrim işleri için yeterli olması gerektiğini düşünüyorum. Zaten böyle olmasa sizinle ilgilenmem. Bu grubun bir fetih grubu olmaması için hiçbir neden yok diye düşünüyorum. Böyle düşünmek zorundayım. Sizin buna karşılığınız ne oluyor? Aldığımız raporlar, büyük bir kesiminin yarı yolda çakılacağı biçimindedir. Öyle kudretli militanların çıkacağına dair işaretler az. Yazık! Böyle olmamalıydı.

Kazanmak için tek karar ve tek irade gücü olmak lazım

Oligarşik rejimi günlük olarak izliyorum. Sizin düşmanınızı izleme gücünüz de yok. Oligarşik rejim kendinde öyle bir yaşam hakkı görüyor ki, benim her şeyimi elimden almaya çalışıyor. Mutlak yaşama hakkımı, yaşama onurumu, yaşamamın bütün maddi ve manevi gerekçelerini elimden almaya çalışıyor. Bu konuda tutkulu, akıllı ve vurucu. Sıra yaşamını kurtarması gerekenlere gelince ölgün, iddiasız, vurgusuz ve zavallı kalıyorsunuz. Ağzında bir lokma varsa, düşman bir yumruk indirir, ağzından alır. Ağzından lokmasını da çıkaracak kadar gevşemiş. Biz bu insana ne yapalım? Bunlar sizlersiniz, ben değilim. Şimdiye kadar kimse benim elimden değer kopartamadı. Dünya tanıktır ki, ben değer yaratıcısıyım. Benim elimden silah çıkmadı, ben silah biriktirdim; elimden boşa para çıkmadı, müthiş ilişkiler topladım. Bu ilişkileri parçalayıp dağıtan kim? Bu soruları kendinize hiç sormuyorsunuz. Çoğu arkadaşımıza göre bu sorunlarla hiç uğraşmamaları gerek. Mühim olan onların beylik keyfidir, ağalığıdır. Ağalık olur da böyle olmaz! Bu tür yaklaşımlar yanlıştır.

> "Kadınlarla el sıkışmanın temel koşulu; katı özgürlük kararlısı, katı özgürlük eylemcisi olmaktır. Bunun dışında sizlerle konuşmak bile haramdır. Benim şartım budur. Kim bu özgürlük kararcısı ve eylemcisi değilse, kesinlikle bize yaklaşmamalıdır. Ayıptır! başkalarının malı-mülkü bir genç kızı veya kadını biz ne yapalım? Onun sahibi vardır, o başkalarının malıdır, mülkiyetidir. Düşünün; acaba bunu aşmış mısınız? Çok kısa süre içinde kendinizi ele veriyorsunuz."



Aslında ben buna bir ideoloji bulmaya çalışıyorum. Bu neyin ideolojisidir, neyin kişiliğidir? Ben kendimi de çok akıllı sanmıyorum, ama en azından kaybetmeyen bir kişilik tarzı hakimdir. Herkes şahit, kolay kaybetmediğimi herkes biliyor. İmkanlarımız sınırlı diyemem. Hayır, şu anda geniş imkanlar verelim, yetkiler tanıyalım. Yine kaybedecek, belki daha da kötü olacak. Demek ki bu kişilik devrim yapamaz. Yani içindeki düşmanı mı desem, içindeki lümpen kişiliği mi desem aşamamış. Kendimize "biz işe yaramayız, fazla başarılı olmaya gelemeyiz, bize komutanlık lazım değil" desek, bu olmaz! Biraz bunu demeye getiriyorlar. O zaman işiniz bitmiştir. Bu alışkanlık yüzünden devrim yapamazsınız. Size yazık!

Bu, aslında iki yaşam tarzının çarpışmasıdır: Biri, kendiliğindenci, çoktan ölmüş bitmiş, teslim olmuş veya sürüklenen bir yaşam tarzı; diğeri, bunun tam tersini bir yaşam olarak değerlendiren, en yeni düşünen, en yeni kopartan, en yeni kararlaştıran tarz! Budur aslında aramızdaki ilişki. Ben şunu kesinlikle normal göremiyorum; bunca silahı ve imkanı ortaya çıkardıktan sonra bu savaşın kaybedilmesini, bu savaşı ucuzca çarçur edecek tacizden öteye gitmeyen bir tarzla sınırlandırılmasını kabul edemem. İstediğiniz kadar gerekçe uydurun, benim hassasiyetlerim var. Benim hassasiyetim buna inanamaz, bunu kaldıramaz. İstediğiniz kadar kılıf uydurun, beni inandıramazsınız.

Artık şunu da anlamak gerekiyor; ya bu deveyi güdersin, ya bu diyardan gidersin! Yani ya bu savaşı doğru kavrar ve bu kişiliğe doğru gelirsiniz ya da yok olup gidersiniz! Bu diyardan mı gidersiniz, bu ülkeden mi gidersiniz, adınızı mı silersiniz bu halkın içinden, bu sizin bileceğiniz iş! Ama bizimle yürümeye geliyorsanız, bu işin söylendiği ve yapıldığı gibi olması kaçınılmazdır. Bunu imkansız da görmüyorum. Sizi zora sokan ve özellikle bu keyfiliğe götüren şey nedir bunu anlamak istiyorum. Niye iyi bir asker haline gelemiyorsunuz, niye hep zavallıları oynuyorsunuz?

İnsanoğlu hakkında şu yargıyı oluşturabilmek doğru olabilir mi; insanların büyük bir kısmı kölelik için yaratılmıştır, sömürülmek için vardır ve yücelemez. Hayır! Bu egemen sınıfların görüşüdür. Yıllardan beri sömürücü egemen sınıflar yalan dolanla bunu kanıtlamaya çalışıyorlar. Biz bunu aşmak için ilk adımları attık, ideoloji aslında bunun içindi, bütün eylemlerimiz bunun boşa çıkarılması içindi. Siz ise davranışlarınızla bunu doğrulamak istiyorsunuz. Ben dürüstlüğünüzden, kaba anlamda hamalvari çalışmanızdan dem vurmuyorum. Onlarda yamansınız, benden daha iyisiniz. Ama yalnız bununla zafere ulaşılmıyor, bununla kazanılmıyor. Neden şimdiye kadar bizi anlamadınız? Neden anlamaya yanaşmıyorsunuz? Anlamaya ihtiyacınız yoksa söyleyin. Çok iyi biliyor ve anlıyorsanız, o zaman bu pratik neyin nesi? Neden kusurlarınızı bu kadar ortaya döküyorsunuz? Anlamışsanız neden yapamıyorsunuz? O zaman kendinizi eğitin. Yalnız burada değil, gece gündüz eğitin kendinizi. Yapmak için bu gerekiyor.

Ben şunu hiçbir zaman kabul edemem; "sen öyle yaşa, biz böyle yaşayalım". Bu, düşmanın istediği önderliksiz yaşamdır. Keyfi yaşamın bu biçimi kölelere özgüdür. Düşman iradelidir, düşman merkezidir, düşman tek otorite ve kararlıdır. Ona karşı ancak tek irade ve tek kararla yaşayabilirsin. Keyfilik dediğiniz, kararsızlıktır. Herkesin kendine göre üslubu dediğiniz, dağınıklıktır, disiplinsizliktir, iradesizliktir ve sonuçta bir güce ulaşamaz.

Bunlar temel askeri yaklaşımlardır. Belki bunlar neyin nesi diyorsunuz, ama bunlar asker olmanın ABC'sidir. Siz asker olmak istiyorsunuz. Siz kesinlikle kendinizi bana asker diye dayattınız. Silahtan hoşlanıyorsunuz, ben daha askerliğin kenarından geçemiyorum. Ancak uzaktan, yani cephe gerisinden askerliğin bazı işleriyle uğraşıyorum. Askeri pozisyon bende size göre bin kat daha güçlü. Yine askeri tarza göre kendimi yaşama biraz hazırlamışım. Hassas mı hassas, uyanık mı uyanık, ölçülü mü ölçülü; çok az hata yapar, taktikte çok az düşmanın oyununa gelir. Ama savaşın içinden gelen sizlere bakıyorum, her davranışınız kusurlu, her adımda bir kaybetme var. O zaman neden kendinizi beğeniyorsunuz?

Biliyorsunuz, düşman beni bir kişi olarak görüyor. Bunu ben abartmıyorum. Her gün reklam yapıyor; "o bela olmasa bu gençlerimiz iyi çocuklar" diyor. Hatta benim için "o şeytan" diyor. Bunları ben değil, faşist partinin başı size söylüyor. Demek ki burada kendi üzerinde düşünmesi gerekenler sizlersiniz. Ben düşmana karşı güçlülüğümü kanıtlamışım. Madem düşman benden bu kadar rahatsızdır veya düşmana zarar veriyorum, o zaman iyi savaşçıyım. Peki neden düşman sizden bu kadar razı? Hatta neden ucuz imhalarınızı kendi zaferi yapıyor? Ucuz ölmek, düşmana zafer imkanı hazırlamaktır. Can sizin de olsa ucuz ölmeyeceksiniz. Dikkat edin, içinizde ucuz ölmeyecek olan kaç kişi var? Yaşamını düşmana pahalıya ödettirecek kaç kişi var? Benim bütün marifetim ucuz ölmemektir. Aslında sizin gibi pek savaşmıyorum da. Ama ucuz ölmemenin yollarını buluyorum. Ömrümü her uzatışım düşmanı kahrediyor. Siz de biraz böyle olmalıydınız. Bazı şeyleri niye anlamıyorsunuz? Hani askeri olacaktınız? Asker olmak, düşmanı kahretmek demektir.

Düşman bir çırpıda nasıl kahredilir? Bir, günlük olarak düşmana müthiş vurmakla; iki, düşmana daha fazla vurabilmek için, halk savaşı esprisine göre uzun vadeli savaşçı kişilikler edinmekle. Bu ikisi de siz de yok. Kendinizi ne uzun vadeli olmaya ayarlayabiliyorsunuz, ne de günlük olarak vurabiliyorsunuz. Boşa çıkıyor kişiliğiniz. Bizde meşhur bir halk deyimi vardır; "adam olmak için öcünü alacaksın" derler. Yani birisi sana küfretmişse sen de edersin; biri sana tokat vurmuşsa sen de vurursun. Düşman insanlığımıza yönelmiş, varlığımıza yönelmiş, siz bu büyük darbeyi böyle sineye çektikten sonra, öç almak için gereken gücü ortaya çıkarmadıktan sonra, tersyüz edilmiş namus kavramını düzelterek söyleyeyim, siz bir namussuzsunuz! O zaman kaç para edersiniz? Böyle bir düşmana vurmasını bilmeyen namussuzdur! Kocakarı gibi dırdır edeceğinize vurmasını öğreneceksiniz. Vurmasını öğrenmek askerliğin özüdür.

Askerliğin en temel tanımı şudur; temel amaçlarda, bir halkın, bir sınıfın ve hatta cemaatin hayati tehlikeye düşmesi karşısında ve hayati değerleri elinden alınmak istendiği zaman, kendisine uzanan tehlike arz eden elin sahibinin elini kırmaktır. İşte askerlik, işte asker! Çoğunuzun gerçeğine bakalım; askerlik, en hayati amaçların ucuzca elinden alınması, dağıtılması ve parçalanması için bir bahanedir veya askerlik düzeyiniz adeta düşmana fırsat sunuyor. Komutanlık çizgisi, vuruş tarzı ve yaşam tarzı düşmanı yüreklendiriyor. Düşman, "ülkesine sahip çıkan bu hareketin militanlarının zayıflıklarını iyi vuracağım ve mutlaka sahip çıkacağım. Bu halkın ülkesine ve hayati çıkarlarına sahip çıkacağım, onları hayvanlar gibi kendim için kullanacağım" diyor. Bundan kim sorumludur? Bundan askeri durumunuz, askeri kişiliğinizin gelişmemesi sorumludur.

Kaybetmemek için ciddi olmak gerekli

Siz bazı şeyleri derinliğine anlamamak için sarhoşları oynuyorsunuz. "Ben sarhoşum, fazla anlamaya gelmem" diyorsunuz. Anlamaya gelmezseniz asker olamazsınız. Kimdir size her gün ucuz kaybettirenler? Kaybetme, sarhoşluk tarzından ötürüdür. Her gün gelen haberlere, askeri faaliyeti yürütenlere bakın; ciddi bir görev belirlemesi yoktur, ciddi bir üslup ve tarzı yoktur. Gruplar kaybediliyor. Bu kararı siz de verebilirsiniz, yürüyenler siz de olabilirsiniz. Bizim gibi hem karar konusu hem de kararı veren kişilersiniz. İkisi de birbirinden ağır sonuçlara yol açıyor. Öyle sanıyorum ki, aslında siz askerliğin temelde hangi anlama geldiğini hala anlamış değilsiniz. Temel askeri kişilik sorunu kavranmış değil. Kendinizi aldatıyorsunuz. Lafta bilseniz de pratik yaşamınız, kişilik olarak kendinizi disipline etmeniz zayıftır. Karar ve irade olarak askeri çizgiyi tutturmada inanılmaz çelişkileriniz var. Kendinizi müthiş aldatıyorsunuz. Hemen ardından kendinizi partiye taşıtıyorsunuz. Buna fırsat vermemek gerekir. Ordulaşmanın ilk dersi budur.

Size söyleyeyim; içinizde oldukça iyi niyetli arkadaşlar var. Bunlar gerçekten bir şeyler yapmak istiyorlar. Anlayın! Düzeltmeniz gereken öyle çok kişi ve ilişki var ki, öyle büyük mücadele vermeniz gereken konu var ki, bilmezseniz size yazık olur. Açık söyleyeyim, ben size acıyorum. Çünkü yapmayı bilmiyorsunuz. Aylar geçti, yüzde doksanı bile bu devreyi anlamadı. Sizin için başka ne yapayım? Büyümeyi amaçlamış bir insan ya fırtına gibi bir militan ya da başa bela olur. Orta yol yok. Çoğunuz bana hayat sınavında başarısız kalmış ve iflas etmiş kişiliklerin çaresizliği içindesiniz gibi geliyorsunuz. Militan bunu kesinlikle kendisine yakıştıramaz. Militana yazık olur. Eğer siz askerleşmez ve bunca derslerimize rağmen anlamazsanız, size çok yazık olur.

Ayakta gezişiniz mezardaki halinizden daha kötüdür. Neden iyi bir asker olamadınız, neden iyi bir ordu kurmayı olamadınız? Buna üzülüp durmamak elde değil. Halk sizden kurtuluş bekliyor. Halk gerçekten "ordumuz" demek istiyor size, komutanlığınıza gerçekten prim vermek istiyor. Bu kutsal beklentiyi boşa çıkarmamalısınız. Beni bile beğenmeyin. Ben bile sadece ahırları temizleyen birisiyim. Yoldaşlarımıza da söyledim; önderlik bazında olsun, militanlıkta olsun benden ne istiyorsanız, her an her şeyimi size katmaya hazırım. Ben bunun için burada yaşıyorum. Acaba siz ne istediğinizi biliyor musunuz?

Bana gerçekten düşmanın üzerine yürümesini bilen militanlar lazım. Lütfen bunu böyle bilin! Gece-gündüz sizinle tartışabilirim. Ama ikide bir ülkede yürüttüğünüz pratiği bana dayatmayın. Bu pratikten nefret ediyorum, büyük öfke duyuyorum. Sizi zorla pratiğe yürütmek istemiyorum. Devrimcilerin büyük tutkusuna, iradelerine, görkemine inanan biriyim. Benim için askerlik çok şerefli bir çalışmadır. Benim için Önderlik yaşamın en sonuç alan kısmıdır. Bunlara bir yük gibi anlam veremezsiniz. Bunlara bu tarzda daraltıcı ve boşa çıkartıcı yaklaşamazsınız. Siz bu tanınmaz tarzınızı, bu kişiliklerinizi bana dayatmaya nasıl cesaret edebiliyorsunuz? Aylardır bu saflardasınız. Kendinizi nasıl bu kadar ucuz bıraktınız? Üslubunuzdan şikayet akıyor, zavallılık akıyor. Bunlar ayıptır! Benim dünya kadar işim var. Ben hiçbir gün hayıflanmadım, şikayet etmedim. Sizin ise, şikayet akmayan tek bir sözcüğünüz, tek bir cümleniz yok. Rahatlıkla da bunlar düşmana hizmettir diyorsunuz. Askerlikte buna yer yoktur.

Genç kızlar olarak askerlik istiyorsunuz. Askerlik eşittir; eşitlik ve özgürlüktür. Siz bununla çelişiyorsunuz. Belki bazı güzel şeyler istiyorsunuz ama, hangi kişilikle, hangi düşünce ve karar gücüyle? Saflarımızı ardına kadar kadın ordulaşmasına da açtık. Halbuki siz kadın köleliğinin etkilerini öyle yaşıyorsunuz ki, hazır orduyu bile boşa çıkarabilirsiniz. Bundan kim sorumlu? Bundan kendini iyi eğitemeyen, geleneksel kadın köleliğinin bütün özelliklerini yansıtan sizler sorumlusunuz. Sorumluluğu kendinizde göreceksiniz. İyi bir asker olmanın, işini bilen bir komutan olmanın gücünü, parti sayesinde, biraz da bizim sayemizde siz göstereceksiniz. Ama siz bir aile kızı gibi veya geleneksel bir kadın gibi yürüyüşle gidelim istiyorsunuz. Bu yakışmaz!

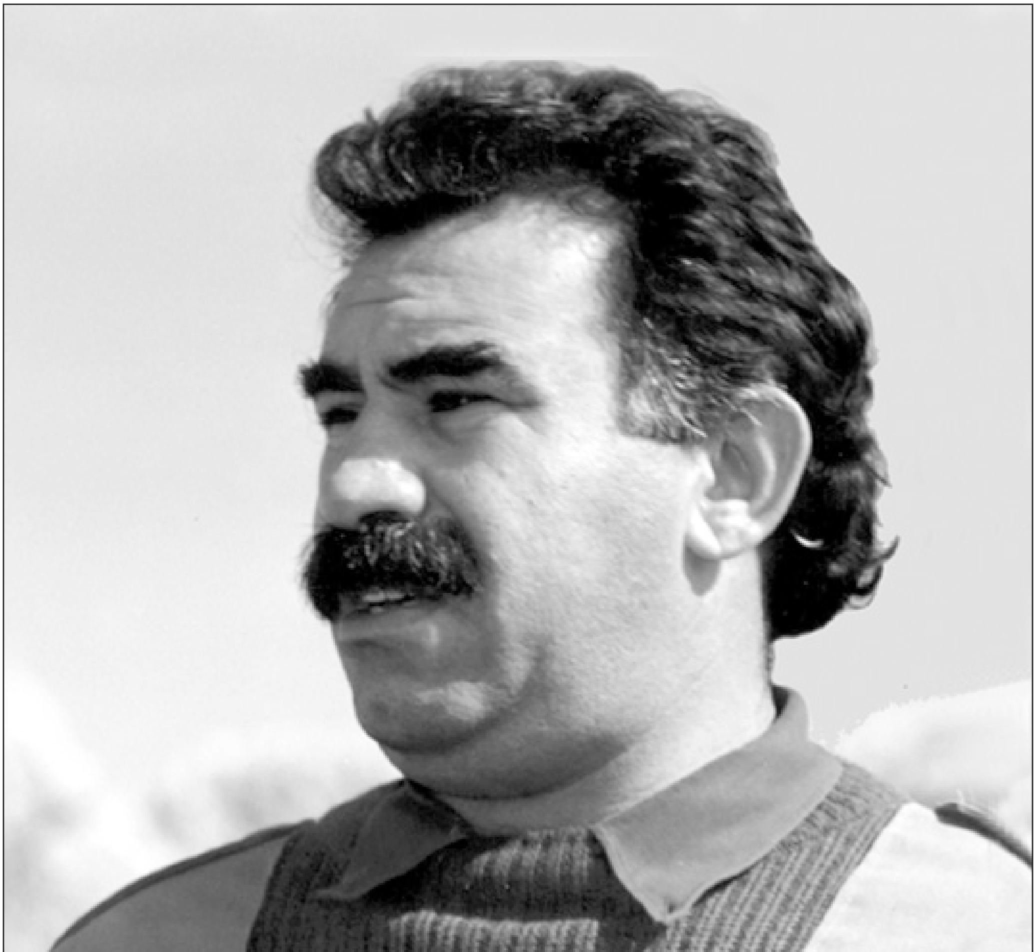
Kadınlarla el sıkışmanın temel koşulu; katı özgürlük kararlısı, katı özgürlük eylemcisi olmaktır. Bunun dışında sizlerle konuşmak bile haramdır. Benim şartım budur. Kim bu özgürlük kararcısı ve eylemcisi değilse, kesinlikle bize yaklaşmamalıdır. Ayıptır! başkalarının malı-mülkü bir genç kızı veya kadını biz ne yapalım? Onun sahibi vardır, o başkalarının malıdır, mülkiyetidir. Düşünün; acaba bunu aşmış mısınız? Çok kısa süre içinde kendinizi ele veriyorsunuz.

Bunun için savaş gerekiyor, özgürlük iradesi savaşı! Bu olmadan hangi özgür yaşam ve kişilikten söz edilebilir? Bu savaşı ne kadar verdiniz? Bu savaşı kime karşı ve nasıl verdiniz? Bunu ne kadar başardınız? O zaman neden kendinizi kandırıyorsunuz? Aşiret usulü Kürt namus anlayışına göre sizlerle yaşamalıyız, sizlere sahip çıkmalıyız. Bu işin kendisi her türlü geriliği, bağımlılığı ve kaybedişi barındırır. Yürekleri bizimle büyük savaşa kalkamayanların, yüreklerimize katılmaya da hakları yoktur. Kendinizi aldatıyorsunuz. Yazık oluyor, neden kendinizi bu kadar kandırdınız? Neden kendinizi biraz ayağa kaldıramadınız?

Dikkat ederseniz, çok zavallısınız veya basit bir çok şeyle yetiniyorsunuz. Gerçekleriniz belki militanlık ölçülerinin yüzde beşini bile karşılayamaz. Bunun için eğitim gerekli, bunun için savaşçılık gerekli. Size karşı eşitliği ve özgürlüğü uyguluyoruz, ama bu gücü gösterecek misiniz? Ben cinsiyetler arasına fark koymuyorum, ama onun muazzam özgürlük sorunları var. Çözüm yolları bilince çıkarılmak durumunda ve yapılmak durumunda. Ona göre kendinizi mutlaka bir yerlere taşımak zorundasınız. "Parti beni böyle taşısın" veya "hamalca çalışırım, bir kadın da zaten bunu yapar, böyle yaşar" diyorsunuz. Alışkanlığınız hep böyledir. Bu özgürlük değildir. Bununla yaşam özgürleştirilemez, güzelleştirilemez. Zavallısınız ve zavallı da gidersiniz. Zaten çoğunuz da öylesiniz.

Ben size doğruları söylemek zorundayım. Artık bazı doğruları anlamalısınız. Birbirimize başka ne yapalım? Biz "deli" insanlarız, sizin gibi kimseler bize hiç yaklaşmamalı. Yırtıcı bir savaşçı olmayan, hele bu bir genç kızsa, bizim saflarımıza hiç yaklaşmamalı. Biz belki denetimi sürdürüyoruz, ama sizi yiyip yutarlar. Bana bakıp aldanmayın. Bizi fetişleştirmeyin, manevi değer gibi görmeyin. Biz günlük çabalarımızla idare ediyoruz sizleri. Başka özgür yaşamın yolu yok. Ağlamakla da bu iş halledilmez, geleneksel kadınlık olgularına baş vurmakla da halledilmez. Sizin de özgürlük savaşçısı olmanız gerekir. İnsan halinize bakıyor, yarınızı neredeyse evine göndermek istiyor. Bu da yakışmaz. Mesela o şikayet edenler, hal ve hareketlerine baktığımızda son derece zavallılık arz edenler nereye gönderilebilir? Göndersek bile ağırınıza gitmez mi?

Bize bağlısınız, öl desek belki ölürsünüz, ama bu bizim için hiçbir şey ifade etmez. Biz savaşmasını bilenler topluluğuyuz. Hem anlayan, hem hızlı yapanlar topluluğu, engel tanımayanlar topluluğu. Böyleyseniz birbirimizi götürebiliriz, yaşatabiliriz. Şunu demeye getiriyorum, sizin durumunuz da kadınlardan pek farklı değil. Ayrı ayrı hitap etmeye de gerek yok. Onlar sizden, siz onlardan betersiniz. Ben bunları söylemek zorunda değilim, ama pratiğiniz bunları söyletiyor. Bir asker, önderini böyle bir değerlendirmeye götürmez. Ben kendi Önderliğimden bile esef ediyorum. Neden? Ciddi bir Önderliğin böyle askerleri olur mu? Demek ki, yetersizlik bendedir diyorum, onun için her gün kendimle dövüşüyorum. Halbuki beni de neredeyse son derece kutsal bir varlık gibi görüyorsunuz. Ama ben kendimi öyle görmüyorum. Bana kalsa, bu tutumunuz anlamadığı ve bilmediği tanrıya yalvaran, onu kutsallaştıran köylünün tutumuna benziyor. Tutumunuz bu ideolojinin yansımasıdır.



Keyfiyet kurumlaşma önündeki en temel engeldir

Tüm bunları niçin söylüyorum? Dersiniz ordu ve kurumlaşma. Sorumlu veya komutan arkadaşlarımız bunu söylediler. Kurumlaşma nedir diye düşünmeye başladım. Savaşı anlamışlar da sıra kurumlaşmaya mı gelmiş? Ordulaşma, yani örgüt düzeni; korkak adımlarla yürüme gücünü gösterme, uygun adımlar, örgütlü savaşçılık, keyfiyetin durduğu, iradelerin resmi askerleştiği, bu gücün gösterildiği noktaya gelmek demektir. Hemen hallerinize bakıyorum; kurumlaşmayı acaba ne kadar kaldırabilirler diye düşünüyorum? Ben kurumlaşmaktan zevk alırım. Görkemli bir ordu gibi yürümek bizim için altın değerindedir. En değme kurumlaşmalarımız, karargahlarımız var. Hepsine gidip bakın, düşmanın onda biri kadar disiplin yoktur, düzen yoktur, biçim yoktur. Gördünüz ve geldiniz. Niye bazı dersleri anlamaya çalışmıyoruz, neden iyi bir asker olmayı kendimize yakıştırmıyoruz?

İyi bir kurumlaşmayı oturtmak için doğru görüş, doğru görüşte inat, doğru görüşün uygulama ustalığı, onun sabrı, onun denetimi, gereklerinin sonuna kadar yerine getirilmesi, kendini sonuna kadar bunun için ayakta tutma olmalıdır. Bunu kim gösteriyor? Yok! Hepsi kaytarmacı! En değme karargahlar, yani kurumlarımız olması gereken yerde, kurum başlarının yaptığı, en temel işlerini nefere yaptırmak oluyor. Kurmay işini nefere devretmek; "yetkiyi al, o köyü hallet, git o eylemi yap" deniyor. Kurmay bu işte!.. Bir aşiret başkanı bile kendi aşiret üyelerini böyle kurumlaştırıp savaştırmamıştır. Ama bizde var. Karargahların hepsi sorumsuzluk merkezleridir. İçinizde böyle yapanlar da var.

Askerini kurumlaştıran, askerini kendi çizdiği plana göre yürüten tek bir komutan gösterin bana. Hepsi kaytarmacı, baştan savmacı! Ben burada sizi ciddi olarak kurumlaştırma gereği duymuyorum. Çünkü burada köklü bir kurumlaştırma imkanı yoktur. Kurumlaşmanın zemini burası değildir. Ama yine de dikkat edin, buradaki kurumlaşma düzeyi ülkenin sıcak savaşım alanlarındakinden daha disiplinli ve güçlüdür. Karargahlarımızın veya onların komutanlarının keyfiliği dillere destan olmuştur. Kaç tane karargah keyfilikten ötürü yüzlerce şehadete yol açmıştır? Kurum olsaydı, "bu dağda şöyle değil de böyle üslenilir, bir birlik şöyle değil de böyle mevzilenir, bu hazırlık şöyle değil de böyle yapılır" diyebilseydi, birkaç kişi bunu namusluca tartışabilseydi, aslında hiçbir sıkıntımız olmazdı. O zaman mükemmel kurumlaşır ve ordulaşırdık.

Sözüm ona komutan olan kişi, kurumlaşma gerçeğini iyi bir keyfilik alanı olarak düşünüyor. İşte ne oldum delisi, erken iktidar olma sevdalısı, bir günde paşalık heveslisi bu adam, muazzam bela kesiliyor, "keyfim ha keyfim" diyor. Bizim için bir takım, bir manga çok önemlidir. Biz bir mangayı ancak beş yüz düşmanı götürerek kaybedebiliriz. Örneğin, benim askeri tarzımda bir manganın feda edilmesi, ancak beş yüz düşmanın imha edilmesiyle ödeştirilirse kabul edilebilir. Ama bizimkinin ufku ve tarzında şu var; eline yetki geçirmiş, etrafındaki bütün kuvvet dağılır, ama düşman gitmiş mi, gitmemiş mi umurunda bile değil. Böyle sözüm ona kurum başları bizde çok.

Sizde böylesiniz, sizde böyle yaşadınız. Peki ben ciddiyetinize nasıl inanacağım? Kurum dersini, ordu dersini görüyorsunuz. Böyle yaşayan kim, ben mi böyle yaşıyorum? Kaldı ki yaşamayı bilmeyen kimdir? Size göre ne de olsa siz alışmışsınız. Böyle yaşamak kurum gerçeğine aykırıdır. Böyle yaşamayacaksınız, kurumlaşma burada başlar. Acaba size bunu anlatabiliyor muyum? Siz bir işe doğru başlayabilecek misiniz? Acaba taviz vermeden yürütebilecek misiniz? Alanlar var, bir yığın karargahımız var, başlatabilir miyiz? İçinizden iddialı bazı kurucular çıkabilir mi? Onun için nefes nefese buradasınız.

Bütün bunların da ötesinde, kanımca sizlerde başka şeyler de yok. Sizin ruhunuzu bile sorgulamak gerekiyor. Belki ruhunuz askerlikle terstir. Duygularınız ne? İçinizde büyük hissetme yok, büyük duyma, fırsatçılık, başarma tutkusu yok. Bunlar da olmadan ne kurumu, ne ordusundan söz edilebilir? Ben sorunu yanlış ele almamak için kendimi iyi değerlendirmeye çalışıyorum. Sizde bence daha başka bazı şeyler yok. Çünkü bu gerçeğinize baktığımızda, bir çok yanlarınız ordulaşmayı ve askerliği inkardır. Hatta bir tane iyi duygunuz olsaydı, belki bu bile başarıya götürebilirdi. Bu da yok.

Sık sık kendime soruyorum; bunlara ne gerekli diyorum. Beni sürükleyen temel duygu neydi? Acaba bunu paylaşan kaç kişi var? Raporlarınıza bakıyoruz; hemen söyleyeyim, dehşete düşüyorum. Bir insanı sürükleyen tek bir cümle bile yok raporlarınızda. Ama boşa çıkaracak ne kadar durum varsa hepsi sıralanmış. Bu bir protestoculuktur, bu bir tasfiyeciliktir. Yöntem baştan yanlış, kendiniz yanlışsınız veya yanlışa, boşa gidersiniz. Acı duyuyorum.

Ben size biraz kendi yaşamımı açtım. Beni sürükleyen şey neydi? Benim taktik yürüyüşüme yol açan nedir? Nasıl siyaset yapıyorum, iç ve dış dengelerim nedir, kritik durumlar karşısında nasıl tavır takınıyorum? Zorluklar ve kolaylıklar karşısında neye nasıl yöneliyorum? Aslında bunlar çok önemliydi ve bunları anlattım, ama siz bundan sonuç çıkaramadınız. Ruhunuz sarsılmadı bile. İşte Musa'nın lanetli kavmi buna denilebilir. Bu kaç yıl sürdü biliyor musunuz; birkaç bin yıl!

Lanetli bir sürece girdiğimizi biliyorsunuz. Binlerce yıllık ana topraklarından böyle kopartılanlar lanetli bir yürüyüşe başlamış demektir. Eğer ben bunun önünü alamazsam, belki de Afrikalılardan, Yahudilerden daha utanmaz ve lanetlice savrulup gideceksiniz. Benim kıyamet koparmamın nedeni bunun önünü almak içindir. Ülkesini kolay bırakan, savaşı kolay kaybeder, hatta savaşmadan kaybeder. Gençliğinizi böyle kolay elden çıkarmanız gerçekten bize büyük acı veriyor. Ben bile kendimi iyi savaştırmadığıma hayıflanıyorum. Ve suç bende değil diyorum. Keşke birileri bana daha fazla savaşma imkanı verselerdi! Günlük olarak bu imkanları kendim elde ediyorum. Neden kafam böyle çalışıyor? Daha fazla savaşma imkanı elde edebilmek için. Boğazımı yırtıyorum, neden? Bu belki olanakları biraz daha artırır diye. Kendinize bakın; hazır olan elden gidiyor, fırsat gözlerine mertek olmuş giriyor, umurunda değil. Böyle asker olunamaz!

Dikkat ederseniz, temel askeri kişilik, duygu itibarıyla bile gelişmemiş. Taktik düzenlenişini, kurumlaşmasını bırakın, duygusunda bile ciddi eksiklikler var. Ben bir örgütsel imkanın peşinden amansız yürüyorum. Mesela kolay kaybetmemek için korkunç yürüyorum. Bana bunu dayatan duygular var. Nedir bu: Düşman karşısında kolay yenilgi alınmamalı, bir halk böyle kolay kaybetmemeli, bir halk böyle sürünmemeli. Sizde bu duygular fazla yok. Olsaydı böyle çaresiz kalır mıydınız, böyle sübjektif niyetler ve keyfiyetlerle hareket eder miydiniz? Kesinlikle hayır! Böyle temel halk gerçekliğini gece gündüz doğru yakalar ve onunla yaşarsanız, yine düşmanın acımasız gerçekliğini gece gündüz yakalar ve onunla yaşarsanız, kolay hata yapmazsınız. İğne ucu kadar fırsatı görürseniz değerlendirirsiniz. Benim pratiğim bunu söylüyor.

İşte kurumlaşma söz konusu olduğunda, kurumlaşmayı bilmeyen kimdir? Kimdir engel teşkil eden? Kimdir ordulaşmaya, onun her türlü örgütlenmesine ve disiplin esaslarına gelmeyen? Bu bir çırpıda anlaşılır ve kimse de kolay kolay gereklerini yerine getirmezlik yapmaz. Niye kendimizi kandıralım? Bu iş büyük bir tutku işi, bu iş ya olur, ya olur işidir. Engel de ne demek, "saptırıldım, oyuna geldim" demek de ne demek! Bu kelimelerin kullanılması bile suçtur! Gerilla tarzını kavramamak da ne demek! Özellikle hayatını ortaya koyanlar için bunu söylüyorum. Belki benim gücüm buna yetmiyor? Zaten kendimi sizinki gibi bir komutanlığa yakıştırmıyorum. Ama madem ölümü bu kadar göze aldınız, madem silah da patlattınız, nerede kaldı bunun taktik esasları? Nasıl oldu bu kadar yanlışlık?

Devam edeceğiz; bu tartışmayı bıkmadan, usanmadan sürdürebilirim. Benim sizden tek istediğim şu: Acaba bu sefer anlayabilecek misiniz? Ama doğru anlamak, adam gibi anlamak! Hiç de birbirimizi idare etme sözlerine gerek yok. Kesinlikle yenmek için bize çok gerekli olduğu kadar anlamaktır. Başarılı yapmak için gerekli olduğu kadar anlamaktır. Bu kadar eksiğiniz ve yanlışınız varsa, onları ortadan kaldırmak için, gerektiği kadar anlamak, anlamak, anlamaktır!

16 Haziran 1995

BU SAVAŞ ÖZGÜR KADINI YARATMA SAVAŞIDIR

Yeni bir yaşam, özgür bir gelecek yaratmak istiyoruz. Bunun için yürütülen savaşın yakıcılığını iliklerimize kadar hissettiğimiz zaman dilimindeyiz artık. Eşit ve doğal yaşamın hakim olduğu süreçlerden sonra her şeyin tersine döndüğü bir dünyada yeniden o doğallığı yakalayabilmek için yaşanması gereken yaşamı tersine çevirmenin kavgası içindeyiz. Emeğe, bilince, sevgiye sımsıkı sarılarak arzuladığımız yaşama ulaşmak ve onun için yüksek ve eşsiz bir savaş vermek, savaştıkça öze dönmek ve beraberinde yüce duygulara ulaşmak için, savaş gerçekliğinde onurluca yerimizi alıyoruz.

Bu savaşla insanlık yeniden şaha kalktı. Artık bütün çirkinliklere geriliklere katliamlara dur diyen bastırılmış isyancı ruh, eyleme dönüşerek kökünü toprağa saldıkça saldı. Tohum olup toprağa düştü ve orada filizlenip yeşerdi insanlık. Bir zamanlar insanlığın beşiği olan bu diyarda ne güneşin önünde perde ne de çürüyen sular yok artık. O sular kaynak oldu, berraklaştı, coşkulu nehirlere dönüştü. Dayanılmaz çürümüş su kokularının yerini dağ çiçeklerinin kokuları büründü. Bu coşku seli ve dağların özgürlük kokusu yüce amaçlar için dağlara sürükledi.

Tarih boyunca insanlık kendi soyuna kast edenlerin en üst boyutunu yaşayan barbar ve canavarlaştırılmış bir düzende kendi yüceliğine ters düşürülmüş, ihanet ettirilmiş her şeyini kaybetmiş bir ulus, bir halk gerçekliğini nereye savrulduğu belli olmayan insanlık, bu gerçekliğin değiştirilebileceğine ve bunun da bir zorunluluk olduğuna derin bir inançla bilinçle, halka insana, toprağa, yaşama bağlılıkla yaşamını yok eden ne varsa onun karşısında büyük moral inanç irade gücüyle amansızca savaşarak değiştirmeli, dönüştürmeliydi. Kendisine ait olanı, öz yaşamını esas alarak, insanlık ölçülerini kapsayan yüce özgür, bağımsız yaşamı yaratmalıydı.

Bugün bu savaşım 'Özgürlük hareketimiz' tarafından bağımsız biçimde büyük bir onurla, dirayetle sürdürülüyor.

Yapılan girişte ortaya konulmak istenilen; ilk topluluklar sürecinden itibaren, üretim olayının gelişimi, üretilenlerin paylaşımı, bu süreçte gelişen ilişkiler ve sürece damgasını vuran insan öğesinin, özelde ise kadının durumunu ve ilk toplumsal dengesizlik durumunu içeren kadının aktif saygın konumunu yitirerek erkek egemenliği altına girmesini bu bağlamda gelişen kadın erkek ilişkisini özce ortaya koymaktı.

Şüphesiz bu süreçler çok daha ayrıntılı ele alınması gereken süreçlerdir. Bugünü kavramak Özgürlük mücadelemizin kazanımlarını anlamak açısından son derece önemlidir. Biz daha çok konuyu öz biçimiyle ele almaya çalışıyoruz. Çünkü sorun oldukça derin ve kapsamlı.

İnsan türünün ilk gelişim evresinde kadın güçlüdür. Çünkü üretim faaliyetinde kadının rolü fazladır. Harcadığı emek ve elde ettiği üretim oranında bir saygınlık kazanmıştır. Aynı zamanda soyun devamını sağlayan kadının doğurgan oluşu da bu saygınlık konumunda önemli etken olmuştur. Erkek içinde bulunduğu yaşam ve üretim sahası dolayısıyla hem bazı ilkel üretim aletlerinin sahibi olmuş hem de fiziksel olarak güçlenip üretimde daha etkin duruma gelerek, kadının yarattığı maddi manevi değerleri sahiplenerek kadının günümüze kadar değişmeyecek olan eşitsizlik konumunu yaratmış ve egemen güç olmuştur. Böylelikle ilk toplumsal eşitsizlik kadın erkek cinsleri arasında yaşanmıştır.

Erkek egemenliği direkt 'sömürüyle' bağlantılı bir olaydır

Sınıflı toplumlar sürecinde insanların bir kesiminin çok geniş bir kesimi üzerinde egemenlik kurmasıyla kadının çift egemenlik altına girmesi durumu söz konusu olmuştur. Erkek, kadın üzerindeki egemenliğini salt fiziksel yönde değil bir de kadının emeği üzerinde elde edilen artık ürüne el koyarak sağlamıştır. Öyle ise erkek egemenliği 'sömürüyle' direk bağlantılı bir olaydır. Erkeğin kadın üzerinde kurduğu bu hakimiyet daha sonraları farklı biçimlere bürünmüş, erkek büyük otorite haline gelmiştir. Elde ettiği bu güç erkeği dokunulmaz, tanrısal bir güç düzeyine getirmiştir. Artık hakimiyet tanrıçaların elinden tanrıların eline geçmiştir. Böylece tanrı krallar tartışılmaz otoritenin temsilcisi olmuşlardır. Kendi kimliğini bulamadan egemenlik altına giren kadın, artık kimliksiz, kişiliksiz bir konuma mahkum edilmiştir.

Yitirilen kadının bir gölge, bir uydu olmaktan başka bir fonksiyonu kalmamıştır. Mal olmuş pazarlanmış, toplumsal düşkünlüklere neden olan ne kadar husus varsa kadına mal edilmiştir. Bu temelde yaşama katılımı sınırlanmış, hatta yaşamın dışına itilerek, gittikçe güçsüzleştirilmiş, zayıflatılmıştır. Bu durumun nedenini erkeğin kurduğu egemenlikte aramak gerekir. Erkek egemenliğini bir sınıfsal statüye kavuşturduğunda, kadın üzerinde de sınırsız bir egemenliğe kavuşmuş olmaktadır. Kadın için daha fazla sömürü, süreklilik kazanan bir gerçeklik haline gelmiştir.

Hem köleci hem de feodal dönemde kadının fazla bir gelişmişlik düzeyinden söz edemeyiz. Egemen sınıflar tarafından kıskaca alınan kadın, toplum ilişkisi içinde de derin bir tutsaklık içerisinde tutularak kimliğinden kişiliğinden uzaklaştırılmıştır. Mülkiyet hakkından, siyasi otoriteden yoksun bırakılmıştır. Böylece kadın giderek daha çok içe kapanmış, gücünü ve yeteneklerini kullanmadan alıkonulmuş, adeta çürümeye terk edilmiştir. Kadının değeri doğurduğu çocuklarla ölçülür hale gelmiştir. Siyasetten, mülkiyetten uzaklaştırılarak sosyal yaşamın dışına itilen kadın, ev içinde bir süs aracı olmaktan öteye gidememiştir.

Köleci toplumda herhangi bir eşyadan hiç farkı olmayan kadının konumu, feodal toplumda da aynen devam etmiştir. Kadının alınıp satılma işi devam ettiği gibi, biraz ince bir tarzda yürütülen bir ticaret olayına dönüşmüştür. Görüntüde tam bir kraliçe, otorite gibi gösterilen kadın, aslında balçığa batmış, nefesi kesilmiş bir konumda büyük bir trajediyi yaşamaktadır.

"Hem köleci hem de feodal dönemde kadının fazla bir gelişmişlik düzeyinden söz edemeyiz. Egemen sınıflar tarafından kıskaca alınan kadın, toplum ilişkisi içinde de derin bir tutsaklık içerisinde tutularak kimliğinden kişiliğinden uzaklaştırılmıştır. Mülkiyet hakkından, siyasi otoriteden yoksun bırakılmıştır. Böylece kadın giderek daha çok içe kapanmış, gücünü ve yeteneklerini kullanmadan alıkonulmuş, adeta çürümeye terk edilmiştir. Kadının değeri doğurduğu çocuklarla ölçülür hale gelmiştir."



Kapitalist sistemde kadın 'cinsel meta' olarak piyasaya sürülmüştür

Her toplumsal devrim insan oğlunu bir ileri gelişim aşamasına yükseltir. Yani sonraki toplum önceki topluma göre daha ileridir. Bu gerçeği göz önüne alırsak, kapitalist toplumdaki kadının feodal toplumdaki kadından daha ileri olduğunu görürüz. Kadına kısmi özgürlükler tanınır, biçimsel haklar verilir, yenilikler getirilir, üretime katılır ve bazı hukuksal haklar tanınır. Bunun yanında kapitalist toplumda kadın, sanata, edebiyata, şiire, heykellere konu edilir. Günlük yaşamda alışık bir nesne durumuna getirilen kadın, burjuva toplumunda ucuz bir üretim gücü olarak tutulur. Bu süreçte kadın, adeta bir 'cinsel meta' olarak piyasaya sürülür. Bu durum temel halkalardan olan ve son derece doğal bir güdü olan cinsellik güdüsünü, doğal bir güdü olmaktan çıkarıp kadının mülk olma konumunu daha da güçlendirir. Sınıflı toplumlarda yaygın olan bu mantıkla kadının asıl gerçekliği gizlenerek karanlığa gömülmüş özgürleşme olanağı ortadan kaldırılmıştır, ilericilik safsatalarının sahte bir savunucusu olmuştur. Bu doğrultuda modern bir kadın yaratmanın her türlü teorisi geliştirilip modelleri çizilmiş, kadının ilerlemesi ya da gerilemesi erkeğin denetiminde hesap edilmiştir. Kadına erkeğin onayından geçmiş özgürlük sınırları çizilmiş, çizilen bu sınırlar aşılamamış kadın bu sınırlar içinde yaşamaya mahkum edilmiştir. Bu durumda bulunan bir kadının öz irade, öz güç ve öz bilincinden söz etmek mümkün değildir. Kadın böyle bir çarpık gelişim yaşamaktadır. Kapitalist sistemde çok tehlikeli bir silah haline getirilen kadın, adeta sistemin temel dayanaklarından biri olmuştur.

Sınıflı toplumlarda erkeğin sınırsız bir egemenliğe doğru tırmanışı, kadınların ise sınırsız bir düşüş içinde olmaları kadın erkek ilişkilerini çok çarpık bir şekle sokmuştur. Ortaya çıkan bunalımların temel nedeni bu ilişki tarzıdır. Bu ilişkiler nedeniyle tanınmaz hale gelen ahlak ölçüleri ve bu ölçülerle yaşanan ilişkiler kişileri bunaltmakta ürkütmekte hırçınlaştırmakta, hatta kişiyi katil olma durumuna bile getirmektedir. Cinslerin birbirlerine yaklaşımları kuşkulu ve tereddütlüdür. Erkek koruyan kollayan gözeten konumundan dolayı egemenliğini rahatlıkla sürdürüyor, kadın korunan çaresiz güçsüz durumuyla erkeğe sonuna kadar bağlanarak erkeğin egemenliğini sürdürmesine zemin oluyor. Bu rahatsızlıklar bunalımın, bitmişliğin ifadesi anlamına geliyor. Tam da bu noktada sorunun çözümünün nasılı gündeme geliyor.

Marksizm ve leninizmde sorunun çözüm yolları genel hatlarıyla ortaya konmuştur. Önemli olan bu çözüm yollarının her ülkenin somut koşullarına yaratıcı tarzda uyarlanmasıdır. Fakat pratikte özellikle reel sosyalizmde yaşanan çözüm yerine sorunun daha da derinleştirilmesi olmuştur. Bunun nedeni de, kadın sorunun devrim sonrasına bırakılarak ertelenmesi olmuştur. Bu da erkek egemenliğinin devamının açık bir zemini olmuştur. Kadın sorununun köklü olarak ele alınmayışı reel sosyalizmin çözülüşünün en temel nedenlerinden biridir.

Toplumsal gelişme için zorunlu olan devrim, sorumluluğunu en başta aile ve kadın erkek ilişkilerindeki düğümlenmede hissettirmektedir. Asıl konumuz olan Kürdistan gerçekliğinde ise sorun çok farklı boyutlar arz etmektedir. Kürdistan'da sömürgecilik, bütün toplumsal kurumları mekanizmaları sömürüsüne hizmet edecek biçimde düzenlemiştir. Bunu gerçekleştirirken de Kürt insanının kendi varlığını, özgürlüğünü koruyacak ve yaşatacak tüm olanakları ortadan kaldırmayı hedeflemiştir. Toplumsal ulusal birçok gerçeği de tersyüz etmiş çarpıtarak yansıtmıştır. Böylece sömürgecilik Kürdistan halkının doğru temellerde sosyalleşmesini siyasallaşmasını engellemiş ve bu olguları tahrip etmiştir. Özgür ekonomi faaliyetlerini geriletmiş toplumsal gelişme sağlayabilecek herhangi bir kurum bırakmamış, varolanları da dağıtmaya çalışmıştır. Toplumumuz kendinden habersiz tarihine emeğine toplumsal, ulusal varlığına yabancılaştırılmıştır. Bir toplumun temel çekirdeğinin aile oluşu gerçeğinden hareketle, sömürgecilik Kürdistan halkını kendine benzetmenin birincil zemini olarak aileyi seçmiş ve burada önemli başarılar elde etmiştir. Aile kurumu sömürgeciliğin odağı haline getirilmiş ve bu kurum sürekli canlı tutulmaya çalışılmıştır. Yaşadığımız bu aile ilişkisi ulusal sosyal bireysel anlamda köleleştirici insanı yok oluşa götürebilecek bir duruma getirme özelliğine sahiptir. Ailedeki ilişkiler isyan ettirir niteliktedir. Aile içindeki egemenlik erkekte düğümlenmektedir. Aile içindeki bu durumu, erkeğin sömürgeciliğin birçok özelliğini kendinde barındırması ve bunu aile içinde kullanması gerçeğini değiştirmemektedir.

"İnsan türünün ilk gelişim evresinde kadın güçlüdür. Çünkü üretim faaliyetinde kadının rolü fazladır. Harcadığı emek ve elde ettiği üretim oranında bir saygınlık kazanmıştır. Aynı zamanda soyun devamını sağlayan kadının doğurgan oluşu da bu saygınlık konumunda önemli etken olmuştur. Erkek içinde bulunduğu yaşam ve üretim sahası dolayısıyla hem bazı ilkel üretim aletlerinin sahibi olmuş hem de fiziksel olarak güçlenip üretimde daha etkin duruma gelerek, kadının yarattığı maddi manevi değerleri sahiplenerek kadının günümüze kadar değişmeyecek olan eşitsizlik konumunu yaratmış ve egemen güç olmuştur."

Devamı sayfa 31'da

SİYASETİN VE YÖNETİCİLİĞİN TARİHSEL GELİŞİMİ -I-

Günümüz dünyasının toplumsal sorunlarına bilimsel teknik gelişme düzeyi ile bulunan çözüm düzeyinin sağladığı olanaklar karşısında insan toplumunun kendi yaşamını düzenleme çabası geride durmakta ve pek çok sorunla karşı karşıya bulunmaktadır. Bu sorunların çözümünde siyasal mücadeleler ve bunların yürütülüş araçları olarak siyasal örgütler, aygıtlar toplum yaşamının önemli bir alanını işgal etmektedirler. Her biri bir kaç bilim dalının araştırma ve çözümleme konusu olan siyaset ve yöneticilik en küçük birimden en üstte uluslararası kuruluşların örgütsel yapılarına, bunların birbiriyle ilişkilerinden kendi iç işleyişlerine kadar karmaşık mekanizmalar oluşturmaktadırlar.

Siyaset kavramının kapsadığı alan içine en küçük toplumsal birimin kendi sorunlarını çözmede imkanlarını gözeten planlamalar yapmasından, en üstte BM'nin dünya toplumunun sorunlarını devletler arası ilişki ve ittifaklarla, görüşmeler, müzakereler ve sonuçta temsilciler düzeyinde gerçekleşen kararlarla çözmeye çalışmasına kadar pek çok süreç ve ilişki biçimi girmektedir. Dünyanın bu denli karmaşık mekanizmalara ihtiyaç duyulmadan, büyük çelişki ve çekişmelere girmeden sorunlarını en akılcı, en sağlıklı ve sonuçları yarar getiren tarzda çözmesi neredeyse bir hayal olmaya devam etmektedir.

Kuşkusuz insanın gelişiminin başlangıç adımlarında ne bu kadar büyük toplumsal örgütlenmeler vardı, ne sorunlar bu kadar karmaşıktı, ne de sorunların çözümünde bu kadar çekişme konusu olabilecek farklılıklar vardı. Bu durum, insanın gelişiminin ortaya çıkardığı bir sonuçtur. Bu sonucun bir gelişme olması itibariyle olumlu yanları olduğu gibi insanın ilk zamanlarındaki saf halinden götürdükleri de vardır. Tarihin gelişimi içinde insanın kendi geleceğine ilişkin verdiği kararların, bu kararlara kaynaklık eden bakış açılarının ve yargıların çoğu kez büyük yıkımlara neden olan yanlışları da barındırdığı bir gerçektir.

Bu ne bir şikayet konusu yapılabilir, ne de geçmişe yönelik bir özlem olarak gerileti̇ci bir nostalji olarak bırakılabilir. Ancak mevcut tablo insanın her zaman daha iyi bir yaşayış düzeyine ulaşmak istem ve çabasıyla bir zıtlık oluşturmaktadır. İnsanın yaşanmış tarihini her önemli gerçekleşme döneminde yeniden gözden geçirerek sonuçlar çıkarmak ihtiyacı da kaynağını buradan almaktadır.

Tarih, insanın kendisini gerçekleştirmesi eylemlerinin tümü olarak geleceğin planlanmasına yansıtılırken bakış açısı önem kazanmaktadır. Çıkarlar ve statüler bakımından büyük farklılıkların geçerli olduğu dünyamızda geçmişin mirasını bu yönüyle sahiplenen ve sürdürmek isteyenler de vardır. Bu en başta yansımasını siyasette ve yöneticilik anlayışında bulmaktadır. Ama tarihin yapılışında alın terleri, kanları ve emekleri bulunan yoksul halklar hiç de böyle bir bakışın sahibi değildirler. Tersine yaratım gücünün karşılığı olan daha güzel bir dünyaya ulaşma amaçlarını mevcut düzeyin daha ilerisine gitmek üzere dönüştürmek biçiminde ısrarla sürdürmektedirler. Bu da siyasal mücadelelerin konusudur ve daha fazla demokrasi istemi anlamına gelmektedir.

Halklar siyasetin demokratik tarzda yürütülmesini, yöneticinin demokrat olmasını ve yönetim tarzının da demokratikleşmesini istemektedir. Çünkü, yaşamın en temel etkenleri bu ikisi olmaktadır. Siyaset geleceğe ilişkin öngörüler temelinde planlamalarla yürütülürken, bunun gerçekleşmesinde yönetimlere önemli rol düşmektedir. Her iki alan da toplumsal yaşam açısından yakıcı önemde gerçekleşme ve uygulama alanları olmaktadır.

Günümüzün neredeyse en küçük uğraşına kadar her şeyin profesyonelleşme konusu haline getirildiği toplumsal yaşamın en önemli sorunlarından biri de bunun yarattığı sonuçlardır. Bu derece ayrıntıların geliştiği işbölümünün sonuçları oldukça zararlı olabilmektedir. Bir yanıyla teknik açıdan zorunlu gibi görülen işbölümlerinin giderek insanı tek yanlı bir yaşam, düşünüş ve toplumsal ilişkiye mahkum etmesinin sonuçları, insanın kendi varoluşunun temeli olan toplumsallığına büyük zararlar vermektedir. Giderek ayrıntıları artan teknik gelişmenin her bir ayrıntısının bir uzmanlaşma alanı olarak profesyonelleşmenin konusu haline gelmesi, insanın da metalaşması sonucunu doğurmakta, profesyonel insan yeteneğini en iyi pazarlayan olarak anlaşılmaktadır. Bu da insan türünün atomlarına kadar parçalanırken birbirinden uzaklaşması ve yabancılaşması sonucunu doğurmaktadır.

Bütün bu sorunların ruhsal yapıda meydana getirdiği anaforun giderek toplumlara musallat olan salgın bir illet haline gelmesi de insan türünün geldiği aşamada çözmesi gereken sorunlardan biri olmaktadır. İnsanın maddi ve moral bütünlük içinde sağlıklı bir gerçekleşmesi, öncelikle onun doğasına ters düşen, yani tarihin başlangıcında bulunmayıp sınıflı ve sömürülü toplumsal sistemlerin getirdiği özelliklerinden sıyrılmasıdır. İnsanın insan üzerinde egemenliğiyle başlayan sınıflı toplumlar tarihinin insana ne getirip ne götürdüğü bütün yanlarıyla gözden geçirilmek zorundadır. Bu ihtiyaç, sadece ortaya çıkan olumsuzluklar nedeniyle bu zamana denk düşmemektedir. Bir de bütün bu sorunların çözüm imkanının ortayı çıkmış olması nedeniyle başat gündemlerden biri haline gelmektedir.

"Siyaset ile yöneticilik tarihsel gelişmeleri bakımından birbirleriyle paralel bir gelişim izlemişlerdir. Bugünkü anlamda siyasetin siyasal aygıtlarla birlikte ele alınması, giderek devletle iç içe bir duruma gelmesi, siyaset kavramına dar ve geleneksel yaklaşımın sonucu ve insanlık tarihini sınıflı toplumlar ile başlatıp onunla bitirmek isteyen zihniyetlerin bir yaklaşımıdır."



Bazı temel kavramların tanımı

Siyaset: Tanımı ve tarihsel gelişimi

Siyaset ile yöneticilik yasalar ve uygulayıcılığı kadar birbiriyle ilişkilidir. Siyaset bilimi, toplumsal sorunların çözüm yollarına ilişkin genellemeleri içerirken, bunların uygulanması da yönetim sanatını oluşturmaktadır. Bu nedenle her iki kavramı aynı başlık altında ele alıp tanımlamak uygun olacaktır.

Siyaset ile yöneticilik tarihsel gelişmeleri bakımından birbirleriyle paralel bir gelişim izlemişlerdir. Bugünkü anlamda siyasetin siyasal aygıtlarla birlikte ele alınması, giderek devletle iç içe bir duruma gelmesi, siyaset kavramına dar ve geleneksel yaklaşımın sonucu ve insanlık tarihini sınıflı toplumlar ile başlatıp onunla bitirmek isteyen zihniyetlerin bir yaklaşımıdır. Bu yanıyla siyaset sınıflı toplumlara özgü bir gelişme olarak çıkar çatışmalarının, sınırlı olanakları kendi lehine düzenleme sanatı olarak tanımlama anlayışını içermektedir.

Günlük yaşamın en çok kullanılan kavramlarından biri siyasettir. Devletin merkezi yönetim aygıtı olarak tüm toplumu ilgilendiren konularda, ulusal ve uluslararası ekonomik, sosyal, ticari, kültürel her konuda kararlar almasından, bir konuda çalışma yürüten bir kuruluşun hedeflerini sıralama ve gerçekleştirme yol ve yöntemlerini belirlemesine kadar toplumsal yaşamın bütün alanlarında siyaset yapılmakta ve siyasal çalışma yürütülmektedir. İnsanın bir tanımının da homopoliticus olarak yapılması, toplumsal yaşamın bütün alanlarının siyasetin konusunu içermesindendir. Dolayısıyla siyaseti sadece devlet tarafından yürütülen bir çalışma alanı olarak belirlemek, insanların, devlet dışındaki değişik örgütlerin ve birimlerin politika sahnesi dışında tutulmak istenmesinden kaynaklanmaktadır ve bugün artık bu yaklaşım geçerliliğini yitirmiştir. Ancak bu zihniyet bir dogma olarak siyasetin demokratikleştirilmesinin önünde bir engel durumundadır.

Siyasetin (ya da politikanın) ideolojilerin pratikleşmesi olduğu en genel tanımıdır. Her siyasal kararın altında veya geri planında dünyaya ve olaylara bakış açısının yatması bu anlamdadır. Dolayısıyla siyasal çalışmalarda başarı öncelikle o siyasetin zemini olan dünya görüşünün benimsenmesi ve özümsenmesiyle bağlantılıdır. Nitekim en başarılı siyasetçilerin içinde yer aldıkları, sorunlarını çözmek amacıyla siyaset ürettikleri sistemin ihtiyaçlarını, işleyişini en iyi bilen ve bunun doğruluğuna inanan, bu anlamda sistemin çıkarına gördüklerini bizzat bir yaşam tarzı olarak uygulayanlar olduğu bilinmektedir.

Siyasetçi siyaseti üreten ve uygulayandır

Siyasetin bir özelliği de bilinmesinin değil, uygulanmasının pratik bir değerinin olmasıdır. Siyasetin bilinmesi insanları siyasetçi yapmaz, en fazla bir danışman durumuna getirir. Siyasetçi, siyaseti üreten ve uygulayandır. Danton'u dünyanın en büyük politika ustalarından biri haline getiren de en kritik anlarda, bütün olasılıklar içinden en gerçekçi ve doğru olanı seçip uygulamasıydı.

Siyaset, Arapça kökenli bir kavram olarak seyislikten, at terbiyeciliğinden gelmektedir. Siyaset kavramının etimolojik kökenine ilişkin bu belirleme bize kaba ya da insanların hak etmedikleri bir tanımlama olarak gelebilir. Ancak insanın kendisini ve çevresini tanımasına dayalı gelişmesi öncelikle doğayla ilişkilerinden çıkardığı sonuçları toplum yaşamına uyarlamasıyla gerçekleşmiştir. İnsanın doğayı kendi yaşamının sürekliliği için değerlendirmesinde ilk çabalarından biri de hayvanların evcilleştirilmesidir. Seyislik, bu nedenle insanlık tarihinin en eski mesleklerinden biridir ve terbiye etme yoluyla doğa gücünün insan hizmetine koşulmasının sonuçlarını ortaya çıkararak, insanın kendi türüne ilişkin çalışmalarının ilham kaynağı olmuştur.

Siyasetin mucizeler yaratan bir sihirli değnek haline gelişi tarihin ilk başlarında Sümer rahipleri eliyle gerçekleşmiştir. Bilginin çok sınırlı olduğu, insanın kendi varoluşu ve dışındaki doğa hakkında bilinçsizliği, Sümer rahiplerinin kendilerini göksel düzenin temsilcileri olarak büyük insan kümelerine kabul ettirmelerine imkan sunmuştur. Bu başlangıcın ardından gelen bütün tarih boyunca siyasetin egemen sınıflar elinde adeta dokunduğu her yerde mucize yaratan sihirli bir özellik kazanmasıdır. Siyasetin bu şekilde en büyük gelir kaynağı haline dönüştürülmesi, siyasetin ilk biçiminden niteliksel bir değişim göstermesini beraberinde getirmiştir.

Komünal yaşayış sürdüren topluluklarda, topluluğun bilgesi olarak saygınlık kazanmış olan yaşlılar elinde topluluğu tehlikelerden, doğal afetlerden korumak için öğütler, öngörüler ve tecrübelerden oluşan bilgi aktarımı düzeyinde topluluk yaşamının devamını sağlayan bir araç olan insan ilişkileri ve düşünceleri belki bugünkü anlamıyla siyaset yürütmek anlamına gelmemektedir. Çünkü o ilişki düzeninde, yaşamı sürekliliştirme kaygısı topluluğun bütünsel varoluşunu kollamayı gerektirmektedir ve birinin diğeri üzerinde hükmetme gibi bir amacı yoktur. Ancak ne zaman ki artıürüne el koymak amacıyla insanları denetimi altına almak, bunun için değişik yol ve yöntemler aramak haline gelince siyaset artık bir sömürü aracı haline geldi. Bu haliyle siyaset bir kesimin yararına tüm topluluğun yönlendirilmesinin aracı oldu. Oysa öncesinde, yani kolektif çalışma ve paylaşım koşullarında her şey topluluğun bütünü yararına idi. Birey de topluluğun, totemin, klanın bir parçası olarak vardı.

Artık ürüne el koymanın yol ve yöntemlerin bulunması, insanların bir kesiminin yönetenler hesabına çalıştırılması, en azından emek ürünlerinin bir kesiminin onlar tarafından alınmasının haklı gösterilmesinin aracı olarak siyaset, bir geçim aracı, yaşamı sürdürme yolu olarak bir iş, bir meslek haline geldi. Bu iş bölümü de diğer işbölümleri gibi insanın kendisine ve emeğine yabancılaşmasının temeli oldu. Üreten ve paylaşan, bütün yaşam etkinliklerinde birlikte hareket eden insanlaşma düzeyi, bir kesimi çalışan, bir kesimi çalışmadan yaşamını sürdüren düzeye dönüştü. Bir kesimin üretime doğrudan katılmadığı için emeğe yabancılaşması gibi, bir kesimin de kendi emeğinin sonuçlarını denetleyemez hale gelmesine yol açtı ve emeğinin ürünlerine yabancılaşması gelişti. Bu aynı zamanda insanın kendisine yabancılaşmasına da yol açan bir etkendir.

Bu gelişme, işbölümünün ortaya çıkması, artıürünün bazı kesimlerin elinde birikmesine yol açan gelişmenin neden seçildiği, neolitiğin eşitlikçi topluluk yaşamından sonra böylesi bir yola gitmenin nedenleri üzerinde tarih ve toplum araştırmaları halen devam etmektedir.

Siyasetin bu şekilde nitelik değiştirmesiyle birlikte, herkesin bileceği veya öğreneceği konumdan çıkarılması gerekiyordu. Siyasetin sihirli elbiseler içine sokulması, sadece belirli kesimlerin sahip olabileceği bir sanat haline getirilmesi, egemenlik kültürünün bir sonucudur. Siyasetle birlikte yöneticiliğin de, yani siyasetin uygulanması sanatının da her kesin ulaşamayacağı bir gerçekleşme düzeyi olarak topluma kabul ettirilmesi gerekiyordu. Başka türlü eşitlikçi neolitik sürecini yaşamış olan insana sınıf farklılığına dayalı, çoğunluğun

çalıştığı, ama küçük bir azınlığın ise bütün zenginliği mülkleştirerek egemenliklerinin aracı haline getirdikleri bir düzen kolay kolay kabul ettirilemezdi. Nitekim kolay da olmamıştır. Böylesi bir maharetin sahibi olan Sümer rahiplerinin ideolojik güçlerine şaşırmamak elde değildir.

Bu anlamda siyasetin bir iş, bir meslek olarak uygulanması, öncelikle uygulayıcının kendisini eğitmesini gerektirir. Siyasal insan, kendisini belirlediği hedeflerini gerçekleştirmek üzere yol ve yöntemler, araçları ve zaman mekan konusunda eğitmiş olandır. Politikanın Latince kökenli bir kavram olarak çok yüzlülük anlamına gelmesi de politik insanın bütün koşullara kendini uyarlayabilme ve yaşamın devamı için çözüm üretebilme özelliğinden gelmektedir.

Siyasette başarı gerçekleşen sonuçlarıyla ölçülür. Bu sonuçların her zaman maddi veya pratik, günübirlik sonuçlar olması zorunlu değildir. Uzun vadeli siyaset ile güncel siyaset hedeflerinin farklılığı nedeniyle sonuçlarının ölçüsü de farklıdır. Ama siyasetin özelliği de yaşamı her şart altında sürdürebilme yol ve yöntemlerinin bulunabilmesi sanatı olmasıdır. Başarı düzeyi bu gerçekleşmenin insanın maddi ve manevi, güncel ve uzun vadeli ihtiyaçlarına cevap vermesiyle ölçülür.

İnsanın siyasallaşma düzeyi özgürleşme düzeyini gösterir

Siyasetin tanımı Bismarck tarafından *"olanakları iyi görüp kullanma sanatı" (Aktaran Leslie Lipson-Politika Bilimin Temel Sorunları)* olarak yapılmıştır. Siyaseti, *"fırsatları değerlendirme sanatı"* olarak tanımlayanlar da bulunmaktadır. Her iki tanımın da ortak yanı öngörünün temel olmasıdır. Tanımı ister olanakları görmek şeklinde ifade edilsin, isterse fırsatları değerlendirmek şeklinde yapılsın, politikanın yürütüldüğü zeminde gerçekleşen tarihin katılımcı taraflarının iyi tanınması, doğru tanımlanması önem kazanmaktadır. Fırsat deyimi de tarihin bir anına ilişkin bir gerçekleşme imkanını ifade etmektedir. Politikanın konusu insanlar olduğundan sürekli bir devinim ve değişkenlik söz konusudur.

Öngörü gücü kendisini bu noktada gösterir ve gücünü ideolojiden alır. İnsanın düşünen bir canlı olması, en ilkel biçimde de olsa düşünce üretmeye başladıktan sonra çevresi ve diğer insanlarla ilişkilerinde yaşamını bir tasarıma göre gerçekleştirme çabasına girdiği anlamına gelir. Bu bakımdan siyasetin insan türünün gelişimiyle eş bir tarihe sahip olduğunu söylemek yanlış olmaz.

Nasıl ki insanlık tarihini uygarlıklar ve bunların göstergesi olarak kentsel devrimle başlatmanın doğru olmadığı, bunun öncesinde bir gelişme sürecinin olduğu ve kentsel devrim sürecine kadar ki insan topluluklarının çabalarının, özellikle neolitiğin köy devrimi olarak da ifade edilen tarıma ve hayvan yetiştiriciliğine dayalı uzun bir zaman dilimini kapsayan birikiminin böylesi bir gelişmeye yol açtığı ifade ediliyorsa, siyaseti de devletin oluşumuyla başlatmak ve devletin varlığıyla özdeşleştirmek tarihe yaklaşımda doğru bir yöntem değildir.

Dolayısıyla siyaseti çıkarlar çatışmasının arenası olarak sınırlamak ile insanı siyasal bir hayvan olarak tanımlamak birbiriyle çelişmektedir. Bu yaklaşımın ideolojik arka planı insanın varoluşunu sınıflı toplumlarla başlatıp sınıflı toplumlarla bitirmektir. Bu nedenle de siyasal bilim konusunda yapılan araştırmaların pek çoğunda kavrama yüklenen anlam, bu kavramın sınıflı toplumlarda kazandığı içeriktir.

Siyasal bilimin *"bugünkünden daha iyi bir yaşayış vaat eden bilinçli bir davranış"* olduğu tanımı doğruya en yakın olanıdır.

İnsan davranışını belirleyen kendisi ve çevresi hakkında ulaşmış olduğu bilinç, anlama düzeyidir. İnsanın bilinçli olan bütün davranışları siyasaldır ve bunun tersi de doğrudur. Bilinçsiz davranış, düşüncenin denetleyemediği, duyguların ya da güdülerin hükmettiği davranış demektir. Bilinçli olan her davranışın da mutlaka bir amacı vardır. Bu amaçtan kasıt her zaman pratik ya da bireysel bir çıkar değildir. Amaç, uzun erimli, bütün insanlığa ilişkin idealleri kapsayabileceği gibi, günübirlik yaşam gereksinimlerini karşılamayla da sınırlı olabilir. Bu bakımdan insanın kendisini tanıması, çevresini tanımlaması, kendi kimliğini belirlemesi, davranışlarını bilinçli bir temele oturtması, yani özgürleşmesi demektir.

İnsanın siyasallaşma düzeyi özgürleşme düzeyini gösterir demek yanlış olmayacaktır. Ancak bu siyasallaşma, bugünkü genel geçer siyasallık, sınıflı ve sömürülü toplumların çıkar çatışmasına, aldatma ve aldatılma düzeyine indirgenen siyasallık değildir. Aşılması gereken bu düzey, halen egemen olan sistemlerin insanlığı hapsetmeye çalıştığı bir düşünüş, zihniyet yapılanmasıdır. Bu nedenle insanlık sınıflarla birlikte oluşmadığı gibi sınıfların ortadan kalkması durumunda da tarihini bitirmeyecektir. Bunun gibi siyaseti de insani bir özellik olarak bu çerçevede ele alıp değerlendirmek gerekmektedir. Yoksa, mevcut durumuyla siyasetin çıkar çatışmalarının da ötesinde insanın doğasında öncel olarak var olmadığı birçok bilimsel disiplinin araştırmaları ve vargılarıyla sabit hale gelen kin, haset, husumet, çekememe, kıskançlık, bencillik gibi özelliklere haklılık kazandırılacak, hatta üstün meziyetler olarak bakılması sağlanabilecektir.



Ancak buna rağmen *"Siyasal bilimin özü çekişmeden ve seçmeden (tercihten) oluştuğu"* nu belirten Leisle Lipson (Politika Biliminin Temel Sorunları. Syf.21) siyaseti de çıkarlar çatışmasının çözüm aracı durumuna getirirken gerçekleşen tarihin göz ardı edilemeyecek bir gerçeğini dile getirmektedir. Zira gerçekleşen tarih bugüne kadar ki araştırmalarda yazıyla başlatılmakta, kesin bilgi ve bulgular ancak bundan sonrasına ait olmaktadır. Arkeoloji ve antropoloji disiplinlerinin ulaşmış olduğu tekniklerle pek çok bulgu elde edilebiliyorsa da yazılı tarihin sunduğu kanıtlar kadar net ve kesin değildir. Bu nedenle de egemen zihniyetler rahatlıkla sömürülü toplumsal süreçlerin kazandırdığı bütün özellikleri insanın doğası olarak sunabilmektedir. Bu durum en azından bugüne kadar ki bilimsel çalışmaların en ağır basan yanı olmuştur.

İnsanlık tarihinin bir de yazının bulunmasından önceki bir döneminin olduğu, çok uzun süreçleri kapsayan bu gelişme dönemimin sonunda insanın uygarlıksal aşamalar olarak da tanımlanan süreci yaşadığı bilinmektedir. Özellikle artık kesin bir tarihsel süreç olarak yaşandığı tespit edilmiş olan neolitikte yerleşmenin, üretmenin, yaratmanın bir insan özelliği olarak gelişmelere yön verdiği bilinmektedir. Neolitiğin ana tanrıça kültüne dayalı inanışı ile yaşamına yön veren insanı, kolektif üreten ve paylaşan bir yaşam tarzını sürdürmüştür. Bu süreçte mülkleştirme zihniyeti gelişmemiştir.

Dolayısıyla insan yaşamının sürekliliğini güvenceye kavuşturan üretim tekniği uygulamalarının bir düşünce üretim düzeyine tekabül ettiği açıktır. Bu nedenle insan doğa, insan insan çelişkisinin temeli haline getirilen çıkar farklılıkları insanın varoluşuyla birlikte ortaya çıkmış olan ve onunla birlikte ilelebet devam edecek olan özellikler değildir. Bunlar, insana ilişkin olması gereken idealler, gerçekleştirilmesi umut edilen ütopyalar değil, bilimsel gerçeklerdir ve artık gizlenemeyecek kadar yaygın bilgiler haline gelmişlerdir.

Siyaset ideallerle gerçeği buluşturma çabasıdır

Kırk elli yıl öncesinin zihniyet, düşünce ve bilimsel gelişme düzeyiyle araştırma yapanların siyaset konusunu sınıflı toplumlar tarihiyle sınırlamaları anlaşılırdır. Belki de şöyle demek yerinde olacaktır: Bugünkü yaygın, geleneksel anlamıyla siyaset, sınıflı toplumlara özgüdür, onunla birlikte de bitecektir. Tıpkı sınıf egemenliğini sürdürmek amacıyla toplum ve doğa hakkında gerçek bilgileri değil, çarpıtılmış bilgileri sunan ve bunu bir ideoloji, inanç haline getiren sömürücü sınıflar elinde ideolojilerin de yanılsamalı bilinç olma biçimlerinin tarihe karışmaları ve onun yerini doğa ve toplum hakkında doğru bilincin alacağı gibi...

Siyaset, ideallerle gerçeği buluşturma çabasıdır. Bu iki düzey arasındaki ilişkinin gerçekleşebilirlik olması siyasetin temel özelliğidir. Sadece olması gerekenle, ideal olanla uğraşmak, siyasetten uzak olmak, konumunu güncel gerçeklerin dışına taşımak demektir. Siyasal olmak gerçekçi olmayı, gerçekleşebilir olanla uğraşmayı gerektirir. Ancak bu her şeyi katı mantık kuralarına göre yürütmek gerektiği anlamına gelmez. İnsanın temel ve ayrı düşünülemez özelliklerinden biri de ahlaki ölçüler oluşturması ve bunları sürekli geliştirmesidir. İnsanın hayvanlar aleminden çıkışının temelini oluşturan bir yanı da ahlaki yaşam ölçüleridir. İnsanın siyasal arenada ideal olanı gözetmesini sağlayan da bu ölçülerdir. Yoksa günlük yaşamın sürdürülebilmesinin maddi gereklerini yerine getirmekle sınırlı bir yaklaşım insani olan değerlerin ortadan kalkmasını getirebilir. Nitekim siyasetin sınıflı ve sömürülü toplumlar sürecinde çıkarların savunulması ile sınırlanması durumuna getirilmesi bu dar yaklaşımın sonucudur ve insan doğasına da ters düşer hale getirilmiştir.

"Siyasal bilimin konusu toplumsal bir yaratık olarak davranan insanoğlunun kendisidir" diyor Leisli Lipson.(Politika Biliminin Temel Sorunları. Syf,28) Daha iyi bir yaşama ulaşma arayışı insana özgüdür ve siyasetin konusu da bu olduğundan, siyasal bilimin konusu da siyaseti uygulayan insanın kendisi olacaktır. Siyasetin bugünkü durumuna, insan toplumları arasında çıkar çekişmesinin ve çatışmalarının arenası haline gelmesi, insanın kendi türünü hakimiyet altına almasıyla başlayan sürecin sonucudur.

Devletin, Sümer rahiplerinin zigguratlar etrafında biriken insan topluluklarını tapınaklar hesabına ikna ederek, rızalarıyla da olsa çalıştırmaya başlamalarının sonucu olduğu kesinleşmiştir. Bu icadın insanların büyük kesiminin bir eşya gibi mülkleştirilmesine yol açan zihniyet yapısının siyasal kurumlaşması olduğu da bilinmektedir. Köleleştirdikleri insanların bütün yaşamları üzerinde hak sahibi olarak onlara hükmetmeleri, insanların büyük kesimlerinin zigguratların depolarına tahıl doldurmak için çalışmaları, sınıflaşmanın da, devletin de doğuş kaynağı olmuştur. Bu aşamadan sonra da insan topluluklarının geleceklerine ilişkin tasarımları bu bir avuç azınlık yararına ve çıkarına yapılan planlar, öngörüler olmuştur.

Dolayısıyla insanların daha iyi bir yaşayışa ulaşma çabaları, sınıflı egemenlik sürecinde egemen sınıfın çıkarlarını tüm topluluğun çıkarlarının yerine koymaları nedeniyle hep ardında koşulan bir hedef olarak kalmıştır.

Siyasetin günümüz dünyasında uygulanması yöntem ve anlayışı halen ağırlıklı olarak egemen sistemin çıkarlarının savunulması, sistemin sürekliliğinin sağlanması temelindeki bir zihniyete dayanmaktadır. Emekçi halkların demokrasi mücadelesi bu alanda da devam etmekte ve siyaseti demokratik bir yaşamın kuruluşunun aracı haline getirmek hedefine ulaşılmaya çalışılmaktadır. İnsanın doğasına ve çevresine yabancılaşmasının temelinde yatan iş bölümü günümüz dünyasında bir zorunluluk olarak devam etmektedir. Bu nedenle siyaset de belirli kesimlerin elinde bir meslek olmaya devam etmektedir. Ancak demokratikleşme mücadelesiyle zihniyetlerin olduğu gibi bütün yaşam sisteminin, insan ilişkilerinin de özgürlük ve eşitlik temelinde yeniden kurulması, sömürü ve baskıya dayalı kültürün aşılması mücadelesi devam etmektedir. Halkların zamanı olarak tanımlanan 21. yüzyılda demokratikleşme mücadelesinin giderek boyut kazanacağı ve insanın ezeli arayışı olan özgür ve eşit bir toplumsal yaşam sisteminin oluşturulacağına kuşku yoktur.

Böylesi bir yaşam sisteminin oluşturulmasında insan birey ve toplumlarının elindeki en önemli araç olarak siyasetin demokratik karakterinin ve özünün öne çıkması gerekmektedir. Demokratik siyaset, kitlelerin demokratik mücadele yöntemleriyle hak ve özgürlüklerini geliştirmelerinde, demokratik vicdan ve ahlakla donanmış bir öngörü gücü sahibi olma, gerçekleştirmek amacıyla planlama ve yöntemler belirlemedir. Siyasetin sınıflar elinde bozulmuş bütün yanlarının atılmasıyla siyaset gerçek anlamına kavuşmuş, demokratikleşmenin aracı haline getirilmiş olacaktır.

Yöneticilik: Tanımı ve tarihsel gelişimi

Günlük yaşam içinde yönetim olgusu, yöneten yönetilen ilişkisi bütün çalışma alanlarında geçerli olan, alışılmış bir durumdur. Okuldan fabrikaya, devlet dairesinden kültür sanat kurumuna her yerde geçerli ve yaşamın bir parçası olarak kabul görmekten öte bir zorunluluk olarak algılanmaktadır. Hangi zihniyetle olursa olsun hepsinde ortak olan yön yürütülen çalışmanın, yapılan işin hedeflenen verimlilikte gerçekleşmesidir.

Yine güncel gerçekliğin bir parçası olarak insan çalışma gücünün, emek üretme kapasitesinin karşılığında alınan ücrete veya harcanan emek zamana göre daha büyük bir değeri, emek ürününü, hizmeti ortaya çıkarma amacı, çalışmanın belirli kurallar, yönetmelikler, tüzükler, yasalar uyarınca gerçekleştirilmesini zorunlu kılmaktadır. Bu kurallar, ister pratik bir ceza, ister maddi bir olanaktan yoksun bırakma baskısı, ister ilahlar nazarında günahkar duruma düşme korkusu, isterse de bir amacı gerçekleştirme sorumluluğunun etik gereklerini yapma biçiminde olsun sonuç olarak disiplini sağlayan bir yaptırım gücüne dayanmaktadır. Yöneten yönetilen ilişkisini tarihin başlangıcından günümüze kadar değişen biçimlere rağmen özünü koruyarak sürekleştiren zemin budur.

İnsan toplumunun gelişim tarihinde bilginin belirli ellerde toplanıp yeniden topluluğa dağıtılması gibi toplumsal bir zorunluluğun sonucunda gelişmeye başlayan insanlar arası statü farklılaşmasının ilk biçimi yaşlılar yönetimidir (gerontokrasi.) Sömürünün, dolayısıyla da baskı ve ezme gibi olguların da bulunmadığı ve topluluk yaşamının kolektif çalışma, paylaşım üzerinde eşitliğe dayalı olarak sürdürüldüğü dönemlerde yöneticiler yaşam içindeki etkinliklerinin doğal sonucu olarak ve bir bakıma kendiliğinden ortaya çıkıyorlardı. Ne zaman ki insan ilişkilerinde ürün fazlasının, yani artık ürünün paylaşımı bir çekişme konusu haline geldi yönetenlerin rolü, kendi konumlarına dayanarak topluluk üzerinde çalışmaya doğrudan katılmadan, yöneticiliği bir meslek haline getirerek yaşamını örgütleme eğilimi haline geldi.

"Başlangıçta devletin ortaya çıkışını niteleyen şey önemli toplumsal işlevlerin giderek politikleşmesidir. Kızılderili Amerikası'ndan Asya'nın en uzak bölgelerine kadar ilkesel olarak Kuzey Batı kıyısı Kızılderililerin şefliğine çok benzeyen kişisel statü rollerinin yavaş yavaş politik kurumlara dönüştüğünün önemli kanıtlarını görüyoruz; bu yalnızca zorlamayı değil, aynı zamanda gerçek toplumsal ihtiyaçların karşılanmasını da içeren bir dönüşümdür. Bu kurumların karşıladığı temel ihtiyaçlardan biri, ekolojik ve kültürel olarak farklı olan bölgeler arasında malların yeniden dağıtımıydı. Yerel pazarların yokluğunda Nil vadisinde, Mezopotamya ovalarında, Pers dağlarında, Hindistan ve Çin'in nehir vadilerinde başa geçen krala benzer şahıslar, ekicilerin, avcıların, çobanların ve balıkçıların ürünlerini aksi halde ancak çok sınırlı yiyecek çeşitlerine erişebilecek idari şehirlerin de dahil olduğu topluluklara ulaşmasını olanaklı hale getirdiler. Daha önceleri benzer işlevler tapınak depoları tarafından yerel bir düzeyde yerine getiriliyordu; ama eski uygarlıkların hükümdarları bu işlevleri imparatorluk ölçeğine çıkardılar." (Öz. Ek. M. Boockhin syf.224)

Böylece topluluklar arası ürün değiş tokuşunun ve ticaretin örgütlenmesi temelde işbölümünün yeni bir aşamaya girmesi, doğrudan üretimle ilgili olmayan bir yaşam alanının açılmasıdır. Bu da kabile idarecilerinin ya da doğal yönetici olarak da nitelendirilen kabile şeflerinin yerini kralların hükmetmeye dayalı yönetim tarzının almasının başlangıcı oldu. Bu dönüşüm kolay ve kısa zamanda gerçekleşmedi. Binlerce yıllık hikayedir. Ama bugün devam eden sorunlarının temel nedenlerinden biri olan profesyonelliğin, meslek-

“Binlerce yıllık geçmişe sahip tahakkümcü yönetme kültürünün oluşturduğu gelenek ve zihniyet oluşumunun çok kolay bir şekilde dönüşüme uğratılamayacağı da kesindir. Her şeyden önce insanın insan üzerinde mülkleştirici bir tarzda hakimiyet kurmasının maddi nedenleri, zemini ne olursa olsun gerekli ve zorunlu bir gelişme olarak görülmesi insanın kendi türüne yabancılaşması olarak zihinlerde yer ettiği bilinmektedir.”

ler ayırımının başlangıcı olması itibariyle önem kazanmaktadır.

Yönetim sadece zor, hile, kurnazlıkla ele geçirilen bir konum olmayıp ekonomik gelişme düzeyinin temelinde yatan artürünün bir elde toplanmasının avantajları ve bunun ideolojik söylemle birleşmesinin, ilahi düzenin insani gerçekleşmesi olarak kabul görmüştür.

Bunun için gökyüzü düzeninin yeryüzü temsilcisi olan yöneticilerin doğal idarecilerden farklı olarak topluluk gözünde gizemli özelliklerle donanmış görünmeleri gerekmekteydi. Bunun en temel yolu tıpkı gökyüzünün; ayın, güneşin, yıldızların ulaşılamazlığı gibi yöneticinin –kralın– da erişilmez bir gücün ve özelliğin sahibi kılınması gerekmekteydi. Bunun için gerekli olan bütün eğitimlerin yanı sıra yöneten yönetilen ayrımının yaşam mekanı, tarzı, kültürü, ilişkileri vb ayrılması da sağlandı. Kralın topluluk üyeleri gibi sıradan biri olmadığının kabul edilmesi, ettirilmesi için hiç kimsenin görmediği kapalı mekanda yaşamak zorunda bırakılması, yemek yediği kaplardan bir başkasının yemek yemesinin ölümle sonuçlanacağı gibi söylemlerle bir kutsallık kültü yaratılmaya çalışılmıştır. Bu amaçla her yemek sonrası kapların kırılıp parçalanması gibi daha pek çok uygulama ve tapınma ayini; bunun değişik ilişkileri de tahakküme dayalı yönetme kültünün ilk topluluklara rıza yoluyla kabulünde uygulanan yöntemlerdendir. Bu gelişme insanlık tarihinde bir kültür olarak yer alırken yönetim işinin profesyoneller tarafından yürütüldüğü tüm toplumların ortak bir gelişme dönemine denk düşmektedir. Bu konuda Ortadoğu toplumları için bir söylence olan Yusuf'un hikayesi önemli bir örnektir:

“Yusuf aynı zamanda ilk politik profesyonellerden biridir ve profesyonellik devletçiliğin bir alametidir; 'amatör' bir etkinlik olarak toplumsal yönetimin ortadan kaldırılması. Verimlilik kanunları kendi içlerinde politik bir ahlak haline geldiler.” (Öz. Ek. M. Boockhin syf.225) İşte profesyonelleşmenin politika ve yönetim alanlarındaki sonuçları bunlardır. İlk başta değişim verimlilik ya da maddi kazanç hedefinin bütün etik değerlerin üstüne çıkarılması olmaktadır. Bu da devlet kurumlaşmasının insana kaçınılmaz olarak yüklediği bir özelliktir. *“Devlet Yehova'dan bile daha kıskanç bir tanrıdır”* derken M. Bookchin devletin önemli bir özelliğini çarpıcı şekilde ifade etmiş oluyor.

Sonuç itibariyle tecrübe birikiminin kazandırdığı bilgi ve öngörü gücüyle topluluğu zor zamanlarda yönetip yönlendirme işini yapan doğal şefler ve kahinlerin (şamanların) yerini, yöneticiliği profesyonel iş haline getirenlerin almasıyla yönetme, iktidar sahipliği üzerinde en çok kavga yürütülen, kan dökülen ve insana kendi soyuna yabancılaşması özelliğini kazandıran tarihin en çok çekişme konusu olan iş bölümü olarak toplum yapısına girmiş oldu.

Yöneticilik bir hizmet ve emek üretme alanıdır

Yönetme yönetilme ilişkisinin sınıflı toplumlar boyunca özü insanın araçsallaştırılması ve çok küçük bir azınlığın hizmetine koşulmasıdır. Yöneten belirleyen olarak yönetilenin nesneleşmesini kendi niyetinden bağımsız olarak gerçekleştirmiş oluyor.

Bunun değişmesi, insanın araçsallıktan kurtulması, temel bir özgürleşme sorunudur. Bunun da önemli bir aşaması demokratik temsil yöntemlerinin en geniş katılımla uygulanabilirliğini geliştirmek, seçme ve seçilme ilişkisinde araçsallığın yerini tedricen de olsa doğru amaçlar ortaklığına bırakılmasını sağlamaktır. Bu da sadece ekonomik ve teknolojik gelişmeyle ilgili olmayıp ideolojik, kültürel, moral ve vicdani olarak devrimsel bir dönüşümün gerçekleştirilmesiyle mümkündür.

Ancak binlerce yıllık geçmişe sahip tahakkümcü yönetme kültürünün oluşturduğu gelenek ve zihniyet oluşumunun çok kolay bir şekilde dönüşüme uğratılamayacağı da kesindir. Her şeyden önce insanın insan üzerinde mülkleştirici bir tarzda hakimiyet kurmasının maddi nedenleri ve zemini ne olursa olsun moral ve vicdani açıdan gerekli ve hatta zorunlu bir gelişme olarak görülmesi insanın kendi türüne yabancılaşması olarak; bir kültür, bir düşünüş ve ahlaki yaklaşım olarak zihinlerde yer ettiği bilinmektedir.

İnsanın yönetilme konusu yapılmasının baskıya dayalı ilk biçiminin insanın mülkleştirilmesine dayanan köleci toplumsal ilişkiler olduğu bilinmektedir. Böylece insanın neolitikteki yaşam tarzı olan eşitlik de o günden bu zamana içeriğindeki değişikliklerle birlikte halen ulaşmaya çalıştığı bir arayışı haline geldi.

Günümüzde de bu arayış devam etmekte, insanlık kendi doğasıyla uyuşmayan bu çelişkiyi çözme mücadelesini sürdürmektedir. Zorunluluğun yerini bilinçli katılım ile gönüllülüğün, zorlamanın yerini istekle yapmanın aldığı evrensel boyutta uyumun geçerli olduğu bir dünya arayışı dinlerde cennete girme, ezilenlerin sözcülüğünü yapanlar tarafından da sosyalizmin öngördüğü eşitlik ve özgürlüğün hüküm sürdüğü yaşam sistemi olarak emekçi halkların ütopyası halini aldı.

Günümüzde emeğin maddi planda verimlilik düzeyinin ortaya çıkardığı üretim bolluğunun pek çok sorunu çözebilecek düzeyde olduğu, bunun adil bir paylaşımla gerçekleşebileceği savunusu büyük bir taraftar kesimi bulmaktadır. Ama adil paylaşımın nasıl gerçekleşeceği, adaletin nasıl anlamlandırılması gerektiği ise egemen zihniyetler, bu zihniyetlerin şekillendirdiği vicdan ve ahlaki yaklaşımlar nedeniyle pek çok ayrılığa yol açmaktadır.

Yöneten yönetilen ilişkisinin bir başka düzeyi olan iktidar sahipliği ve iktidara tabi olma ilişkisinin temelinde mülkleştirmenin yattığı, hakimiyet epistemolojisinin mülkleştirici olarak mülksüzler üzerinde ancak güç yoluyla yürütülebileceği, bugün pek fazla gizlenmeye gerek görülmeyen bir gerçekliktir. Hakimiyeti ulus adına temsil ettiğini savunan Türkiye Cumhuriyeti devletinin en temel yargı normunun 'adalet mülkün temelidir' sözü olması kanıksanmış, kanıksatılmıştır. Tarih boyunca mülkleştirmenin konusu ve içeriğine bağlı olarak yürütmenin konusu, yöntemi ve biçimi de değişmiştir. Bu yürütmelerin tümünde çıplak zor ideolojik telkinle yoğrulmuştur. Hiç bir dönemde yönetimlerin en üst katı iktidarlar, hakimiyetini çıplak zor üzerinde sürdürememiştir. Tiranlıklarda, firavunların yönetim tarzlarında bile ideolojik telkine dayalı inanışın sağladığı rızanın önemli bir payı vardır.

Beş bin yıllık sınıflı toplumlar tarihinin yerleştirdiği ahlaki normlar ve vicdani yargının da ötesinde toplumsal gen haline getirdiği bir önyargı da insan toplumunun kendi içinde ve dışında eşitlikçi bir uygulamayı gerçekleştiremeyeceği bir zihniyet olarak kalıplaşmıştır ve yıkılması güç bir dogma olarak geçerliliğini sürdürmektedir. Bu zihniyet yapısı yönetim olgusunun yaşamın yürütülebilmesinde gereğinden fazla güç ve değer kaybına yol açan bir konumdan çıkarılarak demokratik ölçülere kavuşturulmasının da önünde engel konumundadır.

Bu zihniyetin kendi içinde dayanakları, yerleşmiş hukuksal normlara göre haklı görünen gerekçeleri olabilir. Fakat insanın insan üzerinde hangi biçim ve görünümle olursa olsun tahakkümü anlamına gelecek olan belirleyicilik ilişkisini, yani yönetme ve yönetilme ilişkisini ezeli ve ebedi bir ilişki tarzı olarak haklı göstermenin yanlış olduğu toplum bilim araştırmacıları tarafından tarihi bulgulara dayalı olarak savunulmaktadır.

Ancak bu, günümüz gerçekliğinin görmezden gelinerek yönetim olgusuna yaklaşılması anlamına gelmez. Nasıl ki siyasetin sınıflı toplumsal sistemler elinde büründüğü niteliğine karşı çıkmak, güncel siyasal gerçeği görmezden gelmek, reddederek onun dışında kendini konumlandırmak anlamına gelmiyorsa, gelmeyecekse yöneten yönetilen ilişkisinin kökenindeki mülkleştirme zihniyetinin varlığını ortaya koymak, güncel yaşamın yönetim olgusu olmadan yürütülemezliğini görmeyi engellemez. Bu yaklaşım, olması gereken ile gerçekleşen ilişkisini doğru değerlendirme zorunluluğunun sonucudur.

Başka bir ifadeyle insanın güncel gerçekleşme düzeyini veri olarak almak ve bu zemin üzerinde pratik yaşam etkinliğini geliştirmek zorunludur. Tarihin gerçekleşme doğrultusu insan bilincinin gelişmesine bağlı olarak artan bir hızda insanın özgürleşmesi yönündedir. Ama özgürleşmenin yeni bağımlılıklar, karşılıklı sorumluluk ilişkisi anlamında bir arada yaşama gereksinimini daha fazla ortaya çıkardığı da bilinmektedir.

İnsanın kaderim dediği gerçekleşen tarihine hakim olma, onu belirleme çabası sürekli arayışıdır. Bu da güncel ifadeyle hak ve özgürlükler mücadelesidir. Dünyayı ve kendi doğasını tanımasıyla orantılı olarak sahip olması gerekenlerin bilincine varan insan bireyleri ve topluluklarının hak ve özgürlükler mücadelesinin kapsamı da her geçen gün genişlemektedir. Bu da ister doğrudan somut yöneten yönetilen ilişkisi düzeyinde olsun, isterse devlet vatandaş ilişkisinde olsun yeni konumlanmayı getirmektedir.

Bu değişimin tarihin başlangıcından günümüze kadar katettiği yolu en açık gösteren de ilk sınıflı toplumsal sistem olan köleci uygarlık sürecinde kölelerin, kadınların ve cariyelerin varoluş konumu ile bugün karar sürecine katılma hakkı arayışını doğru paylaşımın gereği olarak savunan ve gerçekleştirme çabasında olan insanın gelişme düzeyi arasındaki farktır. Bu bir boyutuyla insani gelişimin de göstergesi olmaktadır.

Her toplumsal olgu, ilişki tarzı veya yargı belirli ihtiyaçların ürünü olarak ortaya çıkar ve buna dayalı olarak varlığını sürdürebilir. İhtiyaç olmaktan çıkmış bir ilişki tarzı yerini bir başkasına, yeni duruma cevap olabilene bırakır. Bu değişimin hızını belirleyen ise toplumsal mücadele gücüdür.

Yöneten yönetilen ilişkisi günümüz dünyasında da bir ihtiyaç olarak varlığını sürdürmektedir, daha uzun süre de sürdürecektir. Değişen içerik gelişen demokrasi mücadelesiyle bağlantılıdır. Toplumun demokratikleşme düzeyi yöneten yönetilen ilişkisinin de demokratiklik düzeyini belirlemektedir. Bu belirleme somut gerçeklik olarak aşılması gerekenle olması gerekenin kesişme noktasıdır. Güncel gerçeklik bunu ifade etmektedir.

Demokratik yönetim gerçekleşmesine ulaşmak için bu olgunun tarihsel gerçekleşmesini çözümlemek, dolayısıyla onu ortaya çıkaran ihtiyaçları, zorunlulukları tanımak gereklidir. Bu da artık günümüz dünyasında önemli ölçüde gerçekleşmiştir.

İlk profesyonel yöneticileri Sümer rahipleridir

Yönetim olgusu varlığı için bir zaman ve mekanı gerektirir. Bu yer ister bir şehirle sınırlı bir mekan, isterse yurtlaştırılmış bir toprak, isterse daha küçük toplumsal birimin yaşam alanı veya kıtaları kapsayan büyüklükte bir coğrafya olsun, her halükarda somut bir zemindir. Zaman ve mekan birliği, toplum ve tarih birliği olmaktadır. Her yönetim mekanı ve tarihiyle tanımlanır, varolur. Yöneticilik de bu anlamda belirli bir mekanda gerçekleşen uygulama gücünü ifade eder ve kendi zamanı ve mekanıyla tanımlanır.

Yönetim olgusunu ortaya çıkaran, daha iyi bir yaşayışın düzenini oluşturma istemidir. Sümer rahiplerinin de başlangıçta insanların daha güvenli bir yaşayış düzeyine kavuşması, bunun için bir düzenlilik arayışıyla başlamış olabileceklerini söylemek muhtemel bir gerçeği ifade etmek olur. Tanrıların başlangıçta insan kılığında ve kullarına karşı sevecen olmalarına karşın daha sonraları göklere çıkmaları, çalışmadan yaşayan, istekleri yapılmadığında da cezalandıran haline gelmeleri, Sümer rahipleri şahsında da gerçekleşen değişimi anlatmaktadır. Sınıf çıkarlarını çoğunluğun yaşayış gereklerinin yerine koyan egemenler bu durumu kabul etmeyen, ister eski eşitlikçi topluluk yaşamına dönmek isteğiyle isterse daha adil bir paylaşım isteğiyle yönetenler karşısında hak arayışına giren geniş kesimler üzerinde otoritelerini tesis etmek, iktidarların en temel kaygısı haline geldi. Bunun ideolojik telkin zemininin yanı sıra kanunlar, kurallar ve bunlara uymayanları cezalandırmakla görevli kurumlaşmalar geliştirme yoluna baş vurdular. Bu nedenle de devlet oluşumundan günümüze dek biri koruyan ve kollayan, biri de cezalandıran ve kahreden yanlarıyla birlikte tanınır. Devletin tanrısal bir özellik kazanması da bunun bir başka biçimde ifade edilmesidir.

Sınıflı toplumlar tarihi boyunca yönetimin, esasen de siyaseti belirleyen ve yönlendiren iktidar erkinin çalışan emekçi halkla kendi aralarına aşılması zor engeller koymaları yöneticilerin toplumların ilk oluşum dönemlerindeki rollerinin değişmesinin sonucudur. Neolitiğin ana tanrıça kültü sürecinde yöneten yönetilen ilişkisi bir çıkar farklılığına dayanmamaktadır. Ve bu çıkarın bir taraf lehine gerçekleşmesi için hükmetmenin zor veya baskı yolları ve araçlarıyla sürdürülmesine ihtiyaç bulunmaktaydı. Ancak, sınıflı toplumlar sürecinde göksel hakimiyetin yeryüzü temsilcileri olan yöneticilerin yönetilenler karşısında kendilerinin de izah etmeye güçlerinin yetmediği üstünlük konumlarının kabul ettirilmesi için yöneticiliğin bir özel meziyet ve yetenek gerektirdiğinin ikna etme yoluyla veya doğma olarak özümsetilmesi gerekmekteydi.

Tarihin yazılı kayıtlara geçen ilk profesyonel yöneticileri Sümer rahipleridir. Ziggurat etrafında toplanan ve depolardaki ürünlerle yaşamlarının sürekliliğini güvenceye alan insan toplulukları üzerinde gerçekleşen bu yöneticilik kendi ardıllarını belirleme gibi bir geleneği de başlattı. Sümer rahiplerinin ardılları olan yöneticiler onların soyundan gelenlerdi. Yönetim kültünün oluşturulması da bu şekildeki bir geleneğin oturtulmasıyla ve yöneticiliğin ancak bir soydan gelenlere mahsus bir yetenek olduğu inancının yönetilenlerde yaratılmasıyla gerçekleşti. Bu aynı zamanda devlete kutsallık bahşedilmesi gibi onun yöneticilerinin de kutsal bir soydan, tanrılar nazarında daha seçkin görülen bir kesimden geldiği zihniyetinin kitlelere kabul ettirilmesi demekti. Köleci sistemin tanrı kral yöneticilerinin ardılları da onun çocukları veya bizzat onlar tarafından belirlenenler oldu. Feodal monarşilerde de soydan geçme yöneticilik, iktidar sahipliği geleneği devam etti. Teokrasiler de feodal geleneğin paylaşımcılarıydı.

Bu gelenek, kendisi de kale diplerinden türeyen ve sonradan sermaye gücüne dayanarak iktidar erkini sürdüren burjuvazi tarafından bozuldu. Devlet örgütlenmesinin giderek büyümesi ve karmaşıklaşmasının yanı sıra yönetimin teknik özelliklerinin de özel eğitimi gerektiriyor olması, kapitalizmin yönetici kesiminin bu mesleği soydan alanlardan değil, ücretle çalıştırılan bir uzmanlar ekibinden oluşturmasını getirdi. Egemen sınıf artık bizzat kendisi iktidar aygıtının başında olma yerine kendisinin çıkarlarını koruyacak bir eğitimden geçen uzman bir kadro ile bu işi yürütme yolunu seçti. Ya da kapitalist demokrasi ile birlikte gelişen temsil sisteminin ilk uygulaması, egemen sınıfın kendisi adına siyaset üreten ve uygulayan temsilcileri devlet aygıtının yöneticileri haline getirmesi şeklinde gerçekleşti. Bu durum, iktidar erkinin sermaye sahibi sınıf olan burjuvazi elinde olduğu gerçeğini değiştirmedi, ama kamufle etti. İktidarın mülkleştirme temeli bu şekilde değişmedi, sadece biraz dolaylanarak varlığını sürdürmeye devam etti.

Şimdi halklar çağında yöneticiliğin anlamında ve rolünde değişimin yeniden, bu kez tersinden gerçekleşmesi zamanıdır. Yani yöneticilik, hangi toplumsal birim düzeyinde olursa olsun hizmet etmek, diğer topluluk üyeleri gibi emeğinin ürünüyle yaşamak uğraşı haline getirilmek durumundadır. Yöneticilik, siyasetin sihirli elbiselerinin kazandırdığı özel bir yetenek ve beceri alanı olmaktan çıkarılıp toplumun her üyesinin yürütebileceği bir görev haline getirilmeden bir ayrıcalık konusu olmaktan, statü farklılığının nedeni olmaktan çıkarılamayacaktır.

Bunun için belki daha uzun bir zaman erimine ihtiyaç vardır. Ama demokratik yöneticilik, bunun gerçekleşmesinde önemli bir aşama olacaktır. Demokratik yöneticilik, uygulamalarından dolayı yönetilenlerin halkın karşısında sorumlu olan, halkın denetimine açık olan yöneticiliktir.

Halen varlıklarını değişik ülkelerde sürdüren örnekleri olmakla birlikte, soydan geçme tarzında ve mirasyedicilik şeklindeki yöneticiliğin sürdürülmesi koşulları oldukça daralmıştır. Bunlar dahi artık halkın istemlerine kulaklarını kapatamayacaklarını görmektedirler. Demokrasinin herkes tarafından benimsenen bir yönetim tarzı olması nedeniyle en kötü bir sömürü ve hakimiyet peşinde koşan ve bunun için sağa sola saldıran kapitalist emperyalist yönetimlerin dahi bu eylemlerini demokrasi savunuculuğuyla kamufle etmeye çalışmaları, demokrasinin kesin zaferinin kanıtıdır.

“Şimdi halklar çağında yöneticiliğin anlamında ve rolünde değişimin yeniden, bu kez tersinden gerçekleşmesi zamanıdır. Yani yöneticilik, hangi toplumsal birim düzeyinde olursa olsun hizmet etmek, diğer topluluk üyeleri gibi emeğinin ürünüyle yaşamak uğraşı haline getirilmek, toplumun her üyesinin yürütebileceği bir görev haline getirilmeden bir ayrıcalık konusu olmaktan, statü farklılığının nedeni olmaktan çıkarılamayacaktır.”

Yönetimin sürekliliği veya sürdürülebilirliği konusunda kaygının başladığı yerde gericiliğin beslenme ortamı doğmuş demektir. Bu durumda yöneticilik yapmanın kaygısı, konumunu koruma kaygısı haline gelmiştir, bu ise mevcut olanı muhafaza etmek için bütün argümanların kullanılmasını teşvik eder. Konumun korunması kaygısı muhafazakarlığın, tutuculuğun başlama zeminidir.

Bu belirleme, yönetimsel çalışma ve temsil gücüne tutkuyla sarılmamak gerektiği anlamına gelmez. Diğer yandan yöneticilik bir meslek, bir profesyonellik alanı olarak kaldığı sürece üzerinde titizlikle durmayı, yoğunlaşmayı gerektirir. Demokratik yönetimsel duruş yöneticiliği bir hizmet ve emek üretme imkanı ve alanı olduğu yaklaşımını gerektirir. Aynı zamanda değişebilir, değiştirilebilir bir konum olabileceği bir kabul olarak özümsenmelidir. Halkın tercihlerinin değişmesi bir gelişmenin ve ilerlemenin sonucu olarak ortaya çıkmışsa, bunda yöneticinin kendi emeğini görerek onur duyması kadar bu gelişmeye ayak uyduramayan yönetimin değiştirilebilirliğinin de halkın bir tercih hakkı olarak yine aynı ölçüde kabul edilmesi gereklidir.

Devlet ve yurttaşlık

Devlet ve yurttaşlık kavramları siyasal içerikleri ile birlikte varlık bulmaları nedeniyle bir başlık altında ele alınmaya ve tanımlanmaya uygun görülmektedir. Devlet, siyasetin uygulayıcısı kurumlar bütünüdür. Varlığını yasaların ve otoritenin uygulanmasıyla sürdürebilir. Yurttaşlık ise bir devlete ait bir üye olmayı, devletin yasal hukuksal yapısına göre hak ve görevlerden oluşan bir statüyü ifade eder. Her ikisi de pek çok araştırmaya konu olmuşlardır. Ama toplumların gelişim ve değişimine paralel her iki kavramın içeriğinde de değişimler olmaktadır.

Devletin değişmeyen özü yasalar ve otoritenin mevcudiyetidir. Leslie Lipson "otorite bir azınlığın çoğunluğa zorla kabul ettirdiği bir nesne değil, çoğunluğun bir azınlığa geçici olarak bıraktığı bir nesnedir" (Pol.Bil.Tem.Sor.Syf.250) şeklinde savunulan bir düşünceyi aktarırken, devlet ordu benzetmesi yapan görüşe karşı ileri sürülen bir başka görüşü aktarıyor. Ama; düşünceyi açıkça ifade etmese de paylaştığı anlaşılıyor. Yönetilenlerin, halkın yöneticiyi sorumlu kıldığını da belirtiyor. Bu düşüncelerin altmışlı yılların soğuk savaşı ve toplumsal araştırmaları çerçevesinde ifade edildiğini belirtmek gerekiyor. En temel yanılgı, devletin kökenine ilişkin, hiçbir belirlemede bulunmamasıdır. Devlet beş bin yıldır vardır ve halktan aldığı, hatta halkın ona verdiğini bile varsaysak otoriteyi uygulama hakkından hiçbir zaman vazgeçmemiştir. Dolayısıyla bu süreyi geçici olarak tanımlamak ne kadar doğru olur?

Siyasetin ve yöneticiliğin özel yetenek gerektiren, sırlı elbiseye büründürülerek profesyonelleşmenin konusu yapılması da bir devlet alametidir. Dolayısıyla yöneticiliğin ve siyasetin demokratikleşmesi ile devletin demokratikleştirilmesi birbirini etkileyen bağlantılı konumdadırlar. Siyaset ne kadar kitlelerin algıladığı ve uyguladığı bir duruma gelirse, devletin ve yöneticiliğin de demokratikleşmesi o denli imkan dahiline girer. Bunun tersi de doğrudur.

Devlet ve yöneticilik siyasetin kurumlaşması ve uygulanmasıdırlar. Ancak yöneticiliğin ve devletin kapsamı siyasetten dardır. Siyaset, toplum yaşamının tümünü ilgilendiren sorunlara çözüm arayışını içerir. Bu nedenle dış siyaset devletle bağlantılı olsa da uluslararası kurum ve kuruluşların çalışmaları devlet kurumunun çerçevesini aşan ama siyaset sınırları içinde kalan çalışmalardır. Aynı şekilde bireylerin ve küçük toplulukların iş bölümü ve yönetimsel bir düzenlemeye gerek görmeden kısa ve orta vadeli geleceklerine ilişkin politikalar belirlemeleri ve uygulamaları da mümkündür.

20. yüzyılın ikinci yarısında yürütülen arkeolojik ve antropolojik araştırmalar devletin kökeni konusunda ileri sürülen pek çok düşünceyi çürütürken, devletin bir insan icadı olduğu ve ilk kez Aşağı Mezopotamya'da kurulan kentlerde yönetim aygıtı olarak şekillendiği netleşmiştir.

İlk devletli toplumun Sümerlerle gelişmesi, Sümer rahiplerinin göksel düzeni yeryüzünde kurmak üzere taklit etmeleridir. Mitolojik düşünüşe göre tanrıların kurduğu ve hiçbir aksamaya uğramadan işleyen göksel düzen (güneş ve yıldızların hareketi) topluma da uygulanabilirdi. Bu nedenle göksel düzen ne kadar kutsal ise devlet de o kadar kutsaldır. Bunun topluluğu yeni bir düzen ve yaşam tarzına ikna etmek için çok çaba gerektirdiği açıktır. Bu nedenle, "Sümer mitolojisi incelendiğinde Sümerlerin yaptığı her şeye tanrı düzeni demelerinin nedenini bilimsel olarak da şimdilerde iyi anlamak durumundayız. Ama o dönemin insanları bunu bir insan düzeni olarak bilmek yerine, buna rahiplerin oluşturduğu ve semavi düzenin yeryüzündeki ilahi düzenlenişi olarak inanmak durumundaydılar. Düşüncenin temel biçimi bilmeye değil, inanmaya dayalıydı. Her şey tanrıların düzeniydi. Buna içten ve tümüyle kuşkulanmaksızın inanıyorlardı. (Süm.Rahi.Dev.Dem.Uyg.Syf.23)

Devletli toplumun öncesi de vardır. İnsanlık yüzyıllar boyunca paleolitik ve mezolitik süreçlerini yaşayarak yerleşik yaşama geçişin koşullarını oluşturabilmiştir. İlk yerleşmeler neolitikte gerçekleşir. "Neolitik çağ bir tarım ve köy devrimine dayanırken, uygar toplum esasta bir şehirleşme ve ona dayalı devlet olarak tanımlanır." (S.R.D.D.U.Syf.30)

Bu şekilde köy devriminden kent devrimine geçişin medenileşme-uygarlaşma, (medine, şehir) olarak anlaşılması da açıklık kazanmış oluyor. Kentin oluşumunda, kent sınırlarının belirginleştirilerek kent yerleşim alanının kutsal sayılması ile kentte doğan devletin kutsallığı, tanrısal özellikte empoze edilmeye çalışılması birbiriyle bağlantılıdır. Bu şekilde özünde insan icadı olan, insan eliyle yapılan ve hatta doğadan alınarak evcilleştirilen her şey ile evcilleşmemiş olan her şey birbirinden ayrı yerlere konmuştur. Bu aynı zamanda insanın kendi dışındaki doğaya yabancılaşmasının başlangıcıdır ve sonradan insanın kendi doğasına da yabancılaşmasına kaynaklık etmiştir.

Devletin ortaya çıkışını, toplum üzerindeki etkilerini bu denli geriye götürmek, tarihin başlangıcına gitmek bakımından gereklidir. Tarihin başlangıcı doğru bilinmeden bugünün doğru yaşanması da mümkün olmaz. Bu nedenle de Sümer uygarlığına ilişkin arkeolojik buluntular, yazılı tabletler ile birlikte insanlık tarihi geçmişi hakkında gerçek bilgiye ulaştı. Bunun öncesinde devlet, kölecilik, sınıflı toplumlar, özel mülkiyet vb kaynağına, doğuşuna ilişkin yapılan tüm değerlendirmelerin gözden geçirilmesi gerekiyor.

Ancak doğuşu hakkında doğru bilgi sahibi olmanın önemi kadar, devletin bugünkü varlığını doğru tanımlamak da gereklidir. "Devletler, değişen insan emeğinin ürünleri üzerine kurulan hakimiyet biçimleridir." (S.R.D.D.U.Syf.25) Ve bugün de kapsayıcı kurum olarak varlığını doğuşundaki ana çizgileriyle sürdürmektedir. Daha uzun süre de devam ettireceğe benzemektedir. İnsan toplumu halen devletsiz bir yaşama hazır hale gelmemiştir. Gelişen teknik iş bölümünün karmaşıklığı, sınıflı egemenlikli sistemlerin çatışma ve çekişmeleri devletin varlığını koşullayan zemindir.

Devlet, Sümerlerle birlikte doğmuş olsa da feodal ve kapitalist uygarlıklarla gelişmesini sürdürmüş, biçim değişikliklerine rağmen özünün mülkleştirici yapısı aynı kalmıştır.

Devlet nasıl ki sınıfların ortaya çıkışıyla paralel toplum yaşamına girmiş ise sınıfların varlığı devam ettiği sürece de insan toplumunun yaşamından çıkmayacaktır. "Sınıfsal bölünme gerçekliği sürdürüldükçe teknik nedenlerden ötürü devletsiz yaşanamayacağı da bilinmek durumundadır. Böyle bir durumda devletsiz yaşamayı istemek ya taş çağına geri dönmek veya anarşist olmakla mümkündür. Mevcut koşullarda ikisi de mümkün olmadığına göre devletle yaşanacaktır. (S.R.D.D.U)

Bu durum sınıflaşmanın insan toplumunun yapısında yarattığı inkar edilemez gelişmenin yanında, yol açtığı yabancılaşma ve tahribatı da ifade etmektedir. İş bölümü, emeğe yabancılaşma, emeğin sonuçlarıyla ilgilenemez hale gelme, giderek topluma yabancılaşmayı getirmiştir. Bu da devletin günümüz bilimsel gelişmelerine rağmen halen varlığını sürdürmesine mahkum olmanın nedenini açıklamaktadır.

Devletin, kentsel devrimle birlikte tarih sahnesine çıkması, daha gerilere gitmemek kaydıyla bir bakıma zorunluluktur. Topluluklar arası ürün değiş tokuşundan kent yaşamının bir düzene kavuşturulması ve güvenlik gerekçeleri yeni bir organizasyon olarak devlete yataklık yapmıştır. İnsan topluluklarının neolitiğin eşitlikçi, kolektif yaşayışından ürün fazlasının bir azınlığın elinde birikmesine rıza gösteren düzene geçişinin ise henüz açıklanamayan yönleri bulunmaktadır. İnsan bireyinin elindeki ürünü vermesi, bir başkasının ise onun üzerinde kendini güçlendirerek hükmeder duruma gelmesi daha önceden varolan bir ilişki türü ve özellik değildir. Tamamen insani bir gelişmedir. Tıpkı insandan başka kendi soyunu bilinçli bir katliama uğratan başka canlı olmaması gibi. Devlet de bir insan icadıdır. O halde yine insan tarafından ortadan kaldırılması mümkündür. Ama bu neyle mümkündür? Öncelikle devletin ortaya çıkışında rol oynayan bütün etkenlerin kaldırılmasıyla. Bu, ekonomik gelişme, insan emeğinin verimliliği, üretim bolluğu, insan toplumunun bilinçlenmesi, toplumsal varoluş ihtiyacını duyumsayan ahlaki ve vicdani gerçekleşme.

Kapitalist uygarlıkta devlet, teknik gelişmeye paralel artan teknik iş bölümü nedeniyle karmaşık bir mekanizma olarak gittikçe büyüyen bir hacim sahibidir. Teknik iş bölümünün bu kadar artması, öncelikle kapitalizmin kar mantığının sonucu olarak benzer konularda farklı teknik ölçü ve standardın kullanılmasından kaynaklanmaktadır. Toplumsal gelişmenin ekonomik gerekçelerle; üretimdeki etkinliğe bağlı olarak açıklanmasının yetersizlikler taşıdığı, insanın alet yapmaya başladıktan sonra bilinciyle gelişmelere yön verdiği ve gelişmede ekonomi kadar rol oynadığı bilinmektedir. Nitekim bugün halen sınıflı ve sömürülü toplumsal sistemlerin sürdürülmesinin temel gerekçesi ne üretim yetersizliği, ne doğa ve toplum hakkındaki bilgi azlığı ve ne de insan emeğinin verimliliğinin az oluşudur. Geriye kalan ise ahlaki ve vicdani ölçüler olmaktadır.

Bu nedenle de devletin öncelikle mülkleştiren özünün dönüşümünü, otoritesinin yumuşatılmasını içeren demokratikleştirilmesi mücadelesine tabi tutulması aciliyet arz etmektedir. Devletin demokratikleştirilmesi, toplumun ve siyasetin de demokratikleştirilmesinin hem sonucu hem de nedenidir.

Yurttaşlık kavramı ulusallık kavramından daha kapsayıcıdır

Devlet "hukukun, gelenek ve görenek kurallarının hem yaratıcısıdır, hem de "ürünüdür" (Pol.B.Tem.Sor.S.315) Demokratik devlet ise demokratik hukuk, gelenek ve görenek kurallarının hem yaratıcısı, hem de ürünü olacaktır. Bunun için öncelikle demokratik siyasetin uygulanması ve geliştirilmesi gerekmektedir. Demokratik siyaset alanı sivil toplum alanıdır. Sivil toplum alanının en temel kuruluşlarından biri yetki, inisiyatif, tüzel kişilik yöntemiyle yerel yönetimlerdir. Bu nedenle devletin demokratikleşmesinde yerel yönetimler önemli role sahiptirler.

Yerel yönetimlerin yerel siyaseti uygulayanlar olarak yerel alanda etkileri kadar ülkeye de etkide bulunmaları, bunun için kendilerinin demokratikleşme düzeylerinin ülkenin bütününde, dolayısıyla devlette demokratikleşmeye bir ölçü olduğu görülmelidir.

Yurttaşlık, bir aidiyet düzeyi olarak devletle birlikte varlık gösterir. "Yurttaşlık kavramı, devletle olan bağı ifade eder. Bir nevi devlete üye olmak anlamına gelir. Bu, bir siyasi kavramdır." (S.R.D. D.U. Syf.24)

Yurttaşlık, devlete üye olmanın gereği olarak, belli bir toprak parçası, siyasal sınırları belirlenmiş bir alanda yaşamayı koşullar. Bu yaşamın sürdürülmesinde karşılıklı yükümlülükler geçerlidir. Devletin, yurttaşlarına karşı gerçekleştirmekle yükümlü olduğu görevleri vardır. Yurttaşın da bağlı olduğu devlet düzeninin devam ettirilmesinde uyması gereken kurallar ve yapması gereken görevler vardır. Bu bağlamda yurttaşlık kavramı hak ve görevler kapsamıyla devletle birey arasındaki bir sözleşmedir.

Devletin, yurttaşının başta yaşam güvencesi olmak üzere zaman ve mekana bağlı olarak değişen pek çok görevi yerine getirmesi gerekir. Yaşam güvencesinin güvenlik, ekonomik gelir, kültürel ihtiyaçlar temel olmak üzere, artan refah düzeyine paralel genişleyen bir kapsamı vardır. Güncel devlet örgütünün ekonomik gelişim, artan gelir ve büyüyen ihtiyaçlar karşısında kendi yurttaşlarının yaşamlarını en iyi biçimde örgütlemek görevi vardır. Burjuva politikacılığının ve yöneticiliğinin teorisyeni olarak bilinen Machiavelli de yurt sevgisinin bireyin toprağına ve onu koruyan yönetimine karşı sevgi ile bağlılık olduğunu, ancak yönetenler bu görevi yapmadıklarında sevginin nefrete dönüşeceğini söylemiştir.

Yurttaşlık konumu, devlet karşısında hak ve görevleri kapsayan bir dengeye oturur. Ancak bu dengenin ağır basan yanı, kölecilikten itibaren hep devletten, yönetenlerden yana olmuştur. Köleci sistemde bu fark uçurum düzeyinde iken, kapitalist demokraside seçme ve seçilme hakları başta olmak üzere insan hakları beyannamesi ile uluslararası düzeyde kabul gören birey hak ve özgürlükleri çerçevesinde azalmıştır. Yurttaşlık bir aidiyet biçimi olarak insanın kendini tanımlama, insan toplumu ve doğal çevre içinde kendine bir konum belirleme çabasında bir aşamaya denk düşer. Bu da bir devletin resmi normlarına, kurallarına göre kendini konumlandırmadır. Bu bir yönüyle kendini diğerlerinden ayıran dil, kültür, toprak, tarihsel köken ve birikim gibi özellikleri netleştirmek oluyor.

Yurtseverlik ile ulusallık arasındaki fark aidiyet ölçülerinde belirli farklılıklardır. Yurtseverlik aynı toprak parçasında yaşayan, aynı devletin yasalarına uyum gösteren herkesi eşit statüde görür. Ama ulusallık kökeni, soykümesel birliğe kadar götürür. Yurtseverlik ve yurttaşlık daha çok kendini tanımlama çabasındayken, ulusallık kendisini diğerlerinden ayıran motifleri öne çıkarır. Bu nedenle de yurttaşlık kavramı ulusallık kavramından daha kapsayıcıdır. Ortak yaşanan ve yurttaşlık bağları paylaşılan bir toprak üzerinde birden çok ulusal topluluk bulunabilir. Yurttaşlık bu yönüyle ulusallığın üstünde bir kimliksel tanımdır, siyasal bir tanımdır.

Günümüz dünyasında birey hak ve özgürlüklerinin güvence altına alınmış olması nedeniyle uluslararası hareketlilikte temel tanıtma ölçüsü hangi devletin vatandaşı olunduğudur. Bu dolaşımda kimliğin geçerlilik düzeyi devletin siyasal, ekonomik, kültürel özellikleri ve gelişmişliğiyle bağlantılı olmaktadır. Bir İsveç veya ABD vatandaşının karşılaştığı sorunlar bir Pakistan, Bangladeş, Sudan vatandaşının karşılaştığı sorunlar kadar değildir. Bu noktada yurttaşlığın bir diğer özelliği öne çıkmaktadır. O da ait olduğu devletin kendi yaşamına karşı görevlerini yeterince yerine getirmemesi halinde yurttaşlık haklarından kaynaklanan rolüdür.

Her devlet, yurttaşının belirlenmiş yasal hukuksal sınırlar içinde hareket etmesini, kurulu düzenin devamına hizmet eden davranış ve tutum içerisinde olmasını ister. Kurulu sistemin devam etmesine, daha da sağlamlaşmasına hizmet eden bütün girişimler övgüyle karşılanır. Hatta yurttaşlık eğitimi ayrı bir çalışma olarak ele alınır. Devlet kurumu varoluş nedenleri ve temellerini kendi vatandaşlarına tanıttığı ve benimsettiği oranda sisteminin işleyişini güvenceye almış olur. Yurttaşlık bilinci ve duyarlılığı devletin kurumsal varoluşuna tabiiyetle sınırlı olması, bireyin toplum ve tarih karşısındaki sorumluluğunun bir bölümünü bir kenara bırakması demektir.

Yurttaşlık devlet karşısında haklarını kullanabilmeyi gerektirir. Bu da demokratikleşmeyi ileri düzeylere vardırmak için mücadele etmektir. Her ne kadar bugünden dünya vatandaşlığını bir aidiyet düzeyi olarak savunanlar var ise de uygulanma koşullarının olmadığı bilinmektedir. Küreselleşme, ulusal devletin aşılmasını gerektiren gelişmelere yol açmıştır. Ancak bu devletin tümden ortadan kalkmasının koşullarının gerçekleştiği anlamına gelmemektedir. Devlet demokratikleşerek varlığını daha da sürdürecek, toplum yaşamının düzenlenmesinde rolünü oynayacaktır. Artan teknik farklılıklar, giderek büyüyen üretim çeşitliliği, uluslararası ekonomik ilişkiler devletin düzenleyici rolünü devam ettirmesini zorunlu kılmaktadır. Aksi durumda her biri bir devlet kadar girdi çıktısı ve örgütsel cesameti ile global şirketlerin elinde insan hak ve özgürlükleri çok daha geri bir konuma gidebilir. Devletin dengeleyici ve düzenleyici olması yurttaşlık bilinciyle aktifleşen yurttaşlar topluluğunun tutumuna bağlı olmaktadır. Devletin mülkleştiren ve mülk sahiplerinin yönetim aygıtı olma yanı ağır basan özelliği ortadan kalkmamıştır, kalkmayacaktır. Ancak halkın istemlerine göre tutum belirleme, sistemin devamında tarafları gözeten bir optimal dengeyi tutturması mücadeleyle bağlantılıdır.

Yurttaşlar topluluğu farklı ulusal, etnik, dinsel, kültürel renkleri içinde toplayan kapsayıcı bir düzeydir. Yerellik, yurttaşlıkla yan yana ve birbirini besleyen özellikleri demokratikleşmeye orantılı olarak geliştirirler. Yerelliğin demokratik biçimi, yurttaşlığın da demokratik biçiminin temel taşlarındandır. Yerel farklılıklara ve özgünlüklere hoşgörülü yaklaşım düzeyi yurttaşlık bağlarının kabule dayalı güçlü olmasını belirler. Yerelliğin merkezi yönetim –iktidar– tarafından parçalayıcı bir argüman olarak kullanılması gerici temelde otoritenin kurumlaştırılmasında yöntemlerden biri olarak kullanıla gelmiştir. Bu nedenle de yerellik hep geriliğin, geleneksellığin beslenme kaynağı olarak tutturulmak istenmiştir.

Modern uluslar tarihinde bu durum çok bariz olarak görünmüş ve yaşanmıştır. Merkez taşra ayrımı, modern geleneksel ayrımı olarak ele alınmış, öyle benimsetilmiştir. Uluslaştırmanın modernizm mantığı ile yerelliği öğütme, eritme yaklaşımı merkezi iktidarlar elinde otoriteyi uygulamanın gerekçesi haline gelen yerel hoşnutsuzluklar ve ayaklanmaların nedenidir. Yerelin kendi özgünlüğüyle özgür ve eşit bir temel üzerinde kurulacak bir ilişki yerel farklılıkların bir arada yaşamasını ve benzerliklerin, ortak yanların daha fazla öne çıkarılmasını sağlayabilir. Bu konuda en fazla örnek verilen İsviçre'dir. Günümüzün ulaşım ve iletişim imkanları temelinde yerellik, yurttaşlık bilinciyle, ortak vatan duygusu ve bilinciyle çelişmeyen özellikler olarak varlığını sürdürebilir.

Yerel özellikler, ulusal kimlik farklılıklarına hoşgörülü yaklaşım temelinde yurttaşlık kimliğini egemen ülkelerin halklarıyla paylaşma Kürtlerin yeni stratejisi olarak dört yıldır uygulanmaktadır. Bu stratejinin uygulanmasıyla Türkiye'de savaş ve çatışma ortamı yerini kısmi bir barışa bırakmıştır. Ortak vatan esprisi Kürtler tarafından benimsenmiştir. Ortak vatan esprisi Kürt ulusal kültürel özelliklerinin reddi veya inkarı üzerinden gelişemez. Bunun için Kürt halkı ortak vatan esprisi temelinde Türk halkıyla birlikte yaşamanın koşullarını oluşturmak için dört yıldır ('99'dan bu yana) barışçıl, siyasal mücadelesini sürdürmektedir. Bu alanda Türkiye devleti zihniyetinden kaynaklı tüm engeller kaldırılamamış olsa da önemli gelişmeler de kaydedilmiştir. Bu gelişmelerde yerel yönetimlerin demokratik ölçülere uygun bir yönetim yaklaşımı geliştirmelerinin rolü önemlidir, bundan böyle bu önem büyüyerek devam edecektir.

DEMOKRATİK UYGARLIKSAL GELİŞME VE YEREL YÖNETİMLER -I-

Demokratik yerel yönetim anlayışı

Dünya toplumunun değişik biçim, görünüm ve düzeylerde kendini dışa vuran sorunlara çözüm arayışı, çağcıl bir doğrultunun halen hakim olamaması nedeniyle bazen büyük bir kargaşanın arifesi, genelde de bütünlüklü bir bunalım olarak kendisini yansıtmaktadır. Temel doğrultuda kararlaşamamanın, temel sorunlara doğru çözümler üretmede inançla birlikte yüksek bir moral düzeyini pratikleştirme yoksunluğunun birincil nedeni insanlığın halen sınıflar, uluslar, bölgeler, kıtalar şeklinde bölünmüş olması ve bunun çıkar çatışmasına dönüşmesidir. Bu çatışma entellektüel düşünsel düzeyde olduğu kadar ideolojik politik farklılıkların kendini planlamalar ve öngörüler şeklinde ortaya koymasıyla devam etmektedir. En nihayetinde de ABD şahsında dünya imparatorluğu kurma girişimlerine ve bunun için ülkelerin çeşitli gerekçelerle, uluslararası karar organları da aşılarak işgal edilmesi ile savaşlar yürütülmektedir.

Çıkarları grup, sınıf, ulus ya da uluslar topluluğu, AB, BDT örneklerinde görüldüğü gibi uluslar üstü topluluk adına korumanın en etkin aracı hakimiyet olduğundan siyasal ve örgütsel düzeyde sorunlar yönetsel zihniyetin değişiminde düğümlenmektedir. Bu gerçeklikten hareketle sorunları ele alış ve çözüm üretme yaklaşımı en başta tarihe ve topluma bakış yöntemi sorunu olmaktadır. Sorunların tarihsel temellerini ortaya koyup nedenlerini ve sonuçlarını birbirlerini etkileyen ve üreten diyalektiği içinde ele almak bu çalışmamızın temel perspektifi olmaktadır. Birey, grup, ulus, topluluk ve dünya toplumu ilişkisini bu karşılıklı etkileşim içinde ele alıp her birine kendi gerçekliğine göre rol biçerek çözüme katkısını sağlamak doğru olandır.

Bu bakımdan genelde yerel yönetimler (Locak Self goverment) ve onun özü niteliğini taşıyan belediyecilik (beled: mekan, belediye: mekanla ilgili olan), özelde ise kentleşme ve kentin oluşum sorunlarını ele alıp çözümleyici bir düşünce üretmenin çağın temel toplumsal, siyasal ve yönetsel sorunlarından ayrı düşünülemeyeceği kanısı çalışmanın içeriğini ve kapsamını belirleme perspektifi olmaktadır.

Bir bütün olarak insanlığın doğuşundan günümüze tarihsel toplumsal sorunlarını, ortaya çıkan çözüm düzeyini, özcesi toplumun kendini yeniden üretimini kapsamlı bir biçimde ele alıp değerlendirmek bu çalışmanın amacını aşmaktadır. Ancak yerel yönetimler ve belediyecilik konusunda eskinin tekrarı olmayan, bazı değişikliklerle yetinmeyen, orta ve uzun vadeli çözümler öngören, bunu günümüz gerçekliğinde uygulanabilir bir somutluk içinde formüle eden bakış açısı ve düşünce bütünlüğü ortaya koyabilmek için çağcıl toplumsal sorunları gözetmek, tanımlamak ve çözümleyici kavramlaştırmaya dönüştürmek zorunlu olmaktadır.

Bu yaklaşımın bir diğer adı ise demokratik uygarlık perspekifiyle sorunlara yaklaşım ve çözüm arayışıdır. Özet olarak ifade edersek; dönemsel ve yerel çözüm arayışları, palyatif yaklaşımlar sorunların daha da büyüyerek çözümü zorlaşan ve insanlığa belki de büyük bedeller ödetecek yumaklara dönüşmesini önleyemeyecekler, hatta buna katkıda bulunacaklardır. Bundan kaçınmak için uzun vadeli çözümleyiciliği esas almak, ama yaşamın günübirlik akışkanlığının durdurulamazlığını gözeten somut pratik yaklaşımlar ve çözümler üretmek kaçınılmaz oluyor.

Kent ve yerel yönetim sorununu ele alış tarzı

Yerel yönetim sorunu insanlığın yerleşik yaşama geçişinden temelini almakta ve daha fazla olarak da günümüzde kentleşme ve kentsel sorunların çözümünde düğümlenmektedir. Bu nedenle kentlerin gelişimi, geçirdikleri dönüşüm ve günümüz dünyasında toplumsal, siyasal, ekonomik, ticari, diplomatik, kültürel yaşamında kapsadıkları yer bakımından kısa ve özet şekilde de olsa ele almak gereksinimi duyulmuştur.

İlk örneklerinden günümüze, hem işlev, hem de yapısal kuruluş bakımından kentler önemli değişiklikler geçirmişlerdir. Kentlerin önemi tarihinin her döneminde en yoğun nüfusu barındırmaları yanında toplumsal gelişmede önemli duraklar olan iş bölümlerinin gelişme merkezleri olmaları yönüyle de belirleyicidir. Topluluklar arası ürün değiş tokuşunun sınırlı bir alan ve az sayıda bir çeşitliliği aşmasında kentlerin bu ilişkilerin sürdürüldüğü kavşaklar olması tarihsel bir öneme sahiptir. Her uygarlık sisteminin özelliklerine göre yeniden biçimlenen ve işlev kazanan kentler günümüz dünyasının ağırlık merkezleri olarak büyük bir çekim gücüne sahip bulunmaktadırlar. Bu ağırlık merkezlerinin gücü o kadar artmıştır ki dünya toplumunun gelişiminde ve daha eşitlikçi, adil bir yaşayışa ulaşmasında da önemli dengesizlikler yaratan konuma ulaşmışlardır.

Bunun dışında varolan işlev ve işleyişi ile insan toplumunun yapısında yarattığı çelişkiler kent-kır, insan-doğa, üreten-tüketen çelişkisi yoğun bir ezme-ezilme düzeyine varmıştır. Kapitalist uygarlığın kentlerinin kökenini bu uygarlığın zihniyetinden alan kuruluşu ve gelişimi, toplumsal alanda çözümü giderek büyüyen sorunlar üretmektedir. Aynı zihniyetin sorunlara çözüm arama tarzı da sistemin sınırları içinde kaldığından, gelinen aşamada kentlerde yoğunlaşan sorunların daha köklü ve derinlikli ele alınması zorunlu olmaktadır.

Bu bağlamda kentin dirimbilimsel (biyolojik) bir görüngü olduğunu, etkilenen olduğu kadar etkileyen ve biçimlendiren özelliğiyle tarihsel bir olgu olarak bu günkü gelişim düzeyine geldiğini gözetiyoruz. Kent, hem toplumu etkileyerek onun ayrılmaz parçası haline geldi hem de toplumsal gelişmenin gereksinimlerine cevap verecek bir dönüşümün sancılarını yaşamaktadır. Bu dönüşüm sancılarını sadece kentlerde yaşayanlar değil, kentle vazgeçilmez bağımlılıklar içindeki tüm toplumsal kesimler hissetmektedir. Özcesi uygarlık serüvenine, onun bir yaratımı ve geliştireni olarak paralel bir gelişim ve değişim sürecini yaşayan kent, bugün uygarlığın genel bunalımını en derinden yaşamakta, zihniyet devrimine en fazla ihtiyaç duyan bir organizma olarak çözüm beklemektedir.

Tarih boyunca insan toplumunun gelişim sorunlarına cevap olan bütün değerlerin, siyasetin, sanatın, kültürün, endüstrinin, düşüncenin, eğitsel etkinliklerin, demografik yoğunlaşmanın, ticaretin merkezileşme alanı olan kentler, çıkar farklılıklarının doğal sonucu olan hakimiyet mücadelesinin de en fazla yürütüldüğü alanlar olmuşlardır. Bu yönüyle iktidar erkinin temsil mekanı, iktidar mücadelesinin sonuçlandırılma arenası, bu nedenle de büyük yaratımlar kadar büyük yıkımların ve kayıpların yaşandığı yer olan kent, bugün yeni bir düzeyin platformu olma yükümlülüğü ve beklentisiyle karşı karşıyadır. Küreselleşme ile birlikte bilimsel teknik gelişmenin toplumsal üretime kazandırdığı yeni ivmeyle kentlerin içeriği de değişmekte, geleneksel rollerinin yerine yeni işlevlerini yapabilir konuma gelmekle yüz yüzedirler. Bu dönüşümün insanlığın genel çıkarları doğrultusunda olmayıp hakim, geleneksel zihniyet temelinde gerçekleşmesi beraberinde büyük sorunlar, acılara neden olmaktadır. İnsanlığın ezeli ve ebedi arayışına ters düşen bu gidişat karşısında en fazla ezilenlerin daha demokratik, eşitlikçi, paylaşımcı bir gelişme yaratma mücadelesini yerel yönetimler alanında yürütmesi en doğal ve kaçınılmaz olanıdır.

Bilimsel teknik gelişmenin ortaya çıkardığı geniş üretim imkanları, sadece maddi mallar açısından değil, düşüncenin-bilginin de dolaşımı ve genelleşmesi açısından da geçerlidir. Bu düzey, son tahlilde ihtiyaçların karşılanması zorunluluğundan gelen pek çok ilişki ve kurumlaşmanın da yapısal değişimini imkan dahiline sokmuştur. Denilebilir ki bu değişimin kendisi de insanlık için bir ihtiyaç haline gelmiştir.

Kapitalizm kar dürtüsüyle geliştirdiği bilim ve teknik, bilişim ve iletişim olanaklarını çok geniş kesimlere yaymıştır. Bir çobanın cep telefonu kullanma imkanı, onun aynı zamanda bir ihtiyaç haline gelmesini sağlamıştır. İhtiyaçların artışı karmaşıklaşması, karşılanması için gereken emeğin de göreli olarak artmasını beraberinde getirmiştir. Emeğin verimliliğindeki artış emek zamanını azaltsa bile emek yoğunluğunda bir artışla günlük yaşam ancak yürütülebilir bir duruma gelmektedir.

İnsanın artan ihtiyaçları arasına sürekli üretilen ve adeta hızına ulaşılması giderek olanaksızlaşan bilgi üretiminin sonuçlarından yararlanma, bilgilenme de girmektedir. Bu nedenle bilgiye ulaşmak günlük bir uğraş, sürekli bir arayış haline gelmiştir. İnsanın kendisini sürekli eğiten ve geliştiren konumda tutması bir yaşam tarzı haline gelmiştir. Eski insan tipinin, belirli ve sınırlı tutumlar ve toplumsal davranış kalıpları, çalışma deneyimlerinin aktarımıyla yetinen bunları sürdürerek egemen kılan yaklaşımlar, yerini sürekli bir değişime ve dönüşüme bırakmıştır. Toplumsal alandaki bu dönüşüm, kendisini kentsel alana da yansıtmaktadır. Kentsel yapıdaki dönüşüm giderek daha yakıcı bir ihtiyaç haline gelmektedir. Ancak, "Kent şimdiye dek, egemen insan kümelerinin egemenliklerini sürdürmelerine yaramış olan etkili bir araçtır. Kentin imlemi, kullanımı, giderek yapısı ancak onu doğuran toplumsal tutum bilimsel yapı değişirse değişebilir.

Yoksa, ilerici küçük düzeltmeler, yumuşatıcı düzeltmeler kentin çağdaş niteliklerini değiştirmekte hep başarısızlığa uğrayacaktır. Kentçilik uzmanlarının herkesten önce de mimarların bu yapıtta ele aldığımız düzlemde ortaya çıkan çözümsüz sorunlarda kendilerini göstermeleri gerekeceğini biliyoruz. Onlar insanları bir konuta kavuşturma sorunuyla ve bu işi insanların çıkarlarına en uygun biçimde yerine getirme sorunuyla karşı karşıyadırlar. Ayrıca bunu yaparken yaşadıklarını, bunun terimsel ya da uygulayımsal bir toplum olduğunu kendilerinin de, bu toplumun özü ya da gizlenme perdesi olacaklarını bilmektedirler." (İnsan ve Kent -Henri Laborit. S.189)

Bu düşüncelerin yaklaşık otuz yıl öncesinin arayışıyla ortaya çıktığını gözetecek olursak doğruluğunun bugün için de geçerliliği kentsel soruların ve yerel yönetimlerin toplumsal işlevinin yeni bir bakış açısıyla ele alınması gerekliliği yakıcı bir biçimde ortaya çıkmaktadır. İnsanlığın artan demokrasi ihtiyacına cevap verebilmek, yönetimsel zihniyetin değişimini gerçekleştirmek en temel sorun halindedir. Değişen üretim tarzı ve koşullarının gerekliliklerine göre değişen ilişkiler yönetim işlevinin de değişimini gerektirmektedir. Bu bakımdan da sınıflı toplumlar tarihinin beş bin yıllık sürecine pek çok işlevi gibi yönetim merkezleri olarak damgasını vuran kentlerin değişim ihtiyacı, kentin yerelin yönetim tarzını, yöntemini, özcesi zihniyetini de değişime zorlamaktadır.

Konumuz ve çalışmamızın kapsamı itibariyle kentsel dönüşümün maddi plandaki gerekliliğini ortaya koyan üretim tarzı ve tekniğini tanıtmaya fazla yer vermeyeceğiz. Ne ki zaten gelişmenin niteliği gereği günlük ürünler ve ilişkiler yoluyla kendisini yeteri kadar tanıtmaktadır. Hatta pazara yönelik sürekli paylaşım mücadelesi daha ortaya çıkmamış ürünlerini, devreye konmamış üretim, iletişim tekniklerini de bilişim yoluyla en geniş kesimlere tanıtmaktadır.

İnsanlığın güncel ve geleceğine dair sorunlarına çözüm arayışında demokratik hak ve özgürlükler bütün diğer sorunların, ekonomik gereksinimlerin önüne çıkmıştır. Dolayısıyla egemen olmanın belirlemek anlamına geldiği gerçeği ışığında yönetme ve yönetilme zihniyetinin demokratik bir toplumun gelişimi doğrultusunda işlevselleşmesinin gerekleri üzerinde yoğunlaşmak esas yaklaşımdır.

Öncelikle ortak payda saydığımız değişim dönüşüm gereğinin ve gerçekleşebilirliğinin ana ilkeleri, esasları üzerinde net bir bakış açısına sahip olmak gerekmektedir. çünkü kentler şahsında insanlığın aşılması zorunlu sorunları toplumsal gelişmenin yeni bir evresine girmesi nedeniyle bu güne kadar gerçekleştirilen örgütsel yapıların köklü bir dönüşüme tabi tutulmasını gerektirmektedir.

Bu dönüşüm ihtiyacının temeli olan ve sınıflı toplumlar tarihinin tanımlanmasının anahtar kavramı olan uygarlığın yeni bir içerik kazanması söz konusudur. Demokratik uygarlık olarak kavramlaştırılan bu yeni sürece yüklenen anlam, kentlerin dönüşümü ve yeni anlamlandırılması ile birlikte yönetimsel edim ve işleyişin de buna uygun bir içerikte donatılmasını gerektirmektedir.

Ancak büyüyen kentlerle birlikte derinleşen sorunların çözümü arayışında verili olanın restorasyonu biçiminde bir yaklaşımla ele almanın sağlıklı bir sonuç vermeyeceği, sistemden kaynaklanan tıkanmaların aşılmasını getirmeyeceği açıktır. Bu nedenle ne 20. yüzyılın devrim ve karşı devrim ikileminde eskinin tümüyle yıkılarak yeninin inşası, ne de pansuman tedavi anlamına gelecek olan acıyı hafifletip organizmanın duyarsızlaşması ve yaranın kangrenleşmesiyle sonuçlanacak bir yöntemin de geçerli olmadığı ana doğrultuyu ortaya koymaktadır. Kaldı ki devrimci yöntemin kaba uygulanmasının reel sosyalist deneyimi ile nasıl sonuçlar ortaya çıkardığı ortadadır. Toplumun belleği olarak tanımlanan kentlerin Neronvari yöntemle değiştirilmesinin de geçerli ve doğru yöntem olmadığı bilinmektedir. Demokratik uygarlık mücadelesinin perspektifi de buna denk düşmektedir. Sistemlerin demokratik mücadele yöntemleriyle dönüşümünü öngören demokratik uygarlık mücadelesi, gücünün kaynağını gerçekleşen insanın büyük tarih bilinci ve geleceğe yürümede ütopyayla beslenen kararlılığıdır. Dünya toplumunun demografik hacmi ve yoğunluğu şehirlerin gelecek tarihlerde de toplum yaşamının bir parçası olmayla devam edeceklerini göstermektedir. Fakat kentlerin mevcut haliyle yaşamın geliştirilmesi bir yana yeniden üretimi ve devam ettirilmesinde büyük handikaplarla karşı karşıya olduğunu göstermektedir.

Buna çözüm olabilecek demokratik uy-



“Demokratik uygarlık çağını belirleyen temel unsurlardan biri de siyasetin demokratikleştirilmesidir. Tarih boyunca en üst yönetim gücünün yoğunlaşması ve kullanılması sanatı olan siyasetin kendi sırlı dar elbise ve maskelerinden kurtulması çağımızın şahane bir gelişmesidir. Bu, siyasetin adeta göklerden, allahtan yeryüzüne inmesidir. Sonuçta da uzun vadeli ve hayati çıkarların aracı olarak değer ifade edebileceği bilincine ulaşılmıştır.”

garlık kentleşmesinin temel ilkeleri ve kentsel fotoğrafın çerçevesi hakkında bir düşünce ileri sürebilmek için demokratik uygarlık hakkında en azından ilkeleri ve temel özellikleri konusunda bilgi sahibi olmak zorunlu olmaktadır.

Demokratik uygarlığın tanımı ve temel özellikleri

Demokratik uygarlık çağına ilişkin temel bilgileri bu konuda bütün geçmiş uygarlıkların çözümlenmesi temelinde tezler ve düşünceler geliştiren KADEK Genel Başkanı Abdullah Öcalan'dan öğrenmek en doğrusu olmaktadır. Böylesi bir gelişme öngörüsü ve iddiasıyla birlikte, gelişim alanına ilişkin tespitlerde bulunmak ve bir halkın tümüyle geleceğini buna göre biçimlendirmesini ve planlamasını istemek büyük bir kararlılık ve inanç konusudur. Sümer Rahip Devletinden Demokratik Uygarlığa adlı eserinde Abdullah Öcalan bunu yapmaktadır.

“Demokratik uygarlık çağının gelişimi ve tanımlanması çerçevesinde temel özelliklerini bir kez daha özetlemeye çalışırsak:

a- Somut teknik, bilimsel ve ideolojik bir temele dayanmaktadır. Mekanik fizik kökenli tekniklere ilaveten, elektronik ve nükleer enerjinin kontrolüne dayalı teknikler toplumun maddi temelini köklü değişikliklere uğratmıştır. Doğru ve yerinde kullanılmaları halinde, bunlar her türlü sınıflaşma ve sosyal eşitsizliklerin dayandığı yoksulluk zincirlerini parçalayabilir. Sınıflaşma ve sosyal eşitsizliklerin kaynağının, başta teknik olmak üzere üretim araçlarının geriliğine dayandığı bilimsel bir tespittir. 20. yüzyılın ikinci yarısındaki teknik devrimler toplumu bu mahkumiyetten kurtarmış, tam eşitsizliğe dayalı kurumlaşmaların maddi zeminini parçalamıştır. Tüm toplumun hizmetinde kullanılmayı mümkün kılan ekonomik ve siyasi yönetim ilişkilerine kavuşturulursa, bu teknik temel altında insanlık, özgürlük ve eşitliği birlikte geliştirebilir. Eskiden bunun hayali kurulurdu. Ama demokratik uygarlık çağında artık bu hayal gerçekleştirilebilir araçlara kavuşmuştur. Bu anlamda teknik, temel özgürleştirici etkendir. Tersi durumda bencil ve gerici güçlerin elinde yok edici bir canavardır. Ayrıca tüm teknik ve demokratik uygarlık zamanına çevirmiştir. Tüm sorun, teknolojinin en verimli biçimde toplumun hizmetinde kullanılmasını mümkün kılacak toplumun, siyasetin ve devletin demokratik yönetiminin gerçekleştirilmesidir.

Bilimsel devrimler ve bilgi toplumu, çağın diğer önemli bir özelliğidir. Eskiden dar bir çevrenin uğraşısı olan bilim, iletişim teknolojisi sayesinde hızla topluma ulaşılabilmektedir. Bilgi toplumu gerçeği burada doğmaktadır. Bu sayede demokrasi ve özyönetim gücü kazanılmaktadır. Bilgiyle donanmış toplum, devlet ve siyaset, şeffaf olmak ve karşılıklı demokratik denetimi yaşamak zorundadır. Bilimle teknik arasında sıklaşan ve birbirini beslemeye yol açan gelişmeler hız kazanmıştır. İlk defa gerçekleşen bu olgu, üretim olanaklarında büyük patlamaya yol açmaktadır. Tüm fizik, kimya, biyoloji ve toplumsal bilgiler çığ gibi gelişerek toplum için muazzam bir güç kaynağına dönüşmektedir. Sorun, tekniğin yönetimde olduğu gibi bilimin kullanılmasında da demokratik bir yönetimin gerçekleştirilmesidir.

İdeolojinin esas rolü, geleneğin dogmatikliğini yıkmak, umudun ütopyasını oluşturmak ve canlı tutmaktır. Eskiden zihniyete daha çok dogmalar hakimken, kapitalizm çağında fütürizm ve çeşitli ütopyacılıklar gelişti. İki ideolojik biçim de zihniyet ve her tür kurumsallaşma üzerinde önemli sakıncalar doğurmuştur. Dogmatizm türü ideolojiler engel oluşturmaktadır. Ütopyacılık ise daha az sakıncalı olup sınırlı bir yaratıcılığa yol açmakla birlikte; gerçeklikten kopukluğu, boş insanı, kuru hayalciliği ve beklentili kişiliği doğurmaktadır. İki ideolojik biçimin de gerçek olgular dünyasından ve yaratıcılıktan uzaklığı ortak temel noktalarıdır. Her ikisi de demokratik uygarlık çağının ideolojik temeli olamazlar.

Çağ ideolojik bilimselliği ve yaratıcılığı esas almak zorundadır. Zaten ikisi arasında sıkı bir bağ vardır. Olgular ve ilişkiler bilimle ne kadar aydınlatılırsa, yaratıcılığa yol açılması da o kadar olanak dahiline girer. Tarih ve toplum bilgisiyle bilinçlenmiş, doğanın diyalektik işleyişine akıl erdiren birey, çağın ideolojisini yakalamış demektir. Dogmanın gücünü tanır, ama ona teslim olmaz. Ütopyası vardır, ama bilime dayanır. Bu temelde yükselecek ideolojiye dayanan çağımız tüm olgu ve ilişkilerin doğru bilgisiyle hareket edeceğinden, iyiliğin ve güzelliğin ahlaki ve sanatsal gücüne yetkince ulaşmak durumundadır.

b- Toplumun demokratikleştirilmesi çağı olarak demokratik uygarlık sistemi.

Bu yönüyle halkların kendi öz kimliği, bilinci ve özgürlük iradeleriyle devreye girmeleri gerekir. Binyıllarca uyutulmuş ve bastırılmış kimlikler kendilerine sahiplenmeye çalışacaklar, kültürel varlıklar en değerli miras olarak benimsenip yeni yaşamın temel harcı olacaklardır. Şimdiye kadar şahıslar, hanedanlıklar, dinsel varlıklar ve dar zümre çıkarları için girişilen çabalar, artık toplumsal varlığın kendisi için, tanınması ve yaşamsal kılınması için harcanacaktır. Toplumun demokratikleştirilmesi; bilgi toplumu olarak kendi çıkarlarının farkına varması, bunu talep haline getirmesi ve siyasi kurumlara taşırması anlamına da gelmektedir. Bu, bastırılmış iradeden faal, isteyen ve denetleyen bir dinamizme kavuşması demektir. Tarihte toplum bu çerçevede ilk defa bilimsel olarak kendini tanımakta, hak sahibi bilincine ulaşmakta, kaderini özgürce belirleyebilecek bir duruma gelmektedir. Bu gerçeklik demokratik uygarlığın neden toplumların demokratikleşmesi çağı olduğunu yeterince kanıtlamaktadır.

c- Demokratik uygarlık çağını belirleyen temel unsurlardan biri de siyasetin demokratikleştirilmesidir. Tarih boyunca en üst yönetim gücünün yoğunlaşması ve kullanılması sanatı olan siyasetin kendi sırlı dar elbise ve maskelerinden kurtulması çağımızın şahane bir gelişmesidir. Bu, siyasetin adeta göklerden, allahtan yeryüzüne inmesi anlamına gelmektedir. Kaynağı hakkında bitmez tükenmez münakaşalar sona ermekte ve esasta toplum olduğu itiraf edilmektedir. Yüzyıllarca insanları sürü haline getirmek ve kandırmak için en geliştirilmiş ve sahte bir yüceliğe büründürülmüş siyaset, toplumun basit bir aracı durumuna getirilmiştir. Ancak uzun vadeli ve hayati çıkarların aracı olarak değer ifade edebileceği bilincine ulaşılmıştır. Bu yüzyılların sihirli, kudretli, tanrısal aracı gerçek anlamına kavuşturulmuş ve halka hizmet aracı olarak tanınmasını kabul ettirmiş olmakla, demokratik uygarlık çağının belirgin bir özelliği haline getirilmiştir.

Devletle toplum arasında üçüncü alan olarak demokratik siyaset, en doğurgan ve yenileyen bir kurum rolüne erişmiştir. Temel aracı halka olarak toplumdan devlete, devletten topluma sürekli aktarılması gereken değerlerin demokratik, adil karakterlerini belirleyen başta siyasi partiler olmak üzere gerekli her alanda kurulan çağdaş kurumlar; ekonomiden politikaya, insan haklarından çevreye, kültürden sağlığa, eğitimden barışa kadar her konuda oluşan bu demokratik siyaset araçları olmadan, ne toplumun sağlıklı demokratikleşmesinden ne de devletin bu yönlü duyarlılığını geliştirmesinden bahsedilebilir. Adeta üçüncü alanın üçüncü toplumu olarak yükselen bu sivil toplum kuruluşları çağımızın vazgeçilmezleri haline gelmişlerdir. Demokratik uygarlık çağında demokratik siyasetin her tür sivil toplum kuruluşları çağı olduğu yeterince kanıtlanmıştır.

d- Devletin demokratik duyarlılığının geliştirilmesi, demokratik uygarlık çağının başta gelen diğer bir özelliğidir. Tarihin bu en eski ve eline geçirenin ejderha kesildiği aracın demokratik kurumlara kavuşturulması aslında en önemli devrimci bir gelişmedir. Göksel varlığın yeryüzü temsili olarak sürekli yüceltilen bu aracın da toplumun en üst düzeyde bir koordinasyon aracından başka bir anlama sahip olmaması gerektiği, çağın bir hükmüdür. Devletin insan ve birey için olduğu, tanrısallıkla alakasının olmadığı, tarih boyunca azgınlaşmasının bireyciliğe, hanedancılığa ve dar zümre fanatizmine alet olmasından kaynaklandığı yeterince aydınlatılmıştır. Devleti soyut bir varlık olarak yücelten her şeyin alçakça olduğu, tersine toplumun en genel bir koordinasyon aracı olması gerektiğini vurgulamanın gerçek yücelticilik olduğu da yeterince anlaşılmıştır. Devletin bu tanımlanmaya göre dönüştürülmesi, denetime sokulması, demokratik uygarlık çağının en önemli kazanımı ve gerçeğidir. Devletin bu yönlü bir hizmet aracına dönüştürülmesi ve demokratik siyasetin en temel kurumu rolüne yüceltilmesi, demokratik uygarlık çağının en üst düzeyde ifadesi olmaya layık bir değerlendirmedir de. Demokratik devlet haline dönüşüm, çağımızın en temel gelişmesidir.

Demokratik devlet biçimleri sorunu, ikincil düzeyde önem kazanmaktadır. Ama esnek yapılanmasının bir sonucu olarak, konfederatif biçimlerden üniter biçimlere kadar geniş bir yelpazede açılım yeteneğinde olmaları, çözümleyici karakter açısından büyük önem taşımaktadır. Ülkelerin ve toplumların somut koşullarına göre en uygun biçim kararlaştırılabilir. Sorunların karmaşık niteliği ile çok sayıdaki demokratik çözüm kurumlaşmaları ve araçları, zaten demokrasiyi doğuran temel etkenlerdendir. Devlet bu kurumlaşmalara dayanmak zorunda olduğundan zaten klasik anlamını yitirmekte, bir nevi kurumlar arası en üst koordinasyon aracı olarak rol oynamaktadır. Bu yapıdaki devletin temel karakteri demokratikliğidir. Demokrasinin kurumlar rejimi olması ise, devleti doğal olarak plüralist, çoğulcu bir konumda olmaya zorlamaktadır. Özellikle yerel organların artan önemi, merkeziyetçiliği büyük bir yük haline getirmektedir. Güç, merkezden yerele ve temel odaktan yerel odaklara doğru akışkanlığı zorunlu kılmaktadır. Çağın genel akışı da bu yönlüdür. Toplumdan aileye, devletten ekonomiye kadar her düzeyde gücün ve olanakların adil dağılımına ve özgürlüğe dayalı çoğulcu bir yapı gelişmektedir. Bu çerçeve devletin bir yandan demokratik evrimini geliştirirken, diğer yandan yeni anayasalar hareketinin önemli bir hedefi olarak konfederasyonlardan üniter demokratik yapıya kadar zengin bir biçimlenmeye götürmektedir. Bu olgu zoraki birlik anlayışından doğan sakıncaları giderdiği gibi, sonuçta tüm taraflara daha çok kaybettiren ayrılıkçı mikro devlet sakıncalarını da ortadan kaldırmaktadır. ABD, AB ve BDT gibi olgular çağdaş demokratik devletin evrim yönünü gösteren, özünde yeni toplum ve demokratik siyasetin zorunlu kıldığı tarihsel gelişmelerdir.

e- Demokratik uygarlık çağı, halkların yeniden doğuşu kadar ve belki de daha belirleyici olarak kadınların doğuş çağıdır. Neolitik toplumun doğurucu tanrıça gücü olan kadın, sınıflı toplum tarihi boyunca sürekli yitirmeyle karşı karşıya kalmıştır. Tarih bir anlamda yükselen sınıflı toplumla birlikte güç kazanan egemen erkeğin tarihidir. Egemen sınıfsal karakter, egemen erkek karakterle birlikte oluşur. Burada da geçerli kural, mitolojik yalanlar ve ilahi cezalandırmalardır. Bunun altında ise çıplak kaba zor ve sömürü gerçeği vardır. Toplumun egemen erkek karakteri, günümüze kadar kadın olgusunun bilimsel değerlendirmesine bile fırsat tanımamıştır. Dinden çok tabusal bir alan sayılmaktadır. Namus adı altında, aslında erkeğin en sinsi, en hain ve zorbaca gasp ettiği kadın gerçekliği ve hakları gizlenmektedir. Kadının tarih boyunca kimliği ve kişiliğinden yoksun bırakılarak sürekli erkeğe tutsak edilmesi, sınıfsallaşmadan daha olumsuz sonuçlara yol açan bir olgudur. Kadının tutsaklığı genel köleliğin, düşüşün bir ölçüsüdür; toplumda yaygınlaşan yalanın, hırsızlığın ve zorbalığın bir ölçüsüdür; her tür kirlenmenin, uşaklığın ölçüsüdür.

Bu tarihin tersine çevrilmesinin en derin toplumsal sonuçları beraberinde getirmesi kaçınılmazdır. Kadının özgürce yeniden doğuşu, toplumun tüm alt ve üst kurumlarında genel bir özgürleşmeyi, aydınlığı ve adaleti zorunlu kılacaktır. Savaşın yerine barışın daha değerli olduğuna ve yüceltilmesi gerektiğine ikna edecektir. Kazanan kadın, her düzeyde kazanan toplum ve birey demektir. Bu kısa çerçeve bile kadın hakları ve özgürlükleri alanında demokratikleşmenin ne kadar tarihsel olduğunu açıkça göstermektedir. 21. yüzyılın bu anlamda uyanan, özgürleşen ve güçlenen kadının çağını başlatması, sınıfsal ve ulusal kurtuluştan da önemli bir olgudur. Demokratik uygarlık zamanı, her dönemden daha fazla kadının yükseldiği ve kazandığı bir çağ olacaktır.

Erkek egemen bir kültürün ihmal ettiği bir konu da, çocuk ve yaşlılara karşı sorumsuz ve bilinçsiz tavrıdır. Bunlar bir nevi ikinci ve üçüncü kadın durumuna indirgenmişlerdir. Çocuklara karşı zalim ve duyarsız bir dünya dayatılmıştır. Erkek egemen sistem onların psikolojisini ve dünyasını hiç hesaba katmadan, en hoyrat, eşitlik ve özgürlük değerlerinden uzak, yüce hayallere hep ihanet eden kendi bitmiş kişiliklerini ve dünyalarını olduğu gibi çocuk zihnine ve beynine gece gündüz pompalamaktan korkmaz, endişe etmez ve acı duymaz. Çocuklara yaklaşımı sanıldığından daha fazla yanlışlık ve tehlikelerle doludur. Bu gerçeklik aileden okula, sokaktan oyun yerlerine kadar hakim ve kurumsallaşmıştır. Çocuk dünyasına kabuslar hakim kılınmıştır. İhtiyarların dünyası da buna benzer bir anlayışsızlıkla kuşatılmıştır. Evlatlarıyla aralarında adeta çelikten bir duvar örülmüştür. Sınıflı toplumun geliştirdiği bir duyarsızlık da bu alandadır. Tarih bu alanda da ağır hükmünü icra etmektedir. Genel vicdansızlık ve duyarsızlık ihtiyarlık sürecinin çilesini artırmaktadır.

Demokratik toplumun bu iki alanı da yeniden düzenlemesi kaçınılmazdır. Yaşam sadece toy ve hoyrat gençlikten ibaret değildir. Çocukların, hiçbir zaman ihanet edilmemesi, hep saygı gösterilmesi ve gereklerinin yerine getirilmesi gereken bir özgün dünyaları vardır. Bu dünyaya ihanet edilmesi topluma çok değer kaybettirmiştir. Yaşlıların ise, hayat tecrübesinin süzgecinden geçmiş bilgece bir dünyaları vardır. Bu dünyanın derslerini almayan bir toplumun sağlıklı düşünmesi ve yaşaması mümkün değildir. Bu nedenle çocukluk ve ihtiyarlık tüketen dünyalar değil, zenginleştiren, üreten dünyalardır. Bu iki dünyanın da, demokratik toplum koşullarında özgün konumlarının gerekli kıldığı özgürlük ve hakları temelinde yeniden kurumsallaşarak kazanılması, çağdaş uygarlığın kaçınılmaz bir görevidir. Demokratik uygarlık, aynı zamanda çocukların ve ihtiyarların sevgi ve saygıyla anıldığı, toplumla bu bilinç ve ahlaki tutumla bütünleştiği çağdır.

f- Demokratik uygarlık çağı, insan hakları ve bireyselliğin en çok yükseldiği ve yeni yaşam tarzının ayrılmaz özellikleri haline geldiği bir dönem olacaktır. Dogmaların ve ütopyanın gölgesi altında daha çok kaybeden insanlık ve bireyin kendine gelmesi uzun bir tarihi sürece dayansa da, en çok Rönesans'la tarihi bir adım atmış, fakat kapitalizmin bireycilliğinde tekrar yitirmeyle karşı karşıya kalmıştır. Ancak 20. yüzyılın bilimsel-teknik devrimleri, insanlığı ve bireyi daha olgun bir hümanizmaya ve bireyselliğe de zorlamaktadır. Sadece insanlığa ve bireye karşı dehşetle kaybettirilen bir ihanet ve kanlı yüzyıl değil, bilimin bilinciyle ve tekniğin olanaklarıyla yeni hümanizm ve bireysellik vazgeçilmez yükselen değerler olarak kazanılmak ve hakim kılınmak durumundadır. İnsanlık tarihi kadar eski ve toplumun oluştuğu çağlardan beri sürekli büyüyen bir umut olan insanlık ve bireyselleşme, ilk defa sağlam bir maddi zemin ve bilimsellik sayesinde gerçekleşebilecek bir çağı yakalamıştır. Sürekli etnik, dini ve milli özelliklerle bölünen insanlık, artık ortak teknik, bilim ve demokrasi diliyle bütünleşmek durumundadır. Bunun olanakları gerçek bir hümanizmayı besleyecek zenginliktedir. Enternasyonalizm hiçbir dönemde kıyaslanmayacak kadar yaşanabilecek ve vazgeçilmeyecek bir kurum haline gelmiştir. İnsan hakları sadece hukukun en gözde alanı haline gelmekle yetinmeyip, bireysellik alanında da gerçekçi ve toplumla optimal dengeyi yakalayacak bir bilince erişerek kurumsallaşmaktadır.

Gerektiği kadar toplumsallık ve gerektiği kadar bireysellik, çağdaş yaşamın merkezine ilk defa hukukla oturmuşlardır. Tarihin belki de en anlamlı gelişmesi, toplumsallıkla bireyselliğin optimal durumunun ilk defa gerçekleşmeye yüz tutmasıdır. O halde yalnız başına bu nedenle bile demokratik uygarlık dönemine gerçek hümanizm, insan hakları ve bireysellik çağı demek yerinde ve doğrudur.” (Süm.Rah. Dev. Dem.Uyg. Syf.429-35)

Bu alıntının hiçbir derleme yaklaşımına ve değerlendirmeye –açıklamaya– gerek görülmeden olduğu gibi, uzunluğuna rağmen alınması çalışmanın amacına ulaşması için gerekli ve doğru bulunmuştur. Çağdaş toplumda insanın gelişim sorunlarına cevap olabilecek bir yerel yönetim anlayışının demokratik uygarlık perspektifine uygun somutlaştırılması önemlidir. Demokratik uygarlıktan ne anlaşılması gerektiğinin ve hedeflerinin neler olduğunun derinlikli özümsenmesi yerel yönetimlerin toplumsal ve çevresel sorunlara çözüm perspektifinin somutlaştırılması yakıcıdır. Aksi taktirde ya yerelliğin daraltan gelenekselliği ya da merkezin kendine çeken gücü nedeniyle doğrultunun kaybedilmesi kaçınılmaz olur.

Bu nedenle demokratik uygarlığın yerel yönetim modelinin, bütün sınıflı toplumların en son, en yoğunlaşmış biçimi ve zirvesi konumundaki kapitalist uygarlığın yerele yaklaşımına alternatif olabilecek bir çözüm olarak özümsenmesi, bilince çıkarılması gerekmektedir. Bunun için başka hiçbir kaynaktan bulunamayacak bir sistemlilik ve yoğunlukta, ama en özet haliyle ifade edilmiş biçimi olan demokratik uygarlığın temel özelliklerine ilişkin bu alıntı olduğu gibi alınmıştır. Başka biçimde ve yoldan yerelden genele, bireyden topluma, giderek dünya insanlığına demokratikleşme ve demokratik uygarlık hedeflerinin gerçekleşmesinde doğru öncülük rolü ve yükümlülüğü verilemeyeceğine inanılmaktadır.

Demokratik uygarlık, diğer bütün uygar-

“Gerektiği kadar toplumsallık ve gerektiği kadar bireysellik, çağdaş yaşamın merkezine ilk defa hukukla oturmuşlardır. Tarihin belki de en anlamlı gelişmesi, toplumsallıkla bireyselliğin optimal durumunun ilk defa gerçekleşmeye yüz tutmasıdır. O halde yalnız başına bu nedenle bile demokratik uygarlık dönemine gerçek hümanizm, insan hakları ve bireysellik çağı demek yerinde ve doğrudur.”

lıksal gelişmeler gibi bir zamansal ve mekansal boyuta sahiptir. Belki gelişmelerin hızı ve mekana bağlılığında farklılık vardır. Bu nedenle binlerce yıllık köleci uygarlık, yüzlerce yıllık feodal ve kapitalist uygarlıklar kadar uzun olmayan bir süreçte gerçekleşebilecektir ve daha uzun süre yaşayacaktır. Ancak gerçekleşmesinin tarihsel ve toplumsal koşulları bilinçli müdahalelere bağlı olduğu bir gerçektir. Demokratik uygarlık hedefinin gerçekleşmesinde öngörülen mücadele araç ve yöntemleri belki alışılmış olanlar kadar etkili ve sonuç alıcı görülmeyebilir. Ancak zaten sorun da alışılmış olan bu sınıflı toplumsal süreçlerin egemenlik mücadelesinin yarattığı sonuçları, olumsuzlukları ortadan kaldırabilmektedir. Demokratik uygarlık ne bir sınıfın diğerine karşı egemenlik mücadelesidir, ne de sadece somut egemen güce karşı bir mücadeledir. Egemen olan zihniyet, vicdan, kültür, toplumsal şekillenme, inanç vb karşı dönüştürme mücadelesi egemenlik araçlarıyla ve egemenlik kurmayı amaçlayan tarzda değil insanlığı sonsuz ve sınırsız bir uyuma götürebilecek kavramsallaştırmayla yürütülebilecektir.

Kuşkusuz burada da bir güçten ve güçler dengesinden bahsedilebilir. Ve başlangıçta bunun önemi de tartışmasızdır. Ama demokratik uygarlık mücadelesinin temel ekonomik, düşünsel, siyasal, moral ve vicdani dayanaklarının güç mantığı, demokrasinin, yani özgürlük, eşitlik ve adaletin kendi özü olması itibariyle insani çekim gücüdür. Bu soyut bir ütopya mıdır?

Toplum, çevre ve insani değerlere duyarlılığı artan kitlelerin barışçıl demokratik yaptırım gücünün büyüklüğü ve büyüme hızı, sorunun cevabıdır. Yine de verili olanın direncinin aşılmasında başlangıçtan sürecin ilerleyen aşamalarına doğru yoğunluğu değişen bir düzeyde çok değişik mücadele araç ve yöntemlerin ilerleticiliği reddedilemez bir gerçekliktir. Ancak esas alınan ve gerçekleştirilmek istenen kitlelerin çağdaş demokratik normların geliştirilmesindeki bilinç, duyarlılık ve ısrarıdır.

Bu temelde demokratik uygarlık kentleşmesinin diğer uygarlık kentlerinden farklılıklarını ve özelliklerini kısaca tanımlamak gerekmektedir.

Demokratik uygarlık kentlerinin temel özellikleri

Demokratik uygarlık çağının en temel özelliklerinden birisi bilimsel gelişmenin insanın mekandan ve zamandan özgürleştiren düzeyidir. Bu durum demokratik uygarlık kentlerinin oluşum ve gelişimine de kendisini yansıtacaktır.

Demokratik uygarlık çağı, egemenliğin bir sınıftan diğerine geçtiği bir çağ değil, bütün egemenlik biçimlerinin gereksizliğinin ortadan kalkacağı insani gerçekleşmenin yaşanacağı bir çağdır. Bu nedenle de kentlerin oluşumunda iktidarın gerçekleşmesinin sembolü ve temsil merkezleri gibi bir işlevselliğin rolü olmayacaktır. Ama demokratik toplum gerçekleşmesinin bütün gerekleri ve özellikleri bu kentsel oluşumda kendisini gösterecektir. Bunun ilk görünümlerinden biri, kent oluşumunun mekana bağımlılığının azalması olacaktır.

Demokratik uygarlıksal kentleşme, geçmiş kentlerin tümden reddi ve yıkımı üzerinden gelişmeyecektir. Bu bakımdan kent mekanlarının tümden değişimi söz konusu değildir. Ancak demokratik kentsel gelişimde, kentlerin düzenlemesi, gelişimi ve büyümesinde mekansal bağımlılık temel rol oynamayacaktır. Mekana bağımlılığı azaltan bilimsel teknik gelişmedir. Bilimsel teknik gelişme yerinde üretimin yapılmasını olanaklı hale getirmiştir. Bu nedenle limanların ulaşım kolaylığı, ham madde kaynaklarına yakınlık bir avantaj ve kentleşmede ve sanayinin geliştirilmesinde temel etkenler olma özelliğini kaybedecektir.

Demokratik uygarlığın kentleri, kendilerini bütün etkinliklerin merkezi yapmayacaktır. Bunun ilk gerçekleşmesini de sanayinin bütün alanlara eşit ve dengeli dağılımını yaparak gösterecektir. Bunun bilimsel teknik ve toplumsal temelleri olgunlaşmıştır. Kentlere yığılmış sanayi kuruluşlarının çevreye yayılması, sanayi bölgeleri ve organize sanayi alanları oluşturulmasıyla başlamıştır. Ayrıca yeni teknik yoğun işgücüne ihtiyaç duyulmadan üretim yapılmasını olanaklı hale getirdiğinden bir fabrika veya üretim birimini etrafında büyük nüfus toplanmasına ihtiyaç duyulmayacaktır. Bu nedenle kentle bağlantılı hava, su, çevre kirlenmesinden de kentin kurtulması sağlanabilecektir. Çıkar gruplarının çekişmesi, tekellerin çatışması ve iktidar erkinin kendi konumunu koruması eskiden olduğu gibi kent düzenlenmesinde temel rol oynamayacak, en azından eskisi kadar engelleyici olmayacaklardır. Sanayileşmenin bütün ülke alanına dengeli dağılımı nüfusun da dengeli dağılımını getirecek, kentlerin varoşlarına dolan işsizler ve kırdan kopan kitlelerin kentle bütünleşme sorunları kentin gündemi olmaktan çıkacaktır.

Böylece demokratik uygarlık kentleşmesi, yerelin bütününü kentsel alanın bileşeni haline getirerek kent kır ayrımının da asgariye inmesini sağlayacaktır. Böylece bilgilenme ve eğitim imkanları bakımından olduğu gibi çalışma ve yaşam standartları bakımından da kent yaşamı kırdan daha fazla bir çekim gücüne sahip olmayacak, ları almıştır. Ekonomik koşulların zorlayıcılığı nedeniyle teknik koruma tedbirlerinin yeterince uygulanamaması yaşamı adeta bir zindana çevirmektedir. Mimarinin toplumsal özellikler ve doğa koşullarına uygun geliştirilmesi insan ihtiyaçları açısından daha doğru olmaktadır.

Kent kır ilişkisinin kentin merkez olarak tüketiciliği temelinden çıkarılarak eşitlikçi bir anlayışa kavuşturulması, kent imkanlarının çevreyle paylaşılmasını, aynı şekilde kentin de çevrenin doğal ve tarihi zenginliklerinden yararlanmasının koşullarını yaratacaktır. Bunun için kent ile çevre arasında ulaşımda kitle yararına projeler geliştirilmesi, çevredeki doğal ortamların korunmasında dayanışma içinde olunması, kent ile çevre arasında yeni bir dönemin başlaması koşullarını yaratacaktır.

Kentle kır arasında bu tarzda gelişecek paylaşımcılık kentin bütün farklılıkları öğüten bir değirmen işlevinden çıkmasını sağlayacak, doğada olduğu gibi toplumda da bütün farklılıkların ve renklerin korunup geliştirilmesi bir kültürel özellik haline gelecektir. Bu ise, yapay çekişmelerin, çatışma nedeni olan dogmaların aşılmasında en temel etkenlerden biri olacaktır.

Bütün bunların gerçekleşmesinde demokratik kentleşme yaklaşımının en temel mun demokratikleştirilmesinde gerekli koşulların yerel planda ve bütünü etkileyen ve çeken bir tarzda hazırlanmasıdır. Bu da küreselleşen dünya ekonomik ve siyasal yaşamının yerele yeni ve önde bir rol yüklemesindendir. Bu nedenle yerel yönetimlerin işlevleri siyasetin ve toplumun demokratikleştirilmesi, toplumsal farklılıkların korunması ve geliştirilmesi, tarihsel değerlerin korunması, insan doğa yabancılaşmasının giderilmesi vb konularda ele alınmakta ve tanıma kavuşturulmaktadır.

Toplumun ve siyasetin demokratikleştirilmesinde yerel yönetimler

Toplumun ve siyasetin demokratikleştirilmesinde yerel yönetimlerin rolünü doğru değerlendirmek, bu alanların karşılıklı ilişkilerini etkilenen ve etkileyen diyalektiği içinde doğru ele almakla mümkündür. Demokratik uygarlık mücadelesinin araç ve yöntemlerinin en etkili ve sonuç alıcı biçimde işlevselleştirilmesinde yerel yönetimlerin rolünü demokratik siyasetin uygulayıcısı olarak gerçekçi tespit etmek gereklidir.

Yerel yönetimlerin devletle toplum arasındaki bir alan olarak demokratikleşmenin



bu şekilde aradaki yapay çelişkilerin de ortadan kalkmasının koşulları oluşacaktır.

Kent düzenlemesinde kent merkezinde ve dışında toplum yaşamının bireyciliği geliştiren yanları törpülenirken bireysel gelişim imkanları kadar toplumsal bilinç ve sorumluluğun geliştirilmesini de gözeten düzenlemeler yapılması demokratik uygarlığın geliştirilmesinin bir diğer gereği olmaktadır. Toplumsal yaşamın diyaloğ ve sosyal etkinlik alanlarının düzenlenmesine, ortak kültürel, sportif ve entellektüel etkinlik alanlarının geliştirilmesi bunun zemini olacaktır. Kentsel gelişmenin bu yönü, karlılık kaygısının aşılması ile olanaklı hale gelebilecektir. Demokratik uygarlık kentinin mekan düzenlemesi mimari yapının da demokratik toplum özelliklerini gözeten bir tarzda geliştirilmesi konusunda etkisini gösterecektir. Bireyi esas alan kapitalist kentin mimari yapısı yerine sosyal yapının özelliklerini gözeten ve ihtiyaçlarına denk düşen bir mimari yapı esas alınacaktır. Eski kentlerin özellikle de doğulu toplumsal özelliklere göre şekillenen yerleşim yerlerinde geniş aile yapısına uygun, avlulu ve içe yönelik birkaç odadan ve buna uygun yapılmış bina özelliğindeki mimari yapı artık büyük şehirlerin katlardan ve çekirdek ailenin özelliklerine uygun düzenlenmiş yapıları almıştır. Bunun dışında doğal çevreye uyumlu yapıların yerini uygarlık ürünü betonarme yapılar almıştır. Örneğin Urfa'nın konivari toprak yapılı evleri ile Diyarbakır'ın bazalt taştan sıcağa karşı korunaklı yapılarının yerini briket ve tuğladan ince duvarlı apartman yapıetkeni demokratik yönetim olgusu olmaktadır. Bunun gerçekleşmesinde halen arayışlar devam etmekte ise de belirli esasları ortaya çıkmıştır. Yerelin sınırlarına takılmamak ve ülke genelini, giderek bütün insanlığın genel çıkarlarını gözeten bir yaklaşım demokratik kentleşmede yönetimsel bir ihtiyaç olmaktadır. Bunun yanında çevre ile paylaşım ve kent halkının katılımını geliştiren yeni işleyiş esaslarına dayalı örgütlenmeler geliştirmek demokratik kent gerçekleşmesinde önem kazanmaktadır. Bu bakımdan da demokratik yerel yönetimler temel hususlarda kapitalist modernizmin yerel yönetim anlayışından farklılıklar göstermektedir.

Demokratik yerel yönetim anlayışında yerel yönetimlerin işlevi

Yerel yönetimlerin çağcıl koşullarda bugüne kadar gerçekleşenden daha farklı ve önemli bir işleve sahip olacakları ortaya çıkmıştır. Bunun için yerelin güncel anlamına ilişkin kısa da olsa belirli bir anlayış temeli ortaya konulduğundan burada tekrara girilmeyecektir. Ancak, yerelin eskiden olduğu gibi gelenekselliğin ve tutuculuğun temsil mekanları olmaktan çıkarılması, belediyelerin de rant kapıları işlevine son verilmesi sadece olumsuzlukların giderilmesini içeren düzeltmelerdir. Bunun yanında demokratik uygarlık gerçekleşmesinde yerel yönetimlere yüklenen misyon, toplu ve demokratik gelişmenin önündeki tüm engelleri tek yanlı ve tek başlarına aşabileceklerini varsaymak ve böyle bir işlev yüklemek gerçekçi olmadığı gibi sonuçtaki başarısızlık demokratik mücadeleyi de sekteye uğratan hayal kırıklıklarının ve umutsuzluğun nedeni olabilir.

Tarihsel deneyimlerden de çıkan bir sonuç olarak toplumsal gelişme sorunlarını çözmek için belirlenen yol ve yöntemlerin gerçekçi ve doğru olması gereği kadar, yüklenen misyonun ve beklentilerin de gerçekleşebilir olması önemlidir. Yerel yönetimler düzeyinde yürütülecek bir mücadele ile tarihin birikmiş bütün sorunlarının çözümünü hedeflemek baştan çözümsüzlüğe mahkum olmayı kabullenmek demektir. Yetki, inisiyatif ve imkanlarının verili düzeyiyle kısıtlı bir işleve sahip olan, günübirlik yaşamın hizmet ve yeniden üretim ihtiyaçlarına cevap vermede zorlanan, hatta mevcut durumlarıyla çoğu sorunun ağırlaşmasından kaçınamayan bu kurumların perspektifin doğruluğu ile kendiliğinden ve sihirli bir değneğin maharetiyle büyük dönüşümleri gerçekleştirmeye muktedir saymamak ve buna göre bir yükümlülük altına sokmamak gerekir. Küreselleşen dünya gerçeğinde genel eğilim olarak merkezden yerele doğru bir kayış söz konusu olsa da bunun ülkeden ülkeye ekonomik, sosyal, siyasal, kültürel ve esas olarak da egemen zihniyetlerin dogmatiklik gerilik düzeyine bağlı olarak bu eğilimin pratikleştirilmesinde düzey farklılıkları büyüktür.

Bu nedenle yerel yönetimlerin işlevselleştiği alanların gerçekliğine göre toplumdan ve devletten kaynaklanan pek çok engelle mücadele etmek zorunda olduğu göz ardı edilemez. Bu engellerin toplumun ve devletin demokratikleştirilmesi oranında azalacağını ya da küçüleceğini, bunun yerel yönetimsel anlayışın demokratikleşmesiyle birleşmesi, bütünleşmesi oranında büyük dönüşümlere imkan tanıyacağını öngören bir yaklaşımın esas alınması gereklidir. Toplumun ve siyasetin demokratikleşmesinin yerel yönetimin de demokratikleşmesini beraberinde getireceğini bunun tersinin de geçerli olduğunu, yerel yönetimlerin demokratik bir tarza ve anlayışa sahip olmalarına paralel toplum ve siyaset alanlarında da demokratikleşme imkanlarının gerçekliğe dönüşeceğini göz önünde bulundurmak gerekir.

Öncelikle demokratikleşmede rolünü oynayabilmesi için yerel yönetimin doğru bir tanıma; görev ve yetkiler, sorumluluk ve inisiyatif tanımına kavuşturulması gerekmektedir. Bu bakımdan yerel yönetimleri sadece hizmetleriyle sınırlayan tanımlamalar ve sınırlamalar doğru değildir. Yerel yönetimleri siyasi işlevleriyle sınırlayan federatif yapılar içindeki birimler olarak da tanımlamak doğru olmamaktadır. Temelinde siyaset ve yönetim kavramlaştırmasındaki sınıflı egemenlik zihniyetinin yanlışlığı ve çarpıklığı bulunan bu tanımlamalar doğru bir yerel yönetim anlayışının gelişmesine de engeldir. Hizmet üretimini siyasi yetki ve sorumluluktan koparmak yanılgısı kadar hizmet anlayışına dayanmayan siyasi bir yönetim anlayışı da yanılgılıdır. Bu nedenle yerel yönetimler hizmet ve görev kapsamı oranında siyasi etkinlik sahibi olarak ülke yönetiminde de rol oynamak durumundadırlar. Ve ismi konsa da, konmasa da zaten gerçekleşen de pratik olarak budur.

Yerel yönetimler için toplumun demokratikleştirilmesi ve demokratik bir toplumun yaratılmasında birey toplum, kadın özgürleşmesi, aile yapısı, eğitim sistemi, yaşlıların ve çocukların verili konumlarının demokratik ölçülerde dönüşüme uğratılması, sakat ve kimsesizlerin korunması en temel mücadele alanlarıdır. Yerel yönetimlerin bu konularda yapabilecekleri hem kurumsal yetki ve hem de ekonomik teknik imkanlar itibariyle küçümsenmeyecek boyutlardadır.

Bunun için doğru, sağlıklı, demokratik bir birey toplum ilişkisinin geliştirilmesinde yerel yönetimler öncelikle doğru bir bakış açısına sahip olmalıdırlar.

Yerel yönetimler Batı kapitalist uygarlığının yarattığı bencilliği ve bireyciliği uç sınırında yaşayan birey ile Doğulu toplumcu uygarlıkların iradesi bastırılmış, gölge olmaktan kendini kurtaramayan, ait olduğu toplumsal birimlerin varlığı, gücü ve etkinliğiyle kendini tanımlayan bireyi dönüşüme uğratmada veri almalıdır. Bir yandan etkin, katılımcı, inisiyatif sahibi bir bireysellikle donanmış, diğer yandan toplumsal ve moral değerlerin korunması taşırılması, geliştirilmesi sorumluluğunun bilincinde bireyin yaratılması konusunda rolünü oynamalıdır.

Bunun için yerel yönetimler eğitim imkanlarını azami verimlilikte değerlendirebilirler. Sahip olunan kurum ve bina imkanları, mali olanakların da yardımıyla ve tüzel kişilik inisiyatifinin işlevselleştirilmesiyle demokratik kurum, kuruluş ve kişilerle ilişkiler, merkezi idarenin denetimindeki eğitim öğretim kurumlarının imkanlarından yararlanmak için girişimlerde bulunabilirler. Toplum kuruluşlarıyla paylaşımcı bir yardımlaşma ve dayanışma yoluyla demokratik bilincin geliştirilmesinde önemli rol oynayabilirler.

Birey toplum ilişkisinde demokratik ölçülerin geliştirilmesinde işlevselleştirilmesi bu alanın özgünlüğü ve bağıntılılığını gözetmekle mümkündür. Aynı durum yöneten yönetilen ilişkisinde de geçerlidir. Bu iki kavramlaştırmanın sosyal, kültürel ve maddi statüler olmaktan çıkarılarak görevlerin gerçekleştirilmesinde koordinasyon veya kolektif sorumluluğun gereklerinin yapılmasında araçsallaştırılması zihniyet dönüşümünü gerektirir. Yöneticiliğin amatör ruhla girişimcilik, değişebilir (veya değiştirilebilir) işbölümü düzeyine getirilmesi demokratik uygarlık ve toplum yaratmada temel hedefler, halkalardır. Bu hal-

kaların gerçekleşmesi sürecinde perspektifin kısa ve orta vadeli, güncel ve somut pratikleşmesinde verili toplumsal, siyasal, kültürel koşulların esas alınması gerekliliği tartışmasızdır.

Toplumun organik bütünselliğini ve deviniminin hesaba katmayan toplum mühendisliğinin mekanikleştiren ve araçsallaştıran, kaba materyalist yaklaşımlarıyla toplumsal sorunların çözümüne yaklaşımın bütün çaba, fedakarlık ve hatta iyi niyete rağmen sonuç vermediği deneylerle sabittir. Toplumsal organizmanın bir canlının hücreleri gibi birbiriyle bağlantılı olduğunu unutmamak gerekmektedir. Bu nedenle birey toplum ilişkisini, aile, birey, toplum ilişkisinden ve bireyin gerçekleşmesinde aile kurumunun işlevinden ayrı ele almak doğru değildir.

Kişilik şekillenmesinin çevreyle ilişkili aile ortamında gerçekleşmesi, sağlıklı bireyin ve toplumun oluşumunda aile içi eğitimin önemini ortaya koymaktadır. Bunun için birey aile toplumun bağıntılılığı içinde demokratik ölçülerle yeniden kuruluşu ve eskinin dönüşümü için başta eğitim alanında olmak üzere sosyal ilişki kapsamının genişletilmesi ve kimliksel tanımların yeniden yapılmasında yerel yönetimler ve belediyeler önemli rol oynayabilirler.

Katılımın arttırılması, inisiyatifin geliştirilmesi, paylaşımcılığın ve dayanışmanın teşviki, sorumlu yurttaş birey bilincinin yükseltilmesi bakımından yerel yönetimler önemli role sahiptirler.

Bu amaçla yaşamı anlamlı ve çekici kılan bir ortamın oluşumunda iş imkanları hazırlamada yerel ekonomilerin geliştirilmesi en temel çalışma alanlarından birdir ve demokratikleşmenin maddi zemini açısından önemlidir. Bu alan çalışmalarının üretim atölyelerinden çiftlikler ve tarımsal üretime kadar geniş alanda geliştirilmesinin merkezi idarenin yetki ve imkanlarının yerelle paylaşımı yolunda atılacak adımlara paralel ve esas olarak da halkın gücüne dayanarak gerçekleşebileceği açıktır. Bu alandaki gelişme oranında insanın yaşamının üretken kılınacağı ve bunun da inisiyatifin ve sorumluluk bilincinin geliştirilmesini sağlayacaktır.

Küreselleşmenin bilişim iletişim imkanları yanında bireyi savunmasız bırakan, marjinallik psikolojisine çeken sonuçları pek çok toplumsal sorunun temelindeki neden durumundadır. Dolayısıyla toplum ile ilişkisinde yıkıcılığa, asalaklığa, atalete yönelten etkilerinin giderilmesi ve bireyin etkin, üretken, amaç ve hedef sahibi, umudu taze ve ütopyası güçlü duruma getirmek üzere yerel yönetimlerin yerel basın yayın imkanlarını da kullanarak rol görmesi küçümsenemez sonuçları yaratmasını sağlayacaktır. Özellikle yerel basın yayın, kültür ve sanat etkinlikleri için eğitim, yer, teknik imkanı, mali destek, moral teşvik ile yerel yönetimler birey, aile ve toplum sorunlarının çözümünde büyük katkılar yapabilirler.

Bu çerçevede kaydedilecek gelişmelerde öncelikle yerel yönetimlerin amaç ve hedefler manzumesinin demokratik ölçülerde; özgürlükçü, eşitlikçi ve adaletli bir karakterde olması temel koşuldur. Yerel yönetici tipinin de yetki ve sorumlulukla ilişkilendirilmeden doğru bir halkçılık, insan ve doğa sevgisi temelinde topluma hizmeti bir zevk olarak şevkle yerine getirmesi temel hususlardır.

Bireyin katılımını teşvik etmek için denetim gücünü açığa çıkarma yollarının geliştirilmesi gereklidir. Bunun için seçme ve seçilme ilişkisi ve yöntemlerinin demokratiklik sınırlarının genişletilmesi, halkın yönetimi denetleme imkanlarının arttırılması, başarılı yöneticinin desteklenmesi ve teşvik edilmesi kadar başarısız ve istenmeyenin –sevilmeyenin– de geri çekilebilmesi yollarının açılması gereklidir.

Yerel yönetimlerin inisiyatif ve yetkilerinin düzey ve genişlik bakımından gelişmesine paralel ademi merkeziyetçiliğin birey girişimciliği düzeyine kadar, demokratik denetim mekanizmalarının kollayıcılığı ve koruyuculuğuna paralel geliştirilmesi, iş ve meslek gruplarından, yaş ve eğitim düzeyi değişikliklerinin, cinsiyet ve kültürel farklılıklarının toplumsal yeniden üretime katılımının etkinleştirilmesi için pek çok proje ve uygulama alanı geliştirilebilir.

"Demokratik uygarlık çağını belirleyen temel unsurlardan biri de siyasetin demokratikleştirilmesidir. **Tarih boyunca en üst yönetim gücünün yoğunlaşması ve kullanılması sanatı olan siyasetin kendi sırlı dar elbise ve maskelerinden kurtulması çağımızın şahane bir gelişmesidir. Bu, siyasetin adeta göklerden, allahtan yeryüzüne inmesidir. Sonuçta da uzun vadeli ve hayati çıkarların aracı olarak değer ifade edebileceği bilincine ulaşılmıştır."**

Demokratik toplumun yaratılmasında yerel yönetimlerin rolü ve görevi bakımından ele alınması gereken bir konuda kent yerel nüfusunun uyumunda ve bireşiminde kapitalist emperyalizmin modernist ve postmodernist olarak tanımladığı kentçilik politika, yaklaşım ve uygulamalarının sonuçlarıdır. Verili çağdışı yapı, kurum ve ilişki biçimlerinden kaynaklanan sorunları aşabilecek bir kentleşme, kent mensubiyeti, yerellik anlayışı esas alınmalıdır.

Bunun için yerel merkez ilişkilerinin çerçevesinin yeniden belirlenmesi ve merkezi politikaların dönüşümünde yerel yönetimlerin etkinliğini kullanmaları bir görevdir. Ancak merkezi ekonomik gelişme politikaları, toplumsal, kültürel sorunlara çözüm yaklaşımı ve zihniyeti kentlerin nüfus bakımından büyüme hızı ve kapsamında önemli etkenlerdir. Belki kır şehir, tarım sanayi dengesini bozan, büyük sosyal çözülmelere yol açan politikaların sonuçları yerel yönetimlerin çaba ve inisiyatifleriyle ve üçüncü alan olarak tanımlanan demokratik siyaset alanının etkileriyle ortadan kaldırılamayabilir. Ancak uzun vadede demokratik toplum, siyaset, ekonomi, gelir dağılımı, adaleti, kültür yaşamı, etkinliği, çevre koruma bilincini geliştirecek bir eğitimle düzeltici, dönüştürücü etkiler yaratabilirler. Bu bağlamda ortaya çıkmış olan sonuçlar demokratik uygarlık perspektifine uygun kentleşme yaklaşımlarıyla çözümlenebilirler. En azından büyük trajedilerin, psikolojik yıkımların ve moral çöküntülerin yaşanmasına yol açan gelişmeler durdurulabilir. Bu konu mevcut kentleşme düzeyi ile gecekondu ve çevre semtlerde yoğunlaşan, esasta bütün kent çalışanlarını ilgilendiren, acil olarak da yeni göç edenlerin tüm sıcaklığıyla yaşadıkları sorunlar olduğu bilinciyle çözümleyici girişim, proje ve çalışmalarla ele alınabilir. Bunun için sadece yerel yönetim mekanının sınırları içinde değil, ülke sathı ve uluslararası planda lobici, tanıtıcı ve davet eden yaklaşımlar olmalıdır. Bu şekilde sağlık, kültür, sanat, dini inanç, meslek, cins vb alanlarında çalışma yürüten kurum, kuruluş, grup ve bireylerin proje, maddi teknik yardım, moral ve psikolojik tedavi hizmeti temelinde katkılarının sağlanması mümkün ve gereklidir.

Bu durum yerel yönetimde sorumluluk alanların bir özelliğini daha belirginleştirmektedir. Bu özellik yöneticiliğin imkanları azami verimlilikte üretken kılan proje ve hizmet alanıdır. Demokratik denetimin en fazla yoğunlaşacağı alanlardan biri de yerel yöneticilerin zamanla orantılı proje verimliliği ve gerçekleştirme performansıdır.

Bunun için yerel yönetim belediye imkanlarının kullanımında; arazi, arsa, kaynak ve gelir yaratılmasında; gücünün eğitimi ve sosyal yaşamı geliştirme çalışmalarında; konut sorunu, parklar ve yeşil alanların yer ve kapsamının belirlenmesinde; fabrika, atölye vb ekonomik sanayi kuruluşlarının yerleştirilmesi ve çevreyi koruma ölçülerine uymalarının sağlanmasında; ısıtma, ulaşım, su, tüketici hakları konularında demokratik ölçülerin esas alınması zorunludur. Bu ölçülerle ne birey çoğunluk yararına nefessiz bırakılmalı ne de grupların çıkar çekişmesini dengelemek için hakemlik yapılmalıdır. Yerine ve zamanına göre imkanları en verimli kullanmayı sağlayan bir öncelik, tercih ve öngörü sahibi olmak demokratik uygulamalar için şarttır.

Bu temelde gelişecek yerel yönetim tarz ve uygulaması kaba ve mutlak bir eşitlikçilik anlayışına dayanmaz. Çağdaş demokratik yönetim tarzında özgürlükçülük; eşitlik ve adaletten kopuk, güç ve imkanların ahlak ve vicdan ölçüleri tanımadan kendini gerçekleştirme serbestliği olarak düşünülemez. Adaletin yerel yönetim kapsamında genelle ve gelecekle ilişkili, öngörülü olarak hizmet ve fırsat sunmada duyarlılıkla gerçekleşmesi demokratlığın esasıdır. Bu çerçevede farklılıklara zenginlik kabulüyle hoşgörülü ve sahiplenen, demokratik tahammül gücüyle çözümleyici imkan yaklaşım sergileyen, yerelin sorunlarını olduğu kadar ülkenin ve insanlığın sorunlarını da karşılıklı ikna ve uzlaşmayla çözmeyi esas alan demokratik bir toplum yaratılmasında yerel yönetim demokrasinin beşiği işlevini görebilir.

Erkek yıkıcılığının antitezi kadın yapıcılığıdır

Demokratik toplumu yaratmada belki de en fazla rol alması gereken ve belirleyici olabilecek bir kesim kadınlardır. Kadınların kendi doğalarını, kimliklerini bulma ve özgürleşme çağı olan 21. yüzyılda toplumun demokratikleşmesi önündeki en ciddi engel kadının erkek egemen sistem içindeki konumudur. Ama aynı zamanda bu konumun dönüştürülmesi ihtiyacı demokratikleşmenin temel dinamiği rolünü oynayabilecek potansiyele sahiptir. En yakıcı sorunları olan, dolayısıyla da en fazla demokrasi mücadelesinde yer alacak olan kadındır. Kadının özgürleşmesi için demokrasi mücadelesinin yürütülmesi, demokratikleşmeye de kendi potansiyel ve özgünlüğünü katması diyalektik bağıntılılık içindedir.

Aileden başlayarak erkek egemen sistemin zihniyet dönüşümüne uğratılması için kadının toplumsal yaşamın bütün alanlarında yeniden konumlandırılması ve işlevselleştirilmesi zorunludur. Bunun için bilimsel teknik düzeyin en fazla imkan sunduğu hizmet sektörü alanındaki büro işleri, kültür sanat çalışmaları, iletişim, basın yayın alanlarında sahip olduğu özgünlükleri katarak gücünü harekete geçirmesi toplumun demokratikleşmesinde büyük rol oynayabilir. Kadın fiziğinin bir dezavantaj olduğu üretim koşulları aşılmıştır. Aynı şekilde hizmet sektörü yani kültürel, sanatsal, iletişim basın yayın alanlarında üretime katılması toplumsal etkinliğinin gelişmesinde olumlu rol oynayacaktır.

Kadının etkin, üretken katılım gösterdiği siyasal, toplumsal, kültürel yaşamın adalet ölçüsünün daha fazla gelişeceği, gereksizleşen ve tahrip eden şiddetin reddedilerek barışçıl ilişki ve çözüm yollarının öne çıkarılacağı kesindir. "Kadınlar ve çocuklar üzerindeki erkek üstünlüğü esas olarak erkeklerin topluluktaki toplumsal işlevlerinin bir sonucu olarak ortaya çıktı." (Özgürlüğün Ekolojisi. Murray Boockhin. Syf.83) Bu üstünlüğe yol açan toplumsal işlevin pek çok yazar ve düşünür tarafından ileri sürüldüğü gibi kaba bir ekonomik gelişmedeki rol ile ilgili olmadığı da yazar tarafından savunulmaktadır.

"Fakat modern insanın yok etme kapasitesi yeniden inşa kapasitesinin romantik bir kanıtıdır." (Age. Syf.99) Yok etme kültürünün yaratıcısının erkek olduğu artık tartışma götürmez bir gerçekliktir. Bu bakımdan da günümüz demokratik toplumunun yaratılmasında bu erkek yıkıcılığının antitezi olarak kadın yapıcılığı, yaratıcılığı inşa rolünü oynayabilir ve kadının gerçek konumuna ulaşmasını da sağlayabilir.

Kadını bu işlevine ulaştıracak düzeyde aktifleştirme, eğitim ve aydınlanma kadar uygulamacı ortam ve yaklaşımla da ilişkilidir. Bu da üretim ve hizmet alanlarındaki istihdam imkanları yanında ve ondan daha önemli bir rolle kadın aydınlanması, dayanışması ve toplumsal yaşama katılımı koşullarını geliştirecek kadın evleri, dernekler, mesleki eğitim kursları, özgün kurum ve zamanların değerlendirilmesi imkanı, demokratik siyaset araçları ile örgütlenmesi gereklidir.

Özgürleşme kararındaki kadın, yaşamın üretkenlikle paralel geliştirilebildiği gerçeğinden hareketle fiziksel, düşünsel, sanatsal, siyasal emeğin bütün biçimlerini toplumsal gelişmede harekete geçirmeyi gerekli görmektedir. Bunun için küçük baş hayvan yetiştiriciliğinden bahçe tarımına, yeşil alan düzenleyiciliğinden dikiş atölyeleri kuruluşuna, dekoratörlükten desinatörlüğe, eğitimmenlikten demokratik siyasal çalışmalara her alanda etkin katılımı yapacak istem ile yerel yönetimlerden imkan yaratmasını talep edebilir. Bizzat kadın gücünü bu imkanların yerel yönetimle elbirliği içinde yaratılmasında görev alabilir.

Demokratik toplumun kuruluş esaslarından biri moral ve vicdani ölçülerin yeniden ve çağdaş demokratik ölçülerde kavramlaştırılarak pratikleştirilmesidir. Bunun yansıma alanlarından en öncelikli çocuklara ve yaşlılara yaklaşımdır. En genel hatlarıyla toplumun geleceğini ve geçmişini birleştirerek sağlıklı bir maddi ve manevi gerçekleşmede rol oynayacak olan çocuklar ve yaşlıların birliğidir. Ancak mevcut durumuyla tüketen ve adeta yük olarak bakılması, genelde sınıflı toplumların dar çıkarcı zihniyeti, özelde ise kapitalizmin bireycileştiren ve bencilleştiren karakterinin sonucudur. Bu durumun düzeltilerek toplumsal yaşamın üretken işleyişine katılmalarının sağlanması, demokratik zihniyetin gelişimi açısından yakıcıdır.

Çocukluk dünyasının saf ve temiz hayalciliği ile yaşlıların tecrübe ve bilgi birikiminin doğru bir anlayış ve tarzla birleştirilmesi toplumsal moral ve vicdan kadar sorumluluk duygusunu ve vefalı bir yaklaşımı da geliştirecektir. Bunun için çocuk eğitiminin çağdaş ölçülerde geliştirilmesi amacıyla anne ve babanın aydınlanması gerekir. Ayrıca çocuk yuvaları, kreşleri, çocuk park ve bahçeleri gibi etkinlikler ve eğitici çalışmalarla hem çalışan büyüklerin yükü azaltılır hem de çocuğun paylaşımcılık, uyum, tartışma kültürü, farklılıklara eşitlikçi yaklaşım gibi demokratik özellikler edinmesini sağlayacak çalışmalar yürütülebilir.

Çocuk eğitiminin aile ile paylaşılması, çocuğun aile karşısında iradeli duruşunun gelişimini, aile bağımlılığının azalmasını da sağlayacaktır. Bu konuda ne Batı tarzı bir kuruluk ile aile ilişkilerinin bir şirket ya da ticari sözleşme derecesine indirilmesi gibi bir yaklaşım sergilenmeli ne de Ortadoğu'nun geleneksel kültürünün olduğu gibi devamına ve çocuk eğitiminin eski zihniyetle yürütülmesine izin verilmelidir. Bunun için kişiliğin ana kucağında şekillenmesi ve bağımsızlaşmayan, hep korunaklar, sığınaklar güvenli yerler arayan oluşmuna pedagojik yaklaşım ve yöntemlerle müdahale edilmelidir. Her ikisinin de yetersizliklerini aşan, ama insanı toplumsal organizmanın bütünleyicisi ve bütünlenen olarak ele alan bir moral, etik ve psişik şekillenme esas alınmalıdır.

Yerel yönetimlerin aileleri pedagoji ve demokrasi konularında aydınlatmaları, çocuğun eğitiminde ve kişilik şekillenmesinde olumlu sonuçlar yaratacaktır. Bu ise geleceğin demokratik toplumunun en önemli güvencesini yaratmak demektir. Unutulmamalıdır ki çocuk hayalciliği, kısırlaşan ve kuruyan yetişkinler dünyasına bir gençlik ve umut aşısıdır. Bu da başlı başına bir katılım olarak değerlendirilmelidir.

Çocuğa yaklaşımdaki çarpıklık insana yaklaşımdaki çarpıklıktır. İnsanın araçsallaşması, çocuğun da araçsallaşmasının temelidir. Toplumdaki geleneklerin geriliği en çarpıcı biçimiyle çocuğa ve dünyasına yansımaktadır. Kan yemininin kan bağının varlığını koruduğu toplumlarda akraba evliliklerinin kan uyuşmazlığı nedeniyle özürlü çocuk doğumuna yol açması da bunun sonucudur. Bu konuda yerel yönetimler önemli düzeltici rol oynayabilirler. Sadece toplu eğitim faaliyetleri olarak kurslar, paneller, seminerler, sempozyumlar vb ile yetinmeyerek tek tek aileler ve hatta bireylere ulaşmayı sağlayan araçların ve yöntemlerin geliştirilmesi gereklidir. Bu şekilde yerel yönetimin halkla diyaloğ geliştirmesi halkın sorumlu katılım sergilemesini getirecektir.

Geleneksel geniş ailenin çözülmesine paralel artan biçimde toplumun en savunmasız bırakılan ve acılara terk edilen kesimi yaşlılar olmuştur. Sınıf egemenliğinin insanı araçsallaştırmasının en somut ve uç yansıması iş gücü tükenen insanın hurdalığa atılan üretim aleti, makine gibi bir kenara bırakılmasıdır. Geleneksel toplumun çözülüşündeki çarpıklık beraberinde bencilliğin ve bireyciliğin çok çarpık ve toplumsal bağların da çözülmesi biçiminde gelişmesine yol açmıştır. Batı kapitalist emperyalist sisteminin yarattığı toplumlarda moral ve manevi, Doğulu toplumda maddi nedenlerin belirleyici olduğu bir sonuç olarak yaşlıların toplumsal yaşamın dışına itilmeleri yaşlılığı bir cezanın çekilmesine benzeyen trajediye dönüştürmüştür. İnsanlığın kaybettiklerini demokratik uygarlık çağında yeniden kazanması mücadelesinin mutlaka yürütülmesi gereken alanlardan biri de yaşlıların mevcut konumlarının değiştirilmesidir.

Yaşlıların toplumda saygın yer edinmeleri ve yaşlılık dönemlerini anlamlandıran bir konum kazanmaları için eğitim yanında pratik tedbirler ve çözümler üretmek yerel yönetimlerin çalışma alanına girmektedir. Yaşlıların ortak kullanımına hazırlanmış odalar, klüpler, evler yanında tecrübe birikimlerini değişik ürünlere dönüştürmelerini sağlayacak etkinlikler için imkan yaratmak, kurumlar oluşturmak gereklidir. Folklorik mirasın geleceğe taşırılmasında, kültürel zenginliklerin korunmasında rol oynayabilecek resim, yontu, kilim, desen, enstrüman vb atölyelerinin kurulması, yazınsal çalışmaların teşvik edilmesi yoluyla yaşlılık yaşamının anlamlı kılınması için yerel yöneltimler imkanları harekete geçirmelidir. Yine çocuk eğitiminde yaşam tecrübelerinin ve etik değerlerin aktarılmasında yaşlıların toplumsal yaşamla bütünleşmelerine, kuşaklar arası sorunların demokratik bilinçlenme yoluyla çözülmesine hizmet edilecektir. Bu çaba çocuk zihninde kuşak ilişkileri konusunda doğru bir bilgilenmeyle kopuklukların ve psikososyal yetersizliklerin aşılmasını sağlayacaktır.

Bir yerel yönetim alanında yaşlılar arası diyaloğ ve ortak etkinlik toplumsal uyum ve barış için büyük rol oynayacaktır. Yaşlı örgütlerinin etkin bir katılımla toplumsal yaşamın tüm etkinlikleri ve örgütleri üzerinde saygın bir denetleyici ve düzeltici rol oynaması önemli olumlu sonuçlar yaratacaktır. Yaşlıların kendi içinde örgütlü olması çağdışı geleneksel aşiretçi, kabileci, mezhepçi kümelenmelerin etkinliğini kıracak ve farklılıklara hoşgörülü yaklaşımın benimsenmesinde etkili olacaktır. Yaşlı genç çocuk diyaloğu en fazla da emek, vefa, saygı, yaşam sorumluluğu, doğa sevgisi gibi konularda sağlıklı bir bilinç ve tutum şekillenmesine hizmet edecektir.

"Demokratik uygarlık çağını belirleyen temel unsurlardan biri de siyasetin demokratikleştirilmesidir. **Tarih boyunca en üst yönetim gücünün yoğunlaşması ve kullanılması sanatı olan siyasetin kendi sırlı dar elbise ve maskelerinden kurtulması çağımızın şahane bir gelişmesidir. Bu, siyasetin adeta göklerden, allahtan yeryüzüne inmesidir. Sonuçta da uzun vadeli ve hayati çıkarların aracı olarak değer ifade edebileceği bilincine ulaşılmıştır."**

KIR ÇİÇEKLERİNİN PRENSİ



Hayat gerillalar için böyle olsa bile, duymayanın, görmeyenin acısına takılmadan kayan bir merminin, kayan bir yıldızın, kayan bir hayatın tüm anlarını izlemenin acısıyla yaşamanın ne olduğunu tarifsiz bırakarak...

Meclis toplantısı, yazın sıcağının Dola Koké'de biraz utandığı bir zamanda yapılıyordu. Bütün Yürütme Kurulu –bazı arkadaşlar dışında– oradaydı. Çiçeklerle donattığımız basın yerimizin karşısından geçen patikada hangi gerilla geçerse geçsin, dikkatimizi çeker, hemen ona ilişkin fikrimizi yanımızda birisi varsa söylerdik. Oradan geçen herkes bizim yorumlarımıza birkaç kelime bırakırdı. Yeni katılan gençlerin giyim sorunu, geçerken bakışlarımızdan etkilenen arkadaşların sendelemesi, geçen yönetici arkadaşların selam verip vermeyecekleri, bazen de ruhumuz olan arkadaşların geçmesini bizi hazır olan içtenlikle çekmesi, her günün yaşanan patika kareleriydi.

Yürütme Kurulundaki arkadaşlar da "kritik" dediğimiz yorumlardan kurtulmuyorlardı. "Bu arkadaşa böyle ödül, şu arkadaşa ödül" deyip yetenekleri, karakterleri, tecrübeleri ve davranışlarına göre beğeni ödüllerimizi sunuyorduk. Birçok arkadaş bu ödüllerinden nasibini aldılar. Sonra kısa boyu, hafif kır saçı, hiç yaşlanmayan yüzü ile Erdal arkadaş geçti. Elinde not defteri ile yine O'nu bekleyen bir işin randevusuna gidiyordu. Ondan bekleneni ve şüphe edilemeyeni yaptı. Elini kaldırarak selamını verdi. Biz de karşılığını verip tekrar, yola koyulan arkadaşların karşısına yapılmış mangamızın önünde kurduğumuz jüri masasında O'na da layık bulduğumuz ödülü verecektik. Beş altı arkadaştık ve yüzümüzde fikir belirtmemenin kaygısı yoktu. Hepimiz bir şey söyledik. Ama sonuç O'na da *"en mütevazı meclis arkadaş"* ödülü çıktı. Hepimiz bu sonuca katılmıştık.

Dola Kokê'nın akan suyuyla çevirili yarım ada biçiminde, çiçeklerle çevrelediğimiz mangamızın önünde yazın sıcak günlerini, sıcak insanların mizaçlarından, ara sıra esen rüzgardan, bir tas soğuk su niyetine selamları alarak yaşanabilir hale getirmiştik. Toplantılar sayesinde bütün bu arkadaşları bir arada bulma ve görme imkanına kavuşuyorduk. Meclis toplantısı sona ererken, KADEK yeniden bir kaplanın postuna sarılarak çıkıyordu. Yeni bir atılım ve değişim zamanı herkes için tomurcuğunu hazırlamıştı. Arkadaşların birçoğu farklı alanlara görevlendirilerek, hem yeni bir pratik hem de bu toplantıyı aktarma sorumluluğu aldılar. Onlar alanlarına biz de yaklaşan 15 Ağustos kutlamalarının hazırlığı için Kanicengê'ye gideceğiz. Bu yılki kutlamalar, daha önceki yıllardaki kutlamaların rutinliğine benzemeyecek. Bu yıl festival gibi bir kutlama vardı HPG Anakarargahı'nda. Atletizm, komando, voleybol, atış, koşu, satranç müsabakaları ve birbirinden ilginç gösterilerle 15 Ağustos, o günü yaşayan gerillaların hafızasına kazınacaktı. Kutlamalar ayın 17'sinde sabah başladı. Gün doğmadan gerillalar doğdu, tepelerin sırtlarında. Her şeyleriyle kendilerini komutanları Agit yoldaşa göstermek istiyorlardı. Eğitimleri, disiplinleri, operasyon güçleri, düzenleri ve bütün yetenekleriyle kendilerini kanıtlayacaklardı bugün. Olimpiyat tipindeki müsabaka kurallarını Erdal arkadaş yarışmacı gerillalara anlatınca, hem söylediklerini kaçırmamak için ciddiyetle dinliyorlardı hem de ilk defa böyle şeyler duydukları için bu kurallar eğlenceli geliyordu. Erdal arkadaş Meclis toplantısından sonra HPG Anakarargahı'nda görev almıştı. Gelir gelmez de 15 Ağustos kutlamaları tertip komitesinin başına geçmişti. Bu nedenle kutlama gününde de her yerde bulunan ve hep karşılaştığımız oydu. Kameralarımızın çerçevesine takılan O'nun işine ciddiyetli ve zaman zaman dudaklarını hafif büktüğü gülen yüzü oluyordu. O gün biz de kameralarımızın kayıt düğmesine güzel anları kaydetmek için basacaktık.



Festival başlamadan önce birkaç küçük kaza yaşandı. Basındaki Zınarin arkadaş teleferikten kaymak isterken, düştü ve kolu yerinden çıktı. Öğleden sonra da Hogır futbol oynarken kolunu kırdı. Askeri akademide bir arkadaş da gösteriler için kurulan engellerden düşerek kafasının kırılmasına sebep oldu. Bu küçük kazalar hepimizi hayrete koyan bir sıralamayla gelişti. Festivalden bir gün önce Zilan gördüğü rüyayı kazaları tartıştığımız bir ortamda anlatmak istedi. "İki gözüm çıkıyordu" diyordu. Çocuksu edasıyla bu kazaların herhalde gördüğü rüyasındaki gözleri olduğuna inanıyordu. Tamam dedik o zaman. Artık kazalar olmaz. Senin rüyanın rivayeti de geçti deyip, içimizi rahatlattık. 17 Ağustos'un akşamı müsabakalar bitmiş, birinciler belli olmuş, coşku geceye bırakılan kutlamalara devrolmuştu. Mahsum Korkmaz Askeri Akademisi'nde kurulmuş projektörler altında yüzlerce gerilla sahnede dağıtılan ödülleri izliyordu. Ödülleri Erdal arkadaş Cemal arkadaşın eline veriyor ve dereceye giren arkadaşları çağırıyordu. Cemal arkadaş da dereceye girenleri kutlayıp gerillaları daha iyisini yapmalarını belirten, biraz daha hareketlendiren sözler söylüyordu. Herkes ödüllerini, başarısının karşılığını yüzlerce kişinin karşısında alıyordu.

Her şey dağıtılmıştı. Bütün ödüller verilmişti. Yalnız bir ödül eksikti. Festivalin düzenli yürümesini sağlayan yarışmacılardan daha fazla yorulan, gayretinden karşılık beklemeyen ve gökyüzünde asılı duran yıldızıyla beraber parlayan bir arkadaşa ödülü verilmemişti. Ve O, bundan rahatsız olmayan bir duruşla sahnenin kenarında ödülleri almaları için arkadaşları sahneye çağırıyordu. Erdal arkadaş o gece en fazla ödül alması gereken yarışmacılardan birisiydi. Çünkü O hayatının en güzel yüz metresini koşuyordu. O insanlığa layık olmanın engellerini en iyi atlayarak geçiyordu. Hayatının finalini yaşıyordu. Orada o akşam ödülünü almadı. Ama ben içimden Dola Koké'deki mangamızın önünden geçerken O'na verdiğimiz ödülü o akşam armağan ettim. Erdal arkadaş en mütevazı meclis ödülünü sessiz, şatafatsız, gösterişsiz; ama en mükemmel, en başarılı ve en anlamlı bir biçimde aldı. Hayatının olgunlaşmış halindeydi. Bir çiçeğin en güzel açılmış biçimiydi. O güllerin değil, kır çiçeklerinin prensiydi.

Kararan gecenin fitilini çeken şafak, hayatımızın karanlığını yakan şafak, geceyi durduracak şafak, yıldızları yok eden, semayı ağlatan şafak...

Biz o gece hiç olmadığı kadar karanlığı sevdik. O gece şafağın gelmesini istemedik. O gece gözlerimize yakıcı bir aydınlık birikmesini istemedik. Şafak o akşamın sevincini boğan, o gecenin sahip olduğu yıldızları gözümüzün önünde yarım bir çizgi gibi geçmesini ve bir daha görünmemesini yaratan tek sebep olacaktı. Şafak bu gece atmasın ve gelmesin. "Ama herkese sevinç veren güneş, doğunun en uzak yerinde, şafak tanrıçasını yatağından kaldırmaya başlarken gölgeli perdeleri, kederli oğlum ışıktan eve kaçıp kapanıyor odasına, örtüyor pencereleri, canım gündüzü dışarıda bırakarak, uydurma bir gece yaratıyor kendine. Bu halin nedeni iyi öğütlerle giderilmedikçe, bu karanlık ve uğursuz bence..." O gece Zilan'ın rüyası gerçek oldu. Zilan'ın iki gözü çıkıyordu o gece. İki yıldız en parlak anlarını yaşayarak kaydılar. Yıldızların yaşamı şafak gelinceye kadardı. Tıpkı bir kelebek gibiydiler. Tırtıl yıllarca yaşar, ama kozasına girip kelebekleştiği an vardır; hayatında sürüngenlikten çıkıp, uçabilen, konabilen bir türe dönüştüğü andır. Kelebeklik yalnızca bir hafta sürer. Bir hafta boyunca yaşamanın en güzel zamanlarını yaşar. Tırtıl olup kalmak daha uzun yaşama şansı verebilir. Ama bir kelebek gibi özgürlüğün farkına varamaz, yaşayamaz. Kelebek olmak, yaşama karşı özgürlüğün bedelidir. Bu nedenle kelebek özgürlükle özdeşleşmiştir. Şafak geceyi sarıyordu. Yıldızların eceli şafağın elindeydi. Kelebekler son gününü yaşıyordu. Yıldızların yatağı geceyi şafağa bıraktık. Karanlıklar aradım, uydurma geceler yarattım. Ben şafağın geleceğine hiç inanmadım. Bir yıldız kaydı, adı Erdal. Bir halk ağladı, yıldızlar kadar.

Anısı mücadelemizde yaşayacaktır

Mücadele arkadaşları

Engin yoldaş barış ve demokrasi mücadelemizin Agitleşen ruhudur

Şehit Engin Sincer (Erdal) yoldaşın yurtsever ailesine ve dostlarına

Kürdistan özgürlük mücadelemizin diriliş günü 15 Ağustos'ta gerçekleştirilen moral etkinliklerinde, henüz soruşturulan ve netleştirilmesi gereken bir kaza ile şehit düşen Engin yoldaşımız barış ve demokrasi mücadelemizin Agitleşen ruhu olarak yüreklerimize ve beyinlerimize yazılan yeni bir destan oldu.

Büyük komutan, öncü kişilik, dönemin militanı, halkımızın öncü evladı, değerli yoldaşımızı böylesi bir şehadet biçimiyle şehit vermenin acısı büyük olup, düşünce ve ruhta hepimizi derinden etkiledi. Aynı acıyı sizlerin de yaşadığını biliyoruz. Değerli bir evladını şehit veren halkımız, hareketimiz ve siz ailesine baş sağlığı diliyor ve anısı önünde saygıyla eğiliyoruz. Erdal yoldaşın şehadeti ile Kürdistan halkı özgürlük için verdiği en seçkin evlatlarına bir yenisini eklerken; bir kahramanı daha tarihe, toprağa ve yüreklerimize gömdük. Halkımızı ve sizleri ve biz militanları onurlu kılan, acılarımızı mücadele azmine dönüştüren işte bu kahramanlardır.

Büyük bir amaç uğruna tüm yaşamını sonuna kadar adayan Engin yoldaş adım adım, başara başara kendi emeğiyle mücadele içinde büyüdü, gelişti ve komutanlaştı. Kendisinin hazır bulunmadığı '-98'de gerçekleşen VI. Kongre'de PKK Merkez Komite Üyeliği'ne seçildi. Daha sonra KADEK Yönetim Kurulu ve KNK Yürütme Kurulu Üyesi olarak çalışmalarını başarıyla yürüttü.

Halkımızın bağrından çıkmış, halkın değerlerini ve aydınlanmış sosyalist kişiliği ile birleştiren Erdal yoldaşımızın mücadele yürüyüşü, yaşam ve kişilik duruşu biz HPG savaşçılarına, tüm devrimcilerine ve halkımıza yol gösteren güçtedir. 13 yıllık devrimci mücadelesinde Botan'da Mardin'de ve Avrupa'da canla başla ve sadakatle halkına hizmet etmiş ve halkının insanlık ailesinde onurlu bir yere getirmek için yılmaz bir savaşçı olmuştur. Kişiliğiyle kıvanç duyduğumuz Erdal yoldaş, mücadelenin sıcak sahasında büyük bir cesaret ve inançla öne atılan ve Apocu çizginin hayata geçirilmesinde hiçbir fedakarlıktan çekinmeyen Ulusal kurtuluş ve özgürlük mücadelesinin bugünkü gelişkin seviyeye ulaşmasında önemli bir pay sahibi olarak tarihte rolünü oynamıştır.

Erdal yoldaşın değerli ailesi

Binlerce şehidin kanıyla sulanmış Kürdistan topraklarına, halkımıza ve Önderliğimize büyük bir bağlılıkla bağlı olan Erdal yoldaş, aynı yöreden çıkan Mustafa Yöndem arkadaşın ardılı olma azmiyle O'nun adını alırken, O'nun şahsında aynı köyden çıkan tüm şehitleri yaşatma çabası içerisinde olmuştur. Pazarcık yöremiz mücadeleye baştan beri yüzlerce yiğidini vermiş ve onlarca Erdallar yaratmıştır. Düşmanın tüm yönelimlerine, mücadeleden uzaklaştırma yaklaşımlarına rağmen yurtsever özüyle bu alanımız hep kahramanca bir direniş ve katılım içinde olmuştur. Mücadelede şehit verdiği her bir evladın anısına bağlı kalıp, Onların yolunda kendini yeniden var etmiş, maddi ve manevi katılımını artırarak, Önderliğe ve ulusuna layık olma çabası içinde olmuştur.

Engin yoldaş da kendi şahsında bu yörenin derin yurtseverliğini ve kendisinden önce şehit düşen yoldaşların özelliklerini yücelterek, ulusal birliğin de temsilcisi olmuştur. Böylece ülkesiyle, dağlarıyla, halkıyla, mücadele değerleriyle en soylu buluşmayı yaşamıştır. Ailesi olarak böyle bir evladı yetiştirip mücadeleye vermenin büyük onur ve gururunu taşıyorsunuz.

Halkının değerli evladı olmayı seçen ve başaran Erdal yoldaş, etkileyici kişiliği, örgütleyici, disiplinli ve çalışkan özellikleriyle hepimizin öncüsü olurken, doğru yolu bizzat örnek olarak bizlere gösterdi. Hiçbir çıkar gözetmeden kendisini halkının hizmetine ve mücadeleye adayıp, mücadelenin gereklerini her şeyin üstünde tutarak, yoldaş bağlılığını esas aldı. Yanlışlıklara karşı hep mücadele etti. Yoldaşlarına karşı saygı, sevgi dolu olan, onlara karşı hiçbir zaman yersiz bir davranışta bulunmayan, herkese yardım eden, candan bir yoldaş ve öncüydü. Hareketimizin çok önemli bir döneminde yitirdiğimiz Erdal yoldaş, tüm gücüyle kendisini göreve adamış ve görev başındaydı. Tutarlı devrimciliği ve her koşulda sınanmış dinmeyen kişiliği, göreve yaklaşımı tarihimizde bir kilometre taşıdır. Bu nedenle kişiliği ile tüm yoldaşlarının derin sevgisini kazanmış ve yüreklerde taht kurmuştur.

İkinci 15 Ağustos Hamlesi'ni ve meşru savunma çizgisinin öncü komutanı olan Erdal yoldaş, şehadeti ile bizi etkilerken aynı zamanda bize görevimize daha güçlü sahip çıkma gücü kazandırdı. Şehitlerin yarattığı bir hareketin militanları olarak Erdal yoldaşın anısına, Erdal çizgisinde O'nu örnek alarak layık olacağız. İkinci 15 Ağustos Hamlesi'ne güçlü katılarak Erdal yoldaşı mücadelemizde bu temelde yaşatma sözü veriyor ve yaşam çizgisini bir emir olarak alıyoruz.

Değerli ailesi ve dostları olarak da Erdal yoldaşın şehadetinin yarattığı acıyı, ancak O'nun amaçlarına ve mücadelesine güçlü sahip çıkarak, büyük duygu ve düşüncelere dönüştürebilirsiniz. Hareket ve halk olarak şehadetlerden hep etkilendik, ama şehadeti yaratan tarihi gerçekliğe sahip çıkarak anlamlı bir yaşamı yaratma çabası içerisinde olduk. Halkımızı ve şehit ailelerini tüm zorluklara rağmen güçlü kılan şehitlere verdiğimiz anlam ve Onları yaşamsal kılma yaklaşımımızdır. Erdal yoldaş sizler için de öğretici, cesaret verici, fedakarlığa davet edici bir rehber oldu. Buna yurtsever özünüzle, daha önceki Erdallara sahip çıktığınız gibi sahip çıkacağınıza inanıyoruz. Erdal arkadaşın anısına bağlılık hepimizi sürekli büyütecek ve mücadeleyi geliştirecektir. Hepimiz için mücadele çağrısı olan Erdal yoldaşın şehadet gerçekliği tarihi değerlerimizin bir halkası olurken, tekrardan siz ailesi, dostlarına ve halkımıza başsağlığı diliyoruz.

Devrimci selam ve saygılarımızla
Tüm HPG Gücü

O FEDAİLEŞEN KOMUTAN GERÇEĞİYDİ



Adı, soyadı: **Şerif YALÇIN**
Kod adı: **Mahir**
Doğum yeri ve tarihi: **Dersim, 1974**
Mücadeleye katılım tarihi: **...**
Şehadet tarihi ve yeri: **22 Ağustos 2003, Beşiri ovası**

Adı, soyadı: **İzzet YILMAZ**
Kod adı: **Piro**
Doğum yeri ve tarihi: **Karayazı, 1982**
Mücadeleye katılım tarihi: **1999**
Şehadet tarihi ve yeri: **22 Ağustos 2003, Beşiri ovası**

Adı, soyadı: **M. Ömer REŞİT**
Kod adı: **Ferhat**
Doğum yeri ve tarihi: **Afrin, 1974**
Mücadeleye katılım tarihi: **1999**
Şehadet tarihi ve yeri: **22 Ağustos 2003, Beşiri ovası**

Adı, soyadı: **Deniz YATAN**
Kod adı: **Şerwan**
Doğum yeri ve tarihi: **Manisa, 1980**
Mücadeleye katılım tarihi: **1999**
Şehadet tarihi ve yeri: **22 Ağustos 2003, Beşiri ovası**

Adı, soyadı: **Yılmaz AYAZ**
Kod adı: **Demhat**
Doğum yeri ve tarihi: **Özalp, 1978**
Mücadeleye katılım tarihi: **...**
Şehadet tarihi ve yeri: **22 Ağustos 2003, Beşiri ovası**

Adı, soyadı: **İzzettin KÖK**
Kod adı: **Serhat**
Doğum yeri ve tarihi: **Nusaybin, 1982**
Mücadeleye katılım tarihi: **...**
Şehadet tarihi ve yeri: **22 Ağustos 2003, Beşiri ovası**

Adı, soyadı: **Yılmaz ŞİMŞEK**
Kod adı: **Harun**
Doğum yeri ve tarihi: **Bismil, 1983**
Mücadeleye katılım tarihi: **...**
Şehadet tarihi ve yeri: **22 Ağustos 2003, Beşiri ovası**

Binlerce yıllık zulme ve işgale karşı en kutsal direniş kavgasını veren toprakların oğul ve kızları için ölüm, yaşam kadar acımasız ve gerçek. Yitik bir coğrafya geceleri ve gündüzleri kavgaya kesmedikçe ülkeleşmiyor ve her yürek bir direniş mevzisine dönüşmedikçe zulüm dinmiyor.

22 Ağustos'ta 7 yoldaş, Beşiri ovasını kavganın mekanı eylediler ve bu kavganın komutanı da Mahir yoldaştı. O asiler diyarının çocuğuydu. O yüzden yüreği erken tanışmıştı dostluğun ve düşmanlığın bir isyan kadar keskin ve kendince olan gerçeğiyle. Duyduğu her hikayeden dostluğun ve düşmanlığın binlerce ifadesi hafızasına kazınmıştı. Seyit Rıza, Reber, Kerbela, Alişer, sürgün, devrim, faşizm, zindan ve daha niceleri.

Direniş türkülerini ve ağıtları hep birlikte duymuştu. Süngülerle talan edilen bir coğrafyanın yoksulluğunda doğmuştu ve bu yüzden erken katılmıştı yaşama. İnsan gücünü ve yaratıcılığını ilk emeğinde tanımış ve emeği ile büyümüştü. Harama el sürmemenin ve kendisine ait olmayanı sahiplenmemenin bilinci erken olgunlaştırmıştı O'nu. Zihninde şekillenen, ilk aydınlanan ve ilk tercih devrimcilikti. Beyninden vurulmak istenen, bulanıklaştırılan, zihinlerde bin bir kılığa büründürülen, yanılsamalarla kimliksiz kılınmak istenen toplum gerçeğine, yaşama ve tarihin gerçeğine sadık bilinciyle yenik düşmemişti. Teslim olmamak, kavga gerekçesiydi O'nun için. Ve O da tereddütsüz atılacaktı kavgaya.

O'nun için yaşam isyanlar diyarında

Özgürlük çiçeğine

sen bir özgürlük
çiçeğisin
ışıklı yolun yolcusu
yurdunun
özgürlüğüsün
insansın sen
yoldaşsın
sen bir umut sevda
bir sesle dünyayı
uyandıran
haykırışsın
kanınla suladın
yurdunun
tüm çiçeklerini
kahramanlaşan
insansın
insanlığın yüreği
yüreğimizde
yaşayansın

ve emeğin özgürlüğün son isyanında bir yoldu artık. Önceleri milisti. Dağların düze inen nefesiydi. Düzden dağlara akan sevgiyle mücadeleye sıkı sıkıya sarılan bir yürekti. Dorukları mekan eyleyenlerin halkına selamıydı. Dorukların düşmanın boğazına uzanan eliydi. Örgütleyendi, eylemdi, haberdi, teşhirdi, imkandı ve kendini daha fazla katmanın çabasıydı. Nasıl yaşanan gerçeği emekle çözdüyse; mücadeleyi, örgütü ve partiyi en saf ve yalın haliyle sınırsız katma ve katılımıyla öğreniyordu. Öğrendiğini kendisinde yaratmanın ustasıydı O.

Durmuyordu! Duramazdı, çünkü nicedir, sevdası dağlara çekiyordu O'nu. Sonunda yoldaşlar evet dediğinde, ilk fırsatta dağların yolunu tutmuştu O da. Şimdi mekan kavgalı yüreklerin hasreti ilk göz ağrısı Dersim dağlarıydı. Asi ve mağrurdular, zulümden bu yana hiç susmamışlardı. Ve O, özlem dağlarının bağrında bir gerillaydı. Yani elinde kleşiyle halkının binlerce yıllık birikmiş acılarla bilenen öfkesiydi.

Sorulduğunda ulusun kurtuluşunda onurlu bir yaşam için geldiğini söylemişti. Tutkuluydu, coşkusuyla şenleniyordu Dersim dağları. Korkusuz eylemciydi. Biliyordu yürekteki zulüm acısını, ve ancak genzi yakan barut kokusu dindirebilirdi. Pusuda, sızmada, çatışmada saldırıda her eylemde öfkesini kusan namlunun tetiğinde tereddütsüz parmak onundu. Eylemle büyüyor, eylemle komutanlaşıyordu.

Pratikçiydi, pratikten öğrenmiş ve yetişmişti. Pratiğin diliyle konuşuyor, çalışıyor ve çalıştırıyordu. Zor alanların, zor dönemlerin iş bitiren işçisiydi. Emeği tanıyordu ve bu yüzden emekle yaratıyor, özgürleşiyordu.

O bu toprakların evladıydı. Halkını tanıyordu, hep onların içindeydi. Dersim evlerinin yolu gözlenen misafiri ve dost sohbetlerinin konuğuydu. Hiçbir zaman halka basit yaklaşmadı. Hep onların yaşadıklarını hissetti. İşte o yüzden tüm ambargolara ve baskılara rağmen halk hep Onunlaydı, O'nun arkasındaydı.

Yine tarihin üstüne kara bir gün düşmüştü. Kara kışın ortasında soğuk bir hançer saplanmıştı kavgalı yüreklere! Gayri öfke, gayri isyandı! Gayrisi, mahşersiz bir kıyametti kopacak olan. Tufanda rotasını yitirenler çoğalmıştı. Ve en kutsal değerlerimizin cellatlığına yeltenmişlerdi.

Ter dökmeyenler, alnı güneşte yanmayanlar, ne bilirdi ki güneşin yaşam yaratan sıcaklığını.

O yine sahiplenmenin sahip çıkmanın eylemindeydi. O, ağaların, beylerin ve sonradan görmüşlerin sofrasına hiç oturmamıştı ki! Hiç kimsenin borç defterine adını yazdırmamıştı ki! Ödenecekse bedel, Önderlik ve halk için olmalıydı. Ötesini kabul edemezdi. Herkes ve her şey bağlılığın sınavından geçiyordu. O'nun içinse bağlılık ilkeler doğrultusunda hareket etmekti ve eylem buna göre olmalıydı. İdeoloji söylemişse militan da uygulayacaktı. Ve O bir militandı. Hesapsız, kaygısız, tavizsiz. O ideolojinin eylemindeydi.

Grubunun başında düşmanı, döneği, kar ve soğuğu göğüsleye göğüsleye kim katılmak isterse, onu yanına alarak Kürdistan'ı bir baştan bir başa yol eyledi. Güneşin gösterdiği yöne çevirdi yüzünü.

Yepyeni bir süreç yaşanıyordu. Değişim denilmişti ve anlamak gerekiyordu. Her şeyi ilkeye vurmanın zamanıydı. Yıllarca pratik içinde kaldıktan sonra, ilkeyi kaynağı en yakın yerden almak, dinlemek O'nun için büyük bir şanstı. Ve O da bu şansı en iyi şekilde değerlendirmek için, geçmişi ve yaşananları yargılıyordu. Biliyordu ki, çizgide tümden erimek ve hiçbir hamlık bırakmamalıydı kendisinde. Kutsal ilkenin yakıcılığıyla pişiyordu, başarmanın görevlerine hazırlanıyordu. Yeni tarzda komutanlaşıyordu.

Yeni tarzın kuralları ile kuşanmıştı. Geçmişin derslerinden yeniyi anlatıyordu. Yanılsamalara düşmemek için, yaşam, savaşının yakıcılığında çözümlenmeliydi. Savaşın hata affetmez ölçülerine vuruyordu geçmişini ve öğrendiğini uyguluyor ve uygulatıyordu.

Disiplinliydi. O'nun olduğu yerde, asker ve askerlik vardı. Bulunduğu ortama hakimdi ve gücünü ustaca yönlendiriyordu. Duruşu, üslubu etkileyici ve çekiciydi. Savaşı ve barut kokusunu anlatıyordu. O, ordusunun önündeki komutandı.

Kavgacıydı, cesurdu, çelişkileri çatıştırmaktan çelişki ile çatışmaktan çekinmiyordu. Gücünü ilkeli duruşundan alıyordu. Örgütlülüğe ve çizgiye tavizsizdi.

Mütevazıydı, yaşamın aldatıcı renklerine ihtiyaç duymuyor, yapısıyla arkadaş olabiliyordu. Yapısının içindeydi ve her şeyiyle ilgiliydi. İyi gözlemliyor, sorunlara yaklaşımda ve çözmede yöntem zenginliğini sergiliyordu, ustalıkla. Ve emeğin sadeliğiyle yaşıyordu.

Yeni sürecin eylemini taşırmak için Kürdistan'ın her yanına gruplar hazırlanıyordu. Nasıl eskiyi çözmenin eyleminde komutan olmuşsa, yeninin en güçlü eyleminin komutanı da O olacaktı. Vedalaşırken, içtimanın önünde o kararlı sesiyle "bir öncekinde eksikliklerimizden dolayı yarım kaldık, bu işi ancak şiddetli bir savaş çözer. 3-4 yıllık eğitim hazırlık netleşme bunun içindi. Önderlik savunmalarından aldığımız güçle, bu sefer başarmak için gidiyoruz. Önderliğe yoldaş olmanın gereği başarıdır. Ve biz bu temelde başaracağız" diyordu.

Ve sonra yoldaşlar dahil tüm duygular, yoldaştan yoldaşa köprüsü, ellerin birbirini sıkı sıkıya kavraması...

Gidenlerin gözlerinde umut ve coşku, kalanlarda ise güven ve özlem...

Alkışlar, sloganlar, kurşun, sesleri...

Serkeftin yoldaş, serkeftin yoldaşlar...

Kürdistan'da bir tarihtir gerillanın yürüyüşü. Damar damar patikalarda, nasırlı ayaklar ve taze yüreklerle Kürdistan'ın her yanına kavgayı, yaşamı ve özgürlüğü taşımanın tarihi. Yine yürünecekti tanıdık patikalardan, yarım kalanı tamamlamak için. Yürüyordu en önde yarım bıraktığı yere. Şimdi gözlerde Dersim, şimdi yürekte koca bir ülke.

Yürüdüler gecenin karanlığından kayarak. İhanet kokan ayrı geceler geçtiler. Pusu bekleyen boğazları, çoban köpeklerinin şahitliğinde aştılar. Ve şimdi sessiz ve çaresizdi gün. Şimdi Beşiri ovası.

Şafak söküyordu, durdular. Geceyi bekliyorlardı, bir hata ve düşman onları fark ediyor. Halbuki kaç defa anlatmıştı, hatanın savaştaki hükmünü.

Düşman yığılıyordu Beşiri ovasına. Düşman tabur tabur, düşman tümen tümen, düşman ordu; düşman tank top, helikopter ve cümle teknik. Mevzilendiler. İlk kurşunlarını namluya sürdüler eller tetikte, ve gün öğleyi geçerken patladı ilk kurşun. Kavganın komutanı Oydu. Kavgaya ve öfkeye kesmişti yüreği. Kim bilir kaç pusuyu, kaç çemberi, barut kokusuna belene belene yanmıştı bu beden. Ve şimdi usta elleriyle en güzel parçasını çalan bir ozandı o. Adı Mahir... yani usta... kavga ustası... komutan.

Bir yanında Ferhat, diğer yanında Şervan ve Piro kavgayı yönetiyordu usta. Üç taze yürektiler. Gözlerinde ilk kavganın heyacanı ve ustasından öğreniyorlardı kavgayı. Üçü de '99 yılında katılmışlardı. Bitirdik dedikleri yerde Kürdistan'ın yüreğinde boy veren serhildan çiçekleriydi Onlar. Önderlikten vazgeçmemenin ve sarsılmaz bağlılığın katılımlarıydı Onlar ve Apoculuğun gençlik ruhuydular.

Bir ova bu kadar asi, bir düzlük bu kadar aşılmaz olabilir miydi? Beşiri böyle isyan, böyle kavga görmüş müydü?

Neyler tankları, topları, kobraları... neyler çember üstüne çember... bire yüz bire bin olmak kime gam kime keder... bir tek bu ovanın aşılmaz çıplaklığı olmayaydı. Geceye ulaşaydı gün, ötesi...

Karanlık çökünce grup grup çıktılar çemberlerden, ama o komutandı bekleyecekti, herkes çıktıktan sonra çıkacaktı. Düşman hain, düşman hazırlıklıydı. Projektörle aydınlatmıştı tüm geceyi ve içinde adım atacak kuytu bir karanlık kalmamıştı. Gayrısı destandı. Gayrısı vuruşmak.

Vurdular... bire on, bire yirmi vurdular... ama neylersin, onlar can düşmanıydılar. Gece bitti ve şafak söktü kavgada. Birer birer düştüler Demhat, Ferhat, Harun, Piro, Şervan, Serhat ve Mahir... ne elleri ne de yürekleri titremedi hiçbirinin... buğulu gözleriyle uğurladılar kendilerinden önce düşenleri, son kurşun 20 saat sonra patladı.

Şimdi Beşiri ovası çığlık çığlık, şimdi Beşiri ovası kan kokuyor.

Ey Beşiri!.. bu ne kadir bilmezlik, bu ne bencillik!...

Ah Beşirî tu çi Beşirî!..

Şimdi Beşiri ovasında şafaktan önceki vakit.

Halkının omuzlarında yürüyor şanlı yedi yiğit. Kavgası kadar kutlu oğlunu yitirirken, acılardan ustalaşmış bir ananın ağıdıdır Dersim. Selam olsun Dersim dağları... kurşun sesinden, barut kokusundan selam olsun. Ve öfkesini namlunun, öfkesini kusan namlunun sıcaklığıyla öpün yiğidin anasını.

Şehadet haberleri yankılanıyor beynimizde. Mekan kayboluyor, bitiyor tüm uzaklıklar gözlerimizde. Şimdi yüzümüz, nefesimiz bir yürek mesafesinde, yürüdüğümüz hiç bir yol yarım kalmayacak,

öfkemiz
yüreğimiz
adınız
intikamımız olacak.

Özel Kuvvetler Karargahı

YİĞİTLERİN DERGAHI AĞRI

"Namluları, arazinin içlerine uzanıyordu"

Serhat halkının, Kürtlerin tarihindeki direniş meşalesinin taşınması geleneğinde payı büyüktür. Zaman zaman baskı ve katliamlarda sinmiş gibi gözükse de özgürlüğüne sahip çıkmaktan vazgeçmeyen bir eyaletimizdir. '94 sonrasında yoğun düşman baskılarına rağmen bu özünü korumasını bilmiştir.

Serhat eyaletimiz coğrafik alan itibariyle diğer eyaletlerimizden daha geniş sınırlara sahiptir. Bir yanı Karadeniz, Erzurum, diğer yanı Kafkaslar'a dayanır. Özellikle Ağrı ve Tendürek alanları coğrafyanın en sarp kesimini oluştururlar. Hemen hemen hiç yok denilecek kadar az bir ormanlık alana sahiptir. Çeşme, Şenkaya, Artvin tarafları sık ormanlık kesimi oluştururken Tendürek dağının uzantısını teşkil eden Aladağ tarafları geniş yaylalık yerlerdir. En yakın iki bölge olan Ağrı ve Tendürek alanlarının arası geniş bir ovayla birbirinden ayrılır. Diğer bölgelerle bağlantı bu ova nedeniyle kopuk kalır. Ağrı dağı duvaklı bir gelin gibidir. Ovanın ortasından gökyüzüne doğru başı dumanlı –ve sürekli karlı– sarp, gri kayalı gövdesiyle ihtişamla yükselir.

1997 yılında on beş kişilik bir grup olarak faaliyetlerde bulunmak amacıyla Tendürek'ten Ağrı dağına doğru yola koyulmuştuk. Ama eyalete girerken düşmanın halka karşı geliştirdiği baskı ve sindirmenin dozajını bildiğimiz için, iki gruba ayrılmıştık. Afat arkadaş, bir grupla Iğdır tarafına, Eyüp arkadaş da bizim grupla birlikte Doğubeyazıt tarafına geçmişti.

Ağrı dağının bir tarafı Iğdır'a, diğer tarafı Doğubeyazıt'ta bakıyordu. Iğdır tarafı kuraktı. Ağrı'nın arazisi susuzdu. Dere ve pınarları çok nadirdi. Dolayısıyla çok kurak olan yerlerde sarnıçlar bulunurdu. Düşman arazide su olmadığını bildiği için gerillayı engellemek amacıyla bu sarnıçlara, ya da pınarlara sabun ya da zehirli maddeler atarak kullanılmayacak hale getiriyordu. Ya da tümden taş ve toprakla dolduruyordu.

Alandaki üslenme çalışmalarını yürütmek amacıyla halkla ilişkilenmek başlı başına bir eylem niteliği taşıyordu. Öyle ki, kontralaşmış, ajanlaşmış, ya da düşmanın baskı ve işkencelerinden dolayı korkarak, işbirlikçileşmiş unsurların ihbarları nedeniyle girdiğimiz köylerden çıktıktan sonra sık sık pusuyla karşılaşıyor ve çatışmalara giriyorduk. Sayımızın az ve esas amacımızın üslenme çalışması olmasından dolayı olabildiğince gizli ve tedbirli olmaya çalışıyor, çatışma ve benzeri durumlarla karşılaşmamaya dikkat ediyorduk. Birkaç ay çalışmalarımız bu çerçevede yürüdü. Bir süre sora bölge komutanımız olan Afat arkadaşla bağlantı kurduk. Afat arkadaş Iğdır tarafındaki gelişmeleri aktardıktan sonra, bizden de gelişmeler hakkında bilgi aldı. Sonra düşmanın yoğun operasyonlarından söz ederek, kısa bir süre önce bulundukları bir noktada düşmanla çatışmaya girdiklerini, iki arkadaşın hafif yaralı olduğunu, Rençber arkadaşın ise şehit düştüğünü belirtti. Beklemediğimiz ve bizi sarsan bir kayıptı Rençber arkadaşın kaybı.

Rençber arkadaş Iğdır Alakızıle köyündendi ve cesareti, fedakarlığı, yoldaşlığıyla arkadaşlar arasıda sevilip, sayılan bir arkadaşımızdı. Köyleri çete (korucu), babası da çete başıydı. Biz Rençber arkadaşın ve diğer arkadaşların durumunun kaygısını yaşarken, Afat arkadaş şifreyle Rençber arkadaşın durumunu anlatıyordu; çatışmada Rençber arkadaşın babası da yer alıyormuş. Rençber arkadaş, direniyor, ama şehadete erişmeden ağır yaralı ele geçiyor. Düşman O'nu çözüp teslim almak için çetelerle birlikte hastaneye götürüyor. Çetelerin içinde babası da varmış, fakat çok gençken gerillaya katılan Rençber arkadaşı değiştiğinden dolayı hastaneye kadar tanıyamıyor, hastaneye yetiştiklerinde Rençber arkadaşı tanımasına rağmen sahip çıkmıyor. Şehadete erdiğinde de sahiplenmiyor. Halk Rençber arkadaşa sahip çıkıyor ve törenle gömüyor. Afat arkadaş Iğdır şehir merkezinden alınan bilgilerden bunları öğrendiklerini, ayrıca yaralı arkadaşların ilaca ihtiyaçları olduğunu ve temin edebilirsek hemen göndermemizi belirtiyordu.

Düşman yaralılarımızın olduğunu biliyordu. Şehir merkezlerinde sayılı olan eczaneleri denetime aldıklarını ve yaralanmalarda kullanılabilecek türden ilaç ve malzemelerin kendilerine bildirilmesinin zorunlu olduğunu, eczanelerin de bunu yaptığını biliyorduk, ama yine de ilaçları ne pahasına olursa olsun bulup arkadaşlara yetiştirmeliydik.

Eyüp, ben ve Rodi arkadaş, Doğubeyazıt'ın kuzeyine düşen İshak Paşa Sarayı'nın da bulunduğu Xanibaba tarafına gidecektik. Araziyi biliyordum. Geniş ovayı çok dikkatli geçmemiz gerekiyordu. Hızla harekete geçtik. Bu ova düşman tarafından çok sıkı denetim alında tutuluyordu. Çünkü bu ova dağlara geçiş yeriydi. Dolayısıyla stratejik yerlere pusu atıyor ya da yükseltilerde tank pusuları kurarak geçiş yerlerini termal kameralarla takip ediyorlardı. Gideceğimiz nokta, bulunduğumuz yerden bir günlük mesafedeydi. Ovayı geçip Xanibaba yakınlarında daha önceden tanıdığım bir köye gittik. Yurtsever bir köylüden düşmana ilişkin bilgiler aldık. O da düşmanın eczane, hastane vb yerlerdeki sıkı denetiminden bahsetti. İlaçların reçetesiz verilmediğini ve alanların gözaltına alındıklarını belirtti. Temin etmesini istediğimiz ilaçları getiremeyeceğini belirtince, gece yarısı tekrar yola koyularak sabaha doğru Xanibaba'nın yakınlarına ulaştık. Çevreyi iyice kontrol ettik. Eyüp arkadaş '94'te bu köye geldiği için, köylüleri ve çevreyi tanıyordu. Akşama kadar uygun bir yerde kaldıktan ve köye girmede bir sorun olmadığını gördükten sonra akşama doğru, Eyüp arkadaşın daha önce ilişki kurduğu bir köylünün evine doğru, çok dikkatli ve kimsenin göremeyeceği bir şekilde ilerledik.

35-40 yaşlarındaki, dinç ve saçları şakaklarında kırlaşmış yurtsever bizi şaşkınlıkla karşıladı. Eyüp arkadaş köyün durumunu sorduktan sonra düşmanın köye gelip gelmediğini sordu. Köylü,

"Birkaç gündür düşmanın yoğun olarak köyde ve çevrede göründüğünü köylüleri sıkıştırdığını, akşamları köy çevresinde pusu attıklarını belirterek, köyün gerilla için fazla güvenli olmadığını" söyledi. Bize, biriki saat ötede başka bir köyün ismini veren yurtsever, orada beklememizi, kendisinin de oraya geleceğini bunun daha iyi olacağını belirtti.

Düşmanın alanda yoğun olarak operasyonlar geliştirdiğini bildiğimizden ve Eyüp arkadaş köylüyü iyi tanıdığından dolayı evine girmeden, belirttiği yere doğru harekete geçtik.

İkinci gün akşama doğru yurtseverin belirttiği köydeki eve gittik. Kendisi de gelmiş bizi bekliyordu. Eyüp arkadaşla birlikte evdeki köylülerle genel gelişmeler üzerine konuştuk. Bir süre sonra bizi bekleyen köylüye yalnız ve uygun bir şekilde yaralı arkadaşlarımızın olduğunu ve en kısa zamanda yaralarının iyileşmesi için gerekli ilaçların temin edilmesi gerektiğini söyledik. Yurtsever, maddi imkanları ve sosyal etkinliği ile çevrede tanınan ve sevilen bir insandı. Her koşul altında bir yolunu bulup ilaçları temin edebileceğini biliyorduk. Biz ihtiyaçlarımızı belirttikten sonra köylü eczane ve hastanelerin düşmanın sıkı denetiminde olduğunu, yaralılarımızın olabileceğini hesaplayarak son süreçte sıkı denetim uyguladıklarını söyledi. Ama ne olursa olsun verilen listedeki ilaçları bulup getireceğini belirtti. Kendisine listeyi ve parasını verdik.

Bir sonraki gün listedeki ilaçların tümü olmasa da bir kısmını getirdi. Epeyi zaman kaybettiğimizden hemen yola çıktık. Hangi noktada olduklarını bilmediğimizden Afat arkadaşla cihaz bağlantısı kurmamız gerekiyordu. İki gün sonra bağlantı kurarak, Demirkapı taraflarında olduğunu öğrendik. Yolumuz fazla uzun değildi. Arkadaşlara kavuşmanın heyecanıyla beklemeden hareket ettik.

Birkaç aydır, arkadaşlardan ayrılmamıza rağmen onlara ulaştığımızda sanki yıllardır birbirini görmemiş, bağrında hasret büyütmüş gibi coşkuyla birbirimize sarıldık. Yaralı arkadaşları daha emniyetli bir yere götürmüşlerdi. Bir grup arkadaş biz oraya ulaşır ulaşmaz ilaçları alıp, hızla onlara doğru hareket ettiler.

Gruplar birleştiğinde, Cuma, Bawer ve Rubar arkadaşlar yaralıları daha sağlam ve güvenlikli bir yere götürmek amacıyla yol kontrolü ve keşif için ayrıldılar. Alandaki üslenme ve hazırlık çalışmalarını tamamlayamamıştık. Yönetimin yaptığı toplantıda arkadaşların düşünce ve önerileriyle, yaklaşan kış koşullarından dolayı sınır ötesine çekilme, eğitim ve üslenmeyi orada geliştirme bir zorunluluk olarak karar altına alınmıştı. Serhat, eyaletlerimiz içinde en soğuk ve karlı olan eyaletimizdi. Gücün az olması, düşmanın yoğun operasyonları ve lojistik ihtiyaçlarımızı temin edememe gibi etkenler, alanda üslenmemizi imkansız kılıyordu. Çok zorlu geçeceği ve yoğun belirsizlik barındıracağı için bu karar en uygunuydu ve yaşama geçirilecekti. Baharla birlikte daha donanımlı bir şekilde, yeniden Serhat'ta olacaktık.

Birkaç gün sonra keşifçiler geri döndü. Yaralılarımızın iyi oldukları ve yerlerine sağlam ulaştıkları bilgisi yüreğimizi ferahlattı. Gidiş hazırlıklarına başladığımızda, keşifçilerimizi önden gönderdik. Mevcut cephane ve eşyalarımızın bir kısmını sakladık.

Geçeceğimiz yol hattı düşman tarafından sıkı kontrol altında tutuluyordu ve karakolların olduğu bir yol güzergahıydı. Bu güzergahın dışındaki yerlerin riski daha az değildi. Keşifçilerimiz geldikten sonra harekete geçtik. Sınırda kontrol oldukça yoğundu. Her yarım saatte bir iki karakol arasından panzer gelip geçiyordu. Bu karakollar sınırın üstünde yer alıyorlardı. Bunun dışında karakola uzak olan yerlerde pusular atılmıştı. İki karakol arasından çok dikkatli ve tedbirli olarak geçmemize rağmen pusudaki bir düşman birimi tarafından fark edildik. Silahlar patlamaya, izli mermiler her taraftan üzerimize akmaya başladı. Gece olduğundan bu bir anlık telaş arkadaşların bir biriden kopmasına neden olmuştu.

Eyüp arkadaş farklı bir yöne, Cuma, İsa, İbrahim arkadaşlar farklı bir yöne gitmişlerdi. Ben ise orta bir yerde kalmıştım. Arkadaşları aradım, birlikte olduğumuz Bahoz arkadaş da ayrı bir yöne gitmişti. Afat arkadaşa ulaşabildim. Sonra grupla birlikte küçük bir vadiden hızla Küçük Ağrı'ya doğru hareket ettik. Yaralı ve şehidimiz yoktu. Ama böyle bir yerde düşmana görünmek çok riskliydi. Sınırı geçememiştik. Kendimize güvenlikli bir yer bulmaya çalışıyorduk. Yarın her şey olabilirdi ve biz buna hazırlıklı olmalıydık. Vadinin bittiği yerde Cuma, İsa ve İbrahim arkadaşları gördük. Onları da yanımıza alarak ilerlerken, karakolların etrafında ve arazinin muhtelif yerlerine konumlandırılmış lazer ve termal kameralı tanklar dağa çıkışımızı görüntülemiş top atışlarına başlamışlardı. Hemen orada uygun bir yer bulduk. Termal ve lazerin işlevsiz olabileceğini düşündüğümüz sabah vaktini bekleyecektik. Sabahın ilk ışıklarıyla kaskatı kesilmiş vücutlarımızla, mesafeli bir şekilde hareket ettiğimizde tanklar yeniden yerimizi öğrenmiş, toplarla çevreyi toz dumana katıyorlardı. Bu atışlar sırasında Cuma, Navdar ve İbrahim arkadaşlar bizden koptular. Artık dokuz arkadaş kalmıştık. Atışlar o kadar yoğundu ki hareket etme bir yana, başımızı yerden kaldıramıyorduk.

Uygun bir anda üzerinde olduğumuz patikadan sürüne sürüne ilerlemeye başladık. Günlerin yorgunluğu üzerimizde ağırlığını hissettiriyordu artık. Bir yandan kafamızın üstünden vınlayarak geçen şarapnel parçaları, diğer yandan toz, toprak, taş yağmuru altında genzimizi yakan barut kokusu oldukça zorlayıcı olmaya başlamıştı. Önümüzdeki tepeye bir an önce ulaşmamız gerekiyordu. Çünkü bu tank atışları düşmanın piyade gücünün üzerimize rahatça gelmesine ve hızla toparlanmasına zaman sağlıyordu. Ancak biz, hızlı hareket edemiyorduk. Başımızı dahi kaldıramadan iki üç saat boyunca sürünerek yol almak zorunda kaldık. Birçok arkadaşın dirseklerinden ve dizlerinden kan akıyordu. Biz yetişmeden düşman gideceğimiz tepeyi tutmuştu. Her tarafımız uyuşmuş ayağa kalkamayacak bir hale gelmiştik. Tank atışları hafiflemişti. Çünkü piyadeyle aramızda fazla bir mesafe kalmamıştı. Atışlar kesilince hızla Küçük Ağrı'ya doğru koşmaya başladık. Oraya düşmandan önce yetişmeliydik. Buranın kayalık volkanik bir arazi yapısı vardı, tek bir ağaç dahi yok gibiydi. Tüm gücümüzü sarf ederek Tujik karakoluna inen sırtın üst kısmına kendimizi ulaştırdık. Düşmanın kara birliği ardımızdan geliyordu. Hiç zaman kaybetmeden daha yukarılara tırmandık.

Cephanelerimizi alanda bıraktığımızdan her arkadaş da iki şarjör ve bir silahtan başka bir şey yoktu. Herhangi bir temas durumunda bu cephanemizi en iyi şekilde kullanmalıydık, onun içinde sağlam bir yere ulaşmalıydık. Ağrının zirvesine yakın sarp kayalıklı bir yerde mevzilendik. Düşman üstümüzden dolaşarak gelmeyi denedi. Ancak çok sarp ve uçurumlarla dolu olduğu için üstümüzü tutamadı. Bulunduğumuz yerden düşmanı dürbün ve çıplak gözle görebiliyor cihazla da takip edebiliyorduk.

Operasyonu yürüten koordineleri operasyon gücüne durumlarını soruyordu. Etrafımızda bulunan gücün sorumlusu ona "üstlerine gidemiyoruz" diye cevap verince koordine, operasyon gücüne hemen ayrılmalarını, tanklarla bulunduğumuz yeri dövecelerini söyledi. Biz bu kısa andan faydalanarak gizli ve hızlı bir şekilde arka taraftaki daha emniyetli kayalıklara geçtik. Yerimizi değiştirmiştik. Güneşin son ışıkları Ağrının heybetli doruklarına vuruyordu. Yeni yerimizde her yan karla kaplıydı.

Tankların tümünün namlusu bize doğru çevrilmişti, fakat hareketimizi göremediklerinden atışa başlamıyorlardı. Hava gittikçe soğuyor, buz gibi esen rüzgar her yanımızı kesiyordu. O gece sabaha kadar hem tankların toplarından hem de gittikçe korkunçlaşan soğuktan korunmak için uğraşırken ne açlığımız, ne bitkinliğimiz aklımıza geldi. Anı anına uyanık ve olasılıklara karşı tetikte olmak gerekiyordu.

Sabah Davut arkadaşın sesiyle kendime gelebildim. Heyecanla çevreme bakındım, her taraf beyaz tül perde gibi yoğun sisle kaplıydı. Hemen toparlandık, heyecan, sevinç, korku, iç içe yaşanıyordu. Hızla hareket ettik. Ne kimse bizi ne de biz kimseyi görebilirdik. Yönümüzü belirleyerek ilerledik.

Herhangi bir durumda aramızda ve diğer gruplarla buluşma noktalarımız belirlenmişti. Birinci nokta düşmanın denetim alanına girebileceğinden ikinci noktaya gittik. Önden keşifçilerimizi kontrol amaçlı gönderdik. Noktada kimse yoktu, ama hemen altındaki küçük mangadan sesler geliyordu. İyice anlamak için mevzilendik ve bekledik. Sonra uygun bir şekilde yaklaşarak aramızdaki parolayı söyledik; arkadaşlardı. Hemen ardından iki gruba ayrıldık. Hem güvenlik acısından hem de daha hızlı hareket etme bakımından ayrı yönlerden sınırı geçmeye çalışacaktık. Bizim güzergahımız ovadan geçiyor iki sınır karakolunun arasından devam ediyordu. Ova kısmı bir bir buçuk saatti. Oraya ulaştığımızda, tanklar mevzilenmişti. Stratejik yerlere dönük namluları, arazinin içlerine uzanıyordu.

Karanlığın çökmesiyle beraber hızla harekete geçtik. Kısa olan mesafeyi dikkatli bir şekilde iki saatte geçtik. Bir süre sora daha önceden tanıdığım bir köye vardık. Amacımız gideceğimiz yol hattına ilişkin bilgi almak ve bazı zorunlu ihtiyaçlarımızı temin edip çıkmaktı. Yükseklere doğru çıktığımızdan yerdeki karda izlerimiz çıkmıştı. Usulca tanıdığım bir eve doğru ilerledik. Tahta kapıyı çaldım. Bir süre sonra perdesi açılan demir parmaklıklı pencereden bir kadın sesi kim olduğumuzu sorunca kendimizi tanıttık. Kadının korku ve heyecandan sesi titriyordu. "Kocasının düşman tarafından götürüldüğünü, hemen gitmemizi" söylüyordu. Gecenin geç saatleri olduğundan köyün ışıkları sönüktü. Kimse bizi fark edemezdi. İhtiyaçlarımızı ve bilgileri bölük pörçük de olsa aldıktan sonra hemen köyden çıktık. Sabaha doğru vardığımız yaylalık arazi, sınırla aramızda bir hat olarak duruyordu. Kardaki izlerimizden ve yaylanın tenhalığından dolayı hiç zaman kaybetmeden buralardan gitmek zorundaydık. Yoksa çıkacak herhangi bir çatışmada durumumuz iyi olmazdı.

Arkadaşları bir yerde bıraktıktan sonra yol hattımızı kontrol etmek amacıyla Afat arkadaşla birlikte sürüne sürüne yönümüzü keşfetmeye çalıştık. Karakollar ve devriyelerin dışında birkaç köy de bu alanda bulunuyordu. Bu köylerin bir çoğu düşmanla açık gizli ilişki halindeydiler. Biz bu kaygılar içerisinde çok gizli bir biçimde hareket ederken bu köylerin çobanları bizi görmüşlerdi. Hemen yerimizi değiştirerek, ters yönde ufak bir vadiye girdik. Akşama kadar zaman bir işkence halini almıştı. Kimse uyumadı, dört gözle çevremizi kontrol ediyor, ha şimdi, ha biraz sonra düşman gelecek ve biz çatışmaya gireceğiz diye bekliyorduk. Ama kimse gelmedi.

Karanlık basınca sınırın öte yüzüne geçecektik. Karanlıkla birlikte hareket ettik. Kar tipi ve yaylalık araziden iki saat sürüne sürüne geçeğimiz yerin çok yakınına geldik. İyice keşfettiğimizde geçeceğimiz yerde düşmanın konumlandığını fark ettik. Ne geri dönebilirdik ne de bekleyebilirdik. Kısa bir tartışma anından sonra varolan bombalarımızı hazır halde elimize aldık, silahlarımızın ağzındaki mermileri kontrol ettik. Düşmanın altından sınırı geçecektik. Artık ondan sonrasında ne var ne yok bilemiyorduk.

Çift çift mesafeli bir şeklide ilerledik, geri dönüş her halükarda ölümdü, öyleyse herhangi bir temas durumunda gerekli cevabı verecektik. Şimdiye kadar olabildiğince çatışmalardan uzak kalmıştık. Ama ne doğa koşulları ne de geldiğimiz yer artık buna izin vermiyordu. Çok duyarlı ve dikkatli oluyorduk. Ancak bir şeyde olacaksa bunu biz kendi insiyatifimizle yapacak, düşmana fırsat vermeyecektik.

Yolu geçtik... Önümüze çıkan küçük bir kulübeyi de kontrol ettik, boş çıktı. O kadar sessiz ve dikkatli hareket ediyorduk ki, düşman sınırı geçişimizi sezememişti.

Cuma arkadaşın grubunun düşmanın pususuna takıldığını sonradan öğrenecektik. Birkaç gün sonra dağılan grubumuz bulunduğumuz randevu yerine sağ salim ulaşmıştı. Coşku ve sevincimizi Rençber arkadaşın yokluğu gölgeliyordu. Tüm yoldaşlarla kucaklaşırken, Ağrı dağının heybetli, dumanlı tepesine bakarak, "Daha güçlü bir şeklide Rençber arkadaşın ve tüm şehitlerimizin bayrağını dalgalandırmaya geleceğiz, baharda oradayız. Bekle bizi yiğitlerin dergahı Ağrı..." diye seslendim

Şero Mardin

TASFİYE PAZARLIKLARI AKTİF MÜDAHALE İLE AŞILIR

Baştarafı sayfa 2'de

Başka bir gündemleri yoktu. Seçimlerin hemen ardından bir yandan Abdullah Gül, diğer yandan Tayip Erdoğan'ın dünyanın dört bir yanını gezmelerinin tek amacı, KADEK'i terör örgütü saydırmak ve tüm devletlerle bu temelde ittifak yapmaktı. Avrupa, Asya, Amerika, Ortadoğu ve Afrika'ya bunu dayattılar. Şimdi bu daha net açığa çıkıyor. Bir yerde KADEK'e destek veren küçük bir imkan varsa onu ortadan kaldırmaya çalıştılar. Gidip Macaristan'da dernek kapattırdılar, Lübnan'a gittiler matbaa kapattırmaya çalıştılar, Almanya'ya gittiler Heyva Sor'u kapattırmaya çalıştılar. Her şeyi yaptılar ve hala yapıyorlar. Önderlik üzerindeki tecridi daha da arttırdılar. Askeri operasyonları geliştirdiler. Temmuz ve ağustos aylarında yoğun operasyonlar oldu. Bu çatışmalar içerisinde ateşkes zaten fiilen ortadan kalktı. Suriye ve İran ile bölge düzeyinde ittifak yaptılar. Pişmanlık yasası ve onun merkezinde yer aldığı tasfiye konseptinin sadece Türkiye'nin hazırladığı bir konsept olmadığı şimdi daha net anlaşılıyor. Bu konsept, Türkiye, İran ve Suriye devletlerinin ortak ittifakına dayalı gelişiyor. Çünkü uygulamasını birlikte yürütüyorlar. Suriye tutukluyor ve Türkiye'ye veriyor, aileleri sınır dışı ediyor. En küçük demokratik hareketi, suç sayıyor. İran da benzer durumda. Türkiye ile yaz boyunca birçok ortak operasyon yaptı. Ortada böyle bir ittifak da var.

Tüm bunlara dayalı bir saldırı ile yüz yüzeyiz. En son Irak'ta ortaya çıkan durumun pazarlık konusu yapılması da bunun son halkası oluyor. Türkiye'nin ona dayanarak bu konsepti sonuca götürmek istediği açık. Özgürlük hareketinin 1 Eylül süreciyle birlikte geliştirdiği yaklaşımlara karşı AKP hükümetinin tutumu bu. Tabii sonuç budur demek için erken, ama KADEK'in üç aylık çift yanlı ateşkese geçme süreci ve bu konuda gösterdiği pratik tutumlar karşısında hükümetin tutumu hali hazırda saldırı konseptini harekete geçirmedir. Biz buna karşı 1 Eylül sürecini daha somut hale getirerek 1 Eylül ile birlikte uygulamaya koyduk. Gerçekten büyük bir sabır ve özenle çatışmalar engellenmeye çalışılıyor. Çift yanlı ateşkese geçme zeminini sağlam tutmaya çalışıyoruz. Halkın tutumunu ortaya koyarak, demokratik çözüme zorlamaya çalışıyoruz. Bütün bunlar karşısında hükümetin tutumunda bir değişiklik gözükmüyor. Tabii daha iki aylık bir mücadele süreci var, kampanya yeni başladı. Değişiklik olabilir mi? Olmasını istiyoruz. Olmaz dememek gerekiyor, ama mevcut durumda hükümet bütün gücüyle gerillayı tasfiye etmeyi hedefleyen çalışmalar yürütüyor. Türkiye'nin bütün değerlerini bu amaç için pazara sürüyor. Yeter ki gerillaya karşı olunsun, bunu yapan güce Türkiye'nin bütün değerlerini vermeye hazır olduğunu gösteriyor, her şeyi peşkeş çekiyor. Bu noktada baskılar çok yönlü sürüyor. Askeri bakımdan da operasyonlar var. Daha büyük çatışmalar olmuyorsa birincisi, bunu biz kendi tutumumuzla sağlıyoruz. İkincisi de, ordu savaşa çok fazla istekli görünmüyor. Operasyonlar yapıyor, inkar ve imha siyasetinden yana; Kürt özgürlük hareketinin tasfiye edilmesini istiyor, ama bunun askeri değil siyasi yollarla başarılmasını hedefliyor. Bu görevi de AKP'nin omzuna yüklüyor. Savaştan çekiniyor, aslında savaştan yorgun. AKP ise bunun tersine savaşı daha fazla tahrik ediyor ve Özgürlük hareketimizin tasfiyesini ordunun sırtına yüklemeye çalışıyor. O da şunu görüyor; Türkiye'de ordu değişik güçlerle çatışmaya girerse ancak o zaman kendisine ihtiyaç duyulur ve iktidarını sürdürür. Bu çerçevede gerilla ve orduyu, KADEK ile ABD'yi, Türk ordusu ile ABD'yi karşı karşıya getirmeye çalışıyor. Temel çelişkileri derinleştirerek, Türkiye devletini kendi yönetimine muhtaç kılmaya çalışıyor. Çatışma ve çelişkiler olur, Türkiye'de ordu zorlanırsa daha geniş bir siyasi desteğe ihtiyacı olur, milli cephe kurmak durumunda kalır, bu da AKP hükümetinin ömrünün uzatılmasını sağlar, hesabı bu. Çözüm üreterek, demokrasiyi geliştirerek ve sorunları çözerek değil, çatışmaları derinleştirerek, ona dayanarak iktidarda kalmayı politika sayıyor. Burada birbirini karşılıklı kullanma politikası var. Aslında Türkiye yönetiminde bir birlik yok. Bir uzlaşma var, ama Kürt sorununun bastırılmasını birbirine yükleme uzlaşmasıdır. Ordu AKP'yi bu çerçevede kullanmak isterken, AKP de orduyu çatışmaya sürerek kullanmak ve iktidarda kalmak istiyor. Mevcut devlet yapısı budur.

Bu durumun gideceği yön biraz bizim yaklaşımlarımıza, biraz da ordunun alacağı tavra bağlı. Üç aylık bir süre belirledik. Bu süreç içerisinde ya çift yanlı ateşkes olacak, dolayısıyla yol haritamızın diğer aşamalarına geçiş adımları atılacak, yani Kürt sorununun demokratik yöntemlerle çözümünün zemini döşenecek; bu olmazsa çatışma gelişecek. Başka türlü olmaz. Önderlik çözümsüzlüğü reddetti. Ya demokratik yöntemle çözüm gelişecek ya da çözümün önünü çatışma açar dedi. İnisiyatifsiz, müdahalesiz duramayız. Çünkü bu ortam tehlike içeriyor. Gerillaya ve halka yönelik tasfiye amaçlı yoğun yönelimler var. Bu nedenle mücadele şiddetlenecektir. Başka türlü algılamak mümkün değil.

Böyle olursa Türkiye'de gelişmeler hangi yönde olur? Pişmanlık yasasına dayalı oluşturulmuş özel savaş hükümet programı uygulandıktan sonra Türkiye'de yeni bir siyasi durum ortaya çıkacak. Bu da pişmanlık yasasının zamanına bağlanmış durumda. Pişmanlık yasası bu altı aylık sürede başarılı olsa da AKP hükümetinin görevi bitmiş olacak, başarısız kalsa da AKP'nin bu devlet için yapabileceği bir şey kalmayacak. Dolayısıyla pişmanlık yasasının sonu aslında AKP hükümetinin de sonu olacak. Her halükarda sonu olacak. Türkiye'de bahardan itibaren kesinlikle yeni bir siyasi durum ortaya çıkacak. Ordu sadece gerillaya karşı kullanabileceği umuduyla AKP'yi hükümette tutuyor. Eğer bu konuda bir şey yapamayacağı ortaya çıkarsa, ordu bir gün bile AKP hükümetine katlanmaz. En üstten gerginlik ve çatışma gelişecek demektir. Bir çok çevre de böyle değerlendiriyor. Dolayısıyla önümüzdeki bahardan itibaren Türkiye'nin iç siyasetinde yeni dalgalanmalar, değişiklikler, daha yoğun bir iç mücadele ortaya çıkacak. Bu kesindir, Türkiye bu biçimde daha fazla kalamaz. Hükümetin herhangi bir çözümü yok, var olanı olduğu gibi donduruyor. Bu da bir çözüm olmaz. Bu noktada madem demokratik çözüm veya birleşme olmuyor, o zaman güçlerinizi gerillayı ezmede kullanın şeklinde yönlendiriliyorlar. Bu noktada da Amerika'ya sonuna kadar taviz vermeye çalışıyorlar. AKP hükümetinin mevcut duruşu böyledir. Türkiye'nin her şeyini pazarlıyorlar. Buna dayalı bir anlaşma durumu ortaya çıkabilir mi? Zayıf da olsa bir ihtimaldir. Bu ihtimale dayalı saldırı tehlikesi var tabii.

Tüm bunlar şu sonuca götürüyor; ister Irak ister Türkiye'deki gelişmeler olsun, Kürt sorunu çerçevesinde sürece aktif müdahale etmek gerekiyor. Bu gereklilik birinci olarak, sonuç alma imkanlarının ortaya çıkmış olmasından kaynaklanıyor. İkinci olarak da tehlikelerin varlığından kaynaklanıyor. Irak ve Türkiye'de yaşanan çözümsüzlük uzun sürdükçe, dış güçler etkili hale geliyor. İkincisi, çözümsüzlük devam ettikçe daha fazla uzlaşma ihtimali var. Bazı yazarlar böyle de değerlendiriyor. Amerika Irak'ta çözüm geliştiremezse mecburen varolan sistemle uzlaşmak zorunda kalacak diyorlar. Bu da Türkiye ve İran'la uzlaşmak demektir. O da Kürtlerin yeniden terk edilmesi anlamına gelecek. Dolayısıyla bazı çevreler Kürtler daha büyük bir hayal kırıklığını yeniden yaşayabilir diyorlar. Böyle bir ihtimal de zayıf, ama var. Ortadoğu değişim sürecine girdi, bu nedenle çok güçlü bir ihtimal olarak göremeyiz. Fakat Amerika geri çekilmek durumunda kalırsa, Türkiye ve İran ile anlaşacak. O durumda yapabileceği bir şey yok. O da Kürdistan üzerinde yeni bir baskı, katliam ve saldırının gündeme gelmesi demektir. Böyle bir tehlike var ve bu tehlikeyi önlemek için sürece daha aktif müdahale lazım.

Tehlikeden daha fazla aslında imkanlar var. Dikkat edilirse uluslararası gericilik ile bölge gericiliğinin çok yoğun bir çatışması var; Irak, Türkiye ve Filistin üzerinde sürüyor. Ortadoğu'nun bütün sahalarında var, fakat bu çatışma çözümsüzdür. Çözüm üretemiyorlar. Irak'taki durum ortada. Çatışma var, ama ortada çözüm öneren güç yok. İki gerici sistemin çatışması tabii demokrasi ve Özgürlük mücadelesini, yine halkların birliğini ve inisiyatifini geliştirmek açısından oldukça elverişli tarihsel bir fırsat sunuyor. İşte halk devrimlerinin gelişmesi için en elverişli zemin budur. Güçler çatışarak birbirlerini zayıflatıyor, fakat çözüm inisiyatifleri yok. Böyle ortamlar devrimci demokratik güçler ve halk için en fazla girişken olabilecekleri, müdahale edebilecekleri, sonuç alabilecekleri ortamlardır. Bunu değerlendirmek gerekiyor. Bir yandan Kürtlerin geleceği üzerindeki tehlikeyi ortadan kaldırabilme, diğer yandan bu elverişli zemini Kürt özgürlük ve demokrasi hareketini geliştirme; Ortadoğu'da halkların özgür demokratik gelişimini sağlamak açısından sürece aktif müdahale imkanı var ve gerekiyor. 1 Eylül ile birlikte yeni bir taktik hamle yapma gereği bu değerlendirmeden ortaya çıktı. Önderlik yeni bir taktik süreç tanımlamasını buna dayanarak geliştirdi. İkinci 15 Ağustos Hamlesi dediği hamleyi böyle bir değerlendirmeye dayandırıyor. Bu gelişmelerin sonucuna dayandırıyor ve bizim bu ortama halklar adına aktif müdahale etmemiz gerektiğini tespit etmiş bulunuyor. Yönetim toplantımızın yaptığı planlamalar çerçevesinde örgütsel ve diğer yönleriyle yeni bir taktik hamle için bu görev ve sorumlulukların gereğini yerine getirmeyi önümüze koymuş durumdayız.

İMRALI'DAKİ İŞKENCENİN ÇÖZÜMÜ KÜRT SORUNUNUN ÇÖZÜMÜDÜR

Baştarafı sayfa 4'de

Kendi aralarında böyle bir çelişki ve mücadele var. Irak konusunun görüşüldüğü BM toplantılarında da bu açıkça ortaya çıkıyor. Bu mücadelenin devam edeceği anlaşılıyor. AB, ABD karşısında çok inisiyatifli ve iradeli değil. Yani Irak'ta ve Ortadoğu'da etkili değil. Ama Amerika zorlandıkça, ondan yararlanmak istediği, kendini yararlanıcı bir pozisyonda tuttuğu da ortada. AB henüz böyle bir konumdadır. ABD ile ilişkiler de bu çerçevede devam ediyor.

Bölge ülkeleriyle Türkiye arasında bir tür mücadele devam ediyor. Türkiye Amerika'yı kendine muhtaç kılmaya çalışıyor. Bunu da en fazla alternatifi yok ederek yapmaya çalışıyor. Alternatif, Kürt özgürlük ve demokrasi hareketidir. Türkiye'nin bu harekete karşı düşmanlığı, onu tasfiye etmek için bütün gücünü ortaya koyması, buradan ileri geliyor. Bu hareket olmazsa, Kürtler rol oynamazsa, ister Amerika olsun, isterse başka bir güç olsun, her kim olursa olsun kendisine Ortadoğu'da muhtaç olacağını düşünüyor. Ama Kürtler bir demokrasi ve özgürlük çizgisi olarak gelişirlerse, bu Türk oligarşisinin sonunu getirecek. Dolayısıyla bu inisiyatifi kendine alternatif olarak görüyor ve bütün gücüyle ezmeye, ortadan kaldırmaya çalışıyor. ABD ile ilişkilerini de bu çerçevede sürdürüyor. İlişki ve mücadele bir arada sürüyor. Bunlar elbette karşılıklı çıkar ilişkileridir. Tam uzlaşamadıkları gibi, birbirlerini ret de edemiyorlar. Savaş sürecinde de görüşmeler sürekli sürdü. Şimdi de bu çerçevede sürüyor. Kürt karşıtlığı çerçevesinde anlaşmaya çalışıyorlar. Adını terör koyuyorlar, ama işin özü Kürt karşıtlığıdır.

ABD'nin İran ve Suriye ile ilişkileri ise gerginliğini hala koruyor. Son ABD dışişleri bakanlığının yaklaşımları Suriye'yi teslim alma çalışmalarını derinleştirdiğini gösteriyor. Suriye ile çatışmaya girmeden, tamamen kendilerine hizmet edecek bir yönetim yaratmaya çalışıyorlar. Bir yandan baskı uyguluyorlar, kuşatıyorlar, diğer yandan da: "Gelin bizim çizgimize girin, işbirliği yapalım" şeklinde çağrılar yapıyorlar. İran'la da gerginlik sürüyor. Çeşitli çevreler bunun giderek artacağını ve çatışmalara dönüşebileceğini belirtiyorlar. Mevcut pozisyon hala devam ediyor. ABD'nin bu yönlü bazı hazırlıkları ve girişimleri var. Ama çok fazla ilerlemiyor, hızlı değil. ABD bir ara hem diplomasi hem de askeri alanda İran'ı sıkıştırmaya çalıştı. Bu yaklaşımları aynı düzeyde devam etmiyor.

ABD'nin Irak muhalefetiyle ilişkileri açısından da bazı şeyleri söylemek de yarar var. ABD'nin Saddam muhaliflerine ne kadar güvendiği çok fazla belli değil. Aslında Amerika onları da oyalıyor gibi. Onlardan da bazıları, kendi çıkarlarını daha fazla geliştirebilmek için Amerika'yı oyalıyor görünüyorlar. Karşılıklı ilişki, mücadele, oyalama, bu temelde çıkar sağlama tutumları var. Aslında Irak'ta yeni siyasal yapılanma bu nedenle gelişemiyor. Peki bu durum nereye gider? Bizce, üçüncü taktik aşama olarak tanımladığımız sürecin sonuna doğru gidiyoruz. Çünkü bu, uzun süre daha böyle devam edemez. Çatışmalar önemli bir derinliğe ulaştı. Bunun sonucunda yeni politikalar devreye girecektir. Bunlar ne tür politikalar olabilir? Öncellikle ABD, yeni bir inisiyatif haline gelebilecek mi? Bunun üzerinde durmak gerekiyor. Çünkü müdahaleci güç Amerika'ydı ve onun mevcut pozisyonu devam ettirebilmesi için yeni bir inisiyatif haline gelmesi gerekiyor. Bu da az önce belirttiğimiz iki yöntem doğrultusunda olabilir. Fakat şimdi, belirttiğimiz her iki yöntemin uygulanması epeyce zorlaştı. Özellikle de ABD'nin Irak'ta kendi eliyle bir siyasi sistem oluşturup, yönetimi teslim etmesi olasılığı zayıflıyor. ABD bu imkanını kaybediyor. Çünkü bu pozisyonda böyle bir şeye yönelirse, bu Irak sorununu daha fazla BM'ye teslim etmesi anlamına gelecek. Bu da aynı zamanda Irak'taki durumu Avrupa, Rusya ve diğer güçlerle paylaşmasına da neden olacak.

Diğeri mücadeleyi İran'a, Suriye'ye, Türkiye'ye ve bütün Ortadoğu'ya yaymaktır. Siyasi ve ekonomik boyutlu mücadeleyi, askeri boyuta da çıkartmaktır. ABD'nin bu tür seçenekler üzerinde durduğu düşünülebilir. Fakat kendi içlerinde de bu yönlü kimi çatışmalar var. Savaşın yükünün kaldırılıp kaldırılamayacağı konusu tartışılıyor. Yine ABD bir seçim dönemine giriyor. Bush'un bu politikalarla yeniden seçilme imkanını kaybettiği yönünde görüşler var. Dolayısıyla mevcut yönetimin seçime kadar yeni bir savaşa yönelmeyeceği yönünde değerlendirmeler var. Çünkü yeni bir savaşın mali ve insan yükünü kaldırması zor. Bu bakımdan ABD, her iki açıdan da inisiyatif kazanmakta zorlanır bir noktaya geldi. Fakat ABD'nin inisiyatifsiz kalması da mümkün değil. İnisiyatifsizlik kaybetme ve yenilgi demektir. Dolayısıyla ABD'nin bir inisiyatif kazanması beklenebilir. İnisiyatifi şiddeti tırmandırarak ve bölgeye yayarak gösterebilir. Bizce bu olasılık, gündemdeki yerini koruyor. Hem de ilk sıralardaki yerini koruyor. Bu açıdan bölgesel mücadele daha da gelişebilir, Irak'tan bölgeye yayılabilir. Nasıl ki ABD'ye karşı şiddet Irak'ta tırmandırıldıysa, ABD de onları boşa çıkartmak için şiddeti İran'a, Suriye'ye ve Türkiye'ye yayabilir. Bu, güçlü olasılıklar arasındadır. Böylelikle Irak da kendine yönelen şiddetten kurtulmak isteyebilir.

Diğer bir inisiyatif ihtimali olarak da, ABD'nin Irak'ta siyasi sistemi geliştirmesi ve kendini bu biçimde güçlendirmesidir. Ne var ki bu da, ABD'ye çok fazla inisiyatif kazandırtmaz. Fakat zayıflamış bir ABD'nin politik yönelim ihtimalidir bu. Diğeri ise ABD'nin geri çekilmesidir. Zaten buna zorlanılıyor. ABD geri çekilmeye zorlandığını ileri sürerek, Irak'ı tümden bırakması düşünülebilir mi? Bu, ABD'nin sadece Irak'ta ve Ortadoğu'da kaybetmesi değil, tüm dünyada kaybetmesi olur. Aynı zamanda ABD liderliğini de sona erdirir. Dolayısıyla Amerika mart ve nisan savaşında sağladığı başarıları çok kötü bir biçimde kaybetmeyle yüz yüze gelir. Peki buna düşmemek için, bazı güçlere dayanma ve onlarla ittifak yapma gibi bir politik yönelim içine girebilir mi? Bu bir ihtimaldir ve burada en fazla öne çıkan Türkiye oluyor. Türkiye yönetimi de, böyle bir ihtimalin gelişmesi için çok çaba harcıyor. Diğer güçleri dışlama ve Türkiye'nin güçlenmesi temelinde bölgede sorunları çözmeye çalışma gibi bir yönelim içerisinde olabilir mi Amerika? Eğer olursa, bu da ABD'nin inisiyatifini sınırlandıracaktır. Kesinlikle ABD için bir gerileme anlamına gelecektir. Önü alınmazsa, giderek yenilgiye de dönüşebilir.

Peki Türkiye yeniden etkili olabilir mi? Bu, Kürtlerle savaş temelinde olacak. Dolayısıyla bu durum, çözüm ya da en azından istikrarlı bir dönem yaratma yerine çatışmanın daha da derinleşmesini gündeme getirebilir ve bölgeyi daha çatışmalı bir kaos ortamının içine alabilir. Bu da bir ihtimaldir. Demek ki ABD'nin savaşı bölgeye yayma ihtimali var. İkincisi; ABD'nin Türkiye gibi bazı güçlere dayanmak zorunda kalması nedeniyle şiddetin, kaosun bölgeye yayılması ve derinleşmesi ihtimali de var. Üçüncüsü; ABD'nin çekilmesi, yani Irak'ı BM gibi çeşitli güçlere bırakması, onlarla paylaşması ABD için bir yenilgi olacaktır. Önümüzdeki dönemde bu olasılıklar var. Gelişmelerin nasıl bir seyir alacağı net değil. Bunu belirleyecek olan karşılıklı mücadeledir. Süreci, çeşitli güçlerin tutumları belirleyecek.

Öte yandan mücadele, sadece Irak'ta sürmüyor. Filistin çatışması da bunun bir parçası. Yine Kürt sorunundaki çatışmalar da bunun bir parçası. Tayip Erdoğan hükümetinin Kürtleri tasfiye etmek ve ezmek için bir saldırı konseptini hazırlayıp uygulamaya çalışması da, bunun bir parçası. Bölgenin diğer alanlarında da benzeri mücadeleler var. Kısaca şu sonuç çıkıyor: Ortadoğu çok yönlü siyasi ve askeri mücadele durumunu yaşamaya devam edecek. En azından yakın dönem açısından, Ortadoğu'da böyle bir mücadele dönemi yaşanacak. Kim bu mücadeleyi doğru değerlendirir, ittifaklarını zamanında kurar, aktif ve başarılı mücadele ederse elbetteki o gelişecek, güçlenecek ve kazanacaktır. Yoksa şimdiden kazanmış bir güçten söz edilemez. Değişik ihtimaller var ve hangisinin gerçekleşeceği, kimin kazanacağı, Ortadoğu'nun nasıl şekilleneceği yürütülecek mücadeleye bağlı. Başarılı mücadele yürüten, her şeyi zamanında ayarlayan kazanacaktır. Bu, ABD ile çeşitli güçler arasında olduğu gibi, halklar ile Ortadoğu'nun siyasi güçleri arasında, yine halklarla dış müdahale arasında da böyledir.

Halkların böyle bir dönemde demokrasi ve özgürlük mücadelelerini güçlü bir biçimde geliştirme, yayma, kendilerini örgütleme, güçlü inisiyatif haline getirme ve Ortadoğu'yu demokratik halk gelişimi sürecine çekme şansı en az diğerleri kadar var. Hatta dış müdahaleyle bölge statükosu arasındaki çatışmanın uzama durumu, halkların demokrasi ve özgürlük mücadelelerini örgütleyip geliştirmeleri için fazlasıyla fırsat ve imkan sunuyor. Dolayısıyla önemli olan bunu görmek ve değerlendirmektir. Buna; "Halkların Zamanı" deniyor. Objektif ortam, böyle bir zamana işaret ediyor. Bunu değerlendirirlerse ve kendilerini böyle bir inisiyatif haline getirirlerse, halkların demokrasi temelinde birlik ve kardeşlik çağının gelişmesine yol açacaklar.

BU SAVAŞ ÖZGÜR KADINI YARATMA SAVAŞIDIR

Baştarafı sayfa 18'de

Aile dışında yaşanan çözümsüzlüğün öfkesini evde kadından, çocuklarından çıkarmaya çalışan erkeğin konumu da ayrıca ele alınmayı gerektiren bir konudur. Adeta ailenin despotu, kralı durumundaki bu erkek tipi en tehlikeli erkek tipini oluşturur.

Bütün bunlarla birlikte günümüzde de düşmanın üzerinde en çok oynadığı güvendiği ve sonuç almaya çalıştığı aile kurumunun en zayıf halkasını oluşturan namus anlayışının ilkellik boyutunda seyretmesi de hep kaybettiren bir nokta olmuştur. Kadın ve erkek ulusal toplumsal amaçlar dışında birbirine o kadar kenetlenmiştir ki, temel amaçların değerlerin hep arka plana atılmasına neden olmuştur. Düşman bu durumu iyi değerlendirerek gücü tüketiyor, savunmasız bırakıyor, ayrıca günü geldiğinde en tehlikeli bir araç olarak kullanıyor. Böylesi bir konumdaki kadın ve erkek en tehlikeli rolü oynuyor.

Kadın aile ortamında bir söz özgür düşünce sahibi olmanın çok uzağında uydu bile olamıyor! Bu da şunu gösterir ki, kadın baskının sömürünün en uç boyutunu yaşıyor. Çünkü bizde kadının içine düştüğü en derin kişiliksizleştirme kadın oluşundan doğan bir durum değil. Bunun nedenini sömürgeciliğin işbirlikçiliğin dayandığı noktada aramak gerekir. Kadının dilsizliği, güçsüzlüğü kendiliğinden doğan bir olay olmadığı gibi varolan ilişkiler sisteminin yarattığı bir sonuçtur. Buna bir de çok sayıda çocuk, ekonomik yoksunluk ve sosyal, siyasal baskı da eklenirse, kadında insanlık adına bir şey kalmaması son derece anlaşılır olmaktadır.

Anlaşılacağı gibi ulusal toplumsal sorunların önemli bir kaynağı aile geriliğidir. Bugün düşman bunu örgütlüyor. En tehlikeli ilişkilerin varlığı ile karşı mücadeleci bir yaklaşım gösterilmelidir. Bizim burada ulaşmak istediğimiz bu ilişkinin özgür kadın savaşımıyla bağlantılarını çözüm yollarını ortaya koymaktır.

Kürdistan toplumunda kadın denilince akla gelen 'tutsaklık' olur. Evin dışında aileden ayrı bir kadın düşünmek mümkün değildir. Geleneklerin dışına taşan kadına da sakıncalı gözüyle bakılır. Kısacası kadının hareket özgürlüğü Kürdistan'da hemen hemen hiç yoktur. Kadının bu konumda oluşu sömürgeciliğin hedefi sadece ulusal benliği yok etmek değil, aynı zamanda ölü kişilikler yaratmaktır. Düşman bu politikasını partinin çıkış sürecine kadar sürdürmüş ve büyük oranda da başarılı olmuştur. Bu temelde partinin çıkışı sadece ulusal ve sınıfsal temelde değil aynı zamanda yeni yaşamın yeni insanın yaratıcılığını da bağrında taşımaktadır. Bu yaratıcılığı da ancak asıl gerçekliği yaşatmak isteyenler, zafere kilitlenen ve başaran kişilikler gösterebilirler. Yani, Önderliksel kişilikler asıl temsili yapabilirler. Önderliksel kişiliği temsil eden Parti Önderliğimiz bu anlamda yaşayan bir gerçekliktir. Savaşı bütün hücrelerinde yaşayan kendisini insanlığın özgürlük savaşına adayan ve aynı zamanda insanlık özüyle yoğrulmuş bir gerçekliktir. Bu önderlik gerçeği aynı zamanda Kürdistan'daki ailenin çözümlenme gerçeğidir de. Daima yücelerde seyreden büyük bir yoğunlaşmayı yaşayan bir kişilik boyutlanarak büyük bir kök salma hareketini de gerçekleştiriyor. Askeri siyasal örgütsel başarı süreklidir bu kişilikte. Yaşam umudu kalmamış bir toplumun bütün çelişkilerini hareketlendirerek büyük bir sarsıntıyı yaşayan, yaşatan bir önderliktir bu önderlik. İnsanlar için en güzelini yaratmaya çalışan ve güzel olan her şeyi yüreğinde bütünleştiren, özgürlüğe, yüceliğe aktaran yaşam gerçekliğidir. Genelde bütün insanların yaşadığı, özelde Kürt halkının yaşadığı büyük acıları, katliamları derinden hissedip hissettikçe emeğe yüklenip savaş gerçekliğiyle intikam ve nefretin büyük başarıya dönüştürmeyi ifade etmektedir. Yedi yaşından itibaren düşüş ve yenilgilere büyük kavgacı bir duruşun sahibi olan, Kürdistan'da ve Kürt halkının şahsında katledilmiş sevgiyi ilk insanın doğallığında yaşayabilmenin ifadesi kişiyi bir özgürlük savaşçılığı doğru yaşam ve ilişkiyi her yönüyle yaşanabilir seviyeye getirebilmenin özgür yaşam temsilcisidir. Büyük bir enerji ve emek boyutu, asla vazgeçilmeyen ilkeler uğrunda esnekliği ve katılığı mükemmel uygulayan üstün bir politik düzey, tarz ve eylemi yaratan, başarma kararlılığı ile her yönüyle planlı, ret kadar kabulü çok güçlü yapabilen, bilimsel olduğu kadar duygusal, herkesin yaşadığı yaşamı büyük eleştiriyle karşılayıp oluşturmaya özen gösteren bir gerçekliktir, Önderlik gerçeği. PKK'yi yaratan da bu yönelim oluyor. Bu, sadece bir örgütü yaratma değil aynı zamanda bir ülke, bir halk, bir yaşam ve özgür kadını yaratma savaşımının da tarihsel bütünlüğünü oluşturuyor.

PKK'nin ortaya çıkardığı özgürlük sosyal yaşam ve özgür ilişki ortamı hiçbir devrimci harekette görülmemiş zenginliktedir. İnsan ilişkisini özgür ilişkiyi hiçbir devrim bu kadar kökten ele almamıştır. Zaten emperyalistlerin korkusu bundan kaynaklanmaktadır. PKK'nin geliştirdiği model hem çok bilimsel, hem çok iradeli, hem de çok çekicidir. PKK'de yaratılan insan yalnızca ulusal, sosyal bir insan değil, bunları kişilik özellikleri olarak özümsemiş özgür irade, yüksek tutku, yüksek insani yaklaşımlar geliştirebilen kazanımcı bir insandır.

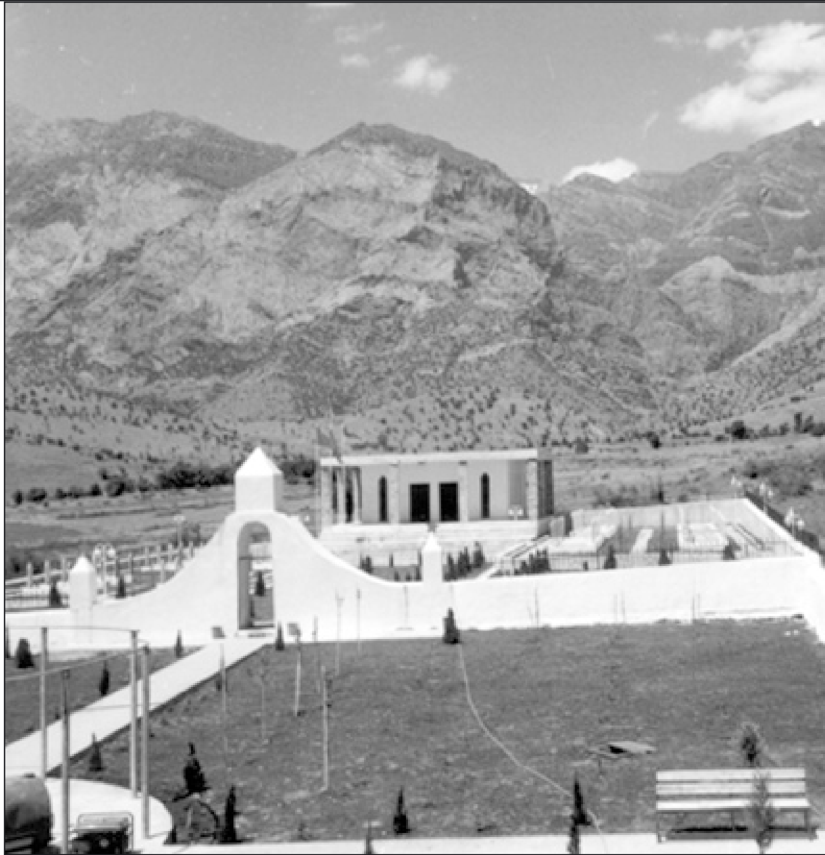
Hayvanlaştırılmanın tehlikeli uygulamalarıyla karşı karşıya gelen Kürt halkının yapacağı tek şey çok radikal bir insani kurtuluş savaşımını vermek olmalıdır. Düşman büyük sevgisizliği dayatıyor. Buna karşı verilecek ya da verilmeyecek bir mücadele ile ya büyük sevgi ya da hayvanlık yaşanacaktır. Yenilgi ve bitiş düşmanın istemidir. Bu dayatmalara karşı büyük duygular, büyük düşünce ve büyük davranışların sahibi olmak ve bu yolda üstün çaba harcayarak zafere ulaşmak tarihsel yükümlülüğümüzdür. Daha fazla yaşamı duymaya, yaşamın emrettiklerini görmeye, yaşamın savaşla kazanılacağını anlayarak kendimizi siyasi askeri, örgütsel ve sosyal yönde donatmaya mecburuz. Özlemlerimizi tutkularımızı özgürlük doğrultusunda birleştirmeliyiz. Bu da büyük bir sabır ve emeği gerektirir. Emeğin derin tarzını iyi yakalamak, bize dayatılan aşağılık yaşamı, ancak direnerek savaşarak boşa çıkarabilir ve en önemlisi de özgür yaşamı kazanabiliriz.

"Devrime kalkan bir kişiliğin toplumu bütün eski bağlarından kopmaya bir anlamda boşanmaya çalıştığı gibi, bir kadının da bütün kölelik zincirinden kopmayı bilmesi özgürleşmesi gerekiyor."

ACILI YÜREĞİNE SEVGİ EKEN BİR ÖZGÜRLÜK SAVAŞÇISI



✪ Adı, soyadı: **Haşim Durmuş**
Kod adı: **Serdar, Sipan, Diyar**
Doğum yeri ve tarihi: **Başkale-Van, ...**
Mücadeleye katılım tarihi: **1997**
Şehadet tarihi ve yeri: **11 Aralık 2000, Doğu Kandil-Kuzine tepesi eylemi**



1997'nin Ağustos ayıydı. Güneşin sıcaklığını en çok yoğunlaştırdığı ay olan ağustos ayı, savaş açısından da sıcak bir yıl olacağını yeni katılımlarla gösteriyordu sanki. Akın akın katılımlar oluyordu. Gönüllü ve askeri kanun katılımlı hepsi iç içe geliyorlardı gerillaya. Hepsi de gerilla yaşam tarzından çok etkileniyor ve dört elle sarılıyorlardı. Bu katılımlardan birisi de Diyar arkadaştı. Diyar arkadaş da askeri kanunla saflara alınmıştı. Aslında yaşadığı bölge her ne kadar Kürtlüğü güçlü yaşayan bir bölge olsa da, işbirlikçilik ve ihanet Başkale halkını bu gerçeklikten uzaklaştırmış, halkın bir bölümü ihanet batağına saplanıp kalmıştı. Diğer bir bölüm ise, yaşam gerçeğinden uzaklaşmış, kendi çıkarlarını korumayı esas alan bir yaşamı benimsemişti. Diyar arkadaşda bu gerçeklik içerisinden geldiği için, gerilla yaşantısını ilk başta adepte olamamıştı. Dağ yaşantısına ve zorluklarını kaldırmak her baba yiğidin harcı değildi. Eğer kişi gönüllü bir temelde ve büyük amaçlar çerçevesinde yaşamı göze almamışsa, dağda yaşaması fazla mümkün olmazdı. Henüz genç ve mücadeleyi fazla tanımayan Diyar arkadaş bu yüzden oldukça zorlanıyordu. Birçok şeye anlam veremiyordu. Ülke, halk, toprak, Kürtlük, demokrasi, özgürlük vb. Bu kavramların ne anlama geldiğini bile çok iyi kavrayamıyordu. Bu yüzden yapıdan sürekli kaçıyor, uzaklaşıyordu.

Belli bir süre bu davranışı devam etmiş, ama biraz da mecburiyetten gerillalarla ilişki kurmaya, ortak yaşama gelmeye başlamıştı.

Ama savaş gerçeği acılarla doluydu. Her gün yaşanan şehadetler, düşmanın halka yaptığı vahşet, köylerin yakılıp yıkılması, gerillayı öfkelendiriyor, savaş bir intikam savaşına dönüşüyordu.

Bu dönem Diyar yoldaşla en çok ilgilenen ve yardımcı olan yoldaşları da şehit düşmüştü. Özellikle kendisiyle birlikte katılan genç Demhat ve takım komutanı Sipan arkadaşın yanı başında şehit düşmesi Diyar arkadaşı çok etkilemiş, onların silahlarını almak için gerillada kalmaya karar vermişti. Yaklaşımı oldukça duygusaldı ve yanlıştı. Bu yüzden güçlü bir eğitime ihtiyacı vardı. Bu temelde eğitim devresine gönderilmişti.

Eğitim sonrasında Diyar arkadaş çok değişmişti. Olay ve olgulara bakış açısı değişmiş, ülke, halk, toprak ve mücadele gerçeğini yetersiz de olsa kavramış, niçin savaş ve mücadele etmek gerektiğini bilince çıkartmıştı. Ondaki bu değişiklik herkesi şaşırtıyordu. Sanki eski Diyar gitmiş yerine bambaşka canlı, coşkulu bir Diyar gelmişti. Fedakar, yoldaşına ve toprağına bağlı bu bağlılığı ise içinde kutsal bir sevgiye dönüşmüş, tohumları yüreğinin derinliklerine ekmiş bir Diyar vardı karşımızda. Sevgisi o kadar yüce ve bağlılığı o kadar büyüktü ki hiçbir güç içindeki bu ateşi söndürecek kuvvette değildi.

Diyar arkadaş her geçen gün değişiyor büyük gelişmeler sağlıyordu. Bundan dolayı da bütün arkadaşların sevgisini kazanmış ve her yürekte yer edinmişti. Önderlik gerçeğini tanıdıktan sonra ülkeye, toprağa büyük bir bağlılığı geliştiği gibi yıllardır bu gerçeği tanımamanın, uzak yaşamanın acısıyla doluydu yüreği. Kendi gerçeğiyle tanışan Diyar yoldaş hep şöyle derdi; "esir alınan ve kirletilen yüreğimi söküp atarak, yerine temiz yaşam sevgisiyle dolu özgür bir yürek yaratacağım" diyordu. Bu sözü üzerine kendisiyle büyük bir mücadele içine girmişti. Bağlılığı, hırsı ve gelişme istemi onu yaşamın her alanında müthiş bir şekilde yetkinleştirmişti. Çocuk saflığındaki sevgisi, temiz, ama anlam yüklü bakışları yaşama sımsıkı sarılmanın ifadesiydi. Hele moralli ve coşkulu katılımı yaşamı bambaşka güzel yapıyordu. Emeği ve yaşamdaki güzel duruşuyla tanınan Diyar arkadaş kısa bir süre içinde kendisini özgürlüğe yatırmanın ifadesiydi.

Evet! Üç yıl hep böyle dolu dolu geçti Diyar arkadaşın. 1999 yılı geri çekilme süreciyle birlikte çok sevdiği, yaşam ve savaş tecrübelerini edindiği ve aslında onun için bir hayat okulu anlamına gelen Haftanin'den ayrılarak Kandil alanına geçti. Kandil'de kısa bir süre kaldıktan sonra YNK savaşının başlamasıyla ilk hamleye aktif bir şekilde katılmış, ilkel milliyetçi, ihanetçi çizgiye karşı büyük bir kin ve öfkeyle savaşarak rolünü büyük bir başarıyla oynamıştı.

Ardından gelişen ikinci hamle sürecinde girdiği bir çatışmada şehit düşen Diyar yoldaş, geride bir insanın nasıl değişebileceğini somut olarak gösteren bir örnek bırakmıştı.

Daha yeni yaşamı tanımış, onun sevgisiyle ve kendisini tanımanın mutluluğuyla yaşarken ölüm O'nu çok acımasız bir şekilde almıştı elimizden. Oysa o kadar yaşam sevgisiyle doluydu ki yüreği O'nun heyecanıyla atıyordu. Fakat hainlerin küf tutmuş yürekleri güzel ve sevgiyle dopdolu atan yüreğin atışlarına dayanamadı ve ihanetin hançerini gencecik yüreğine sapladı. Ama bu ihanet hançeri bile özgürlük ateşi ile yanan yüreği söküp alamayacaktır.

Anısı mücadelemizde yaşayacaktır.

Mücadele arkadaşları adına
Ronahi-Serhat

KADEK GENEL BAŞKANLIK KONSEYİ ÜYESİ MURAT KARAYILAN DEĞERLENDİRİYOR

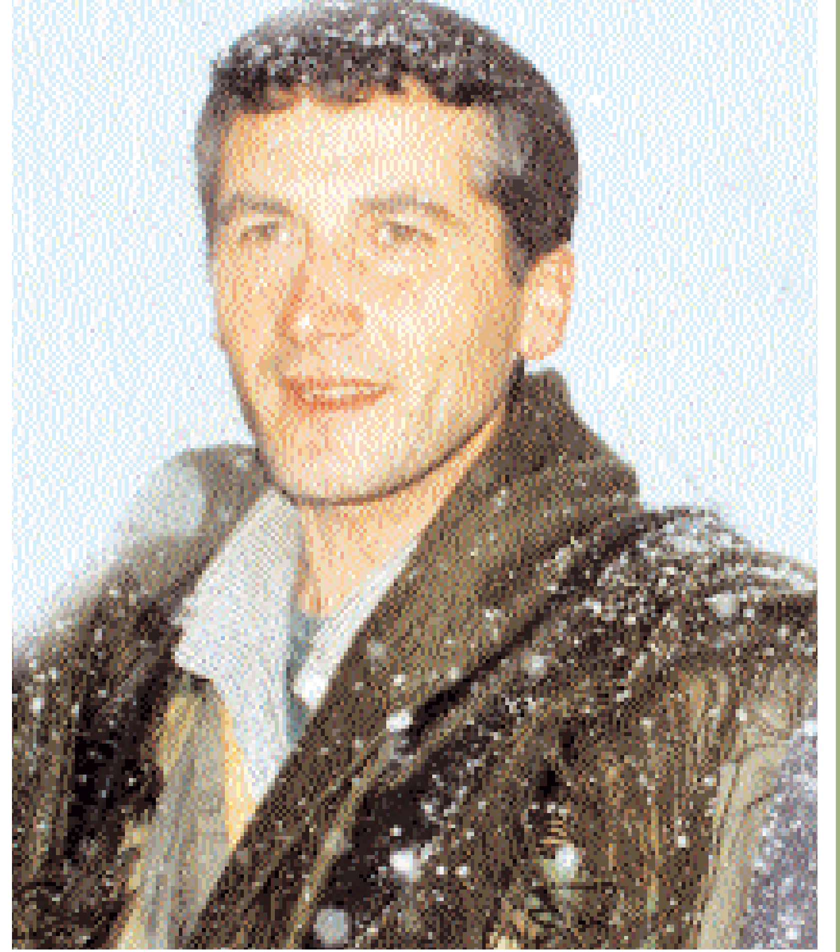
YENİ DÖNEMİN ÖNCÜ KOMUTANI ERDAL YOLDAŞI ANLATMAK

İnsanlık tarihinin bütün önemli gelişim evrelerinden, tarihsel kişiliklerin ortaya çıkarak sürece damgasını vurduğu, böylece tarihin ve insanlığın büyük sıçrama yapmasında, tarihsel süreçlerin gelişmesinde ve toplumsal gelişmelerin sağlanmasında önemli roller oynadıkları bilinmektedir. İnsanlığın gelişip bugünkü uygarlık düzeyine erişmesinde ve toplumların halklaşarak değişik kültürler biçiminde ulusal varlıklarını sürdürmesinin altında bu tür tarihsel kişiliklerin ve önderliklerin belirleyici rolleri yatmaktadır. Tarihi, günceli ve geleceği kişiliğinde yaşayan, onu düşüncede programlaştırıp strateji ve taktiklerle toplumu daha ileri hedeflere yönelten, toplumun sesi, kulağı ve gözü olmayı bilen, bir yürekte birleştiren, bir kişiliğe sığdıran, ideolojik, felsefi, derinliği ve öngörüsüyle toplumda heyecan yaratıp ayağa kaldıran önderlikler ve kişilikler olmadan toplumsal sıçramaların olması ve tarihsel ilerlemenin gelişmesi mümkün değildir. Bu kişilikler yaşam, eylem ve mücadeleleriyle bir kişi olmaktan çıkarak toplumsallaşan ve kurumsallaşan gerçeklikleriyle tamamen toplumun amaçlarıyla bütünleşen ve artık tümüyle onlar için yaşayan, böylece tarihsel kişilik olarak kişisel özellikleriyle sürece yön veren bir gerçekliğe sahip olmuşlardır.

Tarihsel önderlikler bir kişi olarak doğar ve düşünsel sistemleri temelinde geliştikleri ileri düzey kadrolarla da bir önderliksel hareket haline gelirler. Onlarca ileri düzey kadro şahsında kendini cisimleştiren tarihsel önderlikler, onların zengin, çok yönlü ve güçlü meziyet ve yeteneklerine dayanarak milyonlaşır ve böylelikle zaferi kazanır. Ancak böyle yapanlar, tarihe damgasını vurarak gerçek önderlikler haline gelebilirler. Bu ileri düzey kadroların yüksek fedakarlığı, cesaret ve yeteneği, büyük zaferlerin ve başarıların temeli haline gelir.

Tarihe mal olmuş bu kişiliklerden birçoğunu yeterli bir düzeyde anlatmak ya da yazmak, en zor konulardan birisidir. Çünkü bu kişiler, birkaç yönüyle değil birçok yönüyle insan yaşamına ve eylemine damgasını vurarak kapsamlılaşan ve gelişkin insani meziyetleri kişiliklerinde ve davranış biçimlerinde yaşatan kişilerdir.

Birçok girişimlere rağmen, bugüne kadar Önderliğimiz Başkan Apo'yu yansıtan yeterli bir kitap veya yazı ortaya çıkmış değildir. Çünkü Önderliği yazmak ve yansıtmak kolay bir olay değildir. Bunun için ileri düzeyde bir derinlik ve güç gerekmektedir. İleride bu büyük göreve nail olacak kişiler mutlaka çıkacaktır. Ama henüz böyle sanatsal bir yüceliğe erişmiş kişiliklerden söz etmek mümkün değildir. Yörüngemiz dışında ve değişik ilgi sahalarında bu denli gelişkin kişilikler olabilir. Fakat konuyla ilgili gereken performansı gösterecek kişilerin ortaya çıkmasına halen şiddetle ihtiyaç olduğu açık ortadadır. Kürdistan'da yeni bir önderliksel hareketi geliştiren Başkan Apo'nun yetiştirdiği, ideoloji ve felsefesiyle değiştirici, dönüştürücü eğitim tarzıyla ortaya çıkardığı, Önderlik izinde yürüyen, yüksek fedakarlık, kahramanlık, cesaret ve gelişkin insanlık erdemiyle donanmış, kırılmaz bir iradeyle yetişen birçok önder militanı anlamak ve yazmak da çok güç bir olaydır. Hareketimizin önderliksel mevzilenmesinde yer alan, mücadelenin çeşitli aşamalarında zindanlarda ve dağlarda tarihsel çıkışların öncü gücü olan büyük kahramanları anlatabilmek, gerçekten de güç bir olaydır. ***Haki Karer***'i, ***Halil Çavgun***'u, ***Salih Kandal***'ı yeterli düzeyde ifade edebilmek, kendi başına çok güç bir olaydır. Mücadelemizin abideleşmiş ismi ***Kemal Pir***'in profilini çizmek, O'nun mücadeleci ruhunu yansıtmak için kelimeler ne kadar yeterli olabilir. Kararlılık, fedakarlık, cesaret ve Apocu fedai ruhun temsilcisi olan ***Mazlum Doğan***'ın, ***Mehmet Hayri Durmuş***'un, ***Kemal Pir***'in, ***Akif Yılmaz***'ın, ***Ali Çiçek***'in, ***Ferhat Kurtay****ların*, ***Mehmet Karasungur****ların* devrimci yaşamları, mücadeleleri ve görkemli eylemlilikleriyle ortaya koydukları militan ölçüleri ve örnek tutumları izaha kavuşturmak, ancak sanatsal bir yetenekle mümkün olacaktır.



"İki Erdal'ın da Pazarcık yöresinden çıkarak Botan alanında komutanlaşmayı, yiğitleşmeyi başarmaları, üzerinde ciddiyetle durulması gereken bir olaydır. Bu çok bilinçli bir tercihtir. Özellikle ikinci Erdal için, birinci Erdal'ın takipçisi olarak bilinçli yapılan ve uygulanan bir tercih olduğu açık bir gerçekliktir. Agitlerin yoldaşı olabilmiş ve O'nun izinde komutanlaşmayı başarmış ve yiğitleşme örneği olmuş iki Erdal da, aynı zamanda Kuzey Kürdistan'ın batı ucundan doğu ucuna doğru bir köprü olarak ulusal birliğin ve bütünlüğün en güçlü örneği olmuşlardır."



Erdal yoldaş meşru savunma stratejisinin öncü komutanıdır

Silahlı mücadele tarihinin öne çıkmış mimari ve örnek komutanı olan ***Agit (Mahsum Korkmaz)*** yoldaşın ve O'nun takipçileri olan ***Erdal (Mustafa Yöndem)***, ***Bedran (Mehmet Sevgat)*** gibi daha onlarca komutanın her birinin ayrı ayrı kişilik özellikleri, üstün cesaret ve yüksek kararlılıklarıyla örnek komuta özellikleri, silahlı mücadele tarihimizi belirleyen özellikler olmuştur. Daha sonra devam eden direniş halkalarından ***Harun***'un, ***Dişsiz Mahmut***'un, ***Cemşit****lerin*, ***Otomatik Mervan***'ın ve ***Hayri****lerin, yine* ***Mahir***, ***İsmail***, ***Azime***, ***Berivan***, ***Cemal***, ***Kemal***, ***Halil***, ***Harun***, ***Ahmet*** gibi değerli komutanların izah edilmesi, mücadelemizin militan özünü yansıtmak olacaktır. Bu noktada ***Zilan****ların* kahramanlık çıkışı, Apocu fedaileşme noktasında ulaştığı bir zirveyi ifade etmekteydi. Apocu hareketin özgür kadın çizgisi ve fedai ruhunun temsili durumundaki ***Beritan***, ***Zilan*** ve ***Gulan****ların* kahramanlık çıkışları, hareketimizin özgürlükçü iradeleşmiş gücü ve insanlık değerlerinden ulaştığı düzeyi göstermektedir. Bütün bunların dökümünü yapmak ve izahatını geliştirmek, Kürdistan topraklarında fışkıran çağdaş insanlık hareketinin nasıl bir özveri, fedakarlık ve insanlık erdemlerinde zirveleşme ile mücadele yürüttüğünü, nasıl yüce amaçla bütünleşmiş kahramanlık abidelerini yarattığını, bu büyük insanların şahsında Kürt halkının cüceleşmeden yüceleşmeye doğru tarihsel yürüyüşünü nasıl gerçekleştirdiğini, bu kahramanlar şahsında Kürt halkının düşüncede, ruhta ve kişilikte yaşadığı tırmanış destanının nasıl şekillendiğini ortaya koyacaktır.

Bütün bunlar, halen önümüzde büyük değerler olarak dururken, mutlaka izaha kavuşturmak görevi de, bizlerin ve bizlerden sonra gelenlerin önünde durmaktadır. Bu kahramanlıkları ve onların yarattıklarını yeteri düzeyde yansıtmak, izaha kavuşturmak, sıradan bir olay olmayacaktır. Bunun için mutlak suretle derinlik, yoğunluk ve yaşamsal bütünlük gerekmektedir. Kürdistan'da çağdaş demokratik uygarlık çizgisinde ilerleyen önderliksel hareketin ortaya çıkardığı büyük kişiliklerin, önder militan komutanların tarihsel yürüyüşünün son halkası da ***Engin Sincer (Erdal)*** yoldaş olmuştur.

15 Ağustos'un 19. yıldönümünün II. 15 Ağustos atılım ruhuyla karşılandığı ve bizzat kendisinin komuta ettiği kutlama töreni esnasında beklenmedik bir anda yaşanan vahim olay sonucu şehadete ulaşmış olması, hareketimiz, tüm halkımız ve halkımızın dostları için acı ve büyük bir kayıp olmuştur. Mücadele tarihimiz boyunca her büyük acı ve ölüm, şehadet halkası, yeni bir dönemin başlangıcı ve hamlesel çıkışın ruhu, gücü ve talimatı haline dönüşmüştür. Haki Karer yoldaşın bir komplo ile '77'de şehit düşmesi, ideolojik çizgide daha da kararlaşmasına ve anıya bağlılığın gereği olarak partileşme hamlesine ve kararlaşmasına zemin olmuştur. Yoldaşlık ve anıya bağlılığın bir gereği olarak yürüyüşün daha da sarsılmaz bir kararlılıkla gelişmesine ve kararlaşmasına en güçlü ideolojik politik temel olmuştur. Zindan direnişinin büyük şehadetleri, o zaman da bir geri çekilme sürecini yaşayan hareketimizin yeniden ülkeye dönüşünün kararlaşması ve şanlı 15 Ağustos Atılımı'nın temel gücü ve talimatı olmuştur. Bununla birlikte özellikle ideolojik grup döneminin öncü kadroları ve Önderliğin en çok eğittiği Apocu militan özellikleri kişiliklerinde cisimleştiren Haki Karer, Mazlum Doğan, Hayri Durmuş ve Kemal Pir gibi büyük militanların Apocu militan özellikleri ve karakteri, Apocu hareketin bütün militanları için militanlaşmada temel ölçü olmuştur. Apocu militanlaşma ölçüsü olan bu yoldaşlar, Apocu militanlaşma, önderleşme ve komutanlaşma özelliklerini kişilik ve yaşamlarında somutlaştırarak Apocu militan düzeyin temelini pratikte atmışlardır. Başta Agit ve Erdal gibi silahlı mücadele döneminin büyük şehadetleri ise, gerillalaşma ve gerillanın Kürdistan'da oturtulmasının ve Apocu askeri çizgide militanlaşma, ordulaşma ve komutanlaşmanın temel ölçüsü ve gücü olmuşlardır. Bu temelde gelişen diriliş devriminde uzun süreli halk savaşı stratejisinin öncü komutanı, Agit yoldaş olmuştur. Bir öncü komutanın nasıl olması gerektiği, yaşamı, eylemi, dürüstlük ve sadeliği ile Agit yoldaşta temsilini bulmuştur.

Erdal yoldaş ise, meşru savunma stratejisinin öncü komutanı olarak tarihe geçmeyi başarmış bir kişiliktir. Meşru savunma stratejisi, 21. yüzyılın mücadele stratejisi olarak, temelde demokratik siyasal mücadeleyi esas alırken, ulusal, toplumsal yaşamın bütün alanlarında örgütlenme ve mücadeleyi öngören siyasal, sosyal, kültürel, diplomatik ve askeri mücadelenin bütününü kapsayan bir mücadele stratejisidir. Erdal yoldaş, bütün bu alanlarda yürüttüğü mücadelesi, çağdaş demokratik mücadeleci kişiliği ve önder militanlık vasıflarıyla yeni dönemin öncü komutanı olarak temel bir ölçü ve yeni dönemin zafer talimatı haline gelmiştir. Çizgiyi her yönüyle ve her alanda yaşamsallaştıran kişilik özellikleriyle, gerçek bir militan, önder ve meşru savunma çizgisinin sarsılmaz bir komutanı olarak Agitlerin gerillalaşma, ordulaşma ve diriliş devrimini tamamlama talimatını vermesi gibi, O da demokratik kurtuluş devrimini tamamlama talimatını bizlere vermiş bulunmaktadır.

Devamı 13'te